A. K. GREEN
MOARTEA MISTERIOASA A VERONICAI MOORE
„240°.
i
Coperta de : Bogdan Ulmu

A. K. GREEN

MOARTEA MISTERIOASĂ A VERONICAI MOORF

Ediţie îngrijită de Doina Papuc

EDITURA „CANOVA", IAŞI, 1992
A, K. Green — feT
a romanului detectiv
ISBN 973-9556L-7-5
Istoria romanului daiec^v (;ja:-e ia n-ji încă nici n-a fost scrisă), tinde să omită verigile de legătură, avînd o pronunţată propensiune pentru vîrfurile incontes'tate ale genului. Şi totuşi... Romanul detectiv ajunge la maturitatea de ieri şi de azi în urma unei înşiruiri logice şi legice de opuri peste care azi trecem prea uşor cu vederea, deşi ele reprezintă etapele obligatorii de trecere de la o fază de dezvoltare la alta.
Alai există apoi şi autori-capăt de şir, ceea ce nu înseamnă neapărat şi forme rudimentare de exprimare, iar unul din caşurile acestea este scriitoarea americană A. K. Green.
Născută la 11 noiembrie 1346 în Brooklyn, New York, ca fiică a unui avocat, Anna. Katherine Green absolvă, în 1868, Ripley Female College din Poultney, Vermont. își încearcă întîi pana în poezie, -dar succesul îl descoperă odată cu primul roman poliţist, *The Leavemvorth Case* (1878), ceea ce o face să persevereze şi să „comită", pîriă la 11 aprilie 1935, cînd moare la Buffalo, New York, ca soţie a lui Charles Rohlphs, •' aproape treizeci de cărţi.
Opera sa, de pionierat în ceea ce priveşte romanul detectiv modern, se distinge prin măiestrie tehnică, iar detectivul său preferat, Ebenezer Gryce (pe care nu-L -• vom regăsi în, romanul de faţă), rămîne o figură notabilă în panoplia genului. In afara prolificităţii, să remarcăm că A. K. Green este unul din primii autori de literatură detectivistică, în fapt prima femeie, şi prima persoană din Statele Unite care scrie roman (E. A. Poe, *Părintele,* nu a scris decît povestiri). Să reţinem, însă, un alt amănunt, care nu este deloc de neglijat : A. K. Green este cea care foloseşte pentru prima dată, în 1883, *ca.* subtitlu al romanului său *X.Y.Z.,* formularea *detective siory* — care a ajuns, cu timpul, să se impună pe plan mondial. în Anglia se folosea termenul de *criminal românce* (care mai includea şi alte genuri literare), în Franţa denumirea de *roman policier* apare de-abia în anii '90. în 1897, formularea *detective stor y* este recunoscută de „The Westminster Review", Jar *The Murders in the Rue Morgue,* a lui E. A. Poe este numită *detective tale* de-abia în 1904. Iată, deci, că intuiţia feminină â lui A. K. Green a făcut-o să-i dea genului un nume.
Moartea misterioasă a Veronicăi Moore are loc la Washington, în pragul noului secol XX şi preia modelul Poe al descrierilor din presă, analiza minuţioasă a detaliilor şi structura detectivului, care acţionează din orgoliu, are o teorie personală, opusă variantei oficiale şi se află în permanentă rivalitate cu colegii de breaslă. După cum ne-au obişnuit şi alţi creatori, posteriori lui A. K. Green, găsim aici rezumate parţiale ale cazului, ca pentru a relansa ancheta şi interesul cititorului, precum şi o desfăşurare amplă a procesului — nu departe de ceea ce ne-am învăţat a spune manieră Ellery Queen sau Erle Stanley Gardner.
Un stil plăcut, din care nu lipseşte umorul, o relatare nuanţată la persoana întîi, fac din romanul de faţă o lectură atractivă, captivantă, pigmentată de loviturile succesive de teatru ce intervin pe parcurs în această casă ce pare bîntuită de un duh rău.

Din bibliografia A. K. Green, să mai spicuim cîteva titluri :
— *A Strânge Disappearance — 1880 ;*
— *The Mill Mystery — 1886 ;*
— *The Old Stone House — 1891 ;*
— *The Affair Next Door* — 2897 ;
— *The. Fiiigree Boli — 1903 ;*
— *The House in the Mist — 1965 ;*
— *The Chief Legatee — 1906 ;*
— *The House o j Whispering Pines — 1910 ;*
— *The Golden Slipper — 1915* ;
— *The Step on the Stair — 1923.*

CAPITOLUL I

Ca detectiv ale cărui merite nu fuseseră recunoscute de superiori, nutream o ambiţie considerabilă. Aveam certa convingere că, dacă mi s-ar ivi vreo afacere importantă, aş dovedi că sînt capabil s-o rezolv cu mult succes ; vreau să spun că aş fi făcut ceva mai mult decît vedeam făcîndu-se la corpul de poliţie al districtului Columbia, de care aveam onoarea să aparţin ; iar cînd mă pomenii solicitat în afacerea Jeffrey-Moore, mă încredinţai că, în sfîrşit, mi se oferea prilejul să mă afirm.
Această tragedie era ţesută din dedesubturile tenebroase
pe care publicul nu le-a bănuit niciodată, cu toată vîlva pe
care a stîrnit-o la Washington şi în toate Statele, îmi propun
să reconstitui aici, cu toată sinceritatea, amănuntele ei cu-
* rioase.

în decursul cercetărilor, întîlnii tot atîtea decepţii şi triumfuri, iar după ce mi-am îndeplinit datoria, am rămas cu inima deopotrivă de îndurerată şi mulţumită ; căci eu am un cult pentru femei, şi... Dar nu vreau să mă abat prea mult de la istorisirea mea.

Eram de serviciu la post în seara cînd sosi „unchiul Da-vid". Aşa-L numeau copiii care-L urmăreau pe stradă pe acest gentleman şi încerc să păstrez respectul ce se datoreşte unui om de viţă nobilă şi veche, dîndu-i denumirea care, pe vremea aceea, îl caracteriza la fel ca şi 3eprinderile-i bizare, veşmin-t<3e-i baroce şi încăpăţînarea de a-L sili pe dulăul său danez, Eudge, să meargă întotdeauna alături de eL

Auzisem de mult vorbindu-se despre bătrîn ca despre unul dintre personajele cele mai interesante ale cartierului. Ba, în diferite rînduri, îl zărisem pe Avenue Waverley ; niciodată însă nu mă întâlnisem faţă în faţă cu el. Nu cunoşteam deci, deeît superficial, fizionomia şi manierele. sale, pentru
^^
a-mi *da* seama 'de la prima vedere dacă privirea neliniştita a ociiilor-lui mici, cenuşii, îi era naturală, ori dacă se datora numai emoţiei de moment. Cînd începu să vorbească, surprinsei o anumită tremurătură în vocea lui, şi dedusei că se găsea într-o stare de agitaţie reţinută Cu toate acestea, ştirea pe care ne-o comunica se rezuma la faptul, prea puţin alarmant în definitiv, că zărise lumină Ia o casă care se bănuia că este nelocuită. Faptul în sine era atît de banal, încît nu jdădui prea . multă importanţă spuselor sale ; dar el pronunţă deodată un nume care mă făcu să ciulesc urechea şi chiar să-L întrerup. Pomenise despre „casa Moore".

. — Casa Moore ? repetai eu uimit. Despre casa Moore din avenue Waverley vorbeşti ?

— Dar care alta crezi că mă interesează ? mormăi el aruncîndu-mi o privire tăioasă şi iritată. Crezi că mi-aş bate capul cu o casă oarecare fără a avea vreun interes direct ? Şi-ţi închipui că L-aş smulge pe Rudge de pe covorul său confortabil pentru a sesiza unui vecin ingrat o spargere posibilă ? Nu, răufăcătorul, s-a ascuns cu siguranţă în casa mea. Adică, vreau să spun, casa care mi-ar reveni mie dacă s-ar întîmpla vreun accident aceleia care-o stăpâneşte în momentul de faţă... Chemîndu-şi brusc cîinele, omul se îndreptă spre uşă fără să mai spună un cuvînt. Alergai după. el şi, în momentul cînd era în stradă, îl ajunsei

— Dumneata eşti un membru al familiei Moore ? între- • bai eu. Ocupi casa aceea veche, ori locuieşti numai în vecină- -tatea ei ?

Uimirea semeaţă cu care primi el întrebările, mă intimida puţin

— De cît timp eşti la Washington ? iată ce-aş putea eu să te întreb, ripostă el cu vocea înţepată,
— De vreo cinci luni.
Figura irascibilului bătrîn se însenină şi răspunse scurt, dar fără răutate :
— N-ai aflat mare lucru în vremea asta ! Apoi cu demnitate subită :
— Da, sînt un Moore şi ocup un pavilion situat în fata vechii locuinţe şi sînt singurul locuitor al acestui cartier Dună ce vei mai sta pe-aici, vei afla că vecinătatea lui nu e oe . placul celor ce fac parte din familia Moore. Deocamdată proasta reputaţie a locului o atribuim... malariei. înălţă semnificativ din umori şi norni mai departe Oqr reuşi să-mi stîrnească curiozitatea. Ştiam mai mult decît îşi
închipuia el despre casa aceea faimoasă. Nici unul dintre aceia care citiseră ziarele de curînd şi mai puţin un p.jli-ţist — nu puteau să ignore ciudata întimplare. Ceea ce ignoram totuşi era înrudirea bătrînului cu familia al cărei nume era, de cinsprezece ziie, pe toate buzele
— Ascultă! strigai eu, Spui că locuieşti în faţa c^<-i Moore. Poţi, în cazul acesta, să-mi spui...
Dar el nu era dispus să stea la palavre.
— S-a povestit totul în ziare. Citiţi-le. Dar cercetează rnai întîi cine a adus lumină într-o casă care, după cum ştie toată' lumea, nu are nici paznic.
Sfatul era bun iar datoria şi curiozitatea mă îndemnară să-L urmez. Ultimele evenimente puseseră o pecete de groaza pe vechea'locuinţă, făcînd din ea un loc sinistru, la vederea căruia, nu numai oamenii de culoare, întotdeauna superstiţioşi, ci şi persoanele mai temerare se arătau înfioraţi şi se grăbeau să-L ocolească cînd se înnopta
Ea exista încă de pe cînd Washingtonul nu era decît un sat. A precedat- Capitoliul şi Casa Albă, Clădită de un om foarte bogat, purta amprenta belşugului solid caracteristic epocii coloniale. Dar o umbră ameninţătoare o învălui în curînd : prea multe drame se desfăşuraseră acolo ; prea mulţi oameni îşi găsiseră moartea. S-ar putea susţine, pe drept cuvînt, că este de-ajuns ca o locuinţă să fie veche pentru ca înăuntrul ei să se fi produs multe decese şi tragedii intime ; rareori totruşi, s-ar putea spune, ca în căzui de faţă, că decesele au fost subite şi au prezentat acelaşi caracter. Nu mi-aş permite să repet legendele acestea vechi dacă o dramă recentă nu le-ar readuce în toate memoriile. Vreau să vorbesc despre curioasele fapte care au marcat căsătoria domnişoarei Moore. Bogată, frumoasă, energică, tînăra Veronica Moore nutrise întotdeauna o_ ciudată afecţiune pentru casa strămoşilor ei şi, în ceasul cel mai critic al vieţii sale, dorea să demonstreze societăţii că asupra locuinţei nu plana nici un blestem real. In preajma căsătoriei cu acela căruia îi dăruise inima ei tînăra, hotărî ca nunta, celebrată cu o pompă de'o-sebită, să aibă loc în casa fatală. Sărbătoarea a fost strălucită, aşa cum o dorise domnişoara Moore ; ea nu putea însă să scape de piaza rea care, vădit lucru, domnea acolo. Una din persoanele prezente, aventurîndu-se în camera cu amintiri funeste, fu găsită moartă în ziua oficierii nunţii. Cîteva clipe, groaznica veste a putut să fie tăinuită ; îndată însă după rostirea cuvintelor sacre de la cununie, ea se răspîndi : panica îşi făcu drum, *iar* musafirii plecară în mare grabă de parcă ar fi fost vorba de ciumă.
De aceea m-am şi grăbit să-L urmez pe unchiul David care mă înştiinţa că în această casă cu tragice amintiri se petrecea ceva neobişnuit.
CAPITOLUL II
Deşi trecut de şaptezeci de ani, unchiul David era un drumeţ excelent, iar mersul său era atît de rapid îi: -t el ajungea la capătul străzii H cînd eu treceam colţul bulevardului New-Hampshire. Silueta lui deşeiată dar nu dizgraţioasă şra singurul obiect mişcător în perspectiva posacă a acestui cartier, cel mai pustiu din Washington. Apropiindu-ir--î de casa Moore, eram atît de impresionat de calmul din jur încît aş fi jurat că aici întunericul era mai dens decît în altă parte şi că cele cîteva felinare plantate la distanţe lungi pe stradă răspîndeau o lumină mai slabă decît pe orice altă cale de aceeaşi lungime. In vremea aceasta, silueta unchiului David dispăruse. El se oprise în dreptul unui gard care» încărcat cu plante agăţătoare, înconjura micul pavilion pe care-L indicase ca singura locuinţă a cartierului, cu excepţia casei Moore, adică locuinţa lui. In momentul cînd eram lîngă el, îl auzii mormăind fraze confuze ce păreau a fi mustrări la adresa cîi-neîui său. In morala pe care o făcea tovarăşului său, izbutii să disting cuvintele acestea : „Eşti rău, din cale-afară de rău ! Vezi ca şi mine oblonul desprins de colo şi pleci, cu coada în jos,

fricosule ! Stai să-ţi arăt ce gîndesc eu despre un cîine care nu-i cuminte şi ^nu-L ajută pe bătrînul lui stăpîn la nevoie. Trozneşte oblonul, nu-i aşa ? Lasă-L să troznească. Nu-mi pasă că trozneşte, chiar dacă aş vrea să ştiu ce mînă L-a... A, ai venit ?".
Ultimele cuvinte mi se adresau mie, care înaintasem spre el.
— Da, am venit. Hai să vedem acum ce se întîmplă în casa Moore.
Se aştepta desigur la propunerea mea şi totuşi răspunsul întîrzie. Glasul lui mi se păru tulburat şi fără naturaleţe.
10
— Priveşte fereastra aceea, strigă el, aceea cu un oblon deschis. Observ-o şi vei vedea că oblonul se mişcă. Ascultă ! A troznit ! Ai auzit ?
Un mîrîit care semăna mai mult a geamăt se auzi la spatele nostru. Bătrînul se întoarse deodată şi strigă cu un gest furios :
— Linişte ! Dacă n-ai curajul să înfrunţi un oblon ce se mişcă, închide-ţi cel puţin fălcile şi nu te arăta nătărău. Nici vorbă, cîinele acesta îmbătrîneşte. Nu te mai poţi încrede în el. îşi părăseşte stăpînul în momentul cînd...
Restul cuvintelor se pierdură în gîtlejul lui într-o bolbo-rosire care exprima ceva mai mult decît iritaţia. în acest li mp eu observam casa cu atenţie. O mai văzusem şi altă dată dar n -o examinasem niciodată la această oră ; îmi făcu o impresie funebră, dezolantă, printre copacii înalţi,care o învăluiau într-o umbră ameninţătoare. Mă străbătu un fior şi mă cuprinse gîn-dul de a-mi lua tălpăşiţa. Dar îmi impusei să fixez mai bine cu privirea fereastra cu pricina. Prin ochiurile ei văzui sau fu'sei convins că văd o rază de lumină ce trăda o prezenţă îndeajuns de suspectă într-o locuinţă care fusese declarată ca înlocuibilă. -
— Aveai dreptate, îi spusei bătrînului care se fiv.niinta neliniştit lîngă mine. Cineva cotrobăieşte prin casă. N-o fi doamna Jeffrey sau soţul ei ?
— Noaptea, într-o casă fără lumină ? Nu-mi vine să cred.
Cuvintele, păreau fireşti, dar glasul nu era. Nici atitudinea lui nu se adapta pe deplin situaţiei. Re.marcînd aerul stînjenit cu care se retrăgea în beznă, exclamai cu un ton mai degajat decît se putea aştepta :
— Voi chema un coleg şi, tustrei, ne vom furişa în. casă pentru a vedea ce se petrece acolo.
— Duceţi-vă ! Eu, nu ! replică violent bătrînul. Familia ^Jeffrey mi-ar lua în nume de rău intrarea în proprietatea lor,
adăugă cu un ton mai liniştit.
— Adevărat ? răspunsei eu rîzînd.
Dusei fluierul la gură, scosei apelul reglementar, obser-vîndu-L mereu, căci mă intriga bizareria atitudinii sale ce-mi stîrnea interesul, apoi adăugai :
— N-ar trebui să te oprească un motiv atît de copilăresc. Vino să vezi ce se petrece în casa despre care spuneai adineaori că e a dumitale.
— N-am ce să caut acolo ! spuse el cu hotărîre. Eu şi cu Veronica n-am fost niciodată în relaţii bune. N-am fost invitat nici la nuntă, măcar că stau la zece paşi de casă. Nu 5
11
mi-am făcut datoria atrăgîndu-vă atenţia asupra luminii,şi mă
_,,,.,,,,, o;,,; r-- , r; !,,,,..........i-~ - • -
opresc aici.
ian terna oarbă a unui
mă
un licurici îi sperie pe nătărăi sau pe idiotul de cî'ine, m priveşte ; te salut şi mă retrag.
Deschise poarta lui şi dispăru sub verdeaţa care acoperea ca o draperie faţada pavilionului.
Curînd, sunetele ample ale unei orgi-răsunară înăuntru, urmate de urletele prelungi ale cîinelui. Fie că aprecia cu prea multă însufleţire muzica, fie ca îl enerva, bătrînul Rudge avea obiceiul să-şi acompania a:4fel stăpînul. De altfel, unchiul David nu se oprea niciodată pentru a pune capăt hărmălaiei discordante. Dimpotrivă, muzica creştea în forţă si volum, sporind de asemenea exprimarea durerii sau plăcerii nefericitului Rudge.
Curînd, agentul Hibbard, care auzise primul apelul meu, veni în fugă. Când a j anse lîngă mine,

lumiba reapăru la fereastra spre care 'îmi era îndreptată atenţia.
— E cineva în casa Moore, spusei eu pe un ton cit se poate de liniştit. Hibbard e un vlăjgan voinic pe care-L considerasem pînă atunci ca pe unul dintre cei mai straşnici din brigadă. Dar, după o ochire fugară asupra zidurilor înalte ale
- solitarei clădiri, el manifestă o.reală încurcătură şi nu păţu deloc grăbit să traverseze strada
— Hai repede să vedem ce se întîmplă acolo, exclamai eu. Imobilul e superb, plin cu obiecte de valoare... se pare că rafturile bibliotecii cuprind multe tomuri preţioase. Ai chibrituri şi un revolver?...
El îmi dădu chibriturile, îmi întinse revolverul şi, cu un aer plouat pe care căuta să-L mascheze printr-un hohot de rîs, rosti :
— Dacă credeţi că aveţi nevoie de armă, m-aş desparţi cu plăcere de ea pentru o jumătate de ceas
Uluit că descopăr laşitate la un om pe care-! ştiam întotdeauna întreprinzător şi hotărît, respinsei mîna care-mi oferea arma şi, cu aerul cel mai sever, străbătui strada spu-nîndu-i fără să întorc capul :
— S-ar putea să dăm peste o bandă în toată regula. Dacă crezi că e frumos să mă laşi singur cu cîţiva răufăcători te felicit !
Biciuit de cuvintele mele, el mă urmă, dar fără însufleţirea pe care as fi vrut s-o văd, d=it fiind că propria mea si curantă era mai mult nref?"'1^ decît reală si rq, serios vor" simpatizam cîinele care *r>rr>ţw** ^ nrlp li'fi'hru la nriile .,,,.. pinului decît ?ă vadă ce se petrece în tulburătoarea locuinţă a familiei Rîoora.

Casa este prea cunoscută pentru a fi nevoie s-o descriu în chip minuţios. Ilustraţiile care au apărut în ziare au familiarizat publicul cu toate amănuntele impozantei faţade. Poarca principală, cu banca ei pentru servitorii negri, a fost fotografiată şi reprodusă de nenumărate ori, arătîndu-i pe invitaţii speriaţi care dădeau buzna printre cele două canaturi larg deschise. După ce străbătui peronul monumental, azi tăcut şi pustiu, pusei mîna pe butonul uşii străvechi. Nu mă aşteptam jfcotuşi să pot pătrunde pe acolo în casă, dar simţeam nevoia ^instinctivă de a proceda întotdeauna în modul cel mai obişnuit pe care bunul simţ îl comandă. Vă închipuiţi deci, uimirea niea cînd, cedînd unei uşoare apăsări a mîinii, văzui că uşa se dă în lături. Nu era nici măcar fixată în clanţă.
— Hehe ! şoptii. Nu mi se pare glumă. Cu siguranţă ca este cineva în casă. Rămîne să descoperim 'noi- secretul vizitei nocturne, să ne încredinţăm dacă niscai criminali îndrăzneţi nu şi-au făcut cumva un refugiu secret sau un loc de tntîlnire. Dar să procedăm cu prudenţă şi să începem prin a ne scoate încălţămintea, adăugai eu pe şoptite. A dumitale face un zgomot asurzitor.
— Răcesc totdeauna cînd merg desculţ, mormăi tovarăşul meu.
Neprimind însă nici un răspuns, el se descălţă şi-şi puse, pantofii lîngă ai mei. Apoi îşi scoase revolverul din toc, îl în? cărcă şi stătu în gardă, în timp ce eu împingeam uşurel uşa, ţinînd lanterna oarbă în mîna. Totul era beznă şi tăcere. Aş fi preferat să mă găsesc în faţa unei lumini şi să aud un zgomot oarecare, sentimente pe care le împărtăşea şi Hibbard. 'a care domina groaza superstiţioasă şi nu teama de un pericol
normal.
— Nici revolverele, nici lanternele n-au ce căuta aici, murmura el cu voce tremurată. Ce ne-ar trebui în casa asta blestemată e un preot cu descîntece... Şi serios vorbind, în-trucît mă priveşte...
Fără să termine ce avea de spus, făcu o mişcare s-o şteargă, îl reţinui cu o înjurătură înăbuşită.
— Ce ? Nu-ţi este ruşine ? exclamai eu... Ce mai este ?... Mă apucase de braţ şi cu degetul arăta uşa care se închidea încet în urma noastră.
— Vedeţi ? murmură el. în broască nici nu există cheie. Cu toate acestea, se umblă cu cheia...
Ajunsesem la capătul răbdării, îmi smuncii braţul din strîngerea lui, spunîndu-i în şoaptă, furios :

— Şterge-o ! la-ţi tălpăşiţa ! Uu-te aracuiui .' j\u mai am nevoie de tine. Rămîn eu singur !

Efectul produs fu fantastic. Camaradul meu care gîfîia lingă mine nu profită de permisiunea ce i-o dădusem de a o lua din loc. Poate că era fascinat ca şi mine de spectacolul zidurilor impozante, al scării grandioase ce ţîşnea din bezna cş părea de nepătruns. Poate, de asemenea, era ruşinat de laşi-» tatea' lui. In orice caz, se ţinu bine privind cu ochii holbaţi ungherul vastului vestibul unde două coloane corintiene cu capiteluri aurite încadrau uşa încăperii peste al cărei prag nu-trecea nimeni fără sa-i fie frică. Se gîndea desigur la misterioasele morţi care se produseseră în dosul coloanelor. Şi eu gîndeam la fel. Iar cînd. sub impulsul unui curent de aer, draperiile se ondulau încet, nu mă mirai că-L văd pierzîndu-şi bruma de curaj ce-i mai rămăsese. La drept vorbind, mă simţii şi eu tulburat, însă izbutii să ascund sentimentul acesta pentru a-L dojeni cu jumătate de glas pe impresionabilul meu tovarăş.

— Nu fi prost ! Draperia nu poate să ascundă ceva mai rău decît vreun refugiat politic sau o bandă de falsificatori.

— Se poate. Aş prefera să pun mîna pe niscai... oameni în carne şi oase !

— -Sst/

Auzisem un zgomot. Ne ţinurăm respiraţia... Cum însă zgomotul nu se repeta, trăsei concluzia • că era poate trosnitura oblonului de afară. Cu siguranţă că în jurul nostru nu se clintea nimic.

— Ai de gînd să urci la primul etaj ? întrebă HiBbard clănţănind din dinţi.

- — Nu mai înainte de a mă asigura că nu mişcă ceva,
jos. *

O uşă era întredeschisă în stjnga noastră. O împinserăm as-tfel încît să vedem tot interiorul încăperii. Un salon bo<?at mobilat, clar în cea mai mare dezordine.

— Aici a avut loc căsătoria, observă Hibbard trecîndu-şi capul peste umărul meu.

Intr-adevăr, recunoşteai pretutindeni urmele ceremoniei, poeţii, căminul, pervazul uşii erau împodobite cu ghirlande ş; rrengi ; covorul era acoperit cu buchete ofilite, aruncatp în f"^{3}bă de invitaţi. Mesele, scaunele, mobilele răsturnate în C$^{?I}$P. dovedeau graba fiecăruia de a fugi, stăpînit de o teroare S"nerst'tiossă atît dp puternică încît nimeni nu SP îm7r°dn""°e să 9e întoarcă pentru a face nutină ordine în sală. Nici m ă r n r pianul nu fusese închis iar cîteva caiete de muzică zăceau pe

Jos, acolo unde căzuseră. Numai pendula de pe cămin părea să fi rămas indiferentă tulburării obşteşti. Fusese întoarsă pentru ceremonie şi încă mai mergea. Tic-tac-ul ei netulburat se auzea cu regularitate în întunericul străpuns doar de raza slabă a lanternei mele.

— E lugubru ! clănţăni Hibbard.

Avea dreptate. Cînd am închis uşa, avui impresia că lăsam să cadă pleoapa unui sicriu.

Explorarăm alte cîteva încăperi unde nu ne opri nici un amănunt vrednic de luat în îseamă ; în cele din urmă, cu o frică îndreptăţită, ne îndreptarăm spre sala cu coloane corintiene. Uşa era, ca şi celelalte, întredeschisă.

Numiţi-mă laş sau imbecil — cum eu însumi îi spun lui Hibbard, — dar mi-a trebuit mult curaj să pun mîna pe panourile ei de mahon. Eu, care nu eram deprins să tremur, şi care adineaori judecam cu asprime teama camaradului meu, îmi dădeam limpede seama că nu simţeam nici o atracţie pen-tru pericole misterioase şi imprevizibile. La prima vedere nu zării decît silueta masivă a unui jilţ străvechi care, de lîngă colţul căminului, avansa spre mijlocul camerii ; de bună seamă că, pe scaunul acesta, victimele îşi găsiseră moartea ; reţinui forma grea şi umbra densă pe care el o proiecta asupra căminului. Mă străbătu un fior de groază. Intorsei capul şi făcui un pas înainte. Raza lanternei mele depăşi atunci punctul asupra căruia o concentrasem, fără alt rezultat decîtr de a., lăsa să se vadă şi mai bine dezolarea cumplită a vastei săli. Jilţul fixat de zid, cum constatai pe urmă, era, cu excepţia unei mese şi a unei canapeluţe aşezate într-un ungher întunecos, singurul obiect vizibil .pe toată întinderea parchetului neacoperit de nici un covor. Dar dacă sala era goală, nu se , putea spune la fel despre pereţi. Ei dispăreau cu totul sub rafturile încărcate de cărţi cu legătura scumpă, cărţi ,rare jşi preţioase, după spusele unchiului David ; dar care, nefiind - atinse, fără îndoială, de multă vreme, răspîndeau acel miros greţos de mucegai ce se desprinde din lucrurile dosite, ani în şir, de aer şi lumină.

Somptuozitatea extremă a plafonului, sculpturile bogate ale căminului, tăiate în marmoră, făceau

şi mai izbitoare dără-pănarea restului încăperii. Considerînd că este inutil să mai zăbovesc în acel loc izolat, şi convins că el este înţr-adevăr gol, după cum părea, mă întorceam să ies, cînd razele lanternei căzură peste ceva atît de neaşteptat şi de extraordinar încît rămăsei ţintuit, incapabil să înninte* şi întrebîndu-mă d?că. contemplam un lucru real sau dacă mi se oferea o farsă. In
15

faţa mea, pe podea, zării o formă omenească, o formă de femeie care, chiar în penumbră, îmi dădu impresia netă a unei gingăşii aeriene şi a unui rafinament extrem. Forma zăcea acolo, aşa cum numai morţii zac... Morţii 1... Şi eu care adi-neaori scrutam căminul să descopăr urma unei drame, pe cînd e;; era aici, la dor paşi !.., După ce-mi revenii din spaimă, privii cu luare-aminte : pe parchet, lîngă tînăra femeie, era sînge.

O mînă mă trase de mînecă. Era Hibbard. Neliniştit de încremenirea şi de tăcerea mea, el intrase, tremurînd din toate mădularele şi aşteptîndu-se la toate catastrofele. Dar ochii lui abia distinseră forma dinaintea căreia eu stăteam împietrit, şi o schimbare neprevăzută se produse într-însul. Ceea ce pe mine mă demonta, lui îi reda subit sîngele rece, moartea îi era familiară sub forma aceasta şi, găsindu-se pe un teren cunoscut, recăpăta stăpînirea de sine.

— Un foc de revolver, spuse el laconic aplecîndu-se asupra corpului, Un glonţ drept în inima. A murit desigur înainte *de a* cădea.

Era o trăsătură nouă în istoria dramatică a bibliotecii. Niciodată pînă atunci o rană nu desfigurase pe cei ce sucombau aici şi nici una dintre victimele precedente nu fusese găsită în alt loc decît lîngă căminul unde prezida jilţul cel mare. De ce schimbarea aceasta şi ce nouă serie de atentate ne-anunţa ea ?...

Un strigăt de uimire scos de Hibbard-mă scoase din buimăcirea mea.

— Ia uită-te ! *Ce* părere ai ?

Arăta cu degetul mîna dreaptă a cadavrului. Examinîn-^d-o mai de aproape, văzurăm o panglică înnodată de pumnul delicat şi care se întindea pînă la. patul revolverului căzut mai departe,

— S-ar zice că arma era legată. Iată ceva cu totul neaşteptat. Ce tîlc o fi ascunzînd faptul acesta ?

Vai ! o singură explicaţie era posibilă. Tînăra femeie murise în urma unei lovituri trase, de ea. Gingaşa făptură se sinucisese. Dar o sinucidere în locul acesta ? De ce ?

Reputaţia locului acţionase hipnotic asupra ei, sau trecuse din întîmplare prin locul funest, fericită că găseşte un refugiu unde să pună capăt mizeriei, Scrutînd cu multă aten-_ţie ,'lgura, căutam un răspuns acestei întrebări şi atunci mă năvăli o emoţie nouă pe care nu ezitai s-o împrătăşesc to-
16
varăşului meu care devenise netulburat şi flegmatic ca de
6bicei.

— Priveşte trăsăturile ! exclamai. Mi se pare că le cunosc. Nu-ţi amintesc de cineva ?

El mormăi cîteva cuvinte de dezaprobare, dar, aplecîndu-se, examina îndelung jalnicul chip.. Cînd înălţă capul, sprîncenele contractate Fi dădeau un aer intrigat şi perplex.

— Cu siguranţă că am văzut figura aceasta undeva, mărturisi el şovăielnic, trăgîndu-se spre uşă. Poate că în ziare... Nu seamănă oare cu... ?

— Seamănă ! îl întrerupsei. Este chiar Veronica Moore ! Stăpîna acestei case unde abia acum cincisprezece zile s-a cu-'nunat cu domnul Jeffrey. Fără îndoială, mintea ei zdruncinată de oribilul eveniment care a marcat ziua aceea, n-a putut rezista loviturii -primite...

CAPITOLUL III

Nu mă îndoii nici o clipă că o recunoscusem pe moştenitoarea casei Moore. Toate reproducerile pe care le văzusem, după portretul acestei frumuseţi, faimoasă în societatea din Washington, purtau o individualitate de expresie care se fixa în memorie şi pe care o regăseam acum în trăsăturile neînsufleţite.

Buimăcit încă de descoperirea ce-o făcusem, dar avînd în vedere datoria profesională, procedai la formalităţile de rigoare. U trimisei pe Hibbard să înştiinţeze secţia-de poliţie 'şi mă pregăteam să redactez un proces-verbal cu amănun- îtele care mi se păreau importante. Lanterna mea se stinse ^subit. Accidentul era neplăcut, dar el dădu rezultate bune. ţ-Mă aflam singur în bezna înfricoşătoare şi o convingere se î impunea : nici o femeie, chiar cu mintea înnebunită, n-ar fi 'executat cufundarea în necunoscut, în bezn?. care creează j imaginea mormîntului. Faptul era contrar naturii, mai ales i naturii feminine. Ori ea se omorîse înaintea dispariţiei luminii slabe ce se

strecura printre persienele camerei închise, — ipoteză ce căzu imediat prin faptul că trupul sinucigaş era cald, — ori lumina care-ardea cînd a apăsat pe trăgaci fusese dusă în altă parte, sau stinsă.

Cu gîndul la licăririle care luminaseră una din ferestrele etajului de sus, înclinam pentru a doua ipoteză. După ce re-aprinsei lanterna, întorsei butonul unuia din becurile da gaz ale candelabrului de deasupra capului meu şi apropiai un chibrit. Aşa cum îmi închipuiam, de altfel, pe ţevi nu era gaz... Ziarele vorbiseră în mai multe rinduri despre efectul neobişnuit pe care lumina zilei îl produsese asupra toaletelor de gală ale femeilor. Nu se aprovizionaseră măcar cu Iu-» minări. Dar, în cazul acesta, ce obiect era acela a cărui sclipire o vedem pe măsuţă, în capătul celălalt al încăperii ? Cu siguranţă, un sfeşnic sau, mai degrabă, un candelabru de formă demodată, purtînd într-un potir al său o luminară consumată pe jumătate. Mă îndreptai repede spre masă, pi-păii feştila : era ţeapănă. Considerând însă că dovada nu era deplin satisfăcătoare — vîrful unei feştile se usca repede după stingerea flăcării — voiam să ştiu dacă luminarea •fusese aprinsă de curînd. Luai briceagul şi o înţepai în par* tea de jos : constatai atunci că firele protejate de ceară erau relativ moi şi uşor- de pătruns. Sentimentul meu era confirmat. Nefericita nu se omorîse pe întuneric ; luminarea era aprinsă,.. Dar, aici deducţiile mele se opriră. Dacă fusese aprinsă înainte, cine a stins.-o după ? Desigur, nu tînăra fe-, meie ; rana ei produsese cu siguranţă o moarte fulgerătoare.' Altcineva, cineva a cărui suflare plutea încă în jurul meu, nici vorbă, stinsese flacăra după căderea Corpului... şi atunci _ moartea nu fusese consecinţa unei sinucideri, *ci a unei crime.* Surescitarea pe care o pricinui în mine această descoperire se datora ambiţiei despre care am vorbit la începutul istorisirii mele. îmi spusei că ocazia, atît de mult aşteptată, se oferea în sfîrşit. Cu un astfel de start, voi putea să adun indicii, să descopăr fapte care ar impune noua mea teorie în locul' verdictului de sinucidere, pronunţat de Hibbard, şi care desigur era acceptat de postul de poliţie şi de parchet. Cît de strălucit va fi triumful meu şi, în cazul acesta, ce datorie de recunoştinţă contractam faţă de bătrînul arţăgos ale cărui bănuieli, în aparenţă fantastice, mă aduseseră aici ! înţelegînd cît de preţioase erau pentru mine cele cîte-, va minute pe care urma să le petrec singur la locul crimei, rnă apucai de lucru cu promptitudinea şi metoda pe care îmi făgăduisem totdeauna să le aduc în cea dintîi afacere impor-' tantă, şi care-mi va garanta succesul.

în primul rînd, aşadar, încă o ochire aruncată frumoasei şi tinerei victime. Ce cută dureroasă îi brăzda fruntea l Ce 18
sumbre zbîrcituri desfigurau oorajii, delicaţi altădată, ca petalele unui trandafir ! Figura aceasta interesantă, dacă nu de-o frumuseţe desăvîrşită, în orice caz remarcabilă în moarte pentru intensitatea expresiei, părea că. vrea să vorbească, eă-mi destăinuiască un secret pe care nu-L sesizam. Dar timpul trecea. Renunţînd să pătrund pasionantul mister, mă hotărîi să studiez mîinile care prezentau, fiecare, o problemă distinctă. Aceea pe care o prezenta dreapta, o cunoşteam — panglica lungă, albă, ce lega pumnul de patul revolverului. Degetele nu purtau nici un inel, dispăruse pînă şi verigheta. Fuseseră furate ? Nu putui să surprind nici un semn de violenţă sau de dezordine. Gulerul de dantelă fină care înconjura gîtul moartei era drept şi intact, pînă la bărbie ; iar cutele grele ale rochiei elegante de stofă cădeau în jurul ei, armonioase şi corecte. Dacă purta bijuterii la gît şi la urechi, ele fuseseră luate de o mînă prudentă, dacă nu pioasă. Eram însă înclinat să cred că ea sosise pe scena morţii sale fără podoabe, ţinînd seama de simplitatea ce-i caracteriza întreaga făptură. ?ălăria, simplă şi elegantă ca şi restul veş- . mintelor, se afla lîngă trup, pe parchet.. Fusese scoasă şi aruncată acolo de o mînă vădit nerăbdătoare. Că mîna fusese a victimei, o dovedea un fapt neînsemnat, dar decisiv. Acul care o fixa de coc fusese scos cu grijă. Nici o altă mînă, în afară de a ei, nu pv.tuse'lua această măsură de precauţie. Un bărbat ar fi aruncat acul împreună cu pălăria, fără să-i
pese.

îmi pusei îndată această întrebare :

— Faptul arăta că ea nădăjduia să-şi pună din nou pălăria pe cap, ori era rezultatul unei deprinderi inconştiente ?

Fără să impietez drepturile rezervate judecătorului, luai notă de toate aceste amănunte şi pornii în căutarea indiciilor care să-mi ajute la identificarea persoanei presupusă a fi stins luminarea. Aici însă mă aştepta o mare dezamăgire. Nu izbutii să descopăr nimic care să poată dezvălui prezenţa unei a doua persoane, afară de puţin scrum de ţigară lîngă un scaun de bucătărie aşezat lîngă rafturile

bibliotecii, nu departe de masa pe care se afla candelabrul. Scrumul mi se . păru vechi şi nu putui să adulmec nici un miros de tutun, din pricina mucegaiului care infecta încăperea. Poate că bărbatul care murise acolo, mai de mult, intrase fumînd... în c:-izul acesta, restul ţigării nu putea fi departe. Să-L caut ? Nu, căci ar însemna să înaintez pînă la cămin şi locul acela era prea primejdios ca să se apropie cineva de el.

TI

.

Şi apoi nu terminasem cu cotlonul unde mă aflam. Dacă scrumul nu-mi dezvăluia nimic, poate că scaunul de lemn sau rafturile în faţa cărora fusese aşezat îmi vor furniza o pistă mulţumitoare. Trecuse pe acolo cineva care se interesa de cărţi, cineva care nădăjduia să consulte un timp vechile tomuri şi care simţise nevoia să se aşeze. Interesul lui era general sau se limita la un anumit volum ? Parcursei cu privirea rafturile învecinate, sperînd să rezolv întrebarea ; şi, deşi cunoştinţele mele sînt limitate în materie de cărţi> observai că toate lucrările erau ceea ce se cheamă rarităţi. Cîteva,. umezite şi prăfuite prezentau caractere gotice ; pe altele citii date de apariţie care le-ar,fi făcut preţioase pentru colecţionari. Nici una dintre ele nu păru să fi fost răsfoită recent. Nevoind să-mi pierd vremea cu detalii inutile, părăsii brusc scaunul şi mă pregăteam să-mi îndrept atenţia aiurea,, cînd remarcai pe un raft înalt o carte al cărei cotor ieşea în evidenţă. -Imediat piciorul meu fu pe scaun, şi cartea în mîna mea. Oferea ea vreun interes ? Desigur. Nu prin, conţinut, care era pentru mine lipsit de interes, ci pentru că partea de sus *a* cotorului era ştearsă de praful care se afla într-un strat gros peste celelalte volume cercetate. Iată deci lucrarea care L-a atras spre rafturi pe vizitatorul necunoscut: dacă nu mă înşel era un *Studiu asupra vechilor linii de navigaţie.* Serios vorbind, îmi pierdeam timpul. Ce legătură era între un tratat de acest fel şi corpul scăldat în sînge, aflat la cîţiva paşi de mine sau mîna care a stins luminarea după crimă ? Desigur că nici una. Pusei cartea la loc, nu fără a avea grijă s-o am în evidenţă ; căci, dacă ea ascundea vreo explicaţie utilă, aveam datoria să permit celor mai pricepuţi decît mine, să ia cunoştinţă de ea.

Mă îndreptai apoi spre mobila care susţinea candelabrul ; era, aşa cum recunoscui imediat, partea superioară a unora din acele mese mici care se îmbucă unele într-altele. Aruncîndu-mi ochii în jur, văzui la o mică distanţă partea inferioară a mobilei şi mă încredinţai că prima masă fusese recent despărţită de celelalte deoarece o acoperea un strat gros de praf, pe cînd a doua avea doar o urmă. Tot astfel, candelabrul fusese mutat de puţin timp, căci sub piciorul lui era tot atîta praf ca şi în juru-i. Aşezase victima obiectele acestea în poziţia lor prezentă ? Puţin probabil, mai ales_ dacă sfeşnicul fusese luat de pe căminul spre care îmi îndreptai acum investigaţiile.

Nu mă puteam împiedica de a reveni la cămin deoarece el tăinuia după toate aparenţele cheia misterului care făcea atît de temut acest loc. Nu mă încumetai însă a.mă apropia dincolo de-o anumită rază. Examinînd acum dacă n-aş putea să micşorez distanţa, încercai interesul acela subit şi irezistibil care te leagă de toate obiectele"primejdioase. Făcui un pas în direcţia căminului şi, în vreme ce-i luminai rînd pe rînd toate părţile, raza lanternei mele căzu pe suprafaţa îngălbenită a unei vechi -gravuri agăţată deasupra căminului. Era tabloul bine cunoscut — la Washington, cel puţin, -— care-L înfăţişează pe Benjamin Franklin la curtea Franţei ; 'subiect interesant desigur, dar care nu era de natură să mă reţină într-un moment atît de critic.- Tableta căminului absolut goală, nu avea nimic care să merite prea multă atenţie.

Am mai descris impresia pe care o făcu asupra mea, la prima vedere, mobila aceasta străveche şi masivă. Acum cînd privirea mea inspecta sculpturile bizare ale spătarului înalt, drept şi rigid, cînd puteam să respir mirosul pernelor mucegăite şi roase de şoareci, o senzaţie nouă luă locul dezgustului meu. instinctiv... Nu fiindcă superstiţia -a pus stă-pînire pe mine, deşi locul, ora, vecinătatea imediată a morţii ar fi fost suficientă spre a zăpăci imaginaţia ; nu : în vreme ce examinam scaunul monstruos, încercam puţin cîte puţin pentru el o atracţie morbidă. Partea din faţă a jilţului, şi numai ea, fusese făcută confortabilă pentru ocupant. Pe acest spaţiu restrîns, un capitonaj de piele era fixat în cuie mari, înflorate. Restul se întindea neted, tare, respingător. Nu avea un oarecare tîlc aparenta meschinărie ? Pe cînd îmi puneam întrebarea, remarcînd că braţele lungi ale fotoliului erau netezite în aşa fel încît să poată ţine la nevoie sticle şi pahare, un sentiment pe care nu L-aş putea descrie alungă în mine orice prudenţă şi orice raţiune, înainte de a înţelege căruţ imbold cedam începui să înaintez spre jilţul formidabil, cu dorinţa irezistibilă de-a mă lăsa pe pecnele lui vechi. Dar în acel moment oblonul se izbi

de zid şi mă readuse la problemele momentului. Amintindu-m:. ea cercetările mele nu erau terminate şi că în orice moment puteam fi întrerupt de sosirea magistraţilor, mă smulsei farmecului blestemat de care îmi fu ruşine aproape imediat. Părăsii biblioteca pe o uşă situată la extremitatea opusa şi căutai în încăperile alăturate indiciile pe care nu putusem să le descopăr la locul propriu-zis al crimei.
21

ir

Lugubra exploatare îmi dezvăluia la fiecare pas graba nebună cu care casa a fost părăsită în ziua nunţii. Indiciile erau evidente în special în sufragerie. Masa, pregătită pentru ospăţ, fusese strînsă cu atîta grabă încît bucatele căzuseră de pe tăvi pe duşumea. Pahare sparte, şervete mototolite, flori ofilite zăceau prin toate colţurile şi era totodată primejdios şi respingător să mergi printre rămăşiţele acestea. Oficiile care dădeau în sală nu se găseau într-o stare mai bună. Ocolind spectacolul şi infecţiile acestea, „trecui în bucătărie şi, de acolo, printr-un coridor strimt, înăbuşitor, ajunsei în dependinţele rezervate negrilor. Aici făcui o descoperire. Una din ferestrele locului pustiu de atîta vreme era întredeschisă. Cum însă nu găsii nici o urmă care să-mi dovedească că ucigaşul fugise prin deschizătura aceasta, revenii spre faţada casei, pînă la scara ce ducea la etajul întîi. Remarcai la piciorul scării şi pe cîteva trepte chibrituri, în parte consumate, a căror dîră o. $urmării pînă la primul etaj, şi care mă duseră în pragul unei camere din sud-vestul casei. Deoarece arseseră aproape pînă la capăt, era evident că ele serviseră să lumineze paşii cuiva, ai asasinului, cars căutase acolo un refugiu... Ce să fac în cazul acesta ? Să merg mai departe sau să aştept sosirea întăririlor, de teamă să nu dau nas' în nas cu criminalul ? Mă notării să continui cercetările, încurajat de aspectul nu prea primejdios al semnelor pe care le urmăream.
Mărturisesc, totuşi, că înainte de a pune mîna pe clanţă, mă oprii un moment. O uşă deschisă poate- să tăinuiască atîtea lucruri ! Ezitarea meu nu ţinu însă mult. Neastîmpă-rul meu firesc şi imboldurile vanităţii biruiră asupra eforturilor raţiunii. Nepăsîndu-mi de consecinţe, poate dispre-ţuindu-le, întorsei iyărul. împinsei uşa încetişor şi, zărind prin deschizătură o dîră de lumină, o deschisei din ce în ce mai mult pînă cînd putui să văd întreaga încăpere.
In clipa aceea, zgomotul foarte, apropiat al unei jaluzele, îmi dovedi că de acolo pornea lumina văzută de jos. De altfel, nimic nu se mişca în jur. O ochire fugară îmi dovedi că nu se afla aici alt semn de viaţă în afară de un c :păt de lumânare ce sfîrîia pe fundul unui pahar răsturnat şi pus pe colţul unei mese de toaletă. Amănuntul acesta dizgraţios într-o încăpere cu mobilier somptuos releva prezenţa nuită a unui personaj redus Ja expediente şi nepăsător faţă de consecinţe \ dar nimic altceva nu-i arăta prezenţa.
22

Hotărît să cunosc totul, să merg pînă la capăt şi să sfîr-şesc, înaintai drept în mijlocul camerei, scotocind cu privirea toate ungherele, scrutînd umbra tuturor obiectelor. Nici o formă ghemuită nu se înălţă din întuneric, nici un cap nu se ivi deasupra paravanului. Liniştit pe deplin şi convins că oriunde s-ar fi pitib deocamdată, criminalul nu se găsea în încăperea unde eram eu, acordai toată atenţia lucrurilor ce mă înconjurau. In dreapta, un pat cu coloane ocupa un spaţiu larg. Nu văzusem niciodată pînă atunci unul la fel ; mă intrigară îndeosebi dimensiunile lui impozante şi aerul da mister pe care i-L dădeau perdelele de brocart şters. Datorită înfăţişării lui neobişnuite sau influenţei oculte pe care 0 degaja, patul exercita asupra mea o fascinaţie reală. Ezitai să mă apropii, fără a putea să mă împiedic totuşi de a-J. privi îndelung. Era cineva, în spatele perdelelor lăsate ? Poate că e-ciudat/ dar nu mă simţeam cîtuşi de puţin îmboldit să le dau la o parte şi să mă conving.
O mescioară încărcată cu obiecte mărunte feminine şi cu diverse accesorii de toaletă, foarte elegante şi de o valoare evidentă, ocupa spaţiul dintre cele două ferestre ; pe parchet, exact în faţa căminului plin de cutii goale, era trîn-tit un scaun. Scaunul şi presupunerile pe care le sugera poziţia lui mă îndemnară să-mi înalţ ochii asupra căminu--lui cu care el părea să aibă o legătură, şi'astfel zării, agăţat pe perete, un desen vechi scorojit şi îngălbenit. Mi-ecu neputinţă, chiar şi acum, să explic de ce desenul .acesta mi-a reţinut privirea la prima vedere, înfăţişa croquiul foarte mediocru al unei figuri de fată eu zîmbet

nătîng, fără nici o frumuseţe măcar sentimentală, pe scurt, o fizionomie cu totul neînsemnată ; liniile sărace şi nesigure erau pe alocuri şterse. Mă oprii totuşi, nu numai să-L privesc, dar, contemplîndu-L, uitam unde şi cine sînt, dominat de-o oroare superstiţioasă în care se amesteca un farmec încă inexplicabil, căci, la urma urmei, nu se afla nimic în camera aceasta de natură, să zdruncine curajul unui ora. Nici corp neînsufleţit, nici

[1] urmă sîngerată, nici fotoliu ameninţător. Totuşi, senzaţii pe care le înfrînasem uşor în bibliotecă, la parter, se cramponau de mine, aici, cu o insistenţă ciudată, astfel că vederea propriei mele imagini, zărită într-o oglindă pe dinaintea căreia treceam, îmi provocă o zdruncinare nervoasă cum n-am mai simţit niciodată în viaţă.

îmi trebuiră cîteva minute ca să scap de slăbiciunea aceasta prea puţin vrednică de un om de meseria mea, iar

y.BnrWWWWWW*'*1*^'

cînd *sfîşiai* vraja m-apropiai de pat şi trăsei perdelele în Ifi'.uri. Nu găsisem nici un' asasin gîfîind şi clănţănind din din (i ; dar nu era nici absolut gol. Peste pătură era aruncat un veşmînt scump de femeie. Deşi nu prea sînt la curent cu preţul blănurilor, mătăsurilor, dantelelor şi altor găteli, socotii fără ezitare că obiectul acesta era foarte modern, de mare valoare şi neobişnuit într-o casă părăsită. Curioasa descoperire fu urmată de o alta şi mai interesantă. Zării resturile unui buchet' de mireasă, cuibărit micuţele mantiei. IŞuchetul, veşted acum, şi fără miros, fusese desigur unul dintre cele mai fruinoase specimene ale artei florarului. In vreme ce remarcam panglica lungă de mătase care lega bu-qhetul, îmi amintii cu groază de întrebuinţarea pe care o avea o panglică asemănătoare în camera de jos. înfiorat de descoperirea Mea, nu mă întrebai cum buchetul purtat de friireasă a ajuna în camera de la primul etaj, cînd după toate presupunerile, ea fugise în salonul de jos fără un cu-yînt de îndată ce i se adusese la cunoştinţă catastrofa în-tîmpiată In biblioteca. Nimic ciudat în faptul că mantia fusese uitată aici; dar că şi buchetul a fost uitat...

Cel mai superficial observator ar fi judecat că acesta era într-adevăr buchetul miresei şi că odaia de aici era eh i ai' aceea.în care tînăra femeie s-a îmbrăcat pentru ceremonie. Faptul fu confirmat categoric cînd, peste o clipă, în cursul Cercetărilor, pusei mîna pe o batistă fină care purta la un colţ numele î t^eronica.

Examinai cu atenţie pătratul de pînză şi dantelă. Era, bineînţeles, dintr-o ţesătură extrem de fină şi valoroasă, ca şi celelalte podoabe ce alcătuiau toaleta ; dar, ciudat lucru, batista nu era prea curată sau, mai bine zis, foarte murdară, de-o murdărie a cărei natură n-o pricepui îndată. O femeie ar'fi lămurit desigur existenţa petelor cenuşii şi cafenii care o pîngăreau, dar mie îmi trebuiră cîteva minute ca să-mi dau seama că petecul de pînză, delicată ca o pînză de păianjen, servise ca o cîrpă oarecare la ştersul prafului. Pe cămin poate... Nu *l O* privire pe suprafaţa lui ne* tedă mă convinse că nu ea a fost ştearsă. De la un capăt la altul, stratul de praf care o acoperea era intact. Totuşi, pri* vind mai de aproape, distinsei puţin mai la stingă de centrul ei,, cinci pete rotunde pe care numai apăsarea unor de-» gete de bărbat le putuse produce. Recunoscui precis desenul, caracteristic al arătătorului şi întrevăzui îndată posibilitatea

de a determina, cu ajutorul acestor dovezi, dimensiunile şl fo :ma mî.inii care lăsase acolo semne de netăgăduit.

Ce semnificaţie puteau să aibă toate acestea ? Pentru care motiv un bărbat îşi apăsase cele cinci degete pe tăblie ? Făcuse asta sprijinindu-se de margine spre a-şi ţine echilibrul atunci cînd, aplecat - asupra căminului, privea în coşul sobei ? Nu, căci atunci urmele degetelor s-ar fi desenat în întregime. De asemenea, forma lor era rotundă, nu lunguiaţă, indicînd că apăsarea se exercitase de deasupra. A, pricepeam ! Amprentele fuseseră făcute de cineva care se înălţase pentru a vedea mai de aproape desenul. Aşa se explica şi scaunul trîntit şi folosirea batistei la ştersul prafului. Vreun amator care a dorit, din curiozitate să facă o inspecţie minuţioasă...

Presupunerea îmi dădu ideoa sau. mai degrabă, îmi semnală necesitatea să păstrez, fixîndu-le cît încă erau intacte, Semnele revelatoare. Luînd briceagul, schiţai cu vîrful lamei fiecare linie pînă ce ele rămaseră întipărite pentru totdeauna pe marmoră. Apoi, gîndurile mele reveniră la între-.barea de adineaori. Ce conţine vechiul desen ca să fi atras astfel atenţia unui bărbat încît să-L aducă pe

punctul de a comite o crirnă, sau chiar s-o şi comit.1 ? Am mai spus că tabloul n-avea nici o valoare artistică : un crochiu pe jumătate şters, bun de aruncat la gunoi. In ce consta aşadar, farmecul lui care şi pe mino nsâ pătrunjese ? Mă pierdeam în deducţii. Deconcertanta descoperire adăuga o nouă dificultate răspunderii mele ; dar dificultăţile îrni sporeau zelul Continuai, cu un sentiment bizar de exaltare, examinarea camerei şi descoperii alte* doua rapte deopotrivă de ciudate şi neconciliabile. Una ,era prezenţa, pe-o mescioară plasată'în dreptul ferestrei cu oblonul deschis, a. unui briceag cu limba desfăcută, De jur împrejur scîntelau sub lumina lanternei *yrăunţe* de pilitură, însă ele erau aşa de fine că s-ar fi putut observa doar la microscop. Celălalt se raporta la un dulap situat nu departe de-patul cel mare. Era gol; nici un veşmînt nu era agăţat pe umeraşe şi, de asemenea, nu se afla nimic nici în cele două sertare pe care le găsii pe jumătate deschise ; dinaintea dulapului zăcea un felinar felinarul a căzut în timp ce luminarea ardea, persoana care răsturnat, cu luminarea strivită de parchetul înnegrit. Daca o călcase pentru a stinge flacăra fusese, desigur, groaznic - de speriată. Cine manifesta spaima aceasta? Şi cînd? Cu un

ceas înainte ? Nu simţeam nici prilej ? Poate în ziua nunţii ?
un miros de fum. Cu alt
arIp mescioarei, rămăsei foarte perpîj Cu
plicaţie obişnuită nu putea să ÎL *f* âinare si în aparentă
' în Co]*ul nici o
acestea

CAFITOLUL IV

W

Sînt slăbiciuni mărunte cărora le cedez prea uşor, poate; printre acestea, o teamă morbidă de ridicol. Probabil *de* aceea nu mă hotărîi să expun teoria mea căpitanului cînd £1 veni şi evitai chiar să menţionez micile detalii care-mi Deţinuseră atenţia. Dacă el şi oamenii experimentaţi care-L însoţeau voiau să vadă o sinucidere, numai o sinucidere, în jalnica moarte a unei femei tinere, măritată de cinspresece Iile, nu îndrăzneam să sugerez ideea unei crime ; cu .atît mai mult cu cît unul dintre agenţii care îl însoţeau pe şef mă privise cu dispreţ evident cînd eu propusei să-i duela primul etaj, în încăperea unde se văzuse lumină. Mă hotărîi deci să păstrez pentru mine descoperirile pe care le făcusem, sau cel puţin să aştept pînă ce căpitanul va fi singur, ca .-••â l le împărtăşesc, rezumîndu-mă la a cere permisiunea să rămîn în casă pînă la venirea domnului Jeffrey.

Ştiam că un agent fusese trimis după el; iar cînd s uzii
f trăsură oprindu-se la poartă, mă repezii la uşă, dorr.ic ă-L zăresc ; dar din trăsură coborî o femeie.

Fiindcă femeia era extraordinar de agitată, un agent se [răbi să-i iasă în întîmpinare şi-i oferi braţul, îl întrebai ie Hibbard care reapăruse, cine era doamna. El îmi răs-»unse că era, probabil, sora moartei, îmi amintii atunci că iiarele vorbiseră în mai multe rînduri, despre domnişoara , \irner, sora vitregă a logodnicei, ca despre o persoană de 0 frumuseţe remarcabilă şi de o mare distincţie.

Amintirea aceasta îmi amplifică curiozitatea ; lăsînd la p parte orice protocol, mă apropiai cît mai mult de pragul pe care ea avea să-L treacă şi rămăsei surprins auzind de partea cealaltă a străzii orga unchiului David care cînta mereu.

Indignat de această manifestare de indiferenţă din partea unui om care purta numele de Moore, o indiferenţă nefirească, chiar la personajul acesta de-o excentricitate notorie, îmi propusei să aflu mai multe amănunte despre bătrîn şi să mă informez mai bine asupra relaţiilor care existaseră între el şi nefericita nepoată.

în momentul acela, domnişoara Turner pătrundea în <cercul de lumină pe care-L proiectau lanternele noastre. N-am văzut niciodată o femeie mai frumoasă, şi nici una pe ale cărei trăsături să se întipărească o emoţie mai siîşietoare. Durerea ei impunea respect, iar în ceea ce mă priveşte mă trăbii să i-L mărturisesc pe al meu, ferindu-mă din calea ei; uţrînd însă, dorinţa aprigă de a culege cît mai multe informaţii cu privire la misterioasa tragedie mă readuse în apro-pieraa ei.

De pe buzele-i tremurînde scăpă un strigăt :
— Sora mea ! Unde e sora mea ?
Căpitanul se dădu repede înapoi şi-i deschise uşa salonului. Gestul lui n-o abătu însă din cale. Trecînt pe dinaintea căpitanului, se îndreptă direct spre bibliotecă unde intră fără să şovăiască. Buimăciţi de curajul ei,, o urmara toţi şi ne grupărăm curioşi în semicerc la intrare, în timp ce ea înainta repede si cădea în genunchi lîngă trupul ţeapăn al surorii. Strigătul involuntar pe care-L scoase şi re-«tragerea bruscă pe care o schiţă zărind panglica albă legată de mîna moartei mi se păru că exprimă cea mai profundă groază de care. o făptură omenească este capabilă. Ai fi m că imaginea aceea îi străpungea inima dintr-o parte într-alta. Cînd privirea ei, urmărind pe podea lungimea panglicii, ajunse la revolverul legat la celălalt capăt, femeia îşi frămîntă mîinile într-o criză de zbuciumare mută, atît de evidentă, de teribilă, încît ne aşteptam s-o vedem leşi-nînd sau înnebunind. Revenindu-şi puţin. cîte puţin în fire j printr-un mare efort de voinţă, ea izbuti să îngîne cu o voce alterată :
— Desf aceţi nodul ! De ce lăsaţi aici obiectul ăsta groaznic ? Desfaceţi-L, vă spun ! Nu vreau să-L văd L.
Fu cuprinsă de fiori care o zguduiră din creştet pînă-n tălpi.
Căpitanul întinse mîna spre panglică dar îşi dădu apoi seama :
— Nu, nu, zise el, nu putem face asta. Nu avem dreptul să ne atingem de nimic pînă nu vine judecătorul. Este nece-
27
sar ca el *s-o* vadă aşa cum *a: găsit-o. De* altfel, domni Jeffrey are acelaşi drept; aşteptam să sosească'din • în mom
in moment. . Ea făcu '-i nu ;i perce
Se Produse
o
să ascund tuozitate
Mare Ptru a ^^
.a de slăbiciune V ,fix orind • a ci cît era de înaltă ^ * Cu impe-
Căpitanul profită de aluzie, s-o întrebe unde se afla dom-iul Jeffrey. Fata nu prea părea dispusă să răspundă, iar mai apoi răspunse oarecum maşinal că nu putea să dea în pri-ţa aceasta nici o lămurire precisă. Domnul Jeffrey avea
ţi prieteni şi poate că-şi petrecea seara cu unul dintre ei.
— Dar este trecut de miezul nopţii acum, zise căpîtartul.
nuieşte să întîrzie mult în oraş ?
'•— Cîteodată, răspunse ea îmbufnată, în cîteva rînduri
ă căsătorie nu s-a întors acasă decît după ora unu.
ăeau cutele *n* , • c ct era de înaltă mPe-după căsătorie nu s-a întors acasă ec up ora unu.
- Va mnrn 6ZSaIe' *ce* fiinţă superbă P?' ne că~ Mai erau- Pe lîngă motivul invocat' alte necazuri care
" ' '
aveţi într — Nu!
preaJi^a-7-f^c^roape
APoi cu"n '/T-" ea cu o voce profunriâ' ' să fi provocat deznădejdea tinerei căsătorite? Poate chiar
Pe aceea'care n,- Sllită' cu "n ton npf imul dintre noi şi-a exprimat curiozitatea în această privinţă,
— Ah V^rW mai putea nici să asmlto • -C' o r-Postrofă căci domnişoara Turner lansă deodată această replică ve-De ce te găsim "i?' -SU?oară dragă f Ce& !T- Să, răspundă- hementă :
.
Pingător ? ' ln Iocul acesta *atîtd?* Sa mori? ~ Domnul Jeffrey a fost un soţ ireproşabil pentru sora
— -Nu ştiţi rf e temut şi c'e res- mea, un soţ foarte iubitor, insistă ea.
suasivă pe cam „ oe ? insinuă căpitanul P,, „ u,- APoi deodată, ciudat de palidă, adăugă :
„,...,. ..*f* wre o exprima foarte dar F - -i?^6 P"r~ — N'am cunoscut pînă astăzi un bărbat mai bun!
violentă a surorii d vn- ?° l] să nu vă Neliniştea secretă a strigătului, reticenţa voită a pauzei

chiar după căsătoria ei ^ ~~ d~voastră îmi sugera ideea unei posibilităţi care-i scăpă căpitanului aşa »r nici o bănuială ? ~ domnul Jeffrey ? Cum constatai încîntat cînd el îi puse o nouă întrebare :
_ Cînd aţi văzut-o pe sora dumneavoastră pentru ultima oară? Eraţi-de faţă cînd ea a părăsit casa soţului ei?
— Oh ! murmură ea.
Apoi, înţelegînd că'se aştepta de la dînsa un răspuns mai direct,"adăugă străduindu-se să tăinuiască orice constrîngere :
— Eram acasă şi am auzit-o ieşind, însă nu-mi trecea prin minte că poate pleca decît la vreo serată mondenă.
— îmbrăcată ca acum ?
Căpitanul indică trupul de pe podea şi ea îi urmări gestul cu-privirea. Evident,, doamna Jeffrey nu era îmbrăcată pen-jtru'o serată mondenă. Domnişoara Turner, pricepînd cursa, adu cu volubilitate explicaţii confuze.
— N-am remarcat. Se îmbrăca adesea în negru... Negrul prindea bine... Sora mea era excentrică...
^ăcea gafe ce nu mai puteau fi îndreptate, iar domnişoara Turner îşi dădu seama căci tăcu subit, Atitudinea ei imounea totuşi respect, iar eu eram gata să i-L acord. Desigur, nu' întîlneşti .în fie'care zi o astfel de femeie, şi dacă răspun*-rile ei erau lipsite de-sinceritate, .se vedea din întreaga făptură o nobleţe "care interzicea îndoiala. Cel puţin efectul acesta îl produse asupra mea. Dacă omul care o interoga împărtăşea sau nu sentimentul meu, n-aş fi putut spune, fiindcă
... fu lansat c
însufleţirea lui şi parcă _ ._ ^.
acentul semiînăbusit cu care ea adăugă : — Ştiu că nu era fericită, că nu fusese fericită ^Fa nta pe care a vrut s-o celebreze în casa aceasta funestă, m să-mi închipui însă că frica de trecut sau de viitor va împinge la sinucidere, într-un loc *rx* a^^~ " ^
putut, da^ă "- •"-'
dacă
noi nu bănuia că ea se nimic ; rîdea cînd eu.,.
^t vuise sa spună ? Căpitanul păru că se întreabă şi, c.:pă ce aşteptă zadarnic ca ea să termine, remarcă liniştit.-
— Domnişoară Turner, n-aţi terminat fraza pe care o
începuseţi.
Ea tresări, făcînd impresia că revine din cine ştie" ce regiune *M^™-L-'*-- a gândirii sale în --
n care se pierduse.
— u mai ştiu... Uit,., îngăimă ea cu un susin a Sărmana Veronica *l* Cum să-i spun *lui ? Cum să-l* pentru nenorocirea aceasta ? .
suspin agitat. pregătesc
atenţia lui ca si a m domnişoarei Turner deodată acaparată de

— Ceasul *ei ! Unde* aici... nu mai este .' îl
,^=- Un moment! cu privirea. Nu e aceste
Ţinea între degete
olr^«*
lipsit
pietrelor. — Da !
a
ea
oî
- Domnul Jeffrey n-a fost acasă toată seara. A ziua.
--------,, ^ue... __ Nu era acasă. Soţia lui ştia că el nu se va întoarce 7
un agent care cercetase H — N-a spus nimic.
poaeaua Căpitanul îşi întrerupse brusc întrebările şi înţelesei în-
un obiect mic, scînteietor din n • • 'ta şi de ce. Un bărbat stătea în prag, un bărbat a cărui pricma^^ ar fi fost de ajuns să încremenească vorbele pe bu-.. mîna. ;ie celei mai cutezătoare fiinţe. Domnişoara Turner îl zări

iigur că s a rip • unei şi, cu un geamăt involuntar, se prăbuşi în genunchi. —-, fiind prins în Sr^ Era Francis Jeffrey, bărbat de o prestanţă superbă şi un tăioasă domnişoarei Turnf >ntleman de cea mai înaltă dinstincţie. Rareori se întîmpla ' " ' de ohif-pf-?[1] avem de-a face cu astfel de oameni.
Am asistat la multe scene tragice ; am examinat oameni le căror trăsături exprimau toate aspectele durerii, spaimei
CU

cumva
~ Nu ştiţi dacă
~âSi'. Dar ^ Ce mă înt-baV? Nu*.......,,
El ţinea'ceasul ^ le căror trăsături exprimau toate aspectele durem, spaimei
'tău orele şapte şi treisDrpSrmnUl/ndreptat sPre ea. Acele ară [remuşcării. Era însă aici ceva cu totul nou pentru mine
— Ora si mirmtSP ^ minute. me ara" L pentru cei ce se aflau de faţă. Aşteptarăm, cu răsuflarea
— AssrfaV ^ S~a IoVit ' .....
/işaaar nra cî ~.t__± , . *
. adaugă
df podea, sPuse căp
lăbuşită, primele lui cuvinte.
El rămînea stăpîn pe sine, nu manifesta mîhnirea sau
Domni3oa7a"Turnprlr-e-a§enti- """"" " ^W" imirea, îireSti în asemenea ocazie. Dimpotrivă, era mai calm
Poată scoate un cuvînf- 1Ş1 mUŞCa buzele convulsiv fără ox lecît noi toţi şi. printre numeroasele emoţii ce se reflectau — O mărturie niU- ' - ' 'e chipul său livid, nu distinsei nici o umbră de durere. To-
c----- -* " - uşi, înfăţişarea sa înduioşa inima şi dădea naştere celor mai :ontradictorii presupuneri asupra coardei care vibra mai vio-ent înaintea deznodămîntului atît de dureros al unei atît de scurte luni de miere.
Ochii lui, fixaţi asupra trupului femeii, nu-şi trădau taina.
— mărturie bfi -
ln buzunar. Apoi cn n , Sa, SpUSe căPitanul băgînd rP^,,i , făptură tulburată adă,m3 re comPătimitoare pentru hiffi :ontradictorii presupuneri asupra coardei care vibra mai vio-— Nu cumva ora r '
ureros al unei atît de
de acasă ? espunde
Nu pot să snun r ^
cu momentul cînd
— ^aza ; > - — -^ "juinenrui cînd a olpc-pt scurte luni ae miere.
— Nu pot să saun P Ochii lui> fixaţi asupra trupului femeii, nu-şi trădau taina, sau trecut de ora şapte Nu mf „J? fda" &a cu Putin înainte După ce înaintă lîngă ea şi zări Pan§lica albă care lega re-
— I-ar fi trebuit un T f^mtesS ex.act- volverul de mîna moartei, nici cei mai experimentaţi dintre
^ebuit'un ~sîertLTle^eXact"
SfSrt de ora PJ"ă aici. A venit pe
Nul
ei
-am văzut-o ieşind. Camera mea nu dacă a ieşit singură sau în
— Nu.
dă compania so-
-iţe cit

rece
80
profund' o precizie studiată.
J^ujja ^ muniţii m^&" .---y-------r- —-o-----
volverul de mîna moartei, nici cei mai experimentaţi dintre noi nu izbutiră să ghicească sentimentele şi gîndurile lui. Un singur lucru era evident pentru toţi. Nu manifesta nici 6 dorinţă să atingă femeia pe care cu puţin timp înainte jurase s-o iubească. Privirile lui o devorau ; se înfiora şi, în cîteva rînduri, vru să vorbească ; dar, deşi îngenunchease lîngă ea, nu întinse mîna, nu vărsă o lacrimă peste figura atît de pate-jtică îndreptată spre el.
Deodată se sculă în picioare.
— Este necsar să rămîn aici ? întrebă el căutînd cu pri-:Tea pe adevăratul reprezentant al autorităţii.
Căpitanul răspunse printr-o întrebare :
— Cum vă explicaţi prezenţa ei aici ? Ce motiv atribuiţi lumneavoastră, ca soţ, ciudatei sinucideri a, soţiei dumnea-'oastră ?
31
In loc de replică, domnul Jeffrey scoase din buzunar un petec de hîrtie mototolită pe care i-L întinse căpitanului.
— Cuvintele ei explică totul, spuse el. Am găsit acesta cîteva rînduri în camera noastră, aseară, cînd m-am întors acasă. Desigur că le-a scris înainte de a...
Un geamăt înăbuşit se auzi în intervalul acestei pauze..v; un geamăt care nu venea de pe buzele încleştate ale bărba^J tului, ci de pe ale tinerei femei prăbuşită lîngă moartă. Va fii auzit el expresia de durere din partea tinerei femei a cărei! prezenţă nu păruse să o fi remarcat pînă atunci ? Nu trăda| nimic. Ochii lui rămîneau aţintiţi asupra căpitanului carâ^j citea pe îndelete, la lumina unei lanterne ţinute de un agent,M mîzgăîîtura aproape ilizibilă care, după spusele domnului Jef-*\j frgy, era ultimul mesaj al moartei. Va părea această mîzgă-»,f litură tot atît de emoţionantă ochilor pe cît a părut în seara' aceea urechilor noastre, în încăperea vastă, plină de amintiri" înfricoşătoare, lîngă cadavru ?
„!mi dau seama că nu te iubesc după cum credeam^ Nu pot supravieţui acestei erori. Rog pe Domnul să-ţi dea tăria de a mă ierta."
Veronica
Un suspin sfîşietor, scos de domnişoara Turner, apoi *tar* cere. Simţirăm o adevărată uşurare auzind glasul căpitanului^'
— O inimă de femeie este un mister de nepătruns f spuse el.
Sentimentul găsi un ecou în fiecare dintre noi, căci acela pe care moartea pretindea că nu-L poate iubi ar fi trecut în ochii celor mai mulţi drept întruchiparea a tot ce e mai simpatic şi seducător.
Devenea evident, cel puţin pentru mine, că o femeie îl considera ca atare. Deşi se străduia, şi nu fără succes, să: păstreze o perfectă demnitate în atitudine, domnişoara Turner nu reuşi să-şi ascundă adevăratele sentimente cînd îl pri-» vea pe Francis Jeffrey. Expresia aceasta mă izbi atît de puternic încît ^bia reuşii să ascult ce spune căpitanul, acum.
— Cum se face că aţi venit s-o căutaţi aici pe soţia dumneavoastră ? Din scrisoarea ei nu reiese că v-ar indica locul unde ea avea de gînd să-şi pună capăt vieţii. Aveaţi vreun motiv să bănuiţi tristele proiecte pe care le nutrea ? — Nu, nu ! De o suta de ori, nu !
J Omul atît de stăpîn pe sine, avu o mişcare de revoltă şi groază în timp ce-şi plimba privirile prin încăperea sinistră, oprindu-le în sfîrşit asupra căminului dinaintea căruia se produseseră decesele atît de misterioase.
— N-a spus nimic în privinţa intenţiilor ei, nimic ! reluă el cu glas mai potolit. Dar agentul care a venit să mă înştiinţeze mi-a spus unde o voi găsi. Mă căutase prin tot oraşul. L-am întîlnit pe trotuar...
Căpitanul acceptă explicaţia fără comentarii şi eu mă simţii fericit. Dar pentru mine cazul comporta contradicţii şi obscurităţi pe care îmi propusei să le descurc în taină.
CAPITOLUL V
în noaptea aceea nu mi se oferi prilejul să anchetez şi alte persoane ce ar putea da relaţii în privinţa dramei. Căpitanul îmi dădu o misiune care mă îndepărtă de casă, astfel că pierdui o scenă importantă : sosirea judecătorului. Dar am folosit altfel prilejul oferit.
Cînd mă întorsei din misiune, sunai la uşa unchiului David. Urletul prelung al cîirielui, întrerupt de

primirea binevoitoare a stăpînului, îmi răspunse. Felul primirii mă surprinse. Auzisem vorbindu-se de multe ori despre firea posacă a bătrînului Moore încît mă aşteptam la un afront ; dar el nu-mi arăta nici o ostilitate. Fruntea îi era senină şi zîmbetul îndatoritor. Păru dornic să mă poftească şi mă conduse cu amabilitate într-o cameră spaţioasă.
Domnul Moore era înalt de statură şi uscăţiv ceea ce-mi evoca imaginea omului de studii din care nu-i rămăseseră decît ochii adesea visători. Privirea lui era vie, iscoditoare, şi, cu toate că nu exprima nici răutate, nici rea voinţă, trezea în interlocutor un sentiment de stînjenire care nu putea fi analizat uşor. Părul sur, cîrlionţat, era lung şi această particularitate, precum şi obiceiul său neschimbat de a merge însoţit de cîine stîrnea curiozitatea ştrengarilor de pe stradă, în ciuda originii sale aristocratice şi a ţinutei distinse, bizareriile acestea contribuiau la familiaritatea cu care îl mtîmpi-r>au, numindu-L „unchiul David". Hainele completau asoec-tul grotesc al făpturii lui. Aveau o croială specială şi nu

cunoşteau altă lege decît aceea a fanteziei sale Dar omul acesta **care nu** se sinchisea de părerea lumii şi ocolea contactul cu *cei* vii, avea, după cum se zvonea, cultul morţilor. Pe vremuri cu muîţi ani înainte, se însurase cu o femeie distinsă care' îl iubea şi-L înţelegea. A murit tînără şi el n-a uitat niciodată fericirea pe care a împărtăşit-o cu ea. în fiecare, an, de ziua morţii fiinţei sale dragi, se ducea la cimitir §i-şi petrecea ziua lîngă monumentul ridicat în memoria **ei.** Indiferent de timp, de starea sănătăţii lui, era văzut de la şapte dimineaţa rezemat de coloana pe care se afla săpat numele defunctei, sau chiar prînzind acolo, în tovărăşia cîinelui său. O datorie de la care nu se abătuse niciodată. Faptul era atît de cunoscut, încît o mulţime de oameni fără ocupaţie se adunau în jurul lui, asistînd la spectacol.
Vai de cine ar fi cutezat să rostească o vorbă urîtă pe acel loc, care pentru el era sfînt. Rudge primea o privire semnificativă şi o şarjă răzbunătoare îi alunga îndată pe neobrăzaţi. Rareori însă era nevoie să ajungă la aceste măsuri extreme, în timp ce făcea garda solemnă, lacrimi grele brăzdau obrajii zbîrciţi ai bătrînului şi această privelişte impunea tăcere batjocoritorilor.
Aspectul încăperii în care mă pofti explica într-o anu^ mită măsură aversiunea lui pentru vizitatori. Era atît de goală' încît părea de nelocuit. Era izbitor contrastul dintre interiorul jalnic şi aerul impunător al celui ce stătea acolo. Dacă n-ar fi fost orga mare care ocupa un perete întreg al sălii vaste, aş fi crezut că pătrund la vreun prinţ ruinat. Uimit de ceea ce vedeam aşteptai ca unchiul David să înceapă conversaţia, ceea ce el făcu îndată ce ghici că nu aveam intenţia de a vorbi eu primul.
— Aţi găsit pe cineva în casa cea veche ?
în timp ce-L priveam cu coada ochiului, răspunsei cu un aer răstit, premeditat :
— A fost ea de prea multe ori acolo.
Privirea înălţată spre mine fu aceea a unui actor care simte că se aşteaptă de la el o anumită expresie de surpriză.
— Ea ? repetă el. Despre cine vorbeşti ?
Cred că surpriza pe care, la rîndul meu, o exprimai în. faţa acestei ignorante atît de îndrăzneţ afectată, a fost simuiată ceva mai bine.
— Nu ştii ? exclamai eu. Cum ai putea să trăieşti f"ţă în faţă cu o locuinţă de care se leagă- atît de dramatice amin' -tiri, fără să te intereseze cine îi trece pregul ?
— Nu stau totdeauna la fereastră, răspunse el oarecum ' tnţepat. întorsei capul şi-mi oprii privirile asupra unui scaun
plasat la o apropiere suspectă de fereastra despre care era vorba.
— Lumina ai văzut-o totuşi, insinuai.
— Am văzut-o de pe trotuar cînd l-am plimbat pe Rudga ca de obicei, înainte de a se culca. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare. Despre cine vorbeşti ?
— Despre Veronica Jeffrey, replicai eu ; aceea care a fost Veronica Moore. Ea a vizitat pentru ultima oară casa aceea blestemată care a fost a ei.
-r» ^ejitru ultima oară ?
Nu putea sau nu voia să priceapă.
— Ce i s-a întîmplat nepoatei mele ? strigă el ridicîn-du-se atît de brusc încît îl sperie pe cîine,

silit să-şi ocupe locul obişnuit de sub masă. S-a pomenit deodată faţă în faţă cu vreo fantomă din acele încăperi lugubre ? Mă faci curios ! Nu-mi închipuiam că ar avea vreodată curajul să viziteze casa aceasta, după cele ce s-au întîmplat la nunta ei.
— A avut curajul acesta, îl asigurai. Şi nu numai că a avut curaj să pătrundă noaptea acolo, dar a pătruns singură. Cel puţin aşa se presupune pînă în prezent. Dacă ai fi fost ceva mai curios şi ai fi folosit mai des jilţul aşezat pentru supravegherea casei de vis-â-vis, ai fi putut chiar să ne informezi în această privinţă. Ne-ai fi uşurat munca şi am fi aflat dacă doamna Jeffrey a fost însoţită de cineva în acea noapte fatală ei.
— Fatală ? repetă el trecîndu-şi un • deget peste gulerul care păru deodată că-i strînge gîtul prea tare. E cu putinţă oare ca nepoata mea să fi fost victima unui accident grav în şandramaua aceea veche ? Mă înfricoşezi !
Nu avea cîtuşi de puţin un aer înfricoşat ; poate că nu era o fire impresionabilă.
— Ai dreptul să fii alarmat, aprobai eu. Nu ştiu dacă a fost accident. Ceea ce ştiu este că zace moartă pe duşumeaua bibliotecii !'
Adăugai, apoi, calm, cu privirea spre fereastră :
— Presupun că un foc de revolver tras de vis-â-vis nu s-ar putea auzi de aici.
El se răsturnă în jilţ cu un gest melodramatic, fără ca expresia trăsăturilor sale să-şi piardă demnitatea pe care o observasem la el de cînd mă aflam acolo.
34
35
— Sînt copleşit de vestea aceasta, rosti el. Şi-a tras un *ioc* de revolver ? De ce ?
__ isj-am spus că şi-a tras un ioc de revolver, recuiicaj
eu. Totuşi, primele constatări par a indica aceasta, iar domnul Jeffrey acceptă versiunea sinuciderii, fără s-o discute.
— A ! Domnul Jeffrey este acolo ?
— Desigur. S-a trimis îndată după el.
— Şi domnişoara Turner ? Ea L-a însoţit, fireşte...
— A venit, dar nu cu el. O iubea foarte mult pe sora ei.
— Mă duc şi eu numaidecît acolo, spuse el sărind în picioare şi căutîndu-şi pălăria. E de datoria mea să mă duc... în sfîrşit să... le pun casa mea la dispoziţie. Imobilul îmi aparţine acum, pricepi ? explică politicos, îndreptînd spre mina privirea tăioasă a ochilor săi cenuşii. Tatăl doamnei Jeffrey era fratele meu mai mic... O poveste lungă şi veche.... Bu« nurile care, după toate legile ar fi trebuit împărţite între noi, i-au fost date în întregime lui; dar, la urma urmei, fratele, meu era un om de treabă care a înţeles ca şi mine cît de nedreaptă Tera hotărîrea tatălui meu şi -— sînt mulţi ani de, atunci, — a făcut un testament prin care îmi lăsa averea lui în cazul cînd nu va mai avea urmaşi... sau dacă ei ar muri înaintea mea. Veronica a murit : ca atare, casa este a mea, cu tot ce conţine... *tot ce conţine !*
Felul cum rosti ultima frază, suficient de expresivă prin ea însăşi, mi se păru ciudat. Desigur, satisfacţia unui om care se vede deodată foarte bogat după o viaţă de sărăcie, este explicabilă. Dar nesimţirea de care dădea dovadă, mă indignă.
— Primeşti cu foarte multă linişte vestea acestui deces, nu mă putui împiedica de a-i spune. Aveai vreun motiv să crezi că era... slabă de minte ?
El fu pe punctul de-a lovi cu piciorul dinele care dorea să -se ridice la prima mişcare a stăpînului. Dar piciorul i se opri în aer, atît păru de concentrat asupra răspunsului.
— Eu nu sînt deprins cu dulcegăriile, declară el rece. N-arn iubit în viaţa mea decît o singură fiinţă. De ce s-ar -pretinde să fiu mîhnit din cauza unei nepoate care s-a sinchisit de mine atît de puţin încît nu m-a invitat măcar la nunta
k ei ? Prefăcătoria ar fi nevrednică de un om care şi-a căpătat în sf?rşit situaţia ce i se cuvine în societate, ca posesor al tuturor bunurilor familiei Moore, al acestei case mari... Căci va fi mare, urmă el cu emfază. Peste trei ani nu vei mai recunoaşte clădirea părăsită, în ciuda pretinselor fantome care bîntuiesc şi a camerelor ei funeste, va fi repusă pe primul
plan al palatelor din Washington. Iţi făgăduiesc asta, eu, Da-vid Moore, *şl* eu nu sînt omul cai'e să îndruge proorociri sterpe. Dar prezenţa mea este necesară .peste drum. Rudge, rărnîi-aici ! N-

avern nevoie de tine în seara asta, chiar în cazul că ai consimţi să mă însoţeşti. N-a vrut niciodată să treacă strada, se tîngui bătrînul iritat. Va înfrînge însă aversiunea asta, chiar de va trebui să dărî'm vechea casă şi s-o clădesc din nou ! Nu pot să trăiesc fără Rudge şi nu vreau să trăiesc decît în locuinţa străveche a strămoşilor mei.
Ajunsese la uşă şi-L însoţeam.
— N-ai răspuns la ce-am insinuat adineaori, încercai eu. Te superi daeă-ţi pun din nou întrebarea ? Nepoata dumitale, jBoarnna Jeffrey, părea că ara tot ce-şi doreşte pentru a fi "fericită, şi cu toate acestea şi-a curmat zilele. Avea vreo urmă
ră de scrînteală ereditară, cri avea o fire atît de impulsivă încît moartea ei inexplicabilă te miră atît de puţin ?
Trecînd spre ieşire pe dinaintea lui, surprinsei în privirea lui" acea lucire care-i înfricoşa pe ştrengari şi-i punea pe fugă cînd voiau să se ia după el. Stăpînindu-şi mînia, răspunse cu un ton uşor sarcastic :
—- Eh ! Dumneavoastră speraţi să găsiţi la mine senti-rr,?nte care sînt rezervate tinereţii sau oamenilor cu mai multă[1]
ă decît inteligenţă. Iţi repet, nu sînt sentimental. Dacă r *[r]ita mea şi-a pierdut mintea sau că, epuizînd cupa plă-
or la douăzeci şi doi de ani, a găsit de cuviinţă să se
••idă, nu ştiu şi nici nu-^mi pasă. Ceea^ce mă interesează
-mi revine într-un mod foarte neprevăzut o avere enormă gi că doresc să mă arăt capabil de a-i suporta povara. In afară de asta e posibil să se încerce stricarea pereţilor şi a parchetelor. Poliţia nu respectă deloc bunul altuia ; dar eu smt hotărît s-o oblig s-o respecte pe-al meu. Nu voi permite să se atingă de-un cui dacă eu nu-s de faţă. Sînt stăpînul vechii locuinţe şi mă voi impune.
, Aruneînd o ultimă privire cîinelui care-i răspunse prin-tr-un protest lugubru, închise uşa şi se îndreptă spre casa
de vis-â-vis.
Remarcînd cu cîtă siguranţă călca pragul misterios, care, după spusele lui, îi era străin de multă vreme, mă întrebam dacă luminarea pe care o zărisem pe căminul lui n-o fi cumva de aceeaşi marcă şi de aceeaşi înăsură ca şi acelea pe cară le descoperisem în cursul recentelor mele investigaţii în casa Moore.

r

CAPITOLUL VI
A doua zi dimineaţă întregul oraş era agitat. Mobilizarea armatei, perspectiva unei apropiate debarcări în Cuba, > *s* mai interesante probleme de actualitate fură expediate pe al doilea plan de vestea acestei morţi şi a împrejurărilor misterioase care o înconjurau. Nu se mai vorbea despre altceva. Tinereţea, frumuseţea, înalta situaţie a doamnei Jeffrey, căsătoria ei cu bărbatul pe care toate femeile din Washinr doriseră să-L cucerească, chiar şi simplul eveniment ce n case ceremonia nunţii, totul fu pus în umbră sub inte^ ' l imbold al curiozităţii provocate de amănuntele pe care le- i povestit. Unele dintre aceste amănunte se răsuflaseră nici ;i mi ştiu cum şi mă văzui literalmente asediat de întrebări venite din toate părţile. Mă ferii însă a face vreo deducţie personală şi rămăsei la versiunea acceptată, *a* sinuciderii. Momentul de a mă evidenţia nu sosise ; nu mă bucuram înd"">-•i.ins de încrederea şefilor mei pentru a-mi exprima d-^ci nu puteam obţine triumful la care speram să ajung. / s-[T]sam şi rivali, mai cu seamă unul dintre agenţii ataşat r M'pcţie, dispus în orice moment să-mi bagatelizeze efor[!]:u I' chema Durbin şi-si manifestă dispreţul faţă de argumen p° rare i le adusesem căpitanului în privinţa anchetei şi c ¯e p*iţeau constitui indicaţii utile. Poate că speranţa de a-L p;-"a cînd va la punct mă făcu atunci aşa de prudent şi toto[rL-] 'ă atent în a-mi umple spiritul cu toite faptele referite-r° 'a fn.milia Jeffrey. Una din primele mele griji a fost" să răsfo^-c ziarele, recitmd articolele

în legătură cu nunta. Evenimentul era prezentat în mod senzaţional, cu tilluri şi manşete într-o aşa manieră încît să" impresioneze întregul Washington:

TERIBILUL EPILOG AL CĂSĂTORIEI JEFFREY — MOORE

Moartea tradiţională vomează redeschiderii casei din Waverley-Avenue

Un invitat găsit mort în dreptul căminului din bibliotecă.

Scrisorile găsite în buzunar stabilesc identitatea mortului. Ceremonia nu este întreruptă, în ciuda funebrei descoperiri, dar invitaţii fug ca potîrnichile de îndată ce serviciul nupţial se termină.

38

Iată cum redacta un ziar :

„ serbările care urmau să aibă loc cu prilejul căsătoriei domnişoarei Moore cu Mr. Francis Jeffrey au fost întrerupte ieri din cauza unei groaznice nenorociri. Aşa cum cititorii noştri ştiu, casa veche, pustie, din Waverley Avenue a fost deschisă, după mulţi ani de părăsire, în urma dorinţei categorice a logodnicei ; vastele săli ale parterului — cu excepţia uneia ! — fuseseră pregătite în mare grabă şi decorate splendid. Azi dimineaţă, devreme, trăsurile cu invitaţi fură văzute, în şiruri lungi, străbătură portalul altădată sinistru, astăzi triumfător ; iar mulţimea, înghesuită pe trotuare, mărturisea interesul pe care cetăţenii Washingtonului îl arătau cutezătoarei tentative, simpatia generală nutrită tinerei moş-tenitoare care, înfruntînd teroarea superstiţiei, se hotarîse cu orice preţ să readucă la viaţă o nobilă locuinţă, martora celei mai glorioase epoci din istoria noastră, condamnată pe nedrept uitării. Miss Moore este una dintre cele mai încîntă-toare femei din Washington, fantezia ei romanţioasă adăuga o atracţie în plus ceremoniei căsătoriei sale, de aceea toată societatea îşi dăduse întîlnire acolo şi, cu puţin înainte de amiază, spectacolul era de o strălucire extraordinară.

Pereţii superbi, a căror tencuială se fărîmiţase într-o tăcere neîntreruptă de ani de zile, răsunară din nou de murmurul vocilor şi de hohotele de rîs, se umplură de armoniile cele mai delicate ale unei orchestre distinse. Toate uşile erau deschise, — afară de aceea a bibliotecii, — excepţie care adăugă serbării o notă în plus, iar dacă, întîmplător, unii dintre tinerii invitaţi, căutînd să arunce o privire îndrăzneaţă dincolo de cele două coloane corintiene care păzesc intrarea locului interzis, întredeschideau uşa, amintirile evocate erau pasagere şi umbrele se risipeau îndată.

Ora ceremoniei fusese fixată pentru amiază ; şi. în momentul cînd orologiul salonului bătu cele douăsprezece lovituri, toate capetele se întinseră să nu piardă nimic din spectacol atunci cînd tînăra logodnică va coborî scara monumentală. Dar cinci, zece minute, o jumătate de ceas se scurse, fără ca această curiozitate să fie satisfăcută. Lumea începea să se impacienteze cînd, deodată, dinapoia coloanelor aurite ce încadrează intrarea bibliotecii, porni un strigăt ascuţit şi o fată tremurîndă, lividă de groază, ieşi în goană din locul interzis. Era miss Abbott care, neavînd ce face, plictisită de aşteptare şi îngăduind curiozităţii sale să treacă peste orice altă consideraţie, se introdusese în încăperea ce exercita asu-

39

pra ei aceeaşi fascinaţie ca şi camera lui Barbă-Albastră şi văzuse — spunea ea cu respiraţia tăiată — corpul unui *l^r*-bat mort, după toate aparenţele, lungit dinaintea căminuiui. Spaima care pusese stăpînire pe invitaţi dovedeşte ce putere posedă încă superstiţia chiar asupra celor mai înalte clase ale omenirii. Din fericire, se evită o lamentabilă panică ; • fiecare înţelese necesitatea de a rămîne cit mai calm pînă la terminadea ceremoniei căci, în clipa cînd cadavrul era descoperit, se auzi pe vastul palier al primului etaj zgomotul alaiului nupţial care se punea în mişcare. Larma fu înăbuşită, bătăile inimii fură înfrînate şi chipul fermecător, forma seducătoare a domnişoarei Moore apăru între şirurile de plante înflorite care împodobeau scara. Se auziră şoapte : „S-o cruţăm pe logodnică ! Numai fericirea trebuie s-o înconjoară pînă ce va deveni soţia lui -Jeffrey."

Bucuria inocentă care strălucea din întreaga ei fiinţă, . frumuseţea->i feerică L-ar fi oprit şi pe cel mai nepăsător, mai egoist, să arunce prematur o umbră nefastă în calea fermecătoarei fete. Desenul bogat al voalului de dantelă care-i acoperea trăsăturile şi timiditatea naturală c-°-o împiedica pe tînăra mireasă să-şi înalţe ochii, o feriră de privirile şi figurile tragice care o salutau.

Domnişoarele de onoare erau mai puţin norocoase. Domnişoara Turner, în special, nu reuşi să se ţină pe piciom-e decît cu un mare efort; se putea citi lesne pe frumosu-i chio îngălbenit, neliniştea care o zbuciuma în privinţa surorii ei, şi nu se miră nimeni văzînd-o că leşină la sfîrşitul ceremoniei. Domnul Jeffrey dădu dovadă -de mult curaj, dar tensiunea lăuntrică pe care trebuia să şi-o înfrîneze îi făcu de mai multe ori să se încurce în răspunsuri, aşa cum notară unii participanţi care observaseră cîte ceva.

Numai cucernicul părinte Anchincloss rămase absolut stă-pîn pe sine ; el rosti cu o gravitate solemnă înălţătoarele cuvinte liturgice ale binecuvântării nupţiale încît murmurele încetară pentru o clipă. Dar influenţa lui încetă odată cu terminarea ceremoniei ; imediat după rostirea cuvintelor sacre, asistenţa se împrăştie cu atîta grabă încît tînăra mireasă rămase consternată. Domnul Jeffrey îi dezvălui, cu multe menajamente, tristul adevăr ; şi, cumpănind bine situaţia, ea se comportă destul de cumpătată. După ce se convinse că nefericitul a cărui moarte tulburase ceremonia era un necunoscut a cărui soartă n-o cunoştea nimeni, nici mărar mireU ea se învioră în mod evident. Cu toate acestea păru dornic 40
să părăsească locul şi-L părăsi de îndată ce starea domnişoarei T,uner se îmbunătăţi. Un fapt mărunt a fost foarte mult comentat : acela că mireasa nu avea buchetul în mînă, lucru interpretat de mulţi ca o prevestire neplăcută. Nedorind să prelungească nerăbdarea invitaţilor, domnişoara Moore coborî se fără el.

în privinţa defunctului nu se ştie aproape nimic. Hîrtiile găsite la el par a dovedi că se numeşte W. Pfeiffer şi că locuia de obicei la Denver. Prezenţa lui în casa domnişoarei Moore nu se explica într-un moment atît de nepotrivit. Numele lui nu figurează pe lista invitaţilor şi n-a fost recunoscut nici de prietenii familiei, nici de alte persoane care au avut curajul să intre în bibliotecă pentru a-L vedea.

în afară de o contuzie în regiunea tîmplei, locul unde s-a lovit de cămin, corpul nu poartă nici o rană sau echimoza şi prezintă toate aparenţele unei mari forţe naturale, ceea ce face şi mai suprinzătoare moartea subită.

Numele de W. Pfeiffer a fost găsit în registrele lui National Hotel".

Continuînd să răsfoiesc ziarele, descoperii următorul anunţ din Denver :

„Moartea subită a lui Wallace Pfeiffer la Washington, unul dintre cei mai respectaţi concetăţeni ai noştri, întristează profund pe toţi aceia care L-au cunoscut. El era unul dintre cei trei fraţi care au murit anul acesta. Decesul lui Wallace lasă pe mama lui, care e lipsită de avere, într-o situaţie foarte grea. Nu se ştia că domnul Pfeiffer îşi propusese sa viziteze Washingtonul. Se presupunea chiar că el plecase într-o direcţie opusă, deoarece declarase cîtorva persoane că afacerile -îl cheamă la San-Francisco. Pătrunderea lui ^ în casa domnişoarei Moore, la celebrarea unei căsătorii care nu putea să-L intereseze deloc, este explicată de cei ce-L cunosc îndeaproape, astfel : Deşi negustor de profesie, şi chiar dacă un timp fusese căutător de aur în Klondyke, îl atrăgeau enorm ştiinţele oculte şi credea cu convingere în orice manifestări suprr';?~ turale. Se poate ca el să fi auzit vorbindu-se despre faima ciudată a casei Moore, la Washington şi, fascinat 'de misterul acesta, să fi profitat de ocazia care i se oferea, strecurîndu-^e neobservat în mijlocul unei atît de numeroase asistenţe, pă-trunzînd înăuntru şi încercînd să cerceteze fatala bibliotecă.' Descoperirea persoanei sale în această încăpere face supoziţia verosimilă. Cît priveşte pricina morţii, este imposibil să se Bpună ceva precis în această privinţă. .41
înmormîntarea va avea loc astăzi." J

P:..; ,icuul următor era scurt : i

„Rezumatul anchetei, cu privire la cazul lui Wallacel Pfeiffer, găsit mort în faţa căminului, în biblioteca locuinţei f Moore :

„Zdruncinarea creierului în urma unui soc mintal sau a unor tulburări cardiace. Corpul a fost expediat azi la Denver." Ceva mai jos, aproape fără interval, se citea : „Domnul şi doamna Francis Jeffrey au hotărît să renunţe la călătoria lor de nuntă. Ei rămîn la Washington şi vor ocupa casa Ransame din str. K."

Ajunsei astfel la chestiunea care-mi frămînta creierii. Nu cumva în această locuinţă a tinerilor miri trebuia căutată cauza crimei pe care o bănuiam si care aparent trecea drept sinucidere ? E posibil ca cei pe care-i bănuiam să fi fost nevinovaţi şi că bătrînul David Moore trebuia socotit într-o oarecare măsură responsabil de o catastrofă al cărei rezultat era transformarea lui în posesorul unei bogăţii însemnate. Ambele ino-teze par gratuite. Se pot, însă, ierta unui om cîteva excese de imaginaţie, mai cu seamă dacă omul acesta este un tînăr detectiv, mîhnit de obscuritatea sa şi visînd o lovitură de maestru care să-i dăruiască, odată cu celebritatea, tot ce-i lipseşte pentru a se însura cu o fetişcană despre care veţi auzi curînd.

Cum va izbuti tînărul detectiv să ducă mai departe ancheta, cu toate piedicile care-i stau în cale,

obligat la prudenţă de teama ridicolului şi de lipsa totală a unor ordine superioare ? Iată problema pe care mi-o puneam zi de zi, fără "a reuşi s-o rezolv,
Puteam, este drept, să povestesc căpitanului sau maiorului amănuntele revelatoare pe care le descoperisem în praful de pe căminul din camera de la sud-vest, iar dacă aveam norocul ca ele să fi scăpat celorlalţi detectivi, să încerc a obţine, graţie lor, o misiune specială. Dar eram atît de dornic să lucrez numai eu singur încît mi-am propus să descopăr amprentele, înainte de a dezvălui un secret care, odată dat în vileag, putea fie să-mi aducă succesul, fie să mă facă de rîs. în orice caz, mi-ar fi greu, fără ajutorul unuia sau altuia dintre superiorii mei, să obţin cea mai neînsemnată întrevedere cu personajele pricinale care jucaseră un rol în această afacere. Chiar pentru a pătrunde din nou în caş pe care, cu cîteva ore mai înainte o explorasem în voie, mi-*42* trebui un anumit curaj ; Durbin fusese însărcinat să supra-\ ize locurile, şi Durbin era un cîine de pază loarie coi os. T., J'aia totuşi să mă întorc neapărat acoio, măcar pentr. a c;, -îtata dacă numai eu observasem indiciile revelatoare pe care le ştiţi. Ce era de făcut ? De teamă să nu risc totul printr-o grabă excesivă, mă hotărîi să aştept două-trei zile şi să nu risc o acţiune nechibzuită. Dacă în acest timp nu mi se oferea nici o misiune, voi apela la locotenentul brigăzii mele care, după cum îmi dovedise pină acum, m-ar susţine în acţiunile mele.
între timp, îmi folosii timpul liber hoinărind prin redacţii şi ascultînd toate pălăvrăgelile referitoare la acest caz. Deoarece nu se emisese încă o altă ipoteză în afară de aceea a sinuciderii, discuţiile se refereau numai la familia doamnei Jeffrey, la relaţiile ce putuseră să existe între ea şi ai ei. Persoana domnişoarei Turner e- .1 mult discutată.
Frumoasa fată era extrem de căutată şi curtată, d 'i avea prea puţină avere. Numeroşi bărbaţi eminenţi şi distinşi din societatea Washingtonului aspirau s-o ia de nevasta, dar ea nu părea grăbită să accepte, simtindu-se, fără îndoirJă, fericită pe deplin în căminul unei surori adorate. Dar i~t%, căminul era distrus ; va ceda în sfîrşit numeroaselor solicitări care o asediau ? Şi care va fi bărbatul norocos asupra cări'ia îşi va fixa alegerea ? se întreba lumea, în ceea ce mă priveşte, aveam o părere bine întemeiată în această privinţă : dacă domnişoara Turner se va căsători vreodată, apoi se va căsători cu un nobil a cărui văduvie era de dată foarte recentă. Aceasta, presupunînd că respectivul gentleman îi va dărui într-o zi sentimentele pe 'care mi se păruse că le citesc pe trăsăturile ei ; ceea ce, la urma urmei, era îndoielnic, cu toată frumuseţea ei remarcabilă ; căci nu numai o voce putea să afirme, în oraşul nostru, iubirea profundă a lui Francis pentru nevasta lui ; iar în ce-o priveşte pe Veronica Moore, " pasiunea înflăcărată pe care frumosul Jeffrey ştiuse să i-o inspire nu era un mister pentru nimeni.
Cele cîteva linii de pretinsă explicaţie, lăsate la adresa soţului ei, nu convinseră pe nimeni, în ochii celor ce-o cunoşteau bine pe moştenitoare, ele fură chiar dovada categorică a unei zdruncinări mintale, pe cînd cei ce-o cunoşteau mai puţin, văzură în ele mai degrabă semnul unei dezamăgiri profunde încercată de ea în primele ceasuri ale căsătoriei.
43
Ca să constat ce putea să fie adevărat sau fals în tot ce se spunea, ptonta; de o după amiază de concediu şi o yi...'-sei la Alexandria unde, — mi se povestise, — domnul Jefivjy o cunoscuse pe viitoarea lui soţie şi unde se vor afla, ir ni exact poate decît aici, adevăratele rosturi ale afacerii. Aco!o, se vorbea mult despre eveniment şi, avînd grijă să-mi ascuud calitatea de detectiv pentru a evita neîncrederea sau ostilitatea, culesei uneîe informaţii utile.
John Judson Moore, tatăl Veronicăi. arătase, — după c. mi se spuse — mai puţine bizarerii decît ceilalţi membri ai acestei familii excentrice. Se socotea, totuşi, că el manife; i acea aplecare specială pentru independenţă care distingea neamul Mpore, însurîndu-se cu o văduvă lipsită de frumuseţe, de avere, dar împovărată de-o fiică, atunci cînd putea să aleagă printre cele mâi frumoase fete şi printre cele mai bogate moştenitoare din Virginia. Cu toate acestea cînd, mai tîrziu, femeia .dovedi că poseda din belşug toate virtuţile şi toate graţiile demne de rangul social ce i se dăduse, John Moare fu iertat pentru lipsa lui .de gust. Nu se mai vorbi despre ciudăţeniile sale pînă în momentul cînd îi muri soţia şi sănătatea unicei sale fiice inspira temeri serioase iar el redacta în favoarea fratelui său testamentul acela care a furnizat apoi unchiului David atît. de mari satisfacţii.
Nu se ştie pentru care motiv această generozitate produse în anturajul familiei o atît de unanimă

nemulţumire ; ri'-T rnînia fu de scurtă durată, căci micuţa, înşelînd pronosticurile alarmante, se restabili curînd, deveni o copilă sănătoasă si voinică iar şansele lui David Moore de-a moşteni bunun'-î fratelui său se spulberară. De altfel, John nu avu timp si vadă dezvoltarea completă a tinerei mlădiţe ; o însoţi pe femeia sa în mormînt înainte ca Veronica să fi împlinit zpre ani ; o lăsa astfel, pe ea ca şi pe sora ei vitregă Cora, s»b tutela unui bătrîn celibatar, mahmur, care fusese omul de încredere al casei,

Doi ani, ambele surori trăiră împreună ; apoi, pentru cine ştie ce motiv cunoscut doar de el, tutorele consideră că trebuie să le despartă. Veronica a fost trimisă Ia pension foarte departe, în Vest, şi rămase acolo pînă la vîrsta de şaptesprezece ani, fără să fi revenit vreodată în oraşul n«Nl. r a rîrH-'l es miss Turner primea o educaţie aleasă care făcu'din ea o femeie desăvîrşită. Bătrînul si mahmurul burlac, la care nimeni nu bănuise o inimă caldă, se arătă neaşteptat de generos

cu orfana. Căută să cultive într-însa toate talentele, nădăjduind că farmecele naturale şi graţiile dobîndite ale fetei vor putea să compenseze lipsa ei de dotă şi să-i asigure un cămin fericit. Grijile lui fură în zadar. De cum apăru în lume, Cora Tur-Ţier primi cele mai strălucitoare oferte de căsătorie. Dar tineretul distins al Washingtonului defila pe sub ochii ei fără ^şă-i trezească vreun interes special, pînă cînd îl întîlni pe ÎTrancis Jeffrey care, de la prima vedere, îi cuceri inima.

Cei ce-şi amintesc că au văzut-o în iarna aceasta, spun că, sub influenţa acestei iubiri înmugurite, prestigioasa ei frumuseţe strălucea cu o seducţie fără egal. Dar logodna nu se anunţa, iar lumea se întreba ce anume îl reţine pe Jeffrey să-şi asigure o cucerire pe care toţi se ambiţionaseră s-o Caca ; atunci însă Veronica Moore reveni de la pension si chestiunea se lămuri.

Moştenitoarea se apropia acum de optsprezece ani şi fu prezentată în lume. I se recunoscu silueta drăguţă, graţia, atracţia, dar nimic care să poată egala admirabila frumuseţe a surioarei. De aceea, cînd Francis Jeffrey de depărta de 4domnişoara Turner şi nu mai avu ochi decît pentru fluturele acela drăgălaş, nu se găsi decît o expresie pentru a-L califica pe infidel; i se spuse răspicat : vînător de zestre.

Dintr-o familie bună, foarte cultivat, excepţional de frumos, dar cu o situaţie materială mediocră, el păruse pînâ atunci mulţumit cu soarta sa ; modestia lui inspira respect, iar insistenţele pe lîngă o fată săracă îi cîştigase stima obştească. Iată însă că, abia apărută, neînsemnata fată mai mica părea a o eclipsa fără osteneală pe sora ei mai mare. în două luni ea şi Jeffrey erau logodiţi, iar după şase luni căsătoria 4or se celebra cu dezastruoasele consecinţe care se ştiu. Zvonurile acestea circulau prin oraş în mod frecvent. Iată încă un episod care mi-a fost povestit.

Logodna lui Jeffrey şi a tinerei moştenitoare fusese a-, nunţată. Ştirea aceasta şi afecţiunea anterioară a tînărului pentru Cora stîrnise multe comentarii, iar unii oameni îl admonestară pentru aparenta lui infidelitate. Jeffrey suporta fără prea multă enervare mustrările venite de la prieteni mai mult sau mai puţin intimi ; dar cînd, într-o seară, în-tr-un hotel din Atlantic City, un individ nu prea simpatic ,şi a cărui origine n-o cunoştea nimeni îi spuse în batjocură că ştia de ce parte se găseşte sacul cu grăunţe, care desigur ,<acesta nu era de partea frumuseţii şi a calităţilor superioare,

Jeffrey se înfurie. Fără să se sinchisească de cineva, ripostă pe L>n *ion* foarte acerb :

— Voi, căutătorii de aur, adoratorii lui Mammon, sînteţi incapabili de a vedea altceva decît un scop josnic în alege-a unei fete încînţătoare. Mi-e peste măsură de neplăcut să-rni afişez în public sentimentele, dar, fiindcă mă provocaţi, vă declar o dată pentru totdeauna că am pentru domnişoara Moore o iubire profundă şi că numai din acest motiv o iau de nevastă. Dacă ar fi săracă precum e sora ei, sau sora ei bogată ca ea, sentimentele mele nu s-ar schimba. Farmecele domnişoarei Turner nu sînt suficient de puternice încît .sa captiveze o inimă care a fost cucerită din primul moment de zîmbetul Veronicăi !

Cuvintele acestea îi puseră pe critici în încurcătură ; dar cînd, după rostirea lor, fu văzută ridicîndu-se dintr-un colţ o persoaM înaltă de statură, şi cînd domnişoara Turner trecu, înclinînd uşor din cap, pe dinaintea grupului uluit, cu siguranţă că toţi cei de faţă, de la primul pînă la ultimul, ar fi preferat să se găsească la o sută de leghe de acolo.

Francis Jeffrey regretă, fără îndoială, mult că pronunţase cuvinte atît de crude, dar cum să le repare ?

Mărturisirea filase făcută făţiş şi nu se mai putea reveni asupra ei. Atitudinea domnişoarei Turner a fost superbă : nu prin grai; nici prin vreo privire, ea nu îngădui cuiva să observe că mîndria ei de femeie, dacă nu inima ei, fusese greu rănită. Cu amănuntele acestea în minte, mă întorceam la Washington. Cunoşteam acum tot ce era de notorietate publică în legătură cu această familie ; ce ştiam însă despre viaţa ei intimă ? Cine o cunoştea ? Ce se putea cunoaşte despre ea ? Nici măcar omul care-mi destăinuise incidentul din salonul hotelului nu îndrăznea să interpreteze motivul care dictase Iui Francis Jeffrey înflăcărată apărare a conduitei lui. Nu cuteza să explice nici atitudinea pe care Cora Turner o a-vusese.
Femeia are mari calităţi de disimulare; iar orgoliu! o ajutase desigur în împrejurarea aceea să arate indiferenţilor o frunte impasibilă. Eu însă, care citisem într-o oră tragică limbajul, acestei fizionomii pasionate, socoteam ca foarte improbabilă tihna inimii sale.
Mă rătăcii, în cele din urmă, în labirintul deducţiilor ; iar pentru a mă sustrage periculoasei confuzii, renunţai să clădesc ipoteze şi mă notării să rămîn doar la fapte.

'/VPITOLUL VII
A doua zi după întoarcerea mea, datoriile serviciului mă scoaseră direct în calea tinerei prietene la care am făcut aluzie. Trebuie să spun acum că, printr-o întîmplare surprinzătoare, datoriile acestea mă aduceau totdeauna în calea fei cînd aveam vreo şansă s-o întîlnesc.
Este o mică fiinţă modestă şi rezervată, cu inteligenţa şi privirea deopotrivă de vioaie. De cînd începuseră legăturile îioastre prieteneşti, admiram aceste calităţi preţiose, fără să •mă aştept la vreun folos de pe urma lor; acum însă înţelesei că sosise momentul ca ele să devină pentru niine de-o valoare inestimabilă.
Adresîndu-mă repede ei, îi spusei fără nici un ocol :
— Jenny, poţi să-mi faci un mare serviciu. Sînt sigur că vei reuşi, fără să trezeşti bănuieli şi fără să ne compro-*ţniii,* pe unul sau pe altul... Este vorba să afli de la ce prăvălie îşi face cumpărăturile domnul Moore din Waverly jjkvenue ; apoi vei încerca să afli dacă nu şi-a reîmprospătat provizia de luminări.
Surpriza pe care o manifestă ea părea cam naivă dar
încurajatoare.
— Domnul Moore ? exclamă ea. Unchiul aceleia care...'
care...
— Chiar el ! răspunsei eu laconic fără să adaug vreo explicaţie.
Ea îmi aruncă o privire !!... O, ce privire !... Pe cît de măgulitoare pentru' detectiv pe atit de pretenţioasă pentru prieten. Apoi clătină din cap, mai întîi cu îndoială, pe urmă interogativ, şi în sfîrşit cu o expresie francă, zglobie, care însemna o consimţire, porni fără grabă.
Mulţumind Providenţei că-mi dăduse un aghiotant atît de discret şi isteţ, îmi continuai drumul.
Peste un ceas mă aflam din nou în calea ei. Este în-tr-adevăr extraordinar, uneori, cît de des se întîlnesc anumita fiinţe.
— Ei ? o întrebai.
— Domnul Moore se aprovizionează de la băcănia Sim-pkins, răspîntia a doua la stingă, şi abia acum opt zile a cumpărat luminări.
O răsplătii cu un zîmbet care făcu să apară pe obrazul ei cele mai seducătoare gropiţe.

__ N-ar fi rău să devii cîtva timp, cel puţin, clienta Iui
Simpkins, spusei eu cu un ton semnificativ.
Din privirea şireată cu care primi cuvintele mele, putui să rnă încredinţez că eram înţeles pe deplin. încîntat de vioiciunea lui Jenny şi nu mai puţin satisfăcut de mine pentru iscusinţa pe care o desfăşurasem, mă apucai să lămuresc celelalte probleme.
Trebuia în. primul rînd să descopăr dacă semnele observate pe cămin, în camera de la sud-vest, proveneau de la mîna celui ce se aprovizionase recent cu luminări, deşi casa lui era luminată în întregime cu gaz.
După lungi şi laborioase meditaţii, găsii stratagema dorită. Poate am fost prea sigur pe mine, poate că ar fi trebuit să mă îndoiesc ceva mai mult de mine la început. Aveam însă în acea perioadă o părere prea bună despre calităţile mele şi eram înclinat să apreciez mult peste valoarea ei orice idee cît de puţin ingenioasă pe care o puteam numi a mea. Scopul vizat era acesta : să obţin, fără ştirea domnului

Moore, amprenta exactă a vîrfului degetelor sale.
Destăinuind locotenentului brigăzii mele, care-mi arătase întotdeauna bunăvoinţă, interesul extrem pe care îl purtam locuinţei misterioase, explorată în împrejurări atît de tragice, îi cerui ca o favoare personală să-mi prilejuiască ocazia de a mai petrece o noapte acolo. Evident, cererea mea îl surprinsese, căci, fără îndoială, puţine persoane ar fi solicitat un atît de dubios privilegiu ; dar, văzînd că păream foarte ahtiat, vru să se arate încă o dată îndatoritor ; şi, graţie lui, primii chiar în seara aceea misiunea de a supraveghea casa Moore.
Pe cînd mă pregăteam, pe înnoptate, să pătrund în imobilul vechi, trăsei cu coada ochiului la pavilionul de peste drum, să văd dacă prezenţa r™.n fusese remarcată de omul al cărui secret îmi propusesem să-L surprind, dacă într-adevăr exista un secret, întîlnirea pe care o avui atunci era de natură să mă mire. Pe trotuar, în faţa mea, se înălţa un perso-•naj cu îmbrăcăminte atît de elegantă şi cu o prestanţă atît de frumoasă încît, desigur, nu L-aş fi recunoscut dacă, în acelaşi moment, nu-L zăream pe Rudge, cu botul în pămînt, refuzînd îndărătnic să facă un pas mai mult. Zadarnic stăpînul lui, — căci elegantul gentleman nu era altul decît unchiul David ale cari:i straie bizare.şîîrricau abia în ajun hazul copiilor, — îi poruncea cu vorba şi cu • gestul să-L urmeze ; nici un or-48
din nu izbutea să-L convingă pe cîine să părăsească partea străzii unde se credea în siguranţă.
Transformat de perspectiva unei averi imense, domnul Moore prezenta în întreaga sa făptură un contrast izbitor cu jalnicul moşneag ale cărui deprinderi sălbatice şi a cărui ţinută comică strîniseră rîsul lumii. Răspunse la salutul metl cu un gest afabil, protector.
— Aha, profiţi de prerogativele dumitale de membru al poliţiei ! vorbi el pe un ton degajat. Toată lumea vrea să vadă casa cea veche. Afară se perindă fără întrerupere tot felul de gură-cască ; iar înăuntru e şi mai rău. Neajunsurile celebrităţii... continuă el parcurgînd cu privirea zidurile străvechi şi mîndrindu-se în chip vădit de proporţiile lor grandioase. Dacă clădirea împărtăşeşte cîtuşi de puţin sentimentele proprietarului ei, pot să garantez că ea este foarte stînjenită de felul neobrăzat al întrebuinţării culoarului şi sălilor ei. Toate aceste explorări sînt foarte necesare ? Acum, cînd corpul doamnei Jeffrey a fost ridicat, vă închipuiţi că locul în care ea s-a sinucis mai poate să trezească interesul poliţiei ?
— întrebarea ar trebui pusă magistrului, nu mie, răspunsei eu. Maiorul a dat ordine iar noi, agenţii, sîntem datori să le executăm, îmi pare rău că prezenţa noastră vă indispune, dar fără îndoială că, într-o zi, afacerea va fi clasată şi ţi se vor preda cheile casei. Eşti grăbit să te muţi în ea, nu e aşa ?
El aruncă înapoi o privire cîinelui, îl fluieră fără rezul-. tat şi răspunse cu un accent de demnitate tristă :
— Cînd un om a trecut de şaptezeci de ani, e mai puţin dispus să aştepte decît atunci cînd e mai tînăr. Desigur, sînt foarte grăbit să-mi iau casa în stăpînire ! Am multe de făcut acolo.
L-aş fi întrebat la ce anume se referea, dar mi-era să nu dau dovadă de prea multă familiaritate în situaţia în care el ar fi într-adevăr omul ireproşabil care. se străduia să pară. şi de prea multă indiscreţie în eventualitatea că ar fi vinovatul făţarnic pe care-L bănuiam în taină. De aceea, salutîndu-L din nou, urcai treptele, spunînd pe un ton indiferent r
— Am să te mai văd după* ce voi inspecta casa. Dacă descopăr ceva, niscai urme omeneşti care să te poată interesa, am să ţi le arăt.
îmi răspunse un fel de mormăit, dar nu mă .ostenii să mi dau seama dacă mormăise stăpînul sau cî inele. Aveam de în-

deplinit o sarcină serioasă, dacă vă gîndiţi că o îndeplineam pe propria mea răspundere şi fără ştirea superiorilor. Dar mă 'Susţinea gîndul că nici un zvon referitor la posibilitatea unei ci-ime nu f mese încă răspîndit în public sau la parchet şi ţi* nftam & profit de avansul ce-mi închipuiam că mi-L asigu-iraîâm.
Pentru ft-mj duce planul la bun sfîrşit era necesar să ireacă un timp înainte de a da din nou ochii cu domnul Moore. ^Soui deci tacă O dată ocolul imobilului şi ajunsei, fireşte, în Biblioteca. Aici totul era întunecos. Crepusculul palid care încă lumina, slab, sirada, nu pătrundea în sală. Trebui să aprind lanterna.
Privii mai întll spre cămin. Mîini îndrăzneţe trecuseră pe acolo. Nu numai că paravanul şi grătarul fuseseră urnite, dar ^1 jilţul oel mare fusese adus în mijlocul camerii. Bucuros da "schimbările acestea, — căci în ciuda bravurii mele, îmi repugna să mă toropii de căminul ucigaş, — profitai

pentru a 'examina ou ai»n$e jilţul. Cercetarea îmi pricinui o oarecare 'dezamăgire, a ţjpăii şi îl ciocănii zadarnic ; nici vorbă, era 'după toate aparenţele o mobilă absolut inocentă, dizgraţioasă şi prost făcută, dar fără nici o capcană sau mecanism secret în stare ga explice tragediile care se petrecuseră atît de .aproape de el. încurajat de această constatare, împinsei cu-jtezanţa pînâ U a mă aşeza pe capitonajul lui mucegăit şi a închide ochii, fără ca vreo vedenie alarmantă să mă neliniş-.tească, fără ca vreo catastrofă să se producă. Nici partea duşumelei pe care stătuse nu oferi vreun rezultat cercetărilor mele. Nu observai decît urmele de picioare pe parchetul înnegrit. Contrariat şi decepţionat mă îndreptai spre locul unde, în seara morţii doamnei Jeffrey, găsisem mescioara. Nu mai era acolo. O puseseră din nou lîngă perete şi candelabrul era ridicat. Scaunul de bucătărie dispăruse şi el, iar faptul acesta mărunt tmi pdcînui o clipă de mîhnire. îmi făgăduisem să răsfoiesc un volum pe care-L pusesem în aşa fel încît să-L regăsesc lesne. Volumul fusese pus din nou în rînd cu celelalte,' dar îmi reaminteam titlul lui şi, dacă aş fi avut vreun taburet prin apropiere, L-aş fi cercetat numaidecît.

Remarcai la primul etaj aceleaşi urme lăsate de colegii mei în trecere, în camera de sud-vest persiană fusese fixată ; buchetul şî *mantila* nu mai erau pe pat. Tot astfel nu mai era *fee* cămin, batista : sfeşnicul, ca şi luminarea călcată pe parchet, fuseseră luate.

începui să răcnesc i

59

— Neîndemînatici !... Imbecilii !... Mi-au zădărnicit totul !...

Mă înşelam. Nu zădărniciseră totul. Pe toaletă se găsea încă pilitura măruntă pe care o remarcasem. Strînsei bobitele sclipitoare, împreună cu praful în mijlocul căruia fuseseră îm-prăştiate, într-un plic pe care, din fericire, îl aveam în buzunar. Intrai- apoi pînă la cămin, inspectînd cu minuţiozitate partea de deasupra care fusese ştearsă. Liniile pe care le schiţasem erau suficient de vizibile, dar amprentele originale fuseseră şterse în cursul schimbărilor pe care le suferise toată casa. Felicitîndu-mă pentru precauţiile de care am dat dovadă, mă grăbii să părăsesc încăperea si să procedez la primele preparative ale operaţiei dificile prin care nădăjduiam să stabi-lesc dacă unchiul David jucase vreun rol în fatalul eveniment.

Mă încredinţai prin fereastra salonului că bătrînul era mereu la pîndă în spatele viţei sale, apoi. mă dusei la bucătărie să iau un scaun pe care-L transportai în bibliotecă. Pu-nîndu-L cu hotărîre în dreptul căminului, cu oarecare frica de ceea ce putea să urmeze, mă eăţărai deasupra ; şi, desprin-zînd gravura suspendată în mijlocul panoului, o coborîi şi o eşezai jos 4 apoi, urcîndu-mă pe taburet, întinsei cu grijă pe deasupra tabletei căminului, conţinutul unui săculeţ pe care mi-L luasem în acest scop.

Lăsînd scaunul unde era, ieşii şi, oprindu-mă la uşa de aîară o încuiai în mod ostentati-v, de două ori. După care mă îndreptai spre locuinţa domnului Moore pe care îl văzui ară-tîndu-se, aşa cum mă aşteptam, în prag.

— Ei, ce e nou? întrebă el cu tonul degajat şi curtenitor care mă surprinsese la venirea mea. Ai aerul cuiva care are de spus noutăţi. S-a produs vreun eveniment nou în vechea casă ?

Afectai o sinceritate care îl impresiona.

— Vezi, spusei cu ton confidenţial, nutream o curiozitate extraordinară pentru căminul acela misterios sau, mai bine zis, pentru gravura în aparenţă neînsemnată agăţată acolo, şi care-L înfăţişează, cred, pe Benjamin Franklin la curtea Franţei. Mărturisesc, însă, că nu aveam nici o idee de ceea ce s-ar putea găsi în spatele ramei.

După privirea pe care mi-o aruncă, înţelesei că nimerisem ţinta.

— în spatele ramei ? repetă el. Dar în spatele ramei nu este nimic.

începui să rîd, înălţînd uşor din umeri.

51

— Poate că ai dreptate... replicai eu. Apoi îmi veni o idee şi adăugai :

— A, da ! ţi s-a comunicat că la parter este o fereastră care nu se închide ? Te avertizez că va trebui reparată de îndată ce poliţia va evacua locul. E .ultima din galeria care duc0 Ia dependinţele negrilor. Dacă o mişti, drugul cade şi fereas-* tra se de'schide foarte uşor, chiar de afară.

— Am să renunţ la ea, răspunse el coborîndu-şi ochii c, să nu li se vadă, poate, curioasa strălucire. Dar ce vrei să-rn spui ?... Ai descoperit ceva în perete, în spatele ramei ?

Prefăcîndu-mă că nu aud, mă depărtai în grabă. Apoi, după cîţiva paşi, mă întorsei :
— Voi fi înapoi peste un ceas, îi spusei. Dacă survine ceva, dacă ştrengarii te necăjesc sau dacă cineva vrea să pa* trundă în casă, telefonează la secţie sau cheamă agentul dg serviciu. De altfel, nu-mi închipui că e vreun neajuns dacă, un, timp oarecare, casa rămîne singură. .
După un lung ocol, revenii peste douăzeci de minute, în dreptul casei Moore. Noaptea se lăsase complet; întuneric peste tot, afară de o luminiţă venită din biblioteca unde eram sigur că-L voi găsi pe unchiul David. Pătrunsei, fără zgo4 moţ, străbătînd vestibulul cu paşi de lup şi deschisei brusc uşa încadrată de stîlpii poleiţi ; văzui trupul înalt al bătrînu* lui cocoşat peste scăunelul pe care îl lăsasem acolo. El tre-* sări cînd auzi zgomotul, cît pe-aci să cadă de pe scaun ; dai» hohotul meu de rîs, nepăsător şi amuzat îl linişti şi-i îngădui să presupună că nu dădeam nici o.importanţă acestei manifestări de curiozitate cutezătoare, irezistibilă.
— Domnule Moore, drept să-ţi spun, sînt încîntat că te găsesc aici. Este foarte firesc să doreşti să te informezi prin *oate mijloacele asupra lucrului pe care îl ascundea tabloul.' Eu m-am întors fiindcă-mi reamintisem că am uitat să-L pun
la loc.
Involuntar, el îşi înălţă ochii spre peretele care era gol ca dosul palmei, în afară de cuiul pe care îl surprinsesem examinîndu-L cu foarte multă atenţie.
— Nu se află nimic în spatele ramei, replică el. Poţi să-ţi dai seama singur că peretele este gol şi că răsună ca orice perete, (în acelaşi timp îl ciocănea puternic). Ce crezi c-o să descoperi în el ?
Zîmbii, dădui din umeri, apoi zisei deodată :
— N-am venit să divulg secrete profesionale, ci să pun tabloul la locul lui. Sau poate preferi să nu-L mai pun acolo. Nu e cine ştie ce operă de artă.

îmî aruncă peste umăr o privire duşmănoasă, o privire bănuitoare cu ochii săi mici, sfredelitori şi-mi veai în i ţinte ideea că momentul de faţă ar putea să fie critic ; nu clipii şi nu trădai în nici un fel că mi-ar fi trecut prin cap gmdul vreunei primejdii. Mă aplecai numai să iau rama şi mă întorsei spre el, aşteptîndu-i ordinele. El îmi făcu semn să-L agăţ' pe perete şi, fiindcă ezitam, adăugă :
— Tablourile casei trgbuie să rămînă pe pereţi aşa cum se găsesc. O tradiţie care se impune să fie respectată interzice urnirea lor.
Ridicai tabloul. Cu siguranţă, dacă avea intenţii iele, omul mă va ţine la cheremul lui, iar poziţia mea în faţa căminului cu pricina putea să dea de gîndit. Dar nu era momentul să mă mai retrag ; invitîndu-L să coboare, mă urcai pe taburet şi ridicai tabloul ca să-I agăţ. In acest timp, el se apropie de fotoliul monumental, îşi încrucişa braţele pe spătar, mă observă cu un zînibet pe care mai mult mi-L -imaginai decît îl văzui.
Deodată, pe cînd mă străduiam să trec sfoara pe deasupra cuiului, el exclamă:
— Bagă de seamă să nu cazi !
Dacă-şi propusese să mă sperie, nu izbuti ; în momentul acela.nu aveam decît un sentiment *de* triumf r distinsesem pe cămin pulberea măruntă, cafenie, pe care o întinsesem, s'•--i i/i ta în cinci locuri, şi aş fi preferat să-mi risc echilibrul decît să-mi reazim rnîna deasupra. Indiciul revelator pe care dorisem cu atîta ardoare să-L obţin, îl aveam !,..
Oh, cînd peste o jumătate de oră- reuşii să măsor am-pi-'Ttele şi să le compar cu acelea pe care le luasem la primai etşrj, nu triumful, ci cea mai amară dezamăgire îmi invada inima : nu coincideau cîtusi de puţin unele cu altele.
CAPITOLUL **VOI**
în concluzie, persoana care lăsase urmele prezenţei sale în camera sud-vestică a cassi Moore nu era omul căruia i se spunea unchiul David. Atunci cine era ? îmi veni în minte un gînd : domnul Jeffrey. Nu putea fi uşor să se ajungă pînă la- el D? la moartea soţiei sale, poarta era închisă pentru toafa lumea. Nici prie-

teni, nici străini nu pătrundeau la el, afară doar de cei ve-
?iţi Ia dispoziţii legale. Pentru mine, chiar dacă aş benei,-„ia e autoritatea judecătorească, întrevederea n-ar avea nici o Utilitate. Ceea ce aveam de spus sau de făcut va fi înlesnit ăe o întîlnire întîmplătoare, dar cum nici o întîlnire de acest
t in nu părea posibilă, cel puţin pentru multă vreme, mă horii să solicit locotenentului de poliţie o nouă

favoare, cu §scul de a-i da de înţeles, în sfîrşit, că lucram pe cont pro-riu.
Cred că, de data aceasta, el a bănuit. Nu făcu însă nici o remarcă, iar a treia zi primii misiunea de a aduce o notă la casa din strada K.
înmormîntarea doamnei Jeffrey avusese loc în ajun şi casa părea pustie. Totuşi, cînd sunai, apăru aproape imediat Ia uşă o servitoare tînără şi drăguţă, dar parcă ostilă, ai <|ărei ochi fură străbătuţi de o expresie de teamă cînd îi anunţai calitatea mea de agent al poliţiei. Fata avea oare vreun motiv să se teamă de ancheta mea ? Amintindu-mi că auzi-şŞem vorbindu-se la poliţie despre existenţa unei servitoare în Casa Jeffrey, gata să spună în orice moment ceva ce nu rosteau buzele sale, o oprii în momentul cînd sosi pe scară şi o întrebai liniştit :
— Dumneata eşti Loretta ?
Felul în care ea se întoarse, felul în care mă privi îngăi-mînd un da fulger şi depărtîndu-se repede, mă convinseră că |ra în ea o mină de exploatat şi-mi frecai mîinile cu mulţumire. Loretta se întoarse repede şi observai din nou expresia de teamă de pe chipul ei drăguţ, nehotărît.
— Domnul Jeffrey este la etajul întîi, în camera d-sale, spuse ea. Vă rog să urcaţi.
— Este camera pe care o ocupa doamna Jeffrey ? întrebai cu o curiozitate nedeghizată.
O înfiorare involuntară îmi dovedi că subreta era impresionabilă ; ea se grăbi să mă dezamăgească :
— Nu, nu. Camerele acelea sînt încuiate. Domnul s-a mutat în camera pe care o ocupa domnişoara Turner înainte-de plecare.
— A. domnişoara Turner a plegat ?
Loretta nu catadicsi să răspundă. Socoti, fără îndoială, că spusese destul, căci o văzui muşcîndu-şi buzele în timp ce cobora scara ce duce la oficiu şi în timp ce eu ajungeam la etajul întîl.
„Felul de a fi al fetei ascunde ceva, îmi spuneam eu ; şi totuşi se distinge la ea un fond de onestitate. Privirea era
sinceră. Cred că, dacă am izbuti s-o facem să vorbească, am p^t^a pune temei pe mărturia ei."
Domnul Jeffrey stătea cu spatele spre uşă, iar cînd !i rostii numele, el se întoarse şi întinse mîna să ia nota pa carfi o aduceam. Contasem că nu va recunoaşte în mine pe ageii-tul care descoperise cadavrul soţiei sale ; şi într-adevăy, de-abia mă privi : nu eram pentru el decît un poliţist oarş* care, astfel că puteam să-L examinez în voie, să-i scrutez trăsăturile cu toată perspicacitatea de care eram capabil. Pîn| acum nu-L văzusem decît de departe sau în semi-întun«ricuj, bibliotecii ; de data aceasta, stătea cu figura întoarsă spre Iu* mină, iar eu mă aflam în poziţia cea mai bună pentru a-L ob* serva. Trăsăturile lui erau, aşa cum ştiam, foarte frumoase, şi întregul ansamblu al fiinţei sale de cea mai perfectă dis* tincţie ; mă puse însă în încurcătură expresia fizionomiei Iul. Mi se păru melancolică şi totuşi umbra care întrista strălucirea privirii nu era voalul pe care îl aştern lacrimile. Avu} ir-'oresia că e chinuit de o frămîntare şi o nelinişte bănui-tn *«:e* ; iar cînd mă îndreptai spre uşa pe care o lăsase deSr chisă îl văzui ridicîndu-şi capul, brusc, şi aruncîndu-mi o privire ascuţită, ciudată.
— Vă temeţi aşa de mult de curenţii de aer ? vorbi el rl-dicîndu-se într-un mod care punea capăt întrevederii.
Răspunsei zîmbind că nu mă temeam de curenţii de aer şi, mergînd drept la ţintă, adăugai :
— Scuzaţi-mă, domnule, trebuie să vă spun ceva 'ce nu trebuie auzit de servitori.
El tresări şi o fulgerare bănuitoare i se accentua în privirea semeaţă pe care o fixă asupra mea.
. — In primul rînd daţi-mi voie să, vă spun, domnule Jeffrey, că eu sînt agentul care a făcut în casa Moore trista descoperire a catastrofei ce v-a îndoliat.
Declaraţia îl surprinse şi produse în atitudinea lui o schimbare vizibilă Privirea i se mută de la o încăpere la alta, ca şi cum el era acela care se temea acum să fie spionat.
— Vă cer iertare că vă reţin asupra unui subiect atît de penibil, continua! eu cînd îl văzui gata să mă asculte. Scuza mea e aceasta. Am descoperit în seara aceea un mic detaliu, un lucru de prea mică importantă pentru a forma obiectul unui raport oficial, dar pe care l-am considerat interesant pentru dumneavoastră.
Luai atunci, dintr-un caiet pe care îl ţineam în mînă, o foaie de sugativă, albă pe-o parte şi albastră pe cealaltă, a cărei parte albă o făcusem cu creta fără să se observe. Pu-

nînd foaia pe marginea unei mese mari lîngă care mă aflam, scosei din buzunar un plic pe care îl fluturai uşor, spunînd :
— Intr-o cameră, la etajul întîi al casei Moore... o cameră situată la sud-vest, cu un pat cu coloane... O cunoaşteţi ?

Dacă o cunoştea ? Nu încăpea nici o îndoială asupra emoţiei lui subite, asupra mişcării de retragere pe care o schiţă, la auzul cuvintelor mele.
— Acolo am găsit aceasta.
Deschizînd plicul, răspîndii pe sugativă o parte din pilitura scînteietoare pe care o culesesem de pe toaletă.
El se aplecă, uimit, deasupra mesei, ca s-o examineze mai bine ; şi, pe cînd aduna cu vîrful degetelor bobitele au-*tii, o* mişcare stîngace din partea mea le împrăştie în toate părţile.
Instinctiv, el retrase mîna. Mă scuzai şi, vărsînd repede restul piliturii în palma mea ca pentru a evita un nou accident, o apropiai de *el* astfel încît să-L oblig să se aplece şi să privească deasupra mesei unde pusesem sugativa la loc. Dis-Işnţele mele erau bine calculate, căci degetele pe care el-le albise fără să-şi dea seama, în contactul cu suprafaţa cre-ţoasă, se sprijiniră* exact pe sugativa întoarsă pe partea albastră şi-şi 'lăsară amprentele acolo.
îmi venea să scot un strigăt de triumf văzînd că delicata manevră a reuşit aşa de bine ; ,dar izbutii să-mi înăbuş emoţia şi -să rămîn nemişcat pînă ce el examina în voie pulberea care părea să-L intereseze foarte mult. In cele din urmă mă întrebă :
— Ce vreţi să faceţi cu asta şi de ce mi-aţi adus-o ?
Răspunsul meu era scris sub mîna lui, dar n-aveam motive să i-L comunic. De aceea, cu toată simpatia pe care puteam să l-o arăt fără a fi lipsit de respect, îi spusei :
— N-am ce să fac cu praful. Parcă ar fi aur. Vi-L dau dumneavoastră, domnule, dacă vreţi să-L păstraţi.
— Nu, eu nu ţin deloc, răspunse el ridicîndu-se şi luîn-du-şi mîna de pe sugativă. Pulberea nu prezintă nici o importanţă pentru mine. Vă mulţumesc, totuşi, că v-aţi gîndit să mi-o arătaţi.
Din nou atitudinea lui dovedi că întrevederea se terminase.
Pusei sugativa la loc, între filele caietului şi mă pregăteam să plec, după ce mă înclinasem, cînd glasul tînărului văduv mă opri j
66
— Doamna Jeffrey nu era cu mintea întreagă cînd şi-a pus capăt zilelor, spuse el deodată, îmi dau seama acum că rătăcirea ei datează din ziua nunţii. Nici una din bizareriile pe care a putut să le manifeste nu trebuie să surprindă după emoţia cumplită pe care a suferit-o!
— Bine-nţeles că nu, încuviinţai eu. Mai cu seamă dacă se dovedeşte că bizareriile încep după catastrofă.
Ochii lui, aţintiţi într-ai mei, avură o fulgerare şi-şi strînse, convulsiv, mîinile.
— Mai bine să nu discutăm subiectul acesta, murmură el lăsîndu-se în jilţ.
îl salutai din nou şi ieşii.
Fără să vreau să trag o concluzie sau să formulez o teorie prematură cu privire la ceea ce observasem, căutai să pătrund în camera sud-vestică a casei Mopre. Şi, tăind cu foarte multă grijă foaia de sugativă după desenul lăsat de degetele domnului Jeffrey, o aplicai plin de emoţie, peste conturuirile săpate cu briceagul în marmora căminului. Ambele amprente coincideau perfect !

CAPITOLUL IX

A doua zi, găsind ocazia s-o revăd pe mica mea prietenă Jenny, o rugai să ia legătura cu domnişoara Loretta şi să-i cîştige încrederea, toată încrederea !
— S-a făcut !... zise ea clipind din ochi. Dar fereşte-te să ştii .prea multe.. Mă aprovizionez de la băcănia Simpkins după sfatul tău şi ştii ce am aflat ?.. Că domnul Jeffrey în persoană, elegantul domn Jeffrey, a făcut o provizie de luminări !... încearcă deci,să nu rătăceşti în cercetările tale...
Cîntărind bine lucrurile, ţ-onsiderai c-i <w's» rnon--nl:-il să stau de vorbă' cu judecătorul Cerui şi obţinui audientă şi, după. ce f tisei introdus la magistrat povestii Cară întindere istoria mea pe care o expusei^ cît mai concis şi mai limpede. Nu mă aşteptam să mă'laude, dar mă astentam SR rn:n>;fp=ie o oarecare uimire în privinţa veştilor pe care i le aduceam. De aceea rămăsei foarte dezamăgit, cînd. după un moment de liniştită chibzuinţă, el rosti cu un ton detaşat :
— Foarte bine ! Foarte bine ' fV^a ce ai descoperit dumneata este excelent şi ne va putea fi de folos. Am luat-o pa
57
diferite pentru a ajunge la acelaşi semn de întrebare. Dumneata te întrebi : Cine a legat revolverul de mîna doamnei |ffrey ? Singură n-ar fi putut să şi-L lege, e evident. In eon-|cinţă, cine a ajutat-o ?... Aha, nu te-ai gîndit la asta, nu-i

Roşii, ca şi cum mi s-ar fi turnat deodată pe cap o gă-ată de apă clocotită. Judecătorul avea dreptate : lucrul era Idit, sărea în ochi ; şi, absorbit de ideea pe care o urmăream, nu-î văzusem !
— Sint un nerod ! exclamai eu înciudat, îmi închipuiam că am descoperit ceva ! Ar fi trebuit să ştiu că aici sînt oameni mai: iscusiţi decît mine...
— Uşurel, uşurel l mă întrerupse magistratul cu bună dispoziţie. Ai lucrat bine. Dacă n-aş avea această părere, nu te-aş jfiai fi reţinut nici un minut în plus. Dar în cazul acesta, un lîngur om nu se poate aştepta să culeagă toţi laurii victoriei. Nodul panglicii era de natură să atragă atenţia unui agent cu experienţă. Mă mir numai că faptul n-a fost discutat în ziare.
Luînd o cutie de pe birou, o deschise şi mi-o întinse. Conţinea o panglicuţă lungă, albă, cu un nod complicat.
— O cunoşti ? întrebă magistratul. Desigur că o cunoşteam.
— A tăiat-o adjunctul meu de la mîna moartei. Domnişoara Turner dorea să fie desfăcută, dar el a preferat să lase nodul Intact. la-o. Atenţie ! Uşor ! am să-ţi spun de ce.
Indică pe panglică cîteva urme cenuşii.
— Vezi petele acestea ? întrebă el. Au fost făcute cu degetele pline de praf, la fel de sigur cum amprentele luate de dumneata pe praful căminului erau acelea ale unei mîini de bărbat. Revolverul a fost legat de pumnul doamnei Jeffrey după crimă, şi, poate că de mîna aceasta...
Aceasta era şi concluzia mea ; dar cînd îl auzii enun-ţînd-o clar, avui un sentiment de revoltă. Sînt un om capricios, fără îndoială, sau chiar gelozia profesională mă expune celor mai surprinzătoare inconsecvenţe ; căci magistratul abia vorbise şi eu începusem să urăsc bănuiala pe care mă încă-oăţînasem cu mai puţin de o jumătate de oră înainte s-o fac să răsară.
Dar judecătorul nu-mi dădu ocazia să mărturisesc ridicolul reviriment.
— Vei considera, rogu-te, observaţiile acestea ca fiind confidenţiale, reluă el. De altfel, ai dovedit că ştii să taci. Păstrează., deci, tăcerea încă o bucată de timp. Afacerea nu e pusă
58
la punct. Domnul Jeffrey aparţine celei mai înalte societăţi ia. japutayia lui, pină în prezent, e intactă. Nu e uşor de sta*-b.. i-, numai pe simple presupuneri, culpabilitatea unui om c§ ei. Pentru a înlătura orice neînţelegere şi pentru a-i lăsa mij* loacels legitime să se disculpe, vom avea cu el o conversaţia particulară. Vrei să asişti la ea ?
Roşii din nou, dar de data aceasta de plăcere şi acceptai în grabă.
— Anunţă-L pe secretarul meu că mă duc în strada K.„ Poţi să spui că *ne* ducem, dacă vrei, adăugă judecătorul cu 0 bonomie care mă încîntă mai mult decît orice alt compliment serios.
Domnul Jeffray ne aştepta. Faptul fu evident de la prima vedere, deşi el se prefăcu mirat.
— Cărui fapt datorez onoarea celei de-a doua vizite ? îl întrebă el pe judecător cu o admirabilă prezenţă de spirit. Nu e suficient ce v-am destăinuit cu privire la moartea roţiel mele ?
— Nu ! i-o reteză judecătorul. Aţi omis explicaţia unor lucruri. De exemplu, în ce scop vă afîaii în ca?a Moore înainte de a veni cineva să vă caute aici, atunci cînd a fost descoperit corpul doamnei Jeffrey ?
Lovitura nimerise din plin ; săgeata găsise o ţintă vulne-i-pbilă. Domnul Jeffrey roşi. păli, îşi recapătă curajul şi apoi
'?rdu din non într-urr labirint de emoţii contradictorii din care reuşi' să scape *la* urmă îngăimînd :
— Ce vă face să presupuneţi că am fost acolo ? Am spus e" asin ? Ori v^cbile ziduri s-au trezit din somnul lor pentru a novesli ce-au văzu'; ?...
— într-adevăr, sînt unele ziduri vechi care vorbesc, re-p^ă magistratul cu «ravitate. Dar şi fără mărturia lor, ati-t'Hinea dumneavoastră deci ară că aţi fost acolo unde am spus. Pat deci să va întreb dacă aveli de dat vreo explicaţie în adastă privinţă ? Cînd o nersoană moare în împrejurări atît d-suspecte, tot ce poate fi în legătură cu evenimentul prezintă importantă pentru judecător.
Această divagaţie îi permise interlocutorului său, domnului Jeffrey, nu numai să-şi recapete stăpînirea de sine, dar şi să pregătească un răspuns pe care, altminteri, ar fi fost incapabil să-L găsească.
— De bună seamă că moartea doamnei Jeffrey a fost ciudată ! admise el cu tardivă prezenţă de spirit. Sînt la fel de incapabil ca şi dumneavoastră să înţeleg ceva şi prin urmare,
53
gata *a* răspunde la chestiunea pe care aţi pus-o atît de categoric. Nu fiindcă răspunsul meu are vreo legătura cu pi fitul pe care doriţi să-L stabiliţi, dar pentru că el Se pare cuvenit iar eu vreau să vi-L acord. Da, am vizitat casa Moore, aşa cum desigur aveam dreptul. Imobilul aparţinea soţiei mele, ţi era

în interesul meu să aflu, dacă puteam, secretul dramelor repetate care s-au produs acolo.
— Hm!
— Ce aveţi împotrivă ?
— Alegerea orei era cel puţin... bizară.
— Nu doream să fiu văzut scotocind casa în plină zi.
— Adevărat ? Ar fi fost totuşi mult mai uşor. N-ar fi trebuit să cumpăraţi luminări, să vă înarmaţi cu un revoî. jr, şi nici să...
— Nu mă înarmasem cu un revolver. Singurul revolver care a fost în casă e acela cu care nefericita mea soţie şi-a curmat zilele. Nu pricep aluzia dumneavoastră.
— Scuzaţi-mă pentru ideea greşită dar am socotit vercsi-mil să vă înarmaţi cu un mijloc de apărare, hazardîndu-vă singur în locul atîtor morţi misterioase.
— N-am luat nici o măsură de precauţie.
— Cînd a avut loc vizita ? înainte sau după ce soţia dumneavoastră şi-a tras glonţul ucigaş ? Nu trebuie să întîrziaţi cu răspunsul.
— Nu voi întîrzia, replică domnul Jeffrey cu trufie. Ce ce să ezit ? Doar nu vă imaginaţi că eram acolo împreună cu ea. N-am fost în aceeaşi zi. Aceasta v-au spus-o poate pereţii, iau cel puţin să vă afirme unchiul nevestei mele, domnul Da-*vid* Moore. Nu el vă informează ?
— Nu. Domnul Moore a neglijat să ne atragă atenţia asu-3ra acestui fapt. L-aţi întîlnit pe domnul Moore cu prilejul *vizitei* dumneavoastră într-un loc unde nu se poate întîmpla nimic fără ca el să fie martor ?
— Nu cunosc. Cum însă el nu are altceva de făcut decît •i se distreze filînd din spatele ferestrelor sale tot ceea ce se
etrece, am dedus că ar fi putut să mă vadă intrînd. —• Aţi intrat în cazul acesta de pe trotuar ?
— Pe ce altă uşă as fi putut să intru ?
— Şi în ce seară ?
Domnul Jeffrey făcu un efort, întrebările îl hărţuiau în iod vădit.
— în seara de dinaintea aceleia care., a pus capăt feri-irii mele ! articula el cu voce scăzută.
\folf
Judecătorul îmi aruncă o* privire furişă, îmi amintii diversele indicii stabilite de mine : masa trasă de la locul ei, luminarea stinsă de curînd... şi clătinai capul.
Interogatoriul continuă :
— în seara cînd n-aţi venit acasă ?
Aici, domnul Jeffrey trăda printr-un gest nervos şi absolut involuntar că aparentul său calm 'ceda sub multiplicitatea .întrebărilor pentru care nu avea răspunsul pregătit.
— E foartş curios că nu v-aţi întors acasă în acea seară, ,urmă cu răceală judecătorul. Desigur că altercaţia pe care aţi âvut-o cu soţia dumneavoastră după micul dejun a fost seri-\>âsă, mult mai serioasă decît aţi recunoscut pînă acum...
— Aş prefera să nu abordez acest subiect penibil, pro-•testă domnul Jeffrey. Apoi, ca şi cum şi-ar fi dat seama de caracterul oficial al interlocutorului său, adăugă. repede :
— Afară doar de cazul cînd pretindeţi acest lucru ; atunci ar trebui să mă supun.
. — Regret că sînt nevoit sa insist, reluă magistratul. E tui punct asupra căruia ancheta se va opri cu siguranţă, iar ';dacă vreţi să evitaţi unele neplăceri, ar fi bine să ne infor-|thaţi de pe acum despre cearta care pare să fi determinat moartea soţiei dumneavoastră.
— Voi încerca, răspunse domnul Jeffrey Tidicîndu-se şi măsurînd agitat încăperea. Am avut o discuţie. Conduita ei, în ajun, îmi displăcuse. Sînt gelos din fire, gelos la culme, şi consideram că atitudinea ei nu fusese... corectă la balul de ia ambasada germană. Dar nu-mi închipuiam că va pune la 'inimă atît de .mult observaţiile mele. Nu bănuiam că va fi ^afectată atît de puternic. Puţină gelozie e desigur scuzabilă-
la un soţ tînăr, şi, dacă ea n-ar fi avut mintea deregiată, ar fi văzut într-asta un semn de dragoste, ar fi sperat şi aşteptat o reconciliere...

— în cazul acesta o iubeaţi pe soţia dumneavoastră ? Dumneavoastră, nu ea, aveaţi dreptul să fiţi gelos ? Eu am auzit afirmîndu-se contrariul. Este un fapt cunoscut public că iubeaţi altă persoană înainte de a o cunoaşte pe domnişoara Moore... o persoană care a venit să trăiască sub acoperişul ei...
Domnul Jeffrey îşi întrerupse cursa.
— Domnişoara Turner ? întrebă el fără să clipească. O admir şi o respect pe domnişoara Turner. Dar n-am iubit-o niciodată... n-'am iubit-o cum o iubeam pe soţia mea.
Accentua cuvintele acestea cu o anumită amărăciune în voce, perceptibilă pentru o ureche atentă.
61

— Vă cer iertare, reluă judecătorul. Mi-e la fel de penibil să vă pun aceste întrebări după cum, poate, vă este dumneavoastră să le auziţi. Aţi fost logodit vreodată cu domni* şoara Turner ?
Tresării. Tocmai aceasta era întrebarea pe care Washing* tonul întreg şi-o punea de multă vreme. Va răspunde domnul. Jeffrey ? Or, amintindu-şi că interogatoriul era mai muill amical decît oficial, va refuza să satisfacă o curiozitate pe careţi cu drept cuvînt, ar putea-o considera indiscretă ? Expresia^ trufaşă a trăsăturilor sale făgăduia prea puţină bunăvoinţş . în această privinţă ; de aceea ramaserăm ţâre surprinşi cînd? peste o clipă, el ne răspunse cu o energie sălbatecă :
— Nu ! Din nefericire, nu ! Interesul pe care i l-am arătat n-a mers pînă acolo.
Judecătorul sublinie îndată cuvîntul ciudat care scăpase domnului Jeffrey.
— Din nefericire ?... repetă el. De ce spuneţi „din nefericire" ?
Domnul Jeffrey roşi ; păru că se trezeşte dintr-un vis.
— Am zis : din nefericire ? ne întrebă el. -Ei da, repet .cuvintele. Domnişoara Turner nu mi-ar fi dat niciodată ocazia °să fiu gelos.
Judecătorul se înclină şi, pentru moment cel puţin, se abţinu de la alt comentariu în legătură cu frumoasa persoană.'
— Aţi repetat versiunea geloziei pe care atitudinea doamnei Jeffrey ar fi făcut-o să încolţească în dumneavoastră.'
„Gelozia aceasta a fost amplificată sau micşorată de tonul celor cîteva rînduri pe care vi le-a lăsat ?
Răspunsul se lăsă aşteptat. Omului îi venea greu să mintă. kEra jalnică lupta pe care o dădea spre a se hotărî. Pe cînd[1] constatam că-i era greu să mintă, în mintea mea încolţiră nişte idei noi.
— N-am să înving niciodată remuşcarea pe care cele cîteva rînduri mi-au pricinuit-o, replică el în sfîrşit. A încercat să mă menajeze să nu sufăr...
— Serios ?
Exclamaţia judecătorului mărturisea o surpriză explicabilă. Domnul Jeffrey păru tulburat ; apoi deveni uşor palid, ca şi cum n-ar fi înţeles decît din privirile noastre uimite la f ce acuzaţie de inconsecvenţă se expunea.
— Vreau să spun, se strădui el să explice" că doamna Jeffrey a arătat faţă de mine o delicateţe neprevăzută luînd asupra sa întreaga vinovăţie a discordiei noastre. Generozi-
62
tatea aceasta îmi face pentru totdeauna amintirea e!, preţioasă...
Devia iarăşi, în realitate, manierele şi explicaţiile sala neîndemînatice erau pline de contradicţii. Pentru a le scoată în evidenţă, judecătorul exclamă :
— Sînt de aceeaşi părere ! Era generoasă ! Aproape inexplicabilă atîta generozitate !... Credeţi deci că avea mintea rătăcită ?
— N-o dovedeşte oare întreaga conduită ?
— Rătăcită din cauza evenimentului care a-a produs la nunta ei ?
— Da.
— Credeţi într-adevăr ?
— Da.
— După ceea ce s-a petrecut între dumneavoastră ?
— Da.
— Pot să vă întreb ce anume s-a petrecut ?
— Da.'

Rostise de atîtea ori monosilaba încît făcea impresia c-w. articulează în mod inconştient. Dar aproape în acelaşi timp? cu noi îşi dădu seama că nu acesta era răspunsul potrivit pentru .ultima întrebare ; atunci, schiţînd un gest de scuză}' adăugă cu voce monotonă :
— Ne-a vorbit în mai multe rînduri despre moartea necunoscutului şi, de fiecare dată, cu o surescitare şi incoerenţă crescînde. Spectacolul era atît de penibil încît, în curîndy' drama deveni pentru noi un subiect prohibit. Ea încetă să' mai vorbească despre drama aceasta, dar nu să bată cîmpir în alte privinţe... Lucrul acesta nu poate fi- pus la îndoială : din ziua cînd a trecut pragul casei Moore, din ziua nunţii^ noastre, mintea ei a cedat... Şi desigur nu poate fi de mirare că sinistrul eveniment a întunecat-o. Domnul s-o aibă în pază !...
Nu isprăvi rugăciunea şi capul îi căzu şi mai adînc în piept. Avea înfăţişarea unuia ce nu mai aşteaptă nimic de la viaţă şi nu se mai teme nici măcar de durerile sale.
Dar un magistrat e dator să-şi interzică sentimentul milei. Toate spusele domnului Jeffrey întăreau impresia că el juca un rol. Cu o umbră de sarcasm în glas, judecătorul observă liniştit :
— Iar pentru a uşura neliniştea soţiei dumneavoastră cu care vă certaţi atît de des aţi vizitat casa la o oră pe care

ar fi trebuit s-o întrebuinţaţi pentru a vă împăca cu ea *:* aţi parcurs apartamentele vechi în speranţa... în ce speranţă f Domnul Jeffrey nu ştia,ce să răspundă. Schiţă cîteva cuvinte fără şir.
— Eram enervat... zăpăcit... Aventura era o distracţie... N-aveam nici un scop...
— Nici măcar cînd aţi examinat vechiul tablou ?
— Vechiul tablou ? Ce tablou ?
— Tabloul agăţat în camera de la sud-vest. Aţi aruncat o privire asupra lui, nu-i aşa ? V-aţi urcat pe un scaun ca să-L vedeţi mai bine ?
Domnul Jeffrey se înfiora, dar nu dădu un răspuns direct.
— Da, am aruncat o privire asupra desenului ; m-am urcat pe un scaun, cum spuneţi ca să-L văd mai bine. Nu era aceasta fantezia cuiva care nu ştie cu ce să se ocupe, care hoinăreşte fără să-şi dea seama de ce, din cameră în cameră, într-o casă veche, părăsită ?
Judecătorul nu obiectă nimic în privinţa răspunsului, ocupat, fără îndoială, cu pregătirea altui plan de atac. Dar domnul Jeffrey nu manifestă calmul pe care îl avusese înainta de anchetă, îşi întrerupse mersul şi, lepădînd cu un gest im-» pulsiv constrîngerea pe care şi-o impusese în chip imperfect,' exclamă cu un accent de furie reţinută :
— Nu e suficient atîta ?... Ce bănuiţi ? Am recunoscut : soţia mea şi-a pus capăt zilelor în urma unei neînţelegeri a sentimentelor mele faţă de ea ; trebuie să răscolesc şi mai mult amintiri personale care sînt pentru mine un chin, pentru a satisface curiozitatea josnică a publicului ?
Atitudinea judecătorului deveni deodată gravă şi impunătoare.
— Domnule, spuse el, noi nu lucrăm cîtuşi de puţin în scopul de a satisface curiozitatea publicului. Raţiunea anchetei noastre este că ipoteza sinuciderii nu e în totalitate coroborată cu fapte. Ni se pare lucru stabilit că soţia dumneavoastră nu era singură cînd şi-a pus capăt vieţii ; cineva era cu ea în casă.
Efectul produs de această declaraţie asupra domnului iiFeffrey fu zguduitor.
—- Imposibil ! strigă el cu surprindere. Vă jucaţi cu suferinţa mea ! Nu era nimerii cu ea ! Mi-aş tăia mîna ! Nu există om an faţa căruia ea să-şi fi dat lovitura mortală ! Nimeni... afani de mine, soţul ei mizerabil ! Şi eu, orb, n-am ştiut să prevăd..;

Impresia de remuşcare care vibra în ultimele cuvinte îmi Chinuia inima, spori simpatia pe care, dintr-un motiv ciudat şi inexiplicabil, o simţeam de un minut faţă de acest orn. iDar însoţitorul meu lăsîndu-se mai greu impresionat şi judecind, fără îndoială, că interlocutorul său avea dreptul să eu-iioască situaţia în care se afla faţă de justiţie, prinse ocazia să remarce cu un accent de ironie abia perceptibilă :
— Ştiţi, desigur, mai bine decît noi în prezenţa cui dorea ea să 'moară, dacă dorea să moară. Şi ştiţi, de asemenea, cine a putut să lege revolverul cu o panglică de mîna ei şi să sufle în luminare după săvîrşirea actului.
Buimăcit, stupefiat, fără să încerce măcar a _lua în discuţie insinuarea ce semăna puternic cu o acuzare, domnul -Jeffrey se lăsă pe un scaun, pierzîndu-se parcă în contemplarea scenei evocată de magistrat. Apoi, dîndu-şi seama parcă îără voie, că vorbele auzite necesitau un răspuns, se sculă greu

şi izbuti să articuleze cuvintele acestea :
—• Vă înşelaţi... Nu era nimeni acolo... sau dacă se găsaa un martor, nu eram eu acela. Există în oraş un om care poate dovedi că mă aflam în altă parte.
Dar cînd judecătorul îl rugă să dea numele acelei persoane, dl. Jeffrey rămase încurcat şi fu în curînd obligat să declare că nu-şi amintea nici numele martorului, nici vreun alt detaliu cu privire la el, dar susţinînd cu tărie că-L cunoştea bine. Lucrul era ciudat dar, la urma urmei, nu inadmisibil. Afirmă că el şi prietenul lui se aflau în apropierea spitalului militar, cu puţine clipe după apusul soarelui, şi că prietenul său şi-ar reaminti lesne întîlnirea dacă ar putea fi găsit.
Spitalul militar este situat la cîteva mile de casa Moore si cu totul în afara locurilor pe care le frecventau dl. Jeffrey şi; oamenii din lumea sa. Judecătorul îl întrebă cum de se afla acolo. El răspunse că venea de la cimitirul din Rock Creek, că fiind toată ziua cu sufletul zbuciumat, îi venise ideea să se plimbe printre morminte şi să caute în acel lăcaş de odihnă pacea şi liniştea sufletească pe care nu le putuse găsi în cursul hoinărelilor prin oraş. Cel puţin în felul acesta încercă el să explice întîlnirea pe care pretindea că o avusese. Căzînd dm nou în reverie, păru că se străduieşte să-şi amintească numele care era în momentul acela de atîta importanţă pentru el. Dar eforturile sale fură cu totul zadarnice, aşa cum se văzu obligat să recunoască.
— Nu pot să mi-L reamintesc !... Creierul meu era ameţit... Nu-mi aduc aminte decît că am părăsit împreună cimitirul, în

seara aceea, chiar în momentul cînd se închideau porţile ; şi, cm ele sînt închise la asfinţitul soarelui, ora poate să fie stabilită cu precizie. Erau, cred, orele şapte, ^astf el că mi-ar fi fost imposibil să mă găsesc în casa Moore în clipa cînd se presupune că nefericita mea soţie îşi punea capăt zilelor. Nu mă îndoiesc că dumneavoastră veţi da crezare spuselor mele, încheie el cu demnitate.
Şi, ridicîndu-se, ne înfruntă cu tot orgoliul superbei sale prestanţe.
— Dorim să vă credem, răspunse judecătorul ridicîndu-se la rîndul său. Dar, pentru ca nici o îndoială să nu fie posibilă, vreţi să ne spuneţi numele omului acela, de îndată ce vi-L veţi aminti ? Mărturia lui, mult mai mult decît afirmaţiile, va lămuri o chestiune care, altminteri, ar putea să devină extrem de neplăcută.
Dl. Jeffrey îşi duse mîna la frunte. Juca un rol ! Dacă într-adevăr uitase numele, pentru el de o importanţă capitală, lacuna anunţa cel puţin că în seara aceea se afla într-o stare de surescitare mai mare decît o poate pricinui în mod firesc o simplă ceartă de îndrăgostiţi.
La fel a gîndit şi însoţitorul meu ? N-aş putea spune, şi nu pot să vă dau decît următoarea ripostă a lui :
— Aţi pretins că soţia dumneavoastră n-ar fi vrut să-şi curme zilele în prezenţa altei persoane, afară de dumneavoastră. Cu toate acestea sînteţi obligat să admiteţi, ca şi noi, că a fost cineva cu ea. Cum credeţi că veţi împăca aserţiunea dumneavoastră cu un fapt de netăgăduit ?
— Nu pot. Numai gîndul acesta mă înnebuneşte !... Dacă aş cr<?de că a fost cineva cu ea în momentul acela...
— Atunci ? !
Dl. Jeffrey îşi plecă ochii şi o schimbare subită se produse în fiinţa lui. Dar fără să ne lase timp să ghicim motivul schimbării, îşi reluă aerul de melancolie întrucîtva semeaţă, şi adăugă- îngîndurat :
— E groaznic să ţi-o închipui acolo, în picioare, singură, îndreptînd ţeava revolverului,spre inima ei tînără, pasionată ; ar fi însă şi mai groaznic, ar fi de nesuportat să gîndeşti că o privire străină... Nu, nu pot, nu vreau să mi-o înfăţişez astfel ! Dumneavoastră v-aţi lăsat înşelaţi de aparenţe, urmaţi o cale greşită !...
Mai mult nu spunea, evident, şi refuza să admită posibilitatea ca focul de revolver să fi fost tras de altă mînă. Judecătorul se mulţumi să constate faptul şi, înclinîndu-se în

faţa domnului Jeffrey cu respectul pe care-L arăta oricărui gentleman ce nu fusese declarat culpabil de cătro juraţi, se întoarse spre uşa pe care eu deja ieşisei ;.
— Sperăm ca mîine dimineaţă să mai avem o întrevedere cu dumneavoastră, insistă magistratul cu tîlc, coborînd scara.

CAPITOLUL X

Trecuse vremea de cînd eu eram considerat doar un obscur detectiv. Mă vedeam chemat de acum încolo $ă joc un rol important în afacerea care stîrni atît de puternic curiozitatea publică, în fiecare zi, necunoscuţi indiscreţi mă asediau cu o înverşunare sporită. Reporterii pe care pînă în momentul acela izbutisem să-i trimitem la plimbare umpleau de dimineaţă pîaă seara anticamera judecătorului şi birourile poliţiei. Aşteptam nerăbdători declaraţia pe care domnul Jeffrey o făgăduise şi care urma să stabilească un alibi indiscutabil. Dar el nu făcu nici o mărturisire. Memoria persista să-i fie infidelă încît fu nevoie ca ancheta oficială să urmeze în direcţia luată de la început de judecător, începu ascultarea martorilor.

Constatai încă din prima zi că tot ce avea oraşul mai select se înghesuia în sală, şi, pe cînd îmi făceam drum spre banca martorilor, avui prilejul să răspund zîmbetelor şi privirilor întrebătoare ale unei anumite doamne care, în alte vremuri poate, nu s-ar fi sinchisit de mine. Astăzi însă eram un fel de personaj !

Mai întîi fu ascultată depoziţia mea. Am expus tot ce ştiam şi ce descoperisem, limitîndu-mă la enumerarea faptelor din care să reiasă adevărul ; cum însă anumite fapte eraus noi pentru majoritatea celor de faţă, ele produseră un efect considerabil nu numai asupra curioşilor, dar şi asupra martorilor. Pentru prima oară, de exemplu, amprentele degetelor luate de mine, erau menţionate în afara birourilor justiţiei, iar împrejurările dramei erau prezentate astfel încît să evidenţiez faptul că, în momentul morţii sale, doamna Jeffrey nu se găsea singură în casa părăsită. Amprentele fuseseră fotografiate iar eu îmi terminai depoziţia afirmînd că ele coincideau cu acelea ale mîinii domnului Jeffrey.

67

In timp ce mă întorceam spre banca mea, aruncai o pri-» vire furişă spre locul unde gentleman-ul, cu fruntea în mîini, s-Vi ea între unchiul David şi miss Turner,a cărei faţă era a~ooerită de o voaletă. Bănuise, oare, domnul Jeffrey prin ce stratagemă îi fusese obţinută identificarea ? N-am reuşit să-mi d iu seama. După felul în care miss Turner se întoarse spre e . se putea presupune că el suferea un chin „neobişnuit, chiar cLieă stătea nemişcat ca o stană de piatră şi părea că nu ob* servă privirile asistenţei aţintite asupra lui.

Alţi agenţi, martori la descoperirea corpului, depuseră apoi şi coroborară spusele mele, fără să adauge ceva nou sau deosebit. Apoi fu chemat doctorul care procedase la constatările medieo-legale. Fu întrebat dacă trupul purta semne de violenţă.

- La baza inelarului era o uşoară zgîrietură, răspunse ek La auzul acestor cuvinte, toate femeile prezente manifestară o recrudescenţă de interes pe care îl împărtăşiră şî bărbaţii cînd medicul adăugă :

— In degete nu mai era nici un inel şi remarcai faptul fiindcă doamna Jeffrey ar fi trebuit să poarte o verighetă.

— Zgîrietură pe care o numiţi uşoară era de dată recentă ?

— Sîngerase puţin. Pielea era vătămată ca şi cum inelul i-ar fi fost smuls ; cel puţin aşa am avut impresia dar nu pot fi sigur de aceasta.

Micul fior ce străbătu atunci asistenţa se comunică domnişoarei Turner ; el se transmise şi domnului Jeffrey a căruji mînă tremură cînd şi-o apăsă pe frunte. Dar nici unul dintre ei nu scoase vreun cuvînt şi nu înălţă capul cînd fu chemat alt martor. Era Loretta. Tînăra cameristă care stătea lîngă mica mea prietenă tresări auzindu-si numele şi ezită înainie de a ajunge la bară. Dar cînd Jenny îi şopti, prietenoasă, la" ureche, două-treî cuvinte, ea porni îndată cu fruntea sus, se-meaţă, îi trebui într-adevăr mult curaj pentru a se apropia ' de tribunal căci, cu excepţia a două persoane pe care depoziţia ei ar fi trebuit să le intereseze în special, toate feţele se întoarseră spre ea. Stînjeneala se datora firii sale timide şi faptului că trebuia să destăintiiască unele aspecte umilitoare. De îndată ce-şi spuse numele şi profesia, interogatoriul începu. Judecătorul-o întrebă din primul moment dacă atribuţiile serviciului o aduceau deseori în camera doamnei Jeffrey ; după ce ea răspunse afirmativ, el vru să ştie dacă

68

fata cunoştea inel^e stănînei şi rio^T ea crprl^a că au f^st găsite toace.

Afirmaţia fu cattg^kă. Loretta cunosiea în amănunt U,\ue bijuteriile doamnei Jeffrey, şi toate

fuseseră găsite, în afară de un ceas mic împodobit cu briliante, — toate, pînă şi verigheta.
— Dumneata le-ai verificat prima ?
— Nu.
— Le-a atins cineva din casă înaintea dumitale ?
— Nu ; nu s-a atins. nimeni de ele pînă cînd a venit agentul să le ia.
— Destul. Ia loc pînă cînd vom auzi ce ne va spune agentul despre inelele în chestiune.
Durbin, acela pe care îl socoteam vrăjmaşul şi rivalul meu, înainta atunci, şi trebui să constat, fără să vreau, c"t - de viguros, de liniştit, de stăpîn pe sine era, şi cu ce ton sigur îşi făcu depoziţia. A fost foarte scurt. El confiscase bijuteriile şi le examinase. Pe verighetă zărise o minusculă picătură de sînge.
Toată curiozitatea sălii se îndreptă asupra domnului Jeffrey care lăsă impresia că o ignoră complet. Atitudinea lui rămase aceeaşi şi s-ar fi putut deduce că ceea ce se-petrecea acolo nu-L interesa deloc. Numai miss Turner întinse o mînă pe care o retrase îndată. După o privire perplexă în direcţia aceera, judecătorul îi mulţumi lui Durbin şi o rechemă pe Loretta.
O deplîhsei pe biata fată. Este neplăcut totdeauna să vezi divulgîndu-se la lumina zilei slăbiciunile noastre, în special cînd ele sînt de natură mai mult meschină decît perversă. Nu putea fi însă scutită de această încercare, iar judecătorul, dornic să elucideze toate punctele afacerii, îşi reluă fără milă interogatoriul.
— De cît timp erai în serviciul familiei Jeffrey ?
— De trei săptămîni. Chiar din ziua nunţii.
-— Erai de faţă cînd doamna Jeffrey a sosit după nunta din aşa Moore ?
— Da, domnule.
— Şi atunci ai văzut-o pentru prima oară ? •— Da, domnule.
•— Ce impresie ţi-a făcut ?
—• Mi s-a părut cea mai veselă dintre toate miresele pe care le-am văzut vreodată ; apoi, în clipa următoare, cea mai posomorită, şi curînd după aceea n-am mai ştiut ce să gîn-

dese. A fost aşa de voioasă la sosire, apoi deodată atît de în-f. scoşată, rîzînd şi vorbind cînd a urcat treptele ; întun şi tăcută cînd a intrat în salon... Nu m-am putut stăpîni să spun la oficiu că avea o fire curioasă şi atunci mi s-a povestit ce se întîmplase în timpul nunţii, împreună cu istoria altor nenorocori petrecute pe vremuri în casa Moore.
"— Istorisirile acestea, adăugate la observaţiile dumitale, au trezit în dumneata o curiozitate mistuitoare ?...
— O, domnule !...
— Din momentul acela ai supravegheat-o într-una pe nara dumitale stăpînă ca să-i descoperi taina sufletului ?
Loretta îşi înclină, încurcată, capul.
— Curiozitatea aceasta era, într-o oarecare măsură, scuzabilă ; era omenească. Să spunem deci, reluă judecătorul ferm, că ai spionat-o pe doamna Jeffrey. Care a fost rezultatul supravegherii ? Crezi că era fericită şi sănătoasă ?
Loretta aruncă o privire furişă spre stăpînul ei care nu se clintise şi răspunse cu glas scăzut :
— Nu cred că era fericită. Rîdea mult ; mergînd prin casă, cînta ca o pasăre. Dar în ochii ei nu se citea fericirea... doar numai cînd se întîlnea cu domnul... Am văzut-o atui roşindu-se voioasă... şi deosebirea era atît de mare, domni cu momentele cînd era singură sau cu...
— Cu cine ?
— Cu sora ei, domnule.
Tonul provocator cu care le rosti, adăugă acestor cuvir o importanţă deosebită. Curiozitatea pe care auditorii o nifestaseră faţă de domnişoara Turner se complică prin bărr. ieSi la aceia care, pînă atunci, nu văzuseră în ea decît pe soţ nefericită a unei femei cu mintea rătăcită ; şi multe pri\ duşmănoase încercară să străpungă voaleta deasă care asci dea trăsăturile acelea atît de frumoase, pentru a citi în explicaţia cuvintelor ascuzatoare.
— Vrei să spui: miss Tunser ? preciza judecătorul.

— Da, domnule, sora doamnei Jeffrey.
Tînăra cameristă îşi modifică tonul ameninţător ; era însă imposibil să se uite că-L avusese.
— Miss Turner stătea în casa surorii sale ?
— Da, domnule, pînă la moartea doamnei. După înmor-mîntare a plecat.
— Să revenim la primul nostru punct. Spui că ai observat la doamna Jeffrey semne de indispoziţie, de nelinişte, de mîhnire. Ai putea să dovedeşti această afirmaţie ? Să repro-
70
duci, de exemplu, o conversaţie pe care ai surprins-o, şi rire r; .»r demonstra mai limpede ce vrei să spui ?
— Mi-ar fi greu ; dar fiindcă dumneavoastră mi-o cereţi... îmi aduc aminte că, într-o zi, trecînd prin vestiar, l-am auzit pe domnul spunîndu-i doamnei : „Prea pui lucrurile î a inimă. Trebuie să-ţi spun că mă aşteptam la o lună de mie.e cu totul altfel decît aceasta L." Mi-am amintit de vorbele acestea fiindcă domnul avea o faţă severă... iar doamna care
. se îmbrăcase să iasă, era aşa de drăguţă, de adorabilă... de... încît mi s-a părut că merită să fie mai fericită...
— Cînd se petrecea asta ? Cu cîte zile înainte de moartea ei ?
— O, cu vreo săptămînă ! Nu prea mult după căsătorie.
— Situaţia s-a mai îmbunătăţit după scena aceea ? Doamna Jeffrey ţi s-a părut mai mulţumită sau mai resemnată ?
— Cred că ea îşi dădea toată silinţa să pară. Avea însă unele frămîntări, o grijă pe care se străduise s-o uite, s-o tăi-nuiască prin rise'te, ceva care arunca o umbră în casă, :n ciuda dineuriîor, seratelor, serbărilor care se ţineau lanţ. îmi pare rău că trebuie să vorbesc aşa, dar acesta e adevărul.
— Lucrul acesta ar arăta că avea mintea zdruncinată ?
— Aproape. Avea în ochi o expresie nefirească. Felul în care îşi privea sora şi chiar soţul mă înfricoşa uneori.
— Vorbea mult despre catastrofa care s-a întîmplat la nuntă ? Era preocupată de ea ?
— A vorbit mereu la început, dar mai puţin pe urmă. Cred că domnul o... rugase să renunţe la subiectul acesta de conversaţie.
— Vrei să spui că el o dojenea din cînd în cînd ?
— Nu, domnule... nu... nu cînd erau singuri sau cînd niă aflam numai eu... Atunci părea că o iubeşte mult.
— Vorbeşte limpede. Domnul Jeffrey se arăta nervos cînd, cu soţia lui şi cu el, se mai aflau alte persoane... miss Turner, de exemplu ?
— Da, exact... Domnul se schimba mult cînd intra rrrss Tui-zier.
— Se schimba faţă de soţia lui ?
— Da, domnule.
— Precizează !
— Devenea mai rece, mai rezervat. Dacă stătea lîngă ea, se scula cu un aer supărat şi lua o carte sau un ziar.
— Şi miss Turner ?
— Ea nu părea să observe nimic, dar...
71
— Dar...
— .vu s-a mai arătat în salon după scena care s-a petrecut o data sau de două ori ; este vorba despre budoaria cit; a primul etaj, unde stăteau de obicei.
— Acum este o chestiune pe care îmi vina greu să ţ;-o pun, Loretta, însă, după cele ce mi-ai spus, sînt dator faţă de *juriu* ca şi de persoanele în cauză să precizez situaţia domnişoarei Turner. Crezi că prezenţa ei în casă era văzută cu plăcere de doamna Jeffrey şi de soţul ei ?
La auzul acestei întrebări care, mai mult decît toate celelalte poate, părea să accentueze spionajul inconştient pe care îl făcuse în preajma stăpînilor ei, fata se tulbură vădit. Aruncă o privire buimacă spre ei, ca pentru a le cere ajutor ; însă nici unul dintre dînşii nu înălţă capul să răspundă la chemarea ochilor fetei, ea făcu un efort pentru a-şi învinge ruşinea şi articula cu voce tremurată

:
— Nu pot decît să repet ceea ce am auzit într-o zi chiar de.la domnul Jeffrey. Domnişoara Turner ieşise din sufragerie iar doamna se afla într-u.nul din momentele ei posomorite. Stătea în picioare, cu mîna pe spătarul scaunului, gata sa iasă -şi ea, şi parcă uitînd că trebuie să iasă. Eram acolo, dar nimeni nu-mi dădea nici o atenţie. Domnul îşi privea soţia cu un aer neliniştit, mîhnit, înciudat. Deodată spuse : „De ce ţii atît de mult să rămînă Cora cu noi ?" tresări şi a'runcă sp^'a soţul, ei o privire ciudată, speriată: „Pentru că... pentru că nu pot să trăiesc fără Cora !" strigă ea.
Cuvintele acestea, atît de deosebite de cele la care se aştepta lumea din sală, provocară o senzaţie foarte vie. Un zgomot de picioare care se mişcă şi de capete care se întorc rupse tăcerea. Miss Turner îşi aplecă şi mai mult, capul. Domnului Jeffrey îi fu, evident, greu să se stăpînească auzind răspunsul martorei.
Stînjenit de zbuciumul tăcut al celor doi nefericiţi, judecătorul ezită înainte de'a pune o nouă întrebare. Loretta, dimpotrivă, îşi regăsise prezenţa de spirit şi părea dispusă la orice îndrăzneală.
— Deci doamna Jeftrey se încăpăţîna să impună prezenţa domnişoarei ? reluă judecătorul.
— V-am repetat cuvintele ei.
— Dar, cu toate acestea, surorile nu stăteau niciodată împreună.
— Pe cît mai puţin posibil, asta-i adevărat.
72
Aserţiunea, în absolută contradicţie cu spusele anterioare, spori curiozitatea şi auditoriul iu dezamăgii cînd juri mii îşi continuă interogatoriul în altă direcţie.
— Poţi să ne dai un exemplu în care domnul şi. doamna Jeffrey au purtat discuţii contradictorii ?
— Da. In ajunul morţii doamnei, adică marţi, domnul şi doamna au avut o lungă... explicaţie în camera lor; după aceea doamna n-a mai făcut nimic ca să-şi ascundă mîhnirea.
Cadavrul doamnei Jeîfrey fusese descoperit, — se ştie — miercuri seara.
— Spune-rte fără rezerve tot ce ai putut auzi din cearta aceea şi din urmările ei.
Roşindu-se pînă la vîrful urechilor, Loretta aruncă spre public o privire încurcată şi abătută, dar, nedescoperind decît chipuri atente, îşi înălţă capul şi povesti tot ceea ce-ştia.
Micul dejun fusese luat în tăcere, în ajun fusese un mare bal, dar nici domnul, nici doamna nu pomeniseră despre ei. Numai domnişoara Turner făcuse cîteva aluzii cu privire î a oamenii pe care îi întîlnise acolo, dar fiindcă nimeni nu părea s-o asculte, tăcu şi aproape numaidecît se ridică de la masă. Domnul şi doamna zăboviră fără a mai schimba un cuvînt. în cele din urmă, domnul Jeffrey se ridică şi, cu o voce de nerecunoscut, o anunţă pe soţia sa că are ceva.să-i spună. Doamna Jeffrey îl urmă cu .un aer atît de înfricoşat încît era vădit că se pregătea ceva foarte serios.
Expresia figurii stăpînului său era atît de serioasă încît Loretta nu avu odihnă pînă nu se asigură că se făcuse pace. Dar nu reuşi să observe nici un semn de destindere. El trecu direct în salonul domnişoarei Turner unde, timp de o jumătate de oră, rămase închis cu cumnată-sa, vorbind pe un ton enervat şi neobişnuit. Apoi coborî scara repede şi dădu buzna afară, aproape fără să se oprească să-şi ia pălăria.
Deoarece camerista cealaltă se îngrijea în fiecare dimineaţă de apartamentul doamnei Jeffrey, Loretta nu mai avu nici o ocazie şi nu găsi nici un pretext de a mai pătrunde la stăpîna ei. Dar sosi poşta, se anunţară cîteva mesaje şi diverşi musafiri* astfel că trebui să vină de nenumărate ori la uşa doamnei care răspunse la aceste chemări doar printr-un scurt : „Pleacă !"
Nici domnişoara Turner nu fu mai bine primită ; ea încercă în cîteva rînduri să-şi vadă sora, dar fără nici un succes. Fiindcă domnul nu se întorsese încă, ea consimţi în cele din urmă să întredeschidă uşa pentru a lua ceaşca pe care domnişoara Turner o îmboldea s-o accepte.
73
Loretta destăinui atunci că fusese foarte mişcată de faptele şi gesturile acestea neobişnuite şi de efectul pe care ele păreau să-L producă asupra domnişoarei Turner. Observă că rr.îna doamnei tremura ca aceea a unei persoane bătrîne cînd vrea să ia tava. încercase să întrevadă figura stăpînei, dar tînăra femeie se ascundea în spatele uşii pe care o închise repede. Ziua întreagă se scurse fără să aducă vreo schimbare în penibila situaţie.
Pe la miezul nopţii domnişoara Turner dădu ordin servitorilor să se ducă în camerele lor ; atunci

uşa, zăvorită atît de bine, se întredeschise încetişor, dar, înainte de a putea să se apropie cineva, era închisă repede şi cheia se răsucea în broască.
Dimineaţa răsări tristă şi mohorîtă. Ştăpînul nu reapăruse. Domnişoara Turner, care părea-foarte zbuciumată, nu izbuti nici acum să pătrundă la sora ei, şi nici Loretta nu obţinu vretfn răspuns de la stăpînă. Cu toate acestea, pe la cinci ci 'na amiază, doamna Jeffrey sună şi prin uşă, porunci să i se aducă masa. Cînd sosi cu tava încărcată, Loretta fu foarte surprinsă găsind uşa deschisă şi auzind că i se strigă să inti'e. Spectacolul la care asistă atunci îi mări surpriza. Salonul e~a într-o stare de dezordine de nedescris ; scaunele împinse 'n un«here creau impresia că nefericita femeie elibera spa[fi]"il pentrua măsura încăperea ; draperiile erau smulse iar pârâturile de pe pian, vraişte. Pe parchet zăceau fragmente ~e pentru a măsura încăperea ; draperiile erau smulse iar părţi-mult ; dinaintea căminului covorul era înfăşurat.
Dormitorul prezenta aceeaşi dezordine, deşi era eviden că natul nu fusese desfăcut din ajun, Doamna Jeffrey nu dor-ir'-,8 desigur în patul ei, în noaptea ce trecuse, iar dacă îs odihnise capul undeva, nu putuse să şi-L odihnească decît p covorul de lîngă cămin.
Manifestările acestea de zbuciumare o înfricoşară atît de mult pe Loretta încît dădu drumul tăvii pe masă. La zgomo tu! făcut de tavă, doamna care stătea în picioare, lîngă **ferea»** tră, se întoarse repede, şi camerista îi zări faţa. Se ofilis p^rcă deodată. Ieri încă însufleţit şi nespus de voios, ferme cătorul chip semăna acum cu o mască de strigoi : exprima mîhnire cumplită. Cel puţin impresia aceasta o sugera descri rea Lorettei. Dar o cameristă care se vede dintr-o dată obiectul atenţiei generale poate fi ispitită să exagereze, ceea ca înseamnă că doamna Jeffrey era totuşi extraordinar de palidă şi că nu mai avea aerul zglobiu de altădată.

Obişnuită să-şi vadă stăpînă îmbrăcată cu luxul extrem ce caracterizează persoanele elegante ale zilelor noastre, l o-roîta fu uimită şi chiar întristată găsind-o la ora aceea tîi^ie cu o rochie neagră de stofă a cărei simplitate nu era împodobită de nici un diamant sau vreo floare. Era evident că se pregătea să iasă în oraş. Pe spătarul unui scaun era aruncată o mantie iar în mînă ţinea o pălărie ; părul ei frumos, pe care desigur că nu şi-L împletise singură niciodată, era înfăşurat cu stîngăcie în jurul capului.
— Am să ies, îngăimă ea. E posibil să nu mă întorc decît foarte tîrziu... Ce te uiţi ?
Loretta mărturisi că întrebarea o luase prin surprindere *şi* că n-a ştiut ce să răspundă ; totuşi izbuti să-şi ascundă încurcătura oferindu-se să-i aranjeze stăpînei sale coafura.
Doamna Jeffrey, aruncînd o privire în oglindă, răspunse brusc :
— Nu ! E bine aşa.
Cu toate acestea, păru să-şi dea seama numaidecît, şi se lăsă pe un scaun :
— Coafează-mă, porunci ea scurt.
Dar părea nerăbdătoare, nervoasă, neliniştită şi, de îndată ce camerista îi potrivi coadele blonde, lungi, se smulse cu o zvîcnire din mîna ei, se năpusti spre masă şi, în ciuda dezgustului şi a lipsei de apetit evidente, îşi impuse să guste ceva" la repezeală.
Loretta nu mai avea nici o treabă acolo dar nu se hotărî să se retragă, rămînînd parcă hipnotizată, cu ochii aţintiţi asupra stăpînei sale. Deodată, dîndu-şi seama de prezenţa sa, nefericita se întoarse şi, printre tânguirile care scăpau de pe buzele ei, cu un efort jalnic de a-şi recăpăta glasul obişnuit, zise :
— Pleacă, Loretta.. Sînt bolnavă... Nu vreau, nu-mi place
să fiu privită astfel...
Şi, în timp ce Loretta S5 retrăgea, adăugind în silabe întretăiate :
— Cînd domnul Jeffrey se va întoarce...
Vocea i se înăbuşi ; cîteva minute îşi strînse grumazul cu ambele mîini ca ă-şi ascundă suspinele şi repetă :
— Cînd domnul se va întoarce... dacă va fi să vină... spune-i că am ajuns la sfîrşitul romanului pe care îl cunoaşte. Nu uita să-i spui, de îndată ce vine, că aveam dreptate în legătură cu acest deznodămînt. M-ai înţeles ? Să se încredinţeze imediat dacă istoria nu se termină întocmai cum gîndeam.

Pe cînd vorbea astfel, figura ei tînără era atît da blî"-!ă, *de* rnişcăloare, încît impresionabila comenstă nu se pu'^ piedica de a izbucni în lacrimi, fără să-şi dea seama de "3.
— Nici un cuvînt despre *ce* ţi-am spus, la oficiu ! rel-ă jtînăra femeie agitată- Nu voi fi bolnavă multă vreme... în cnrînd mă voi simţi mai bine... Cînd ai să mă revezi, n-am s-5 mai fiu... ca astăzi. Uită... uită cît de copilăroasă am fost de ieri încoace...
Loretta izbuti cu greu să repete ultimele cuvinte, atît de sfîşietoare fu emoţia ei evocînd ultimele amintiri. După trei ore, un agent de poliţie venea să-L caute pe domnul Jeffrey, aducînd-sinistra veste !...
La auzul ultimelor cuvinte ale Lorettei, o tînguire între-d^schise buzele, pînă atunci strînse, ale lui Francis Jeffrey ; un suspin înfiorat scăpă domnişoara Turner, şi un murmur îndelung circulă în rîndul auditoriului. Poate că fie ceva mai emoţionat decît criza aceea de suferinţă morală sfîrşită prin-tr-n sinucidere chiar în locul în care, cu cîteva zile mai îra-ipfo, tînără femeie primise bineeuvîntarea nupţială ? Care p-a cauza suferinţei ? Iată ceea ce fiecare aştepta să audă exHi-c'-'.d'j-se. Dar, în loc să continue interogatoriul în acest sens, magistratul oăru că se angajează pe o cale nouă.
— Tinde erai cînd a venit agentul ?
— în vestibul : eu' i-am deschis uşa.
— S' cui a comunicat el scopul, vizitei sale ?
— Domnişoarei Turner Ea sosise cu cîteva clipe înaintea agentului si era înră la nicioarele scării.
— Cum ? Si domnişoara Turner Ieşise în seara aceea ?
— Da. domnul". fa foarte scurt ti mo ele la plecarea doamnei, miss Turner ieşi, snunîndu-mi fă avea treabă în cartiei" • jr.>'.->bah51 că s-a dns mai Hennrte, fiindcă a lipsit mai mult d două ore
•»
— Dumneata "-ai deschis ?
— Ha. domnule.
,— Ti-a spus atunci ceva deosebU ?
— M-a întrebat r^ă a sosit domnul.
— Nimic mai mult ?
— Şi dacă s-a întors si doamna
— Ce-ai răspuns acestor întrebări ?
— Nu ! Atîta tot.
— Vbrbeşte-ne despre sosirea agentului.
— El a sunat .îndată după sosirea domnişoarei Turner. G'ndindu-mă că dînsa ar prefera să urce înainte de a deschide

.cuiva, am aşteptat puţin ; cum însă nu se clintea din loc, am deschis uşa. Cînd agentul a intrat...
— Atunci ?
— Atunci a scos un strigăt.*
— Cum ? înainte ca el să fi spus ceva ?
— Da, domnule.
— Agentul nu avea o manta care să-i poată ascunde uniforma ?
— Nu, domnule.
— Ţi-ai dat seama imediat că era de la poliţie ?
— Imediat.
~- Ce-a spus atunci domnişoara Turner ?
— In momentul acela n-a spus nimic.
— Ce-a făcut ?
— A aşteptat să vorbească agentul ?
— Ceea ce ace'sta a făcut fără întîrziere, îmi închipui...
— Da, şi fără menajamente. A întrebat-o pe domnişoara dacă e sora doamnei ; cînd ea îi răspunse afirmativ şi cu glasul sugrumat, el a anunţat deodată că doamna a murit, că venea de la casa Moore, unde fusese descoperit cadavrul.
— Domnişoara Turner ce a făcut atunci ?
— Şi-a acoperit faţa cu mîinile, rezemîndu-se de rampă. îmi amintesc că agentul a privit-o cam nedumerit, ca şi cum s-ar fi mirat că nu i se pun întrebări.

— Cum ? Ea n-a spus nimic ?
— Ba da, însă ceva mai tîrziu. O auzii mai întîi mur-murînd ca pentru sine : „Nu, nu, blestematul de cămin nu este un magnet ! Nu se poate să fi căzut acolo !" Apoi înălţă capul brusc, şi strigă : „Mai e ceva ce dumneata nu-mi spui !" Iar agentul răspunse : „S-a sinucis... Aceasta e ceea ce vreţi să ştiţi ?" Miss Turner înălţă braţele : „S-a sinucis ? O, Vero-nica ! Veronica !" gemu ea. „Şi-a tras un foc de revolver..." continuă agentul. Şi parcă a adăugat : „Revolverul era legat de mîna ei". Dar miss Turner nu-L auzi ; îşi dusese mîinila la urechi şi, un moment, păru cu mintea zdruncinată complet. Nemaivoind s-o chinuiască, agentul se limită la întreb dacă domnul Jeffrey deţinea arme de acest fel în casă. Auzind întrebarea, chipul domnişoarei Turner se schimonosi grozav : „Domnul Jeffrey ? Era acolo ?" zise ea. Agentul păru mirat : „îl căutăm. Nu este aici ?" „Nu !" răspunse ea într-un glas cu mine. „Nu mi-aţi spus dacă de obicei se aflau arme în casă" reluă agentul. Dar ea se sili zadarnic să-şi vină în fire, aşa încît socotii de cuviinţă să răspund în locul ei că domnul Jeffrey avea un revolver pe care îl păstra de obicei într-un

feriar din biroul său. Agentul o ruga pe domnişoara TurneF sa verifice dacă arma mai era la locul ei ; ea refuză clătinînd . capul şi, îndreptîndu-se spre jnşă, declară că vrea să se ducă de îndată la sora ei.
- N-a verificat nimeni dacă revolverul era, sau nu, în sertar ?
— Ba da ; a urcat agentul cu mine. l-am arătat sertarul unde se afla de obicei revolverul, dar n-a fost găsit. Mă aş* teptam...
Dar Loretta se întrerupse îndată, îşi muşcă buza şi bol-' borosi încurcată :
— îl luase doamna.
Juraţii, a căror bancă se afla în umbră, nu atraseră de loc, pînă atunci, atenţia. Dar, din momentul acela, prezenţa lor se făcu remarcată, întreruperea brusqă a martorei, însoţită de o privire furişă aruncată spre Jenny, îi avertiză că era ceva neclar aici, şi unul dintre ei puse întrebarea :
— In ce cameră ai spus că se afla revolverul ?
— în dormitorul domnului şi al doamnei, care dă în salonaşul în care doamna a stat toată ziua zăvorită.
— In afară de salonaş, dormitorul comunică cu o anticameră sau cu palierul ? Pe scurt, este decomandată ?
— Nu. *E* greşită împărţirea apartamentului. l-am auzit pe domnul şi pe doamna plîngîndu-se de aceasta. Ca să intri în dormitor, trebuia să treci prin budoar.
.Juratul se răsturnă pe spătarul băncii, complet satisfăcut de lămurirea pe care o obţinuse. Cîteva persoane, remarcînd. nervozitatea cameristei şi îmbujorarea obrajilor ei în timp ce răspundea unor întrebări în aparenţă neînsemnate, aşteptară, nu fără curiozitate, dezvoltarea incidentului. Dar ju-decătorul trecu la altă chestiune.
— Domnul Jeffrey s-a întors tîrziu ?
— Doar la cîteva minute după plecarea domnişoarei Tur-ner şi a agentului. Mi-era frică şi mă pregăteam să chem pe-o altă cameristă să-mi ţină de urît, dar am auzit cheia în broască. Domnul apăru şi rămase lîngă uşă, vorbind cu al doilea agent care, de bună seamă, sosise oda'tă cu dînsul. Domnul spunea : „Ce ? Cum ? Soţia mea e rănită ?" Şi omul răspunse de-a dreptul » „A murit" — Mă aşteptam să-L văd pe domnul zguduit, dar nu aşa de groaznic cum l-am văzut. Am fost parcă paralizată. Aş fi vrut să fug, însă eram ţintuită pe loc, şi, de voie, de nevoie, a trebuit să fiu martoră la toată scen Cu toate astea, n-a scos un cuvînt, n-a pus o întrebare...

— Dar ce-a făcut ?
— A căzut moale în genunchi, şi era palid, o, foarte palid !... A ridicat capul doar cînd agentul a început să povestească felul cum fusese găsită soţia lui. In momentul acela îmi Veni în minte mesajul doamnei şi socotii că era de datoria msa să i-L aduc la cunoştinţă numaidecît. Repetai cuvînt cu cuvînt ce-mi spusese ea despre sfîrşitul acela de roman şi, în timp ce agentul mă asculta cu cea mai profundă atenţie, domnul păru gata să se prăbuşească cu totul pe parchet. Cînd realiză înţelesul vorbelor mele se sculă, gonind ca o săgeată pînă î a etajul întîi. Cînd ajunse pe palier, se opri deodată, se_ aplecă peste rampă şi întrebă de domnişoara Turner. înştiinţîndu-L că dînsa intra, fără îndoială, în momentul acesta, în casa Moore, făcu o mişcare de deznădejde. Dar, revenindu-şi foarte iute, se năpusti în salon şi închise uşa, lăsîndu-mă singură în vestibul cu agentul. Nu ştiam "Ce să-i spun acestui om şi nici el nu ştia ce să-mi spună ; timpul păru lung, dar cu siguranţă că se scurseseră abia cîteva minute cînd

domnul Jeffrey se arătă din nou, ţinînd în mînă o foaie de hîrtie ; trăsăturile lui dezvăluiau o mare uşurare. „Fapta este premeditată !" exclamă el. „Nefericita mea soţie s-a înşelat asupra dragostei mele". Cu o clipă mai înainte el păruse zdrobit, abătut ; acum se ţinea drept şi, cu demnitatea sa dintotdeauna, porni spre calea Waverley. Iată tot ce pot să vă spun asupra felului cum a primit ştirea.
Erau necesare toate aceste amănunte ? Mulţi dintre cei de faţă înclinau să le considere copilăreşti şi deplasate. Dar judecătorul nostru nu avea obiceiul să-şi piardă vremea ; iar cei ce-L cunoşteau bine aveau certitudinea că cea mai neînsemnată întrebare a sa era destinată să pregătească depozit'a domnului Jeffrev căruia îi venea rîndul să se înfăţişeze la bară.

CAPITOLUL XI

Cînd Francis Jeffrey îndepărtă mîna care-i susţinea fruntea şi se întoarse spre public, o compătimire instinctivă încleşta toate inimile ; chiar dacă expresia chipului nu era total deschisă puteai să citeşti totuşi pe el o durere sfîşietoare.
Scena căpătă îndată o semnificaţie nouă.- Nu te puteai împiedica de a spune că, acum trei săptămîni, omuF acesta se

arăta strălucitor de fericire ; că norocul şi viaţa n-aveau pentru el decît zîmbete ; ca ani lungi de fericire se deschideau în calea lui.
Astăzi, el era nevoit să facă faţă unei mulţimi curioase, adusă.de dorinţa de a scruta secretele vieţii sale intime ; tre-L :ia să explice dinaintea gloatei avide cum toate speranţele şi fericirea lui ajunseseră la un sfîrşit atît de tragic ; cum d femeie măritată de cincisprezece zile îşi căutase singură moartea în loc să continue a trăi sub un acoperiş cu el...
Citeam curiozitatea aceasta, amestecată cu oarecare compasiune, pe toate figurile din jurul meu. Ce arăta chipul meu, n-aş putea să spun. îmi amintesc doar că mă sileam să păstrez un aer de neutralitate, cînd în fond aveam bănuiala că mînhnirea acestui om nu era decît o mască destinată să tăi-nu iască, fie participarea lui la o crimă odioasă, fie vreun alt mister pe care-L presimţeam vag.
Unchiul nevestei sale, domnul Moore, împărtăşea, fără nici o îndoială, curiozitatea, dar nu trăda nimic ; el observa c[1].: un aer de rece impasibilitate, în perfect acord cu aeru-i obişnuit, fruntea palidă, ochii înfundaţi şi încercănaţi, buzele agi cate de o tremurătură nervoasă ale celui ce pînă ieri era numit „frumosul Jeffrey". Deodată, scuturîndu-şi toropeala, domnul Jeffrey păru să-şi dea seama de. ceea ce se cerea de la el ; se înălţă şi se întoarse spre judecător salutînd.
Nemişcată, rigidă, înţepenită parcă, domnişoara Turner semăna cu o statuie de piatră.
După formalităţile preliminare ale interogatoriului, jude cătorul luă biletul despre care domnul Jeffrey declarase *cs* i-a fost adresat de Veronica.
- Rîndurile acestea sînt scrise de soţia dumitale ? întrebă el,
Domnul Jeffrey aruncă o privire fugară peste hîrtie :
— Sînt scrise de ea, răspunse el cu însufleţire, Judecătorul îi. întinse hîrtia.
— Examineaz-o cu atenţie, insistă el. Cuvintele aii fos scrise în mare grabă şi de aceea nu se prea înţeleg. Eşti gat să afirmi sub prestare de jurămînt că rîndurile acestea au fos scrise de soţia dumitale şi nu de altcineva ?
Cu o încruntare a sprîncenelor care exprima neplăcerea, domnul Jeffrey examina sau păru că examinează petecul de hîrtie pe care fusese obligat să-L ia
— Este într-adevăr scrislil soţiei mele, afirmă el cu un ton enervat. Rîndurile au fost aruncate, precum -se poate în-

ţelege lesne, într-o stare de extremă agitaţie, dar sînt scrise de mîna soţiei mele.
— Vrei să mi le citeşti cu glas tare ?
Cerinţa era dureroasă şi stîrni un val de proteste în public. Dar aceste proteste nu-L tulburară pe judecător. Avea motivele lui să-L pună astfel pe martor la încercare ; iar cînd avea un motiv temeinic să facă un anumit lucru, ar fi trebuit ceva mai mult decît murmurele mulţimii spre a-L abate de la
hotărîrea sa.
Domnul Jeffrey îşi dădu seama, fără îndoială, că magistratul avea intenţia şi dreptul să procedeze

după cum va vrea cu el ; deşi atins în sensibilitatea sau m mîndria sa, se resemna şi, cu voce destul de fermă, citi următoarele rînduri :
— „îmi dau seama că nu te iubesc după cum credeam. NU pot supravieţui acestei erori. Rog pe Domnul să-ţi dea tăria de-a mă ierta." Veronica.
De îndată ce domnul Jeffrey rosti, nu fără o vădită emoţie, numele acesta, judecătorul reluă :
— Crezi că biletul adresat de soţia dumitale conţine în rezumat -explicaţia sinuciderii sale ?
— Cred.
Tonul devenea tăios, în accentul domnului Jeffrey era o nervozitate tot mai mare pe care el se trudea din răsputeri s-o înfrîneze.
— Desigur că ai motive. speciale să accepţi explicaţia aceasta -în legătură cu un eveniment, o sinucidere, care, după părerea generală, n-a putut să fie provocată decît de cele mai grave motive, insistă judecătorul.
— Soţia mea avea mintea deregiată. Era într-o stare de tensiune şi de suferinţă excesivă şi trebuie să se ţină seama de această stare. Sau poate şi-a dat seama că nu are pentru mine aceeaşi afecţiune pe care o simţeam eu pentru ea. Faptul că s-a hotărît să-şi pună capăt zilelor, e pentru mine o sursă de durere de negrăit... Şi, după cum am mai spus, explicaţia stării sale mintale trebuie găsită în zdruncinarea pe care i-a pricinuit-o cumplita dramă ce-a întunecat ziua noastră de nuntă, reamintind teoriile trecutului şi reînviind tradiţiile nenorocite ale familiei...
Judecătorul aşteptă ca aceste cuvinte să-şi producă efectul asupra juraţilor ; apoi reintră în ceea ce se poate numi partea ofensivă a interogatoriului său.

— Spui că moartea soţiei dumitale ţi-a pricinuit o durere profundă ; cum se face că ai simţit o atît de mare uşurare descoperind morţii o cauză care ar fi trebuit să-ţi sporească mîhnirea ?
Evident, întrebarea implica o bănuială. Domnul Jeffrey simţi aceasta şi avu o pornire nervoasă.
— De ce afirmaţi că m-am arătat uşurat ? Datorită afirmaţiilor unei servitoare aflate de puţin timp în casa mea ? Vă rog să admiteţi că o persoană cu atît de puţină experienţă n-ar putea să pretindă că mă cunoaşte şi nici că interpretează exact sentimentele inimii mele după o expresie fugară pe care crede că a surprins-o pe chipul meu.
Atitudinea de sfidare pe care o lua atît de brusc, izbi auditoriul. Domnişoara Turner schiţă o mişcare sub voal j" iar unchiul David, care pînă atunci avusese aerul atît de indiferent, aţinti deodată asupra lui o privire de curiozitate ascuţită. Atenţia deveni generală.
— Nu avem mărturia servitoarei, remarcă judecătorul,' Atitudinea dumitale a fost semnificativă şi vizibilă pentru mulţi alţii. Putem oferi o dovadă juraţilor, dacă pretind.
Nici un jurat nu ridică glasul; judecătorul îl întrebă atunci pe domnul Jeffrey dacă avea de dat alte explicaţii în această privinţă şi, neprimind vreun răspuns, părăsi şirul întrebărilor de acest fel pentru a trece la examenul faptelor.'
— Unde ai găsit hîrtia ?
— într-una din cărţile de pe biblioteca salonului. Cînd Loretta mi-a comunicat cuvintele soţiei mele, am înţeles că voi găsi cîteva cuvinte scrise de ea în romanul pe care îl citisem amîndoi ; şi, cum de la nunta noastră nu acordasem interes decît acestuia, nu puteam să mă-nşel.
— Poţi să ne spui titlul romanului ?
— *Compensaţie.*
— Şi ai găsit cartea aceasta, intituiată *Compensaţie, îr* salonul de la etajul întîi ?
— Da.
— Pe un raft din bibliotecă ?
— Da.
— Unde sînt aşezate rafturile ?
Domnul Jeffrey înălţă capul cu un aer «imit, ca si n ar fi întrebat : „Ce rost au atîtea întrebări mărunte asupra

unei chestiuni de o importanţă atît de mică ?" Dar răspunse
fără încurcătură :
— In dreapta uşii ce dă în încăperea cealaltă. Mai precis în unghiul drept cu uşa care dă spre palier...

—• Foarte bine. Acum îţi pot cere să-mi descrii coperta
cârtii cu pricina ?
— Coperta ? N-am dat niciodată prea multă atenţie copertei. De ce mă... ? Scuzaţi. Coperta e cam barocă, după cîte "îmi amintesc... jumătate roşie şi jumătate verde, mi se pare...
— Aceasta ?
Domnul Jeffrey privi volumul pe care judecătorul i-L
arăta.
— Se poate. In orice caz, seamănă cu el. Volumul avea
o legătură bătătoare la ochi, lesne de recunoscut.
— Cel puţin titlul arată că e acela, spuse judecătorul. Este singura carte din casă cu astfel de copertă ?
— După cîte ştiu, singura.
— Destul asupra acestei chestiuni, deocamdată. Voi ruga numai juriul să ţină seama că coperta acestei cărţi are un caracter foarte special şi că ea se afla pe unul din rafturile situate la dreapta intrării ce duce în a doua cameră... Acum, domnule Jeffrey, te vom ruga să priveşti inelele acestea, sau, mai bine zis verigheta. E aceea pe care dumneata ai pus-o în degetul doamnei Jeffrey, cu prilejul căsătoriei de acum cincisprezece zile". O recunoşti ?
— Perfect.
— Recunoşti şi că ea avea o pată de sînge cînd agentul
ţi-a arătat-o în casa Moore ?
— Recunosc.
— Cum explici mica pată şi uşoara zgîrietură de pe degetul doamnei Jeffrey ? Nu crezi că verigheta v> fost smulsă
cu forţa ?
— Tot ce este posibil.
•— De cine a fost smulsă ? De dumneata ?
— De mine ?... Nu !
— Atunci, de doamna Jeffrey ?
— Este mai plauzibil.
— Ar fi trebuit să-şi scoată inelul într-un acces de furie ca să se rănească astfel. O ceartă neînsemnată între soţ şi

soţie ar explica prea puţin un gest atît de violent. Nu avem oare dreptul să atribuim discordiei dintre dumneavoastră un motiv mai grav decît acela pe care ni-L dai ?
Nu se auzi nici un răspuns. Domnul Jeffrey îşi înălţă mîndru statura şi^atît.
— în conversaţia pe care ai avut-o cu soţia dumitale *in* dimineaţa de marţi a fost rostit numele domnişoarei Turner *i* întrebă judecătorul după un timp.
— Da.
— Cu învinuiri sau cu vreun semn de mînie din partea dumitale ?
— Nu m-aţi crede dacă v-aş răspunde nu, — aceasta fu replica neaşteptată a domnului Jeffrey.
Surprins de atacul direct al martorului, care pînă atunci suportase cu o linişte aparentă aluziile şi insinuările lui, ju* decătorul rămase un moment uluit ; conştient însă că rolul său de magistrat îl punea în situaţia de a ţine cu succes fruntea sus în faţa elegantului gentleman, care în alte împrejurări L-ar fi putut pune, uşor, în inferioritate, observă demn :
— Domnule Jeffrey, ai depus jurămîntul. Nu avem desigur nici un motiv să nu te credem.
Fraricis Jeffrey «e înclină, regretînd probabil neputinţa de a manifesta sînge rece ; şi, coborîndu-şi ochii, articula răspicat, apăsat :
— în cazul acesta, voi răspunde nu. Judecătorul schimbă poziţia.
— Poţi să dai acelaşi răspuns celeilalte întrebări : în conversaţia pe care ai avut-o imediat după aceea cu domnişoara Turner, s-a vorbit cu severitate despre faptele şi gesturile doamnei Jeffrey ?
O pauză, o ezitare abia perceptibilă, dar îngăduind multe supoziţii, răpi răspunsului aşteptat cu nerăbdare ceva din energia pe care voia, desigur, să i-o împrumute. ,
— .Domnişoara Turner era sora soţiei mele. Am fi putut oare să vorbim despre ea în termeni deplasaţi ?
— Domnule Jeffrey, acesta nu e un răspuns la întrebarea mea. Te rog să-mi dai o explicaţie mai detaliată.

Domnişoara Turner făcu o mişcare. Atenţia asistenţei era atît de încordată încît toată lumea remarcă semnul acesta de
84
emoţie. Domnul Jeffrey îl observă la fel de bine, căci figura i se schimonosi în timp ce răspundea cu tărie :
— Nu i-a fost adusă nici o învinuire. Doamna Jeffrey îmi dăduse motive de nemulţumire şi nu am ezitat să le spun. Dar nici o clipă n-am uitat că era vorba de soţia mea şi că vorbeam cu sora ei !
Frazele erau vădit pline de reticenţe ; judecătorul se sili să precizeze :
— Conversaţia s-a referit, aşadar, la soţia dumitale ?
— Da.
— A fost criticată purtarea ei ?
— Da.
— La balul ambasadei ?
— ...Da...
Domnul Jeffrey nu era chiar iscusit în a măslui adevărul. Nu reuşi să articuleze ultima monosilabă decît cu un efort vizibil. Judecătorul făcu o pauză, lăsînd ecoul acestui „da" să răsune şi-să se stingă în sală, Apoi, cu un ton tăios care dezvălui un antagonism destul de bine tăinuit pînă atunci :
— Dacă ai binevoi să ne repeţi cîteva din cuvintele sau faptele care au adus deznodămîntul fatal, am pu'tea să înţelegem situaţia !
Dar martorul nu'catadicsi să-i satisfacă dorinţa. Avui impresia că părerile erau împărţite în rîndurile auditoriului cu privire 'la discreţia lui; unii o socoteau exagerată în astfel de împrejurări, alţii îi apreciau cu însufleţire delicateţea.
, Judecătorul o socoti, fără îndoială, deplasată, căci din momentul acela continuă interogatoriul cu o nuanţă de severitate mai accentuată. Strîngîndu-î pe martor în cleşte, îl obligă să recunoască mai întîi că discuţia sa cu domnişoara Turner nu avusese darul să-i inspire mai multă indulgenţă pantru soţie : că nu urmase nici o reconciliere cu aceasta ; şi că în cele treizeci şi şase de ore care se scurseseră pînă la întoarcerea lui acasă, el n-a făcut nici o încercare să calmeze surescitarea unei copile pe care, după prop.ria-i mărturisire, o considera foarte puţin răspunzătoare de faptele ei, După ce lăsă juraţilor răgazul să aprecieze pe deplin diferitele puncte, judecătorul amplifică efectul produs, confruntîndu-L pe do.mnui Jeffrey cu martori care evidenţiaseră relaţiile foarte cordiale
85
pe existaseră între domnişoara Tumer şi el, înainte de a o Cunoaşte pe aceea care avea să-i devină soţie, încheie piintr-o întrebare care-L făcu pe martor să conteste că ar fi fost vreo-0ată logodit cu domnişoara Turner şi să repete aserţiunea că, rin căsătoria cu domnişoara Moore, nu rupsese nici un angajament mai vechi. Dar accentul şi modul circumspect în care
alese cuvintele pentru a face aceste declaraţii, nu părură lor ce-L auziră, o garanţie absolută asupra sincerităţii sale. In afară de asta, în ciuda aparentei imobilităţi a domnişoarei Jurner, se putu vedea din felul în care degetele ei se frămîn-ţau nervoase, cit suferea ascultând penibilul interogatoriu. Suferea numai în mîndria ei legitimă ? Se temea de vreo destăinuire neplăcută pentru buna ei reputaţie ? Nu s-ar fi putut spune ; şi lumea aştepta cu o crudă curiozitate, recunosc, Ăioinentul cînd faimoasa frumuseţe va fi chemată la bară, Obligată să-şi ridice voalul şi să-şi dezvăluie trăsăturile ad-foirabile care n-o împiedicaseră de a fi părăsită pentru o fSvală al cărei principal merit stătea în averea ei; Dar mo-fnentul acesta nu venise încă. Procedînd metodic, judecătorul tindea să dovedească acum ceea ce de la început fusese pus sub semnul îndoielii pentru mulţi dintre noi : anume că ipoteza sinuciderii doamnei Jeffrey putea cu drept cuvânt să pară îndpielnică. Biletul lăsat de nefericita femeie constituia cea fnai solidă dovadă pe care domnul Jeffrey o putuse invoca în sprijinul acestei ipoteze. Dar dacă biletul era inventat pur şi simplu, sau dacă înainte de-a căuta un remediu suferinţelor £ale, în moarte, nenorocita Veronica lăsase într-adevăr un bilet pe adresa soţului ei, nu se putea ca el să fi fost cu totul altfel decît cel de acum ?... ca el să dea tragicului său sfîrşit O cu totul altă explicaţie decît lipsa de afecţiune pentru soţul ei, deziluzia adusă de căsătorie ?
Socotindu-L pe domnul Jeffrey ajuns la un grad de surescitare nervoasă care îl făcea incapabil să pareze o lovitură neprevăzută, magistratul luă hîrtia semnată -Veronica şi, pre-fcentînd-o martorului, îl întrebă dacă remarcase vreo asemănare între scrisul soţiei şi acela al domnişoarei Turner.
Un „Nu" Indignat păru gata să ţîşnească de pe buzele domnului Jeffrey ; dar el îşi dădu seama imediat şi răspunse cu un ton apăsat i

Si
— Se poate să fie o asemănare. Habar nu am. Cunosc prea puţin scrisul domnişoarei Turner ca să mă pronunţ.
Declaraţia prilejui o diversiune. Specimene ale scrisului domnişoarei Turner fură. produse şi, după identificarea lor, grefierul le trecu juraţilor împreună • cu biletul Veronicăi. Murmurele de uimire care le scăpară comparînd diversele documente, părură a pricinui domnului Jeffrey oarecare agitaţie. El se roşi înfuriat şi vorbi în cele din urmă cu ton peremptoriu i
— Ştiu că aceste cuvinte au fost scrise de soţia mea. Cînd însă judecătorul îl întrebă asupra .motivelor care-i
dădeau convingerea aceasta, el nu putu sau nu vru să le arate.
— Afirm ! se mărgini să repete trufaş.
Magistratul se abţinu de la orice comentariu ; dar cînd, după cîteva noi întrebări care nu aduseseră nici o lămurire, mi'lţumi domnului Jeffrey şi o chemă iarăşi pe Loretta, ac-
'1 său ne înştiinţa că începfea partea cu adevărat serioasă a interogatoriului.
CAPITOLUL XII
Atitudinea Lorettei devenise mai sigură. Ruşinată că trebuie să-şi destăinuiască spionajul, ea arăta o hotărîre, o voinţă de-a înfrunta situaţia care nu putea decît să trezească temeri celor ce se interesau de domnul Jeffrey. Primul ei răspuns dezvălui totodată cauza îmbujorării sale şi motivul aparentei tării.
Judecătorul o întrebă dacă o văzuse pe domnişoara Turner înainte ca aceasta să iasă ia plimbarea pe care susţinea c-o făcuse după plecarea domnului Jeffrey.
— Am văzut-o, afirmă ea. Nu cred că domnişoara Turner ştie, însă am văzut-o în camera Doamnei.
Toate privirile se îndreptară spre frumoasa fiinţă care, pînă atunci, rămăsese neclintită şi mută. Atacul direct, cel mai ameninţător dintre cîte avusese de susţinut, nu păru să producă mai mult efect decît celelalte; rămase, ca şi înainte, superbă, nemişcată, tăcută.'
8?
Curiozitatea dezamăgită se abătu asupra domnului Jeffrey. şi chiar asupra unchiului David ; cel dinţii îşi rezemase iarăşi fruntea în palmă iar la al doilea nu se putea observa decît o imensă şi egoistă mulţumire de sine. Atenţia reveni deci la martora care-şi începuse, în vremea asta, istorisirea.
— Mi-e ruşine de ce-am făcut în seara aceea; dar am fost îndemnată aproape fără voia mea, şi îi cer iertare domnişoarei Turner. Stăpîna mea nu ieşi îndată ; zăbovi cîteva clipe la sora ei, iar după ce închisei uşa în urma sa mă grăbii să fac ordine în apartamentul răvăşit. Pe biroul deschis erau o mulţime de scrisori ; mărturisesc că m-am oprit puţin să le privesc... In momentul acela...
Judecătorul o întrerupse pe Loretta cerînd ca ea să arate cu' precizie, înainte de a trece la alte amănunte, conţinutul hîrtiilor. Şi, fiindcă din răspunsurile ei nu reieşi decît că era vorba de invitaţii" sau de scrisori prieteneşti, fără vreo legătură cu ancheta, el o invită să-şi urmeze povestirea. Roşie pînă în vîrful urechilor că a fost nevoită să mărturisească faptul de a fi citit cu destulă atenţie scrisorile pentru a fi sigură .că ele nu cuprindeau nirm'c privitor la cearta dintre soţi, Loretta adăugă, coborînd ochii că numai cînd a auzit-o pe domnişoara Turner apropiindu-se şi-a dat seama de -indiscreţia ce săvîrşise.
Tulburată peste măsură de gîndul că va fi prinsă în flagrant delict de spionaj de către o persoană pe care o bănuia, pe drept sau pe nedrept, că-i poartă sentimente ostile, ea îşi pierdu capul şi nu reuşi să-şi compună o figură naturală ; observînd că draperiile ferestrei din faţa biroului erau împreunate, fugi şi se ascunse în cotlonul acela. "Cadrul era adînc, astfel că putu să stea acolo în voie; şi, fiindcă perdelele căzute peste ea nu se împreunaseră complet, putea să urmăr-rească toate mişcările domnişoarei Turner.
Aici, martora se opri, temîndu-se poate de o manifestare duşmănoasă. Dar publicul era dornic să afle numai continuarea ; de aceea, fără ca judecătorul să-i mai pună vreo întrebare, Loretta urmă :
— Domnişoara Turner merse drept la bibliotecă.
Era de aşteptat. Cu toate acestea se produse o rumoare generală şi se auziră cîteva exclamaţii înăbuşite.
— Ce a făcut acolo ? întrebă judecătorul.
— A luat o Carte după ce a examinat cu băgare de seamă - rafturile.
— De ce culoare era cartea ?
— De culoare verde cu figuri roşii. Am văzut-o foarte bine cînd a luat-o.
— Ca aceasta ?
— întocmai.
— Ce a făcut cu cartea ?
— A deschis-o cu siguranţă dar nu pentru a o citi, fiindcă a închis-o aproape numaidecît.
— A scos-o din cameră ?
— Nu, a pus-o la loc.

— După ce a deschis-o şi a închis-o ?
— Da.
— Ai văzut dacă a pus. ceva în carte ?
— N-aş putea să spun, căci era cu spatele la mine şi n-am putut să văd lămurit ce făcea.
La auzul acestor cuvinte se produse o anumită rumoare în sală. Impunînd cu o privire severă tăcere auditoriului.' magistratul întrebă dacă domnişoara Turner părăsise salonul îndată ce pusese cartea la locul ei.
— Nu, răspunse martora ; a rămas cîteva clipe în picioare lîngă bibliotecă cu ochii.aţintiţi în jos pălind a fi în culmea unei mari suferinţi ; apoi, cu mers agitat şi cu priviri neliniştite în urmă, intră în camera de alături, se opri în faţa unui birou mare cate servea numai domnului Jeffrev, şovăi în chip evident şi, cu o hotărîre subită, deschise sertarul do sus, îşi băgă mîna în el...
— A luat ceva de-acolo ?
Loretta nu putu să spună dacă a luat ceva. Căci, auzind-o pe domnişoara Turner revenind în salon, s-a pitit instinctiv în ascunzătoare avînd doar răgazul să întrevadă frumosul chip al acesteia, aproape, buimăcit, palid ca moartea ; după cîteva clipe, domnişoara Turner părăsea casa.
Intrucît toată lumea ştia ce cuprindea sertarul în mod obişnuit, concluzia se impunea. Orice motiv ar fi putut să invoce că pătrunsese în salonul surorii, numai o preocupare, o temere, sau poate o speranţă putea s-o îndemne să scotocească în biroul domnului Jeffrey. Voia să ştie dacă revolverul era la locul lui sau dacă fusese luat de Veronica . ceea ce indica punctul asupra căruia se fixaseră gîndurile ei în timpul crizei, contrazicînd categoric aserţiunea sa că nu obser-
89
vase nimic alarmant la tînăra femeie, că o văzuse plecînd fără să se teamă de ceva neplăcut. Mulţi oameni avură aici impresia că numele, lui Francis Jeffrey era absolvit într-o oarecare măsură de neplăcuta bă-huială ce apăsa asupra lui şi se produse o uşurare generală, ţndatâ, însă, judecătorul provocă o surpriză şi o decepţie (ihemîndu-L din nou la bară.
— Aţi însoţit-o pe soţia dumneavoastră la casa Moore ?
— Nu.
— Aţi găsit-o acolo în urma unei întîlniri stabilite cu ea sau pusă la cale de-o a treia persoană ?
— Nu.
— Aţi fost la casa Moore, în seara de 11, într-un moment oarecare, înainte de ora cînd aţi revenit însoţit de agenţi ?
— Nu.
— Vreţi să aruncaţi o privire asupra amprentelor digitale lăsate pe cămin în camera dinspre sud-vest ?
Martorul se supuse.
— Şi acum, vă rog să puneţi degetele mâinii stingi pe hîrtia aceasta ca să văd dacă...
— Inutil ! întrerupse domnul Jeffrey. Amprentele sînt ale mele, recunosc .'...adică nu mă îndoiesc că au fost lăsate de . mîna mea.
în mod inconştient, ochii săi se îndreptară spre mîna stingă ca pentru a-i reproşa că L-a trădat ; apoi îndreptă spre mine o privire ce nu se poate descrie, care mă tulbură adine, arătîndu-mi sub o lumină mai jpuţin favorabilă stratagema mirifică graţie căreia identificasem amprentele. Totuşi, reîncepu să răspundă întrebărilor judecătorului, cu tonul pe care îl avusese în cursul întrevederii oficiale la care am asistat.
— Recunosc că am fost în casa Moore, că am intrat chiar în camera de la sud-vest, însă nu în momentul pe care-L credeţi. M-am dus în ajun.
Istorisi cum, aflîndu-se într-o stare de nelinişte şi avînd cheia vechii locuinţe în buzunar, se amuzase străbătînd încăperile părăsite. Povestirea lui producea o impresie de îndoială care se agrava în curînd foarte mult. Răspunzînd judecătorului care întreba prin ce mijloc îşi luminase drumul, el explică, cu o tulburare vădită, că descoperise o luminare în camera de la primul etaj. Dar la întrebarea următoare : ce-a făcut apoi cu luminarea ? păru buimac şi, incapabil să găsească o explicaţie, rămase mut. Cînd judecătorul sugeră ipoteza că poate
90
a lăsat-o să cadă în dreptul dulapului din cameră, el îşi pierdu 'cu totul stâpînirea de sine şi fu pe punctul de a se prăbuşi ca unul căruia i se retrage deodată sprijinul ce-L menţineai. Se aşternu o

tăcere de agonie ; apoi martorul îşi recapătă. cu un efort de voinţă puterile slăbite ; şi, murmurînd că amintirile sale în legătură cu întîmplările din seara aceea erau, oarecum confuze, aşteptă cu o privire de cumplită suferinţă întrebarea următoare a magistratului. Aş fi dat totul în momentul acela ca să nu fi contribuit la pieirea acestui on:.
Din nefericire pentru mine, judecătorul continuă asupra aceluiaşi subiect.
— Ai cumpărat, sau nu, luminări de la un băcan din colţul străzii ?
— Da.
— înainte de-a te duce să vizitezi casa ?
— Da.-
— Ai cumpărat şi chibrituri ?
— Da, şi chibrituri.
— De care ?
— O cutie de chibrituri suedeze.
— Ai remarcat, întorcîhdu-te acasă, că ai cumpărat o cutie pe jumătate goală ?
— Nu.
— Cu toate acestea, ai ars un mare număr de chibrituri străbătînd casa, nu e aşa ?
— Se poate.
— Le-ai folosit pentru a-ţi lumina scar^ pe care ai urcat ?
— Poate că da.
— Dar de ce ta-ai folosit de chibrituri cînd aveai în buzunar luminări care se ţin mai uşnr ţi durează mai mult ?
— O, n-aş putea sa spun ! Toate lucrurile acestea se în-cîfcesc în memoria met».
— Ai intrat în bibliotecă doar cu prilejul viztei în vechea locuinţă ? insistă judecătorul.
— Cred că da.
— Ce-ai făcut în bibliotecă ?
— Am umblat prin încăpere... nu-mi mai adun aminte,
— Cu ce-ai luminat camera ?
— Cred că aveam o luminare. -*- Ar trebui să ştii.
— Ei da, o luminare într-un sfeşnic.
— Ce sfeşnic ?
— Acelaşi pe care-l folosisem sus.

91

•"

— Şi nu-ţi reaminteşti unde I : *l* lăsat, după ce ai plecat din casă ?
— Nu. Nu mă, sinchiseam de-un atare detaliu.
— Dar ce te preocupa ?
— Cearta cu soţia mea şi amintirile neplăcute legate de vechea locuinţă ?
— Aha !... Şi asta se petrecea marţi seara ?
— Da.
— Poţi să ne oferi vreo dovadă ?
— Nu pot.
— Dar afirmi sub prestare de jurămînt ?
— Jur că marţi seara, seara de dinaintea aceleia cînd... cînd moartea soţiei mele mi-a răpit pentru totdeauna fericirea pământească...
Cuvintele acestea fură pronunţate cu o căldură sinceră, şi multe chipuri se destinseră. Dar judecătorul repetă :
— Nu ai nici o dovadă pentru -cele afirmate ?
Umbra, o clipă ridicată, păru că recade, mai apăsătoare, mai grea decît oricînd, pe capul nefericitului.
Era prea tîrziu şi atmosfera săh'i părea înăbuşitoare ; nimeni nu se gîndea însă la indispoziţia fizică, atît de mare era încordarea morală, şi un fior trecu prin tot auditoriul cînd judecătorul, luînd

o cutie de sub un teanc de hîrtii, scoase din ea faimoasa panglică albă, delicat înnodată, ce era legată de revolverul fatal.
Mulţi prieteni ai domnului Jeffrey socotiră că gestul era inutil dramatic. Judecătorul ridică panglica şi întrebă :
— O cunoşti ?
In momentul acela, un strigăt strident, amestec de uimire şi de- surescitare, izbucnind în ultimele rînduri ale asistenţei, abătu puţin atenţia figurii torturate a lui Francis Jeffrey. Toate privirile se-ndreptară spre uşă să vadă cine-şi permitea să tulbure astfel ritualul procesului. Era o bătrînică, cunoscută în oraş pentru excentricităţile ca şi pentru averea ei enormă. Trimisei un agent s-o supravegheze şi fiecare începu să asculte din nou.
Domnul Jeffrey recunoscu că panglica era chiar aceea care legase revolverul de mîna moartei. Judecătorul 11 întrebă dacă, după părerea sa, o femeie putea să-şi facă singură, la mîna ei, un nod aşa de perfect ; iar el admiţînd că lucrul părea imposibil, magistratul aşteptă cîtsva cupe înainte de a formula bănuiala care pusese stăpînire pe toţi.
92
— Nu poţi, prin vreo demonstraţie de netăgăduit, sau cu Ajutorul unui martor, să dovedeşti că într-adevăr marţi, şi nu ftiiercuri seara, te-ai dus să vizitezi casa Moore ?
El îşi cerceta zadarnic memoria rebelă, în timp ce atenţia judecătorului fu abătută de o comunicare pe care un detectiv i-o f acu la ureche, îndată, cu un gest, el îl trimise pe domnul Jeffrey la locul lui şi invită un nou martor să depună jurămînt.
Este lesne de închipuit surpriza fiecăruia, şi a mea în special, cînd se văzu că martorul acesta era unchiul David.

CAPITOLUL XIII

Nu ştiu de ce întîrziase atîta cu interogatoriul lui. Potrivit desfăşurării evenimentelor, el ar fi trebuit ascultat înaintea mea, şi abia la cererea sa domnul Moore obţinea acum privilegiul de a se prezenta înaintea judecătorului şi a publicului. Atitudinea mîndră a, bătrînului, sunetul vocii * sale, privirile, ^.satisfăcute pe care le plimba în juru-i, arătau că rolul de martor îi era foarte agreabil. Poate că amintirea anilor an'ce-iHori, cînd trecuse în ochii lumii o jalnică făp.tură, îl îndemna să acorde o importanţă enormă momentului cînd se va înfăţişa cu o ţinută mai vrednică de poziţia-i socială, în orice caz, >se întoarse spre public cu o atitudine care cerea făţiş admi-raţia. Răspunse întrebărilor magistratului cu o condescendentă vanitoasă care ar fi stîrnit zîmbetul dacă rolul său în afacere ar fi fost atît de mărunt cum voia să arate. Declaraţiile *sr,:_s* 'năzuiră să întărească mărturia domnului Jeffrey, cel pi" n în ce priveşte prezenţa soţului Veronicăi în casa fatală, ma.''i feeara. Domnul Moore preciza amănuntele, afirmînd în chipul cel mai pozitiv că lumina pe care o văzuse la una din ferestrele străvechii sale locuinţe în seara cînd a înştiinţat poliza, strălucise şi în ajun în acelaşi loc. L-a neliniştit repetai"-a aceasta, făcîndu-l.să se abată-de la cele mai înrădăcinate o'-'-ceiuri ale sale şi să-şi lase casa la o oră atît de înaint â pentru a preveni autorităţile.
„Bătrîn viclean ! gîndeam. De ce n-ai spus nimic pir.:'.-a prezent ?" începui să am din nou îndoieli asupra sincerilă'ii lui care mi se păruse întotdeauna supusă cauţiunii. Fie că împărtăşea opinia aceasta, fie că ţinea în mod deosebit să

obţină toate detaliile cu putinţă de la singurul vecin al casei funeste, judecătorul, fără să trădeze cea mai slabă bănuială şi totuşi cu îndărătnicia calină a magistraţilor instructori, îl supuse pe bătrîn unui interogatoriu extrem de strîns ; vritf să ştie dacă L-a văzut pe domnul Jeffrey intrînd marţi seara» în casă ; dacă a văzut pe cineva pătrunzînd acolo după nuntă *f* dacă a remarcat măcar pe cineva stînd pe trotuar sau furi-L şîndu-se în curte. Dar răspunsul venea invariabil : nu, iar| bătrînul devenea tot mai impenetrabil şi solemn pe măsurăl ce interogatoriul înainta. In realitate el era personajul cea mai inatacabil care a fost văzut vreodată depunînd mărturii în faţa unei instanţe, în afară de faptul că remarcase luminăj în ambele seri, nu mai avu ce spune. Existenţa sa în micul pavilion era atît de plină încît nu simţea nevoia să privească (pe fereastră. Dacă n-ar fi fost obişnuit să-L plimbe pe Rudgej un sfert de oră, înainte de a-L închide pentru noapte, n-af fi văzut nimic.

— îţi scoţi cîinele întotdeauna la aceeaşi oră ? se inte-»
resă judecătorul.
— Da, întotdeauna pe la nouă şi jumătate.
— Şi ai zărit lumină la ora aceea ?
— Da, de fiecare dată la ora aceea.
Deoarece sosise la postul de poliţie cu cîteva clipe înat inte de ora zece, afirmaţia era, pare-se exactă. Gu toatq acestea, ea nu-mi inspira o încredere absolută. El îşi exprim4 cu prea muită stăruinţă regretul de a nu putea să ajute mai mult la dezlegarea unui mister care atingea cinstea familiei al cărei şsf şi unic reprezentant era acum. Vocea, ca şi ati-< tudinea sa era admirabil adaptată împrejurărilor, însă îmi făgăduii să-L demasc cu prima ocazie ce mi se oferea.
înainte de a se retrage, el repetă cuvînt cu cuvînt afir« maţia de la îuceput, că marţi şi miercuri seara văzuse Q lumină în casa cea veche. Depoziţia, confirmînd spusele domnului Jeffrey, păru tuturor preţioasă pentru aceasta ; şi ss aşteptau la constatarea oficială a confirmării. Dar, cu o încăpăţînare care surprinsese publicul, judecătorul îl chemă pe martor şi-L întrebă cum ar putea dovedi că vizita lui de marţi[1] nu s-a repetat a doua zi şi că nu se găsea în casa Moore în momentul cînd s-a tras focul de revolver. La această întrebare capitală, un avocat de lîngă mine se apleacă înainte ca şi cum aştepta un semn care să-i permită să intervină. Dar domnul Jeffrey nu făcu nici un semn. Mă îndoiesc chiar că a re-» marcat mişcarea. Părea preocupat numai să regăsească nu-« mele ce persista să-i alunece din memorie ; cu fruntea încruntată, cu trăsăturile obosite, cu ochii ficşi şi îndureraţi, inspira milă.
— Nu vă pot oferi nici o dovadă, îngăimă el în cele din urmă. E într-adevăr cineva care v-ar putea spune... însă ar trebui să fac un efort pentru a-mi reaminti jiumele lui.
Deodată cuvîntul i se întrerupse ; scoase un strigăt înăbuşit, un rîs răguşit, apoi îl auzirăm articulînd un nume :
— Tallman. „
Cele două silabe produseră un efect electric. Vasăzică, era adevărat ! Numele pe care memoria capricioasă refuza să i-L spună, exista. De la un capăt al sălii la celălalt se auzi Un murmur de imensă uşurare ; iar un spectator din fund uită unde se află şi strigă cu glasul foarte tare :
— Tallman ! Să-L aducă pe Tallman !
îl chemară imediat la ordine ; dar eu nu văzui mai mult deoarece, la un semn al judecătorului, mă şi aflam la uşă spre a porni în căutarea noului martor.
Mă dusei ţintă la Cosmos Club, căci Phil Tallman, personalitatea şi deprinderile lui erau tot atît de cunoscute la Washington ca şi statuia Libertăţii pe domul Capitoliului. N-am întîlnit niciodată un om cu aerul în acelaşi timp mai amabil şi mai distrat, îl întrebai numaidecît dacă L-a întîlnit cîndva pe domnul Jeffrey lîngă poarta cimitirului Rock Creek ; el păru surprins de abordarea acestui subiect dar răspunse fără nici o ezitare :
— Desigur. Chiar în seara cînd nevasta lui... Dar ce este ? Aveţi un aer prea agitat pentru un detectiv !
— Vreţi să mă însoţiţi la tribunal ? Depoziţia dumneavoastră va fi nespus de preţioasă pentru domnul Jeffrey.
'Nu voi uita niciodată miile de ochi întorşi spre uşă, toţi exprimînd aceeaşi aşteptare înfrigurată, cînd" mă prezentai în faţa judecătorului şi a juriului însoţit de martorul mult dorit.
Domnul Jeffrey, care încercase să se scoale, schiţă un zîmbet vag zărind figura simpatică a Iui Tallman ; iar judecătorul, amintindu-şi poate că, încordate la maximum, coardele sf:rşesc prin a se rupe, grăbi îndeplinirea formalităţilor. cît îngăduia gravitatea împrejurărilor, în concluzie, se f f;" u dovada peremptorie că domnul Jeffrey era lîngă spitalul m. "-tar pe la orele şapte, adică numai cu cîteva minute înair-e de ora cînd se oprise ceasul doamnei Jeffrey, cînd aceasla căzu lovită în biblioteca veche. Fiindcă, evident, era imposibil .să se parcurgă într-un timp atît de scurt distanţa dintre

ambele locuri, alibiul domnului Jeffrey putea să fie considerat ca stabilit fără nici o tăgadă.
Afacerea fusese amînată pe-a doua zi şi lumea se scula bucuroasă că poate să-şi mişte braţele şi

picioarele în voie şi să schimbe .impresii, cînd un acei-. dent neaşteptat întrerupse ieşirea mulţimii şi readuse atenţia asupra domnului Jeffrey. El stătea în picioare în faţa domnişoarei Turner care rămînea pe scaun într-o atitudine curios nemişcată, li atinse braţul şi îl văzură ridicînd, cu un gest neliniştit, voalul des, negru, care acoperea trăsăturile feţei. Descoperi,ochilor noştri o deosebită frumuseţe, dar o frumuseţe neînsufleţită. Fata leşinase, dreaptă, pe scaun.

CAPITOLUL XIV

Sfîrşitul triumfal al interogatoriului domnului Jeffrey produse cea mai mare senzaţie în oraş. Orice alt subiect de conversaţie fusese părăsit ; lumea nu se mai sătura discutînd cutezanţa instrucţiei care se străduise să învinuiască de crimă pe unul dintre cei mai stimaţi cetăţeni ai Washingtonului şi se bucura de eşecul insolentei presupuneri, încotro se, vor îndrepta acum bănuielile ? Fără îndoială că vor lua o direcţie tot atît de îndrăzneaţă şi de regretabilă. Ca o consecinţă a curiozităţii crescînde a lumii bune, sala deveni la a doua şedinţă arhiplină,

Spre marea mea surpriză, domnul Jeffrey fusese rechemat la bară. Părea oarecum schimbat faţă de ziua din ajun. Figura îi era descompusă ; şi, deşi îşi păstra în mod firesc prestanţa superbă şi aerul de înaltă distincţie, nu mai arăta fermitatea aceea care, cu excepţia unui moment de slăbiciune, îl susţinuse în cursul zbuciumatei încercări, înregistrai cu atenţie faptul în memoria mea şi aşa destul de încărcată.

Domnişoara Turner stătea ceva mai retrasă decît în ziua precedentă, iar unchiul David nu mai era de faţă.

Primele întrebări se referiră la un subiect care mai fusese tratat, dar care nu-L satisfăcuse, pare-se, pe judecător.

— Vrei să-mi spui, domnule Jeffrey, dacă ai pus la locul unde o găsiseşi măsuţa pe care se afla sfeşnicul ?

— Nu, nu în acelaşi loc.

— Ai adus cu dumneata, în momentul vizitei pe cai-susţii că ai făcut-o, în ajunul dramei, luminări ce au fost descoperite mai tîrziu în încăperile pustii ?

— Nu,

Domnul Jeffrey avusese vreme să reflecteze şi, în locul ezitării şi încurcării pe care le arătase la primul interogatoriu, era acum în stare să dea amănunte în această privinţă, în timp ce-şi amintea perfect că a cumpărat luminări în drum spre casa Mpore, nu le găsise în buzunar cînd a sosit acolo, astfel că a fost obligat să se servească de chibrituri pentru a urca scara şi a ajunge la camera cea mare de la etajul întîi unde ştia că va găsi o luminare.

— Cum, ştiai că vei găsi o luminare în camera cea mare de la primul etaj ?

Răspunsul lui mă surprinsese, aşa cum surprinsese, fără îndoială pe mulţi alţii.

— în camera aceea s-a îmbrăcat d-na Jeffrey pentru cununie. De atunci nu mai fusese nimic atins acolo. Soţia mea avea obiceiul, după ce-şi făcea toaleta, să-şi încreţească pe frunte cîteva bucle. Acasă se servea de gaz pentru a-şi încălzi drotul, însă cum în casa Moore nu era gaz şi fiindcă, totuşi, observasem cîrlionţii ei sub voal, am dedus că folosise o luminare.

Cuvintele fuseseră rostite forţat, iar eu nu ştiam cum să le interpretez. Repeta o lecţie învăţată, ori era într-adevăr dezgustat de viaţă şi de' necazurile ei ? Dealtfel, nimeni *iş* afară de mine, nu păru să remarce această pasivitate ciudată. Pentru majoritatea publicului, el nu mai era martorul pe cala să devină un inculpat, ci numai un om capabil să mai furnizeze cîteva lămuriri. Apoi, judecătorul îi puse o întrebare importantă. *El-* se aştepta să găsească *o* luminare în casă ; dar putea să spună de unde proveneau aceea care a fost găsită în pahar, precum şi aceea care era pe podea în faţa dulapului ?

Domnul Jeffrey nu ştia nimic în această privinţă.

Fuseseră chemaţi atunci diverşi martori care coroborară afirmaţiile sale, afirmaţii a căror sinceritate judecătorul părea foarte dornic s-o stabilească. Mai tîrziu, depuse mărturie băcanul care yînduse luminările. La un ceas după plecarea domnului Jefjjrey <îm ţprâvălie, declară el, a fost găsit pachetul £e cg£a cfieHtufll uitase pe tejghea. (Biata Jenny, extrem de grăbită sa-ml comunice rezultatul misiunii sale, nu auzise

sfîrşitul istoriei.) îndată de constată faptul, băcanul se grăbi să-i u-imită d-lui Jeffrey pachetul uitat.
Modul în care judecătorul insistă asupra acestui detaliu, ne dădu de înţeles că el acorda faptului o importanţă pe care noi nu izbuteam s-o înţelegem, nefiind în secretul planului său de bătaie.
Apoi au fost chemaţi chelnerii care organizaseră bufetul tn ziua nunţii. Unul declară că, îndată după sosirea d-rei Moore, s-a trimis după o luminare şi o cutie cu chibrituri. Altul, ca dusese în cameră unul din sfeşnicele de pe căminul din salon, judecătorul arătă un drot şi alte obiecte de toaletă, găsite pe o măsuţă în cameră.
Martorul următor fu o servitoare a d-lui Jeffrey, bătrînă Chloe, o negresă cu figura schimonosită ; ea declară că pachetul cu luminări, adus de băiatul de băcănie şi pus de.el pe masă, împreună cu alte obiecte, dispăruse în momentul în care ea voia să-L pună într-un loc sigur, încolţită de întrebări, mărturisi că în momentul cînd comanda a fost livrată, se mai afla de faţă o persoană ;• că persoana aceasta a tresărit puternic atunci cînd comisionarul povesti ca luminările fuseseră cumpărate de domnul Jeffrey şi uitate de acesta ; că persoana în chestiune înainta spre masă şi cîntări pachetul, fără ca, totuşi, Chloe s-o vadă că-L ia...
— Cine era persoana ?
— Era... d-ra Turner...
Lumea înţelese atunci intenţiile judecătorului şi scopul investigaţiilor lui. Momentul fu impresionant şi, pentru mine cel puţin, tot atît de penibil pe cît de triumfal. Nu prevăzusem un astfel de .rezultat cînd îmi băgasem în cap că moartea d-nei Jeffrey se datora mai degrabă unei crime decît unei sinucideri.
Cînd murmurul care primi zguduitoarea destăinuire se potoli, judecătorul o expedie pe negresă cu un suspin adînc şi cu o privire neliniştită în direcţia juraţilor care, la rîndul lor, manifestau o anume indispoziţie, şi chemă un nou martor.
— Domnişoara Nixon !
Curiozitatea spori la auzul acestui nume. Domnişoara ttixon ! O persoană bine cunoscută la Washington, aproape cot atît de cunoscută ca şi unchiul David sau ca dl. Tallman. De căuta aici fata bătrînă, bizară şi ridicolă ? La drept vorbind, ea era aceea care a scos o exclamaţie în ajun văzînd panglica albă şi revolverul.
(8
Cînd d-ra Nixon fu văzută înaintînd, cîteva persoane îşi flădură cu cotul şi zîmbiră,- fără îndoială pentru că pălăria şi haina ei nu prea erau după ultima modă şi poate pentru pa atitudinea ei era la fel de bizară ca şi îmbrăcămintea, ţieşi toată lumea ştia că are la bancă unul dintre cele mai Importante conturi din district. Nimeni nu mai zîmbi însă sînd fu observată expresia încordată şi chiar frămîntată a Irăsăturilor ei.
Judecătorul luă în mînă cutia cunoscută, o deschise şi scoase panglica înnodată într-un mod cu totul special. Capetele se înclinară înainte şi un fior străbătu asistenţa cînd magistratul o întrebă pe martoră :
— Ai mai văzut vreodată o panglică ca aceasta ? D-şoara Nixon răspunse cu voce slabă :
— Da, am şi eu una întru totul la fel... de aceea n-am putut ieri să-mi opresc o exclamaţie, văzînd-o...
— Cum ţi-ai procurat funda despre care vorbeşti ? Cina l făcut-o ? Cine a înnodat-o pentru dumneata ?
— A fost făcută pentru mine de... de d-şoara Turner... sare este... care era o prietenă, o foarte bună prietenă a mea... tntr-o zi, pe cînd mă sileam, de faţă cu ea, să fac o fundă frumoasă, ea mi-a luat-o din mînă şi mi-a înnodat-o cu multă iscusinţă, lucru pentru care i-am mulţumit din suflet, căci *ira o* fundă foarte elegantă.
— Şi asemănătoare cu aceasta ? '— Aproape întru totul la fel.
— Ai funda la dumneata ?
— Da, am adus-o.
— Vrei s-o arăţi instanţei ?

Cu un oftat adînc şi zgomotos, ea deschise o poşetă mică le care nu se despărţea niciodată şi scoase o fundă roz. Pan-jlica era într-adevăr înnodată deopotrivă de elegant şi ca-'acteristic ; lumea schimbă priviri cu subînţeles ; fiecare re-tunoştea aceeaşi mînă... în tăcerea completă care se lăsă, cîţiva nartori veniră să declare că domnişoara Turner poseda o scusinţă excepţională în a confecţiona funde şi că nu numai :ei din apropierea ei, dar şi persoane străine ca domnişoara tfixon apelau deseori la ea.
Cît ţinură depoziţiile, îl observam mereu pe domnul Jef-rey. Scopul spre care tindeau întrebările judecătorului era n prezent atît de evident încît ţineam să supraveghez efectul isupra lui. Rămăsei oarecum dezamăgit. El părea mai mult -urprins decît neliniştit, urmărea cu uimire perindarea marto-

rilor şi făcea impresia că nu înţelege nimic din tot ce se întîmpla. Cu toate acestea, cînd unele persoane insinuară asupra simpatiei pe care el o acorda domnişoarei Turner, îşi lăsă capul în jos, ca pentru a tăinui o suferinţă acută. Curînd se produse lovitura finală : omul pe care-L întîlnisem la Alexandria veni să povestească incidentul de la hotelul Atlantic City. El îşi împodobi istorisirea şi cu cîteva palavre tin-zînd să dezvăluie caracterul răzbunător al domnişoarei Turner şi faptul că ea rareori ierta vrea ofensă...
Ora înainta ; ne apropiam acum de lovitura de teatru mult aşteptată : judecătorul o pofti pe domnişoara Turner la bară. Venind după preliminarii atît de semnificative, numele acesta avea tăria unei acuzări : însă demnitatea cu care ea înainta impuse respect tuturor. Fără să vreau îi admiram cî'Imul şi nobila ei-seninătate. Se pregătise atît de mult pentru toate e'venimentele, încît nimic nu mai putea s-o zdruncine, D Ici măcar ipoteza că ea, domnişoara Turner, mondena mîndră, frumoasă, putea să fie bănuită de o crimă atît de josnică ? £:VJ poate în inima ei era o sursă de putere care o susţinea în năpraznica încercare ?... Toţi ochii erau aţintiţi asupra ei. Cînd îndepărtă voalul care-i ascundea trăsăturile şi apăru "n .plină lumină dinaintea auditoriului, nu atît frumuseţea chJ-p-.iliri ei stîrni un murmur unanim de surpriză, cît calinul, siguranţa, aproape trufaşa majestate a ţinutei sale. Cîţiva se simţiră convinşi de nevinovăţia ei.
Printre aceştia am fost şi eu. Deşi în primul moment încercasem să aduc o destăinuire neaşteptată — cît de puţin mă aşteptam la ceea ce se întîmpla acum ! — simţii, întîl-r'nd privirea aceea mîndră, calmă şi melancolică, o emoţie E "-t de puternică, încît mă retrasei, aproape ruşinat. Nu găsii' altă explicaţie dc?ît in ideea că o femeie absolut inocentă n-ar . putea să nu manifeste ceva mai multă emoţie... Numai cine are da tăinuit ceva, îmi spuneam, găseşte puterea de a-şi compune o ţinută mîndră ispre a se prezenta în faţa^ judecătorilor •e îi ştie gata să-i aducă învinuiri. Convingerea aceasta : - 'Meu mai puţin sensibil la graţia fetei, la tonul mişcător c -tuşului ei, la tristeţea profundă a privirii sale. Ea nu avu decît o clipă de tulburare atunci cînd ochii ei se îndreptară spre Francis Jeffrey care stătea prăbuşit pe scaun.
Numele ei, Alice Cora Turner, pronunţat cu voce fermă, produse o impresie vie în rîndurile auditoriului. Cu foarte puţin timp înaint", ce'e cîteva E'labe ajungeau spre a evoca imaginea unei frumuseţi triumfatiare, mersînd din succes în

succes la petrecerile mondene... Ele îşi păstrau încă puterea magic,., jUaeciiiu duţa expresia multor chipuri îndrept:<i.e avid spre ea.
— Ce legături de rudenie aveai cu doamna Jeffrey ?
— Aveam aceeaşi mamă, dar eu sînt născută din prima căsătoria. Eram surori vitrege.
O tristeţe infinită răsună în răspunsul acesta. Magistratul mai puse cîteva întrebări preliminare. Ceru detalii asupra
ariei domnişoarei Turner şi o sili să precizeze caracterul
Iilor pe care le avusese cu sora ei. Dar nu aflarăm nimic
Relaţiile au fost afectuoase pînă în ziua cînd Veronica
s :• ,'ntorsese de la pension, în perioada aceea, relaţiile dintre
ele se răciseră uşor, cum şi de ce, —"domnişoara Turner nu
păru dispusă să explice. Mai exact spus, aproape refuză, iar
eătorul, socotind că refuzul era mai explicit decît o măr-ti::'ie, nu insistă şi trecu la examinarea diferitelor incidente care puteau să pară suspecte, începu a o cerceta pe domnişoara
ier asupra subiectului conversaţiei pe care o avusese cu d~rnnul Jeffrey cînd acesta veni la ea după ce avusese cu Veronica o explicaţie furtunoasă. Ce va destăinui-ea ?... Toată lumea ciuli urechea. Vorbiseră, declară ea, despre imprudenţele surorii ei ; îl sfătuise pe soţ să fie calm. Atît avea ce spus cu privire la conversaţia aceea, atît voia să spună. Judecătorul trecu la alt subiect.
—- Ce poţi să ne spui despre întrevederea pe care ai avut-o cu sera .dumitale, înainte ca ea să iasă, în seara

morţii ei ?
— Puţin. Venea .numai să mă înştiinţeze 'că este obligată să lipsească titva timp de acasă. Mi s-a părut enervată, dar nu în măsură să mă alarmeze, îmi amintesc chiar că a rîs la plecare, fără îndoială pentru a-mi abate bănuielile, dacă aş fi putut să le mai am... sau poate pentru că nu mai era răspunzătoare de actele sale.
— Ştia că domnul Jeffrey avusese cu dumneata o discuţie privitoare la ea ? A făcut vreo aluzie ?
— Nici una. A înălţat din umeri cînd am îrîtrebat-o dacă se simte destul de bine pentru a ieşi şi a ocolit orice altă întrebare, fugind. Fusese întotdeauna capricioasă şi a fost în momentul acela mai mult decît oricînd. A, dacă lucrurile s-ar fi petrecut altfel !... Dacă m-ar fi lăsat să-i văd suferinţa !... Atunci aş fi putut-o implora să-şi dezvăluie inima, să-i primesc confidenţele... să evit poate fatalul deznodămînt...

Emoţia îi frînse glasul. Judecătorul făcu o pauză, fări îndoială pentru că . întrebarea pe care se pregătea s-o *puni* era crudă.
— Asta e tot ce vreţi să spuneţi despre importanta întrevedere, ultima pe care ai avut-o cu sora dumitale înainte d« moartea ei ? reluă el după o tăcere scurtă.
— Nu. Mai e ceva, ceva ce doresc să-i spun instanţei Cînd sora mea a intrat la mine avea în mînă o panglică albă adică ţinea *ambele* capete ale unei panglici albe, care păres să iasă din buzunarul ei. întinzîndu-mi cele .două capete m-a rugat să le leg în jurul mîinii. „Nodul dedesubt, a spui ea, şi funda pe deasupra ; strînge bine ca să nu alunece !' Fiindcă îi făceam deseori astfel de servicii, i-I făcui şi acum N-am avut nici o ezitare. M-am gîndit că era vorba de ur evantai sau de un lornion... Doar azi ştim ce ţinea panglica., îmi închipui că nu mă veţi obliga să spun mai mult...
Aceste cuvinte, rostite cu un aer foarte nobil şi cu mîndrâ seninătate, produseră un mare efect asupra asistenţei; cîteva clipe, cel puţin, cuceri simpatia nestatornică a publicului.
Judecătorul prevăzuse, probabil, explicaţia pe care o va da domnişoara Turner, dar nu se aştepta, poate, s-o vadă luînd astfel ofensiva ; se înclină politicos şi continuă cu tenacitate
— Aş vrea să-ţi pot cruţa penibilele detalii, dar nu-m este cu putinţă. Ştiai că domnul Jeffrey avea un revolver ?
— Ştiam.
— Şi că-L ţinea în camera sa ?
— Da.
— în sertarul de sus al unui anumit birou ?
— Da.
— în cazul acesta, domnişoară Turner, vrei să ne spui ce îi căutat în sertarul acela şi dacă te-ai dus acolo îndată după plecarea doamnei Jeffrey ?
E sigur că ea prevăzuse întrebarea nu numai de la începu-:ul interogatoriului, dar de cînd ştia chiar din gura Lorettei ;ă amănuntul acesta era cunoscut. Cu toate acestea, nu părea îă-şi fi pregătit vreun răspuns.
— Nu revolver.ul îl căutam acolo, declară ea după o pauză. La auzul răspunsului, un murmur străbătu în public -şi
.impatia generală păru că se depărtează de ea. Ei nu-i scăpă ichimbarea dar, în loc să se arate tulburată sau deprimată, se nalţă şi frumuseţea ei căpătă o strălucire uluitoare în timp ce ndrepta spre juraţi o privire mîndră şi calmă. Poate că pe udecător îl izbi farmecul primejdios al situaţiei care se des-

prindea din ea în momentul acela, căci glasul său luă deodată o intonaţie mai severă :
- Aveai un alt motiv pentru a intra în acea încâpei^ ?
întrebă el.
Inclinînd uşor capul, ea murmură :
— O, da !
— Te-ai dus la bibliotecă şi ai luat un volum cu legătură bătătoare la ochi, volum pe care domnul Jeffrey L-a recunoscut ca fiind acela în care a găsit biletul ?
— Exact acela, îngăimă ea.
— Ai luat volumul de pe raft ? -
— Da.
— în ce scop. domnişoară Turner ?
Ea vru să răspundă, dar după o scurtă chibzuinţă, ezită şi răspunse cu întîrziere :

— După ce i-am înnodat funda surorii mele, ea m-a rugat Bă-i mai fac un serviciu. La plecare, s-a întors şi, cu tonul cel mai firesc, mi-a spus. că a lăsat un bilet pentru soţul ei în :artea pe care o citeau împreună ; amintindu-şi însă că L-a pus !ntre ultima filă şi copertă se temea că el nu-L va găsi, încît mă rugă să-L pun pe la mijlocul volumului ; n-avea timp, a spus ea,
să facă singură această schimbare. Soţii se despărţiseră Biipăraţi. Primii cu bucurie să fac lucrul care mi se păru *(A* arată o dorinţă de împăcare şi, spre a îndeplini o rupă-siinte pe care o socoteam atunci cît se poate de naturală, am luat cartea din raft.
— Ai găsit biletul în locul indicat ?
•— Da ; şi l-am pus după indicaţiile surorii mele.
— Nimic mai mult ?... Ai citit biletul ?
— Era îndoit, răspunse domnişoara Turner cu demnitate. • Putea o criminală să demonstreze âtîta distincţie, nobleţe
li simplitate ? Ascultînd-o, privind-o pe admirabila fată, orice Dărbat i-ar fi luat apărarea... Şi totuşi răspunsurile ei erau mai mult iscusite decît convingătoare, dacă făceai abstracţie de farmecul frumuseţii sale-, de muzica glasului ei.
— N-ai mai zăbovit în faţa bibliotecii? continuă judecătorul.
— Aveţi o martoră care ştie ceva mai mult decît mine !n această privinţă, răspunse cu un ton dispreţuitor domnişoara Turner.
Dîndu-şi seama de cutezanţa răspunsului, ea aşteptă, cu pieptul tresăltînd, un nou atac. Nu se aştepta la acel răspuns »e care i-L pregătea judecătorul.
103
Deschizînd brusc faimoasa'cutie, magistratul scoase revolverul. La vederea lui, domnişoara Turner îşi astupă urechile.
— De ce faci gestul acesta ? întrebă magistratul. Credeai că am să trag ?
Ea zîmbi jalnic, lăsîndu-şi braţele în jos. s — Mi-e groază de arme de foc, explică. Mi-au produs întotdeauna frică,
— înţeleg, spuse judecătorul îndreptîndu-şi privirea spre Durbin. Acesta îşi amintise că domnişoara Turner făcuse acelaşi gest cînd a auzit vorbindu-se de o detunătură,
— Spaima dumitale pare a proveni din zgomotul pe cars-L fac astfel de arme, reluă neînduplecatul inchizitor. S-ar putea crede că ai mai auzit trăgîndu-se cu revolverul acesta...
— L-am mai auzit ; l-am auzit ! exclamă cu aprindere domnişoara Turner, Mă aflam în Waverley Avenue în seara aceea şi am auzit detunătura focului care, "după toate probabilităţile, a pus capăt zilelor surorii mele. Mă plimbam... Treceam întîmpmtor prin faţa casei atît de plină, pentru noi, de amintiri cumplite şi auzii... *Nu,* nu o căutam pe sora mea... ^'"ăzînd-o că pleacă, n-âm avut nici o clipă bănuiala că ea ar fi vrut să viziteze vechea locuinţă... Dar aveam mintea zbuciumată... eram neliniştită şi...
- Se bizuise prea mult p[r] forţele sau.pe isteţimea ei. Incapabilă să termine fraza, *o* lăsă. Pentru prima dată, atitudinea ei trăda o 'oarecare descurajare. Eu însumi simţii că încrederea mea slăbeşte : reticenţele, frazele neterminate mă făcură să tremur pentru ea. Mai oţelit decît mine, judecătorul nu dovedi nici o tulburare şi continuă apăsat :
— Aşadar, ascultînd de un impuls identic cu cel al domnului Jeffrey, ai ales drumul de plimbare prin faţa casei pustii ; nu te-ai temut să străbaţi încăperile goale... Pe scurt, căminul fatal pare a exercita asupra membrilor familiei dumitale o adevărată atracţie, o atracţie rnai mare decît părea dispusă să admiţi acum cîtva timp.
Aluzia o afectă şi aruncă o privire neliniştită spre domnu Jeffrey. Dar acesta îşi întoarse faţa. Neîntîlnind nici un sprijin în direcţia aceea, se folosi de calităţile ei naturale şi, pentru a recupera timpul gierdut, încercă *să* ia ofensiva.
— Vorbiţi despre faptul că am „străbătut încăperile goale". Nu vă închipuiţi cumva că m-am plimbat prin casa veche ?
— Domnişoară Turner, replică magistratul cu gravitate, . aproape cu tristeţe, pe un mic morman de pămînt căzut din-;
tr-un ghiveci trîntit de invitaţi, se poate vedea amprenta unui pantof ce poate fi al dumitale.
— Ah ! murmură ea acoperindu-şi chipul cu mîinile. Dar, aproape numaidecît, îl privi pe

judecător în faţă.
— Am inlrat ! strigă ea. N-am tăgăduit niciodată că am intrat, dar mai tîrziu, ca să recunosc corpul surorii mele ; atunci am traversat vestibulul pentru a ajunge în bibliotecă, trecînd prin faţa agenţilor.
— Amprenta, continuă judecătorul cu fermitate, nu sa găseşte la mijloc, în drum spre bibliotecă ; ea este întoarsă spre zid, ca şi cum persoana care a lăsat-o se oprise acolo să tragă cu urechea la perete.
Domnişoara Turner se văzu în momentul acela' prinsă, cu abila dibăcie a judecătorului, într-un flagrant delict de minciună. Dar, oricît de cumplită îi fu umilinţa, ea nu părăsi lupta.
— Dacă am intrat în casă, admise ea, nu a fost cu intenţia de a pătrunde în bibliotecă, încăperea aceasta mă îngrozea prea mult. Dacă mi-am rezemat capul de zid, a fost din cauza spaimei pe care mi-a pricinuit-o detunătura. A fost
[1] atît de înfricoşător... mai îngrozitor decît tot ce se poate închipui...
— Aşadar, ai intrat în casă ?
— Am intrat.
— Şi, în timp ce erai înăuntru, iar nu afară, ai auzit detunătura ?
— Da. Eram la uşa bibliotecii.
— Recunoşti formal ? i — Formal.
.. — Dar n-ai intfflt în încăperea aceea ?
— Nu, nu atunci ; nu înainte de-a fi adusă de agentul Dare m-a înştiinţat de moartea surorii mele.
— Sîntem bucuroşi să te auzim făcînd această declaraţie. Faptul îmi dă curaj să-ţi mai cer a ne explica şi capriciul care te-a adus în casă. Ne-ai spus că motivul nu era teama eu privire la sora dumitale. Ce era atunci ? Un răspuns eva-tiv nu ne-ar putea satisface, domnişoară Turner.
Ea trebuia să fie mai sigură de aceasta decît oricine. Nu putea să dea asupra vizitei sale motivul invocat de domnul Jeffrey pentru vizita lui. Ce alt motiv va găsi ? Probabil că aiciunul.
— Nu pot să răspund, articula ea penibil.
195
'Zgomotul înăbuşit ce se auzea în sală păru un ecou al deznădejdii ce-o copleşea văzîndu-se prinsă într-o capcană.
— Nu vrem să te silim, spuse judecătorul cu o politeţe rece.
— Totuşi, continuă magistratul cu un ton-mai sever, poţi să ne răspunzi la întrebarea aceasta : casa era luminată sau întunecată cînd ai sosit şi cum anume ai intrat în ea ?
— Casa era întunecată şi am intrat pe uşa principală care se afla întredeschisă.
— Eşti mai curajoasă decît majoritatea femeilor. Puţine persoane de sexul dumitale, cred, s-ar lăsa convinse să intre acolo în ţoiul zilei, chiar şi însoţite !...
în loc de răspuns, ea se mulţumi să înalţe capul cu mîndrie.
— Domnişoară Turner, ai auzit-o pe Chlpe afirmînd că dumneata te aflai în bucătărie cînd băiatul de la băcănie a adus luminările uitate de cumnatul dumitale pe tejghea. Este adevărat ?
— Da.
— Ai văzut luminările ? — Nu.
— Nu le-ai văzut ? Cu toate acestea, te-ai apropiat de masă ?
— Posibil, însă nu m-am atins de pachet. Nu mă inte resa, deloc.
— Vrei să ne spui ce-ai făcut după ce-ai auzit î puşcătura ?
- Am fugit de îndată ce-am putut să mă mişc. Am fug: cu paşi repezi.
— Pentru a te duce, — unde ? •
— Acasă.
— Dar era ora zece şi jumătate cînd te-ai întors.
— Atît de tîrziu era oare ?
— Era" exact ora aceea cînd agentul a venit să-ţi corn nice ştirea.
;
— Se prea poate.
— E stabilit că moartea s-a produs aproape imediat : pe la şapte. Unde ţi-ai petrecut timpul de la ora şapte pînă la ora zece ?
— Nu ştiu.

O expresie de rătăcire trecu peste trăsăturile ei şi ea s clătină. Curînd însă, cu un efort eroic, îşi recapătă sîng'
100

rece. N-am văzut niciodată un curaj mai admirabil într-o situaţie atît de cumplită.
— Poate că sînt în măsură să te ajut, reluă, nu fără bunăvoinţă, judecătorul. Nu te aflai în biblioteca Congresului privind vitraliile şi frescele ?
— Eu ? (Făcu ochii mari, cu un aer de neîncredere). Habar n-am că mă aflam acolo ; nu^mi aduc aminte.
Părea că nu-şi dă seama nici de poziţia ei, nici de primejdia care o ameninţa prin acest lapsus în memorie, cînd ea pretindea că nu ştia nimic despre cauzele şi consecinţele focului de armă care o.pusese imediat pe fugă.
— Starea dumitale de spirit şi aceea a domnului Jeffrey par să fi fost asemănătoare, observă judecătorul.
— Nu, nu ! protestă e'a.
— Şi că atestă o origine identică.
— Nu, nu ! repetă ea, de data aceasta cu o reală deznădejde.
Apoi, cu o promptitudine ce impunea respect, cej puţin pentru resursele spiritului ei, adăugă cu un ton vehement :
— Nu pot să spun ce se petrecea în inima ei în seara aceea, dar ştiu ce era în a mea : spaima pentru vechea casă, spre care fusesem atrasă fără să vreau, poate prin forţa tragediei ce se desfăşura acolo ; o spaimă care mergea pînă la delir, pînă la nebunie, şi care mă sili să fug într-o direcţie opusă celei a locuinţei mele, spre locuri pe care le vizitam de obicei cînd eram mai fericita.
Judecătorul aruncă o privire spre juraţii care clătinau în neştire din cap. Clătină şi el capul, revenind la asalt.
— încă o întrebare, domnişoară Turner. Cînd ai auzit Ţăsunînd detunături în liniştea adîncâ a bibliotecii, ce semnificaţie i-ai atribuit ?
Ea îşi duse din nou mîinile la urechi, neputîndu-şi parcă stăpîni gestul acesta instinctiv la pomenirea armei mortale, 6poi, aproape în şoaptă, răspunse :
— Mă gîndeam la ceva îngrozitor... ‚Era noapte... şi noaptea cazi în voia fricii'superstiţioase...
— Cu toate acestea, peste un ceas sau două, declarai că locul acela blestemat nu-ţi provoca nici o frică, nu-ţi inspira nici o atracţie morbidă. După ce te-ai întors acasă ai uitat teci faima lui sinistră şi „înfricoşările" dumitale superstiţioase ?
— Poate că da... însă amintirea lui avea să-mi revină în ţurînd... Groaza, temerile pe care le încercam au fost, vai ! îndeajuns de îndreptăţite de evenimente.
107
Judecătorul nu încercă s-o contrazică.
.^upă ultima dumitale vizita în casa Moore, cînd te-ai întors m compania domnului Jei'frey, n-ai avut cu ei o discuţie intimă... o discuţie fă"ă martori ?
— Nu,
— N-aţi scliimhat nici un cuvînt ?
— Poate cîteva cuvinte... era firesc.
— Eşti dispusă să ni te împărtăşeşti ?
- Ea rămase buimacă şi' păru că-şi scrutează amintirile.
— Nu cred că voi reuşi... '
— Nu poţi să reproduci nimic din conversaţia aceea ?
— Ne-am spus puţine lucruri... •— Vorbeaţi englezeşte ?
— Nu..., franţuzeşte, cred...
— Ai putea r,ă ne traduci ?
— Sînt dezoiată, dai' acum nu mă ajută memoria.
— Vei fi mai noroco^sî în relatarea conversaţiei din ziua următoare ?
— Nu..., nu.
— Nu poţi să ne repeţi o singură frază, un singur cuvînt din conversaţia d M mi ta! P clin ziua aceea cu domnul Jeffrey ?
— Nu.

— Acesta e răspunsul dumitale definitiv ? Interogatori u L era. în mod ,vădit, un supliciu pentru fată. Sufletul ei orgolios fremăta de revoltă. Cu obrajii, aprinşi, cu o 'ii scînteielori, ea îl măsură-pe omul care o chinuia as-L "<:'! F !'.n fel de irezistibilă simpatie, de dorinţă arzătoare de a o a ira, se trezea !a toţi bărbaţii prezenţi în salS: Dnr d'r'ă ir'rnile erau lu.lburale, raţiunea veghea, aşa cum putu să te vdă cînd judecătorul, cu o uşoară înclinare a capului, o invită pe martoră să ia loc,
Fmediat iuraţii, o clipă mişcaţi, îşi reluară aerul sur.îbru, preocupat, iar lumea îi privi cu nelinişte. Care va fi verdictul lor ?...
Iuţeala ru care juraţii ajunseră la o concluzie produsa asi'nra asistenţei o impresie penibilă. Pronunţarea se făcu cu o Kotărîre uluitoare. Se scursese abia o jumătate de'oră cînd r-'ntrară în sala de şedinţă şi primul jurat anunţă că era gata s" rostească verdictul.
— Sîntem de părere, declară primul jurat cu ton solemn, că decesul Veron.icăi Moore-Jeffrey, al cărei cadavru a fost glsit pe la orele zece seara, la data de 11 mai, în casa sa reocupată din Waverley Avenue, a avut drept cauză un glonţ
108
de revolver primit în inimă ; revolverul era legat de mîna ei printr-o panglică de mătase. Faptele nepărînd să coroboreze cu prima ipoteză, — aceea a unei sinucideri, — opinăm că este necesar să se descopere cine a tras focul de revolver.
Pe cît era de penibil fără să-i pronunţe numele, verdictul o acuza pe domnişoara Turner.
Un lung murmur se înălţă în public iar domnul Jeffrey ridicîndu-se brusc în picioare, păru gata să dea curs unei indignări violente, însă domnişoara Turner, întorcîndu-se spre el. înălţă mîna cu un gest poruncitor şi o ţinu aşa pînă cînd el se aşeză din nou.
Gestul, măreţ dar absolut inexplicabil, dădea anchetei un epilog dramatic ; toate inimile palpitară ; pe măsură ce sala se golea limbile începură să trăncănească.

CAPITOLUL XV

în seara aceea n-am schimbat nici trei vorbe cu camarazii mei în cursul orelor de serviciu. Capul meu nu era decît un .vîrtej de regrete, de planuri, de raţionamente, deducţii contradictorii, în ochii mei, domnişoara Turner nu mai era o culpabilă : presimţeam în ea cea mai mişcătoare, cea mai no-- bilă dintre victime, şi aş fi dat orice să împărtăşesc celorlalţi convingerea irezistibilă care pusese stăpînire pe mine. Victima cui ? A vreunui sentiment exagerat al datoriei, fără îndoială, a cărui natură nu puteam s-o ghicesc, dar pe care îmi iţirăm s-o descopăr, chiar dac-ar fi trebuit să urnesc cerul şi pămîntul din loc spre a-i încredinţa de eroare pe aceia care, asemenea lui Durbin, o condamnau mai înainte chiar ca judecata să fie pronunţată.
Trebuie să vă spun că Durbin avea ceva împotriva frumoasei şi nefericitei făpturi ; şi atît ar fi fost de-ajuns pentru a mă face să adopt un punct de vedere contrariu. Căci era între noi, natural, şi o rivalitate profesională, în orice afacere de natură să dea loc la discuţie, ne găseam întotdeauna în tabere opuse. Succesul micii mele anchete personale îl fă-ci'S3 ostil ; de aceea îşi lua acum revanşa. Aerele de superio-r.' 'te pe care socoti de cuviinţă să l? afecteze după interogatoriul Turner mi se părură nesuferite şi ţineam insistent să-L
109
înfund pe el şi s-o justific pe ea. Zelul meu nu era deci dez-inieresat, însă nu fu mai puţin activ. Căutam, zi şi noapte, mijloacele să dovedesc nevinovăţia aceleia pe care o consideram înainte cauza, dacă nu complicea morţii surorii sale. Nu fiindcă s-ar fi părut să am multe şanse de reuşită ; aproape în ochii tuturor partida era pierdută pentru domnişoara Tur-ner ; -şi totuşi, cu o încăpăţînare aproape nesăbuită, mă ataşam de convingerea mea; insistam în a-căuta, a nădăjdui, împotriva oricărei raţiuni, să descopăr un fapt nou, capabil să reducă la neant presupunerile care se ridicau împotriva ei.
Dar unde să găsesc faptul nou ? Pe lîngă cele pe care principalii interesaţi refuzau să le spună, se părea că nu mai este nimic de aflat din detaliile dramei. Zadarnic îmi băteam capul. Alibiul lui Fţancis Jeffrey fiind indiscutabil, el scăpa do o complicitate directă, deşi se vorbea despre influenţa lui aiupra domnişoarei Turner care L-ar fi descotorosit de acea f meie care-L stînjenea. în ceea ce mă priveşte, nu puteam a: nite această acuzaţie monstruoasă ; preferam să rămîn *la* a miatia fetei : să cred orbeşte că, vizitînd casa Moore, ea se oprise la uşa bibliotecii, fără să intre ; şi că funda despre care se făcuse atîta caz, a fost înnodată în condiţiile indicate de ea.
Aserţiunile acestea, recunosc, erau puţin convingătoare ; iar dacă aş fi fost mai puţin obsedat de ideea mea, le-aş fi calificat, probabil, împreună cu majoritatea publicului, ca suspecte. Nu voiam să fac însă cu nici un preţ aceasta şi căutam cu febrilitate explicaţia care-mi scăpa, în încîlceala aceea de gînduri,

bănuielile se îndreptau în direcţia unchiului David. Dar bănuielile acestea nu stăteau în picioare. Care om, intrat prin mijloace criminale în posesia unei mari averi, ar fi fost capabil să arate bucuria naivă de a se găti cu haine noi şi a se lăfăi, în văzul tuturor, în luxul acela recent dobândit. Atitudinea lui era, dacă vrem, aceea a unui perfect egoist, dar nu şi a unui culpabil. Cu cît adînceam înnebunitoarea problemă, cu atît mă împotmoleam în îndoială şi incertitudine ; pentru a obţine o oarecare lumină, întocmii o listă cu punctele care, de bună seamă, influenţaseră verdictul şovăielnic al juraţilor. lat-o :

1. Curioasa uşurare manifestată de domnul Jeffrey cînd a găsit un bilet al soţiei sale prin care-i anunţa intenţia de a-şi pune capăt vieţii.
2. Asemănarea scrisului celor două surori, sugerînd ideea că mesajul putea să fie fals, substituit biletului adevărat scris de doamna Jeffrey ;

3. Faptul că volumul în care a fost lăsat biletul se afla» în mîinile domnişoarei Turner înainte ca domnul Jeffery să-! răsfoiască ;
4. Imediat după ce umblase cu cartea, domnişoara Turnei scotocise în sertarul unde domnul Jeffrey îşi ţinea revolverul
5. Nu exista nici o dovadă, chiar dacă revolverul nu fusese văzut în mîna ei, că ea nu L-ar fi găsit în sertar ;
6. Faptul că ea mărturisea a fi legat un obiect necunoscut probabil revolverul, de mîna surorii sale, înainte de plecarea acesteia ;
7. Domnişoara Turner recunoscuse, după unele ezitări, ci *s-a* plimbat nu numai pînă la casa Moore, dar că a şi trecu; pragul casei, pătrunzînd pînă la uşa bibliotecii, chiar în mo-inentul cînd detunătura se auzea înăuntru ;
8. Că deşi admitea faptul acesta, ea ţăgăduia energic *că* i-ar fi venit ideea unui atentat împotriva surorii sale, susţi-nînd că l.a zgomotul focului de armă a fugit într-o stare de Spirit atît de tulburată încît nu-şi.mai amintea deloc drumu Urmat sau timpul scurs pînă în momentul cînd se pomeri' acasă, faţă-n faţă cu un agent de poliţie ;
9. Că la vederea agentului a scos un strigăt de groază trădînd astfel că-şi dădea seama de rolul acestuia mai înainte ca el să fi scos vreun cuvînt ;
10. Că luminările găsite în casa Moore erau identice *m* acelea pe care domnul Jeffrey le cumpărase şi care i-au fosl predate la domiciliu ;
11. Că domnişoara Turner era, în afară de bucătăreasă, singura persoană prezentă în momentul predării şi că, imediat după ieşirea din oficiu, s-a observat dispariţia pachetului ;
12. Ocaziile de a sta de vorbă cu domnul Jeffrey, dupâ moartea soţiei lui, nu-i lipsiseră domnişoarei Turner deoarece se scursese un timp oarecare pînă ce poliţia să înceapă o anchetă serioasă.

Se cuvine să adaug că, inexplicabilă în primul moment al izbucnirii dramei, atitudinea domnişoarei Turner a fost destul de echivocă în decursul interogatoriului public pentru *a* impune convingerea că ea ascundea o mare parte din ceea ee se întîmplase după căsătoria tinerilor soţi ; acelaşi echivoc plana asupra depoziţiei domnului Jeffrey; şi, în ciuda alibiului eliberator, opinia curentă persista, în ideea că el dorise si scape de o legătură matrimonială devenită imediat apăsătoare şi că-L ajutase la aceasta cumnata lui. Nici cea mai deplină sinceritate n-ar fi putut înlătura această bănuială.

rezumatul, mă străduiam să găsesc o explicaţie reticenţelor domnişoarei Turner şi, cînd nu mai întrevedeam nici o speranţă, o rază de lumină ţîşni subit. La drept vorbind lumina era slabă, dar şi cea mai neînsemnată licărire era bine venită, îmi amintii că, la interogatoriu, domnul Jeffrey a declarat că soţia sa a încetat *de a* mai fi ca înainte din momentul în care trecuse pragul fatal al casei Moore, şi eu rnă întrebam, dacă se dăduse o atenţie suficientă stării mentale şi conduitei tinerei mirese în momentele care precedară şi urmară catastrofa. Şocat de ideea aceasta căutam să derulez scena ceremoniei nupţiale, mai completă decît ceea ce citisem în ziare, începui prin *a-mi* aranja o întîlnire cu reporterul al cărui articol l-am reprodus mai sus şi-L întrebai de la cine deţine amănuntele care impresionară tot Washing- , tonul în seara căsătoriei Jeffrey-Moore. Pentru mine era lirri-pede că le avusese de la un martor ocular, de la un invitat. El se lăsă puţin rugat, dar după multe insistenţe lăsă să i se smulgă numele doamnei Freeman, o tînără femeie care, cu relaţii în cea mai aleasă lume şi în presă, consimţea să fur- ' nizeze gazetelor cele mai subtile palavrageli pe care le cunoştea în amănunt. Nu voi povesti prin ce mijloace machia-

velice izbutii s-o văd pe doamnă, să-i cîştig încrederea, îmi este de-ajuns să spun că am reuşit s-o conving să-mi vorbească despre subiectul care-mi stătea pe inimă.
Slăbiciunea simpaticei persoane fiind aceea de a vrea să cunoască mai mult decît ceilalţi orice chestiune mondenă, socotii nK.ianit să-rni dau, în legătură cu căsătoria Jeffrey-Moore, aere de informaţie superioară. Ea a căzut imediat în cursă :
— Ceremonia a întîrziat mult, spuse ea cu însufleţire. Ştiaţi asta ? De ce ? Pentru că mireasa nu era gata ; sosise deja coafată dar ţinu neapp'"[1] să se îmbrace singură şi, timp de trei sferturi de oră, camerista ei aşteptă în fundul coridorului să fie chemată pentru a-i prinde voalul...
— Ce fantezie curioasă ! exclamai eu.
— Membrii familiei Moore au fost întotdeauna bizari, ştiţi bine.
— .Dar trei sferturi de oră întîrziere ! Desigur că invitaţii au avut toate motivele să se impacienteze...
— O, aveau cu ce se distra : admirau frumuseţea domnişoarei Turner. p'efanţa looorîniciilni : pv^minau curioşi vechile Ziuun cu teuuiut suiihnu... iii ceea ce mă priveşte, eu aveam ceva mai bun de făcut : observam purtarea Veronicăi Moore.

O văzusem intrînd şi înţelesei că nu se afla în apele ei, mai înainte chiar ca vestea să-i fi justificat starea de agitaţie, însuşi faptul de a se cununa fără buchetul de mireasă nu spune destul ? Dacă n-ar fi fost atîtea alte lucruri de comentat, cu siguranţă că s-ar fi vorbit mai mult despre "nepăsarea aceasta, însă evenimentul principal eclipsă într-atîta incidentele mărunte încît numai eu observai faptul, şi alte două-trei doamne, poate...
— Care doamne ? o întrebai.
— O, nu au importanţă ! Două doamne din cea mai bună societate. Mă aflam cu ele pe palierul etajului întîi, în faţa coridorului ce ducea la camera unde mireasa îşi aranja toaleta. Era înainte de aflarea catastrofei. Pe. toate trei ne adusese acolo acelaşi motiv. Domnişoara Moore urma să poa'rta dantele minunate, moştenite de la bunica, aşa cum nici cu aur nu mai poţi să găseşti, şi eram hotărîte să le vedem, chiar cu riscul de a nu mai găsi locuri jos, în momentul ceremoniei. Cele două doamne vorbeau cu aprindere şi flecăreala lor mă ajută să-mi petrec timpul. Care era subiectul conversaţiei ? însuşi buchetul ce avea să fie uitat mai tîrziu şi pe care avui răgazul să-L contemplu atunci în voie. Căci băiatul care-L adusese nu fusese primit în camera domnişoarei Moore şi, neştiind ce să facă, stătea acolo, cu trofeul în mînă, cu panglicile lungi atîrnînd în jos, cu parfumul florilor ce îngreuna aerul. Aştepta de-o oră, iar cele cîteva bătăi timide pe care el le repeta în uşă la răstimpuri, produceau în mine senzaţia bizară pe care vecinele mele păreau a o împărtăşi.
..— E nemaipomenit ! strigă una scoasă din fire. Stă zăvorită în cameră de rnai bine de un ceas. N-o primeşte nici măcar pe cameristă. Preferă să se îmbrace singură, zice ea. Nu, zău, Veronica Moore întrece marginile originalităţii pe care Moore-ii şi-ati îngăduit-o întotdeauna !"
— La care cealaltă adăugă cu un ton semnificativ că atîtea bizarerii neliniştea în cele din urmă şi că se bucura că fiul ei nu este în locul lui Francis Jeffrey.
„— Eh, draga mea, nu vorbi aşa ! rosti cea dinţii. Cînd ai o sută de milioane de dolari cîte ciudăţenii nu-ţi sînt trecu l e cu vederea ?..."
Şi fiindcă tot Washingtonul ştia că fiul în chestiune aspirase el însuşi să se însoare cu milioanele acelea, ea socoti cu cale să schimbe discuţia.

r -__ De ce nu vine Cora să-şi anunţe sora că buchetul
este aici ? Domnul Jeffrey nu s-ar bucura deloc ştiind ce prit mire se face acestui buchet dăruit de el. Căci, bineînţeles, eî trimite florile acestea admirabile...
„— Domnişoara Turner a venit în două rînduri s-o implore să se grăbească, să accepte un ajutor, reluă cealaltă. N-ş vrut să audă nimic. Veronica e mult prea voluntară ca să asculte pe cineva !
„— Sst! Vorbeşti prea tare !"
Avertismentul mă amuză atît de mult încît aş fi izbucnit în rîs dacă altcineva nu-mi atrăgea atenţia. Un tînăr cu pi* cioare lungi, cu părul creţ, se ivise pe palier şi înlăturîndu-L cu brutalitate

pe băiatul de la florărie, începu să bată foartâ tare în uşă. Zadarnic. Nu se mişcă nimic. De aceea, neavînd timp de pierdut, sau mai energic decît ceilalţi, el se porni să strige cu toată puterea :
„— Domnişoară, a sosit buchetul ! Şi am o comunicare !...' O comunicare *urgentă !* Şi trebuie la ea răspuns imediat !
Deşi aceste cuvinte fuseseră mai mult urlate, nu cred că ele au trecut dincolo de etaj din cauza hărmălaiei de jos ; ştiu încă că ele avură ecou pentru Veronica deoarece şa se hotărî,' în sfîrşit, să întredeschidă uşa, dar aşa de puţin încît băiatul trebui să-şi apropie gura de întredeschizatură pentru a transmite mesajul şi a primi răspunsul.
Din motive pe care nu le cunosc, răspunsul zăbovi ; iar gălăgiosul îl pretinse cu glas tot mai tare, împingând în acelaşi timp buchetul prin deschizătura îngustă, în dauna florilor admirabile...
Cînd însă îl primi, în sfîrşit, el căpătă o figură zăpăcită şi-L văzui depărtîndu-se, mormăind nu ştiu ce. — Găsiţi, nu-i aşa, amănuntele acestea neserioase, prea puţin vrednice să fie reproduse ?... Dar ele nu dovedesc că purtarea Veronicăi era, chiar mai înainte ca fatala veste să fi contribuit la tulburarea minţii, bizară, incoerentă, fără judecată ?... Eu cred în sinuciderea ei. Accept şî explicaţia care reiese din biletul ei. Dacă-L iubea pe Francis Jeffrey, ar fi făcut atît de puţin caz de florile lui ? Ar fi depus atîta încetineală şi silă în a se găti, spuneţi-mi ?...
Eu aveam nevoie de fapte, nu de o discuţie sentimentală, încercai s-o readuc pe doamnă la expunerea simplă a lucrurilor pe care le putuse observa.
— Departe de a mi se părea neserioase, toate detaliile acestea mă interesează foarte mult, îi spusei. Sînt de aceeaşi
li/
părere cu di imneavoastră. Da, nefericita femeie începea să vadă cum mintea i se întunecă... Dar să nu mergern afit de departe, vă rog. Uşa camerei s-a închis în urma mesagerului. Cînd s-a redeschis ?
— Abia peste treizeci sau treizeci şi cinci de minute. Domnişoara Turner a revenit încă de două ori ; domnul Jeffrey a trimis să ceară explicaţii ; ora fixată pentru cununie trecuse demult ; pînă şi cei mai calmi începeau să se formalizeze, cînd uşa se deschise în sfîrşit şi Veronica, chemînd-o cu ton scurt pe camerista care moţăia în fundul coridorului, îi porunci să vină şi să-i prindă voalul. Aproape imediat după aceea, ea coborî fără s-o intereseze cum era pus... Repet, era ceva curios, nefiresc în atitudinea ei. Veronica nu se afla în starea ei normală !
Izbutii, coborînd repede după ea, să ocup un loc în aşa fel încît să nu pierd nimic din ceremonia cununiei. Pot să vă afirm că, în momentul cînd Francis Jeffrey se aplecă să-i dea miresei sărutul de rigoare, ea făcu o mişcare vizibilă de retragere ! Ce spuneţi despre asta ? Nu era un semn clar al acelei antipatii invincibile despre care vorbea ultimul ei mesaj ?
După ce o felicitai pe doamnă, după cum se cuvenea, pentru fineţea spiritului ei de observaţie, vrui să aflu dacă-L mai văzuse pe curierul care vorbise cu domnişoara Moore.
— Dacă l-am mai văzut pe băiat ? Un moment... Da, l-am mai văzut ; în două rînduri chiar. Prima dată în fundul vestibulului de la parter. Vorbea cu domnul Jeffrey ; părea că-i destăinuieşte ceva : poate faptul că bietul buchet dispreţuit fusese înmînat cui i se cuvenea...
— Şi a doua oară unde L-aţi mai văzut ?
— La uşa cupeului. Cu cîteva secunde 'înainte de plecarea alaiului nupţial.
— Ce făcea acolo ?
— Vorbea -cu doamna Jeffrey ; şi- am fost surprinsă vă-zîndu-L cu o faţă strălucitoare de bucurie, pe cînd toţi din jurul lui fugeau livizi şi înfricoşaţi.
— Cunoaşteţi numele băiatului ? o întrebai cu ton indiferent.
— Numele lui ? Deloc, însă îi cunosc mutra. Este un vînzător de la Rancher. De ce mă întrebaţi ? 'Credeţi că ar putea să vă dezvăluie vreun detaliu inedit ? A, dacă ar şti
115
ceva, am fi auzit demult vorbindu-se despre el ! Oamenii aceştia sînt nişte colportori straşnici de cleveteli...
Mă retrasei, nu mult mai lămurit, dar destul de satisfac ut că adunasem cîteva informaţii noi ; şi potrivit metodei mele, mă apucai cu sîrguinţă să le clarific, după cum urmează :
1. Ceremonia cununiei a întîrziat cu .vreo trei sferturi de oră ;

2. întîrzierea a avut loc dintr-un capriciu al miresei care dorea să rămînă singură în timp *ce* se îmbrăca.
3. Buchetul miresei nu a figurat la ceremonie, în precipitarea ultimelor momente, el a fost uitat sau lăsat dinadins ;
4. Veronica a primit înainte de a coborî, un mesaj insistent, ba chiar poruncitor. De la o persoană din familie ? Poate, în orice caz, ea răspunse mesajului pe cînd, faţă de toate celelalte chemări rămase indiferentă.
5. Mesagerul manifestă uimire la răspunsul care i se dădu ; el arătă, mi se spuse, „o figură zăpăcită". Cu toate acestea, se abţinuse să sufle vreun cuvînt. în timp ce toate limbile 'se dezlegau, cînd fiecare voia să aibă vreun crîmpei de rol în afacere, el, care realmente luase parte la dramă, rămînea cu gura închisă. Ce motiv sau ce influenţă îl îndemna să tacă ? Trebuie aflat.
6. Cînd domnul Jeffrey se aplecă asupra miresei să o sărute, ea făcu o mişcare vizibilă de retragere. Trebuia văzut în asta un semn de veritabil dezgust ? Cuvintele ultimului ei adio, departe de a fi falsificate, exprimau oa-re adevărul adevărat ?
7. N-a mai încercat să urce la etajul întîi sau să -trimită pe cineva pentru a-i aduce obiectele de valoare şi veşmintele uitate, ci s-a grăbit să părăsească, împreună cu restul invitaţilor, casa fatală.
Din puzderia de amănunte, faptul cel mai semnificaţii sau mai puţin neînsemnat fiind desigur tăcerea mesageru şi a băiatului de la florărie, pornii fără întîrziere să-i caut să-i fac să se destăinuiască. Dar aici mă aştepta o surpriză, dacă nu un eşec. Băieţaşul de la florărie îşi părăsise postul fără să pot afla unde plecase ; şi nu izbutii să pun mîna nici pe vînzătorul de la Ranrher. „Jim .Creţul" îşi părăsise şi el serviciul, dar pentru a se duce la corpul voluntarilor din Sân Antonio.

Simultana dispariţie se datora unui simplu hazard, sau er.i .^aliatul unui anume plan ? Trebuia să elucidez acest aspect. Vizitai toate locurile şi interogai pe toţi cei c<?jre putuseră să-i vadă pe băieţi, dar fără a descoperi cea mai slabă dovadă de înţelegere între ei. De asemenea nu-i auzise nimeni rostind un singur cuvînt cu privire la drama Jeffrey-Moore ; micul florar avea un aer stupid cînd se discuta despre ea iar celălalt arăta atîta mulţumire la perspectiva de a fi participant la campania din Cuba. încît nici un alt subiect nu părea capabil să-i reţină atenţia. Pornind în căutarea familiei tînă-_rului voluntar, descoperii în cele din urmă o soră al cărei unic sprijin era el, şi c'-re se bucură să-mi vorbească despre dragul ei Jim.
El fusese cowboy în Vest îmi spuse ea : nu existase altul mai cutezător şi mai brav şi, în clipa declarării războiului, el manifestă o dorinţă arzătoare de a se înrola pentru Cuba. însă el era bun în măsura în care era viteaz. Nu voia, în ca- -zul că s-a r întîmpla să moară, să-si lase sora fără mijloace de trai, şi era sărac lipit"! Curo a rezolvat problema, ea nu ştia. Cu trei săptămîni înainte era disperat că nu-şi poate realiza proiectul. Apoi, deodată, fără vreo explicaţie, venise în goană strălucitor, nebun de bucurie, cu vestea că se înrola îr,'---un corp "de rough-riders ; că ea nu trebuia să ducă grija zi'ji do rnîine ; că el a depus la bancă, pentru ea, suma de cinci sute de dolari, în ces* ce-i priveşte pe el, spunea cu voioşie, sora lui ştia că e invulnerabil , nici gloanţele, nici frigurile nu-L putuseră atinge.
• — Cînd a anunţat că a depus pentru dumneata bani la bancă ?
— Pe data de 23 aprilie.
La două zile după căsătoria Jeffrey-Moore. Convîngîn-du-mă de data aceasta că eram pe drumul cel bun, îmi continuam ancheta cu mâi mult zel. Am aflat astfel că tînărul voluntar se şi afla la Tâmpa, în Florida, cu colonelul Wood. Pentru a fi admis în corpul de elită, intervenise, desigur, pe lingă un personaj important. Cine era personajul ? După un număr infinit de demersuri, de alergături inutile, .de eşecuri şi bruftuiri, am reuşit să at'lu : omul influent nu era altui decît Francis Jeffrey.

CAPITOLUL XVI
Mi-am petrecut seara meditînd, recapitulînd faptele mici şi mari în legătură cu această problemă, apropiindu-le de re-centa-mi descoperire, şi convingerea se impunea : Jim ştie ceva ! Jim va trebui să vorbească !
Da, dar Florida este tare departe şi timpul, mijloacele mele, erau mai mult decît limitate. Ca să pot pleca mi-ar trebui un concediu şi bani. Le voi obţine numai prin simpla înfăţişare a modestului indiciu pe care-L descoperisem ?... Nu, se va pretinde, fără îndoială, ceva mai concret ?... Adîncii iar problema.
Care putea să fie cauza numeroaselor toane ce caracterizară conduita Veronicăi Moore în ziua nunţii ei

? De ce s-a încăpăţînat să se îmbrace singură, ea care nu era obişnuită, într-o zi în care orice femeie ţine să arate neobişnuit de strălucitoare ? Ce-o preocupa, făcînd-o surdă la toate chemările ?... Mereu venea- acelaşi răspuns : n-avea chef să se căsătorească. Ultima oră din viaţa ei de fată a fost, poate, o oră de luptă şi de zbucium. Nu-şi dăruise cumva inima altuia ? Desigur, lucrul părea puţin probabil. Mai mult decît oricare alta, supoziţia aceasta ar putea explica majoritatea bizareriilor. Ora pe care logodnicile o consacră de obicei toaletei- lor, speranţelor lor vesele, a fost o oră de amintiri sfîşietoare, *de* rămas bun pentru o iubire nefericită ? în cazul acesta era natural ca ea să dorească să fie singură şi ca orice întrerupere s-o enerveze. Poate că la fiecare chemare se afla în genunchi. Poate...
La acest gînd mă cuprinse o emoţie puternică, îmi reamintii de pilitura de metal pe care o culesesem de pe marginea mesei de toaletă, grăunţele scînteietoare care erau desigur din aur. De unde proveneau ele ? Poate că, în ultimele momente ale vieţii sale de fată, Veronica Moore încercase să $e descotorosească de vreo bijuterie pe care nu voia s-o păstreze în noua ei existenţă. Care era bijuteria ? Avînd în vedere ora şi împrejurările, ea nu putea să fie decît o verighetă, simbolul vreunei legături vechi.
Se deduse că zgîrletara uşoară observată pe mîna ei fusese făcută atunci cînd verigheta a fost smulsă cu brutalitate în jeara morţii. Nu era însă mai plauzibil să se fi rănit cu pila In dimineaţa căsătoriei, mica rană deschizîndu-se seara ?...

)acă Durbin şi ceilalţi s-ar fi gîndit să caute originea pilituriloa ir fi ajuns la aceeaşi concluzie. Dar ei nu dăduseră nici o mportanţă acestui amănunt.
Pentru mine, indicaţia era precisă. Cerui permisiunea să ixaminez inelele pe care doamna Jeffrey le. lăsase pe masa le toaletă, înainte de a se duce pentru ultima oară la casa kîoore, dar, în ciuda celui mai atent examen, nu găsii pe nici mul cea mai neînsemnată urmă de pilă. Ipoteza mea fu astei confirmată şi încercam să fac un nou pas înainte. Voiam să iflu dacă nu cumva, înainte de nuntă, Veronica purta pe ds-;et vreun inel care să fi dispărut în ziua aceea, îmi trebui :am o săptămînă pentru a mă încredinţa că pornisem pe dru-nul bun, dar izbutisem, şi aceasta era partea esenţială.
In posesia faptului, lăsai frîu liber imaginaţiei. Mi-o în-:hipuiam pe fată, agitată, înspăimîntată, singură în camera ugubră ; vrînd să-şi scoată inelul şi constatînd că era prea itrîmt, chiar pentru degetul ei delicat. Atunci folosise o pilă, l smulsese cu forţa, rănindu-se uşor. Ce a făcut apoi ? Limpede, :a şi cum aş fi asistat la scenă, văzui silueta albă a logodnicei tplecîndu-se pe fereastră, împingînd oblonul, aruncînd în bu-•uienile înalte inelul pe care nu mai avea dreptul să-L păs,* reze.-.. împinse oblonul care n-a mai fost apoi fixat şi cârd i contribuit în mare parte spre a ne atrage atenţia asupra :asei blestemata...
Mă hotărîsem să explorez cu minuţiozitate iarba de sub ereastră. Dar nu voiam să fac lucrul acesta făţiş. Nu ţineam iă-mi atrag batjocurile lui Durbin sau să trezesc bănuielile îomnului Moore care, neintrînd în posesia oficială a casei ;ale, îşi acorda cel puţin plăcerea de a o supraveghea ziua i noaptea.
Acţiunea prezenta deci dificultăţi serioase. Dar eram în măsură s-o duc la capăt şi elaborai curînd un plan graţie :ăruia cea mai neînsemnată tufă de iarbă din faţa casei Moore /a fi cercetată sub nasul unchiului David, în ciuda supărării
ui.
Am adunat un grup de copii de pe stradă, le-sm făgăduit in prînz copios dacă izbutesc să găsească bucăţile unui inel pierdut cîndva de mine pe peluza unei case unde eram de serviciu. Le-am sugerat să folosească ca pretext, pentru a ntra în curte, mingea cu care se jucau pe stradă şi pe care trebuiau s-o arunce în grădină de unde, sărind peste zid, iveau să meargă s-o caute. Planul îi însufleţi atit de mult)e ştrengari încît, o clipă, mi-era frică de nereuşita lui. Dar

sfaturile de a cruţa celelalte plante şi de a nu călca iarba ţfau atît de precise, încît ei porniră la drum într-o ordine perfectă care-mi îngădui să întrevăd succesul.
Eu nu-i însoţii, îmi luă locul Jenny pentru a-i supraveghea şi mititica se achită admirabil.
în vremea aceasta, băieţii scotoceau prin iarbă cu o hărnicie mistuitoare şi, în mai puţin de zece minute, terminaseră explorarea. Cu zîmbeţul ei cel mai seducător micuţa mea Jenny declarase că se duce repede să-i descrie mamei «ale pavilionul fermecător, cînd pfe trotuarul celălalt se dez-lănţui o hărmălaie şi banda ştrengarilor o luă la goană, mîn-cînd pămîntul.

Jenny pricepu că inelul era găsit.
Cînd micii mei emisari îmi predară inelul, nu-mi mai încăpeam în piele de bucurie ! Şi fflndcă Jenny, prietena mea 0\irioasă, îşi făcu apariţia în momentul acela, examinarăm împreună descoperirea.
Era un cerc de aur, micuţ, sfărîmat şi răsucit, aşa cum mă aşteptam, cu un rubin la mijloc. *Ge* rol jucase şi mai urma fia joace delicatul inel în viaţa misterioasă, în moartea şi mai misterioasa a Veronicăi Moore ? Faptul că inelul fusese scos In chip atît de tainic şi cu atîta grabă (evident, el fusese pilit, scos din deget cu forţa) indica limpede în ochii mei că posedam relicva unui amor juvenil a cărui amintire devenise inoportună. Cum aş putea să dezleg misterul acestei drame ? Cum Să aflu dacă era vreo legătură între acest obiect şi pretinsa
telozie a doamnului Jeffrey în cursul aşa-zisei luni de miere ? aptul că între cei doi fuseseră unele dispute pe această temă e limpede de înţeles ; dar că originea lor trebuia raportată Qhiar la evenimentele din ziua căsătoriei, ideea comporta tot felul de posibilităţi neprevăzute...
Se impunea să verific neapărat dacă mă aflam pe drumul bun sau dacă mergeam pe unul greşit, încotro să-mi îndrept paşii ? Decizia pe care o înlăturasem ca inpracticabilă era în fond singura care se oferea : să-L văd pe acel Jim, să-i smulg tot ce ştia. Ce mesaj atît de urgent aducea el domnişoarei Rîoore ? De ce ş-a arătat, rînd pe rînd, atît de buimăcit şi de bucuros ? Ce avea de spus domnului Jeffrey şi miresei, de natură să captiveze atenţia lor în acele clipe de panică generală ? De unde veneau banii depuşi de el în bancă ?
Perspectiva de a obţine răspuns la o singură întrebare din cele două nu merita osteneala unei călătorii îndepărtate ?
L-20
Da, dar dacă Jim refuza să vorbească, dacă rezultatul anchetei era nul, — cîţi bani, cîtă vreme, pierdute ! Simţeam nevoia să mă sfătuiesc cu cineva ; şi totuşi ezitam. Blestematuj! meu orgoliu şi nu mai puţin blestemata rnea gelozie împo'» triva lui Durbin deveneau pentru mine un obstacol de netrecut.
Trecuse o săptămînă de la anchetă. Domnişoara Turner rămînea liberă; libertate foarte relativă, de altfel, şi căra era desigur chinuitoare la culme. *Avea* voie să-şi facă plimbarea de fiecare zi, dar numai supravegheată, nu putea să intre nicăieri, şi orice comunicare cu domnul Jeffrey fiin-du-i categoric interzisă. Cu toate acestea îl vedea, sau mai bine zis, i se dădea ocazia să-L vadă. Zilnic, la ora trei după amiază, ea trecea călare pe dinaintea locuinţei cumnatului ei, iar detectivul plasat acolo în postul de observaţie raporta ca ea, de fiecare -dată, îşi ridica capul spre fereastra de la etajul al doilea unde el se afla întotdeauna. Abia dacă se salutau cu o simplă înclinare a capului. Dar cînd înălţa capul spra ei, privirea ei era pătrunsă de o atît de frumoasă seninătate, de o atît de mîndră încredere, încît detectivul, uimit că gă-. seşte o astfel de expresie pe figura unei fiinţe ameninţată ca ea, se hotărî să se încredinţeze dacă fizionomia aceea era o mască pentru amăgirea cuiva sau reflecta adevărata ei stare de spirit.
Lăsînd supravegherea imobilului în seama unui camarad, el alergă şi se postă ceva mai jos, la cîteva sute de metri de casa Jeffrey, în calea frumoasei amazoane.
O, ce schimbare ! Raza de credinţă care o transfigura adineaori făcuse loc celei mai amare tristeţi, celei mai sumbre descurajări. Domnişoara Turner încetase, evident, să mai nă-dăjduiască şi numai dorinţa de a-L întări pe cel ce-i era drag îi dădea puterea să afecteze o bravură care era străină de sufletul ei.
Mişcat de spectacolul văzut, omul care-mi era prieten veni să-mi povestească cele ce observase. Eu însumi am fost atît de tulburat, încît simţii deodată spulberîndu-mi-se toate scrupulele. Faşă să mai zăbovese, mă dusei la superiorul meu şi-i destăinui noile mele descoperiri.
A doua zi, trenul mâ duceg spre Tâmpa, cu m|s.|xmea să-L urmăresc şi să-L găsesc cu orice preţ pe „Jim Creţul".
121
CAPITOLUL XVII
Cînd am pornit în căutarea noului martor, războiul se declarase, dar ordinul de plecare în marş spre Cuba încă nu fusese, dat. în timp ce mă aflam pe drum, ordinele îndelung aşteptate sosiră în sfîrşit, astfel că, debarcînd la Tâmpa, nimerii fel învălmăşeala plecării.
în aceste condiţii mi-era, fireşte, greu să pun repede mîna pe omul meu. Mă interesai de el peste tot, dar fără Rezultat ; şi, neîntîlnind pe nimeni care să-mi poată da informaţiile necesare, parcursei tabăra în lung şi în lat pînă ce Descoperii un ofiţer de rough-riders. Fără să-i ofer amănunte $supra obiectului cercetărilor mele, îl întrebai dacă-mi poate fipune unde -aş putea găsi pe James Calvert.
El mă privi atent şi făcu un gest în direcţia corturilor spitalului. Nimic nu putea să mă mire mai mult.

— E bolnav ? exclamai eu.
— Pe moarte, răspunse laconic ofiţerul.
Pe moarte ! Jim Creţul era pe moarte ! Cu neputinţă ! Pusesem greşit întrebarea, ori existau doi James Calvert la Tâmpa. Jim Creţul, fostul cowboy, nu era omul care să sucombe în tabără înainte de a fi mirosit praful de puşcă.
— îl caut pe James Calvert din corpul I de voluntari, spusei. Un băiat voinic...
— Nici vorbă, nici vorbă. Dar febra tifoidă a culcat la 'pămint mulţi băieţi voinici, iar acesta este răpus de-a bine-ffa ! Păcătoasă boală, fără speranţă din capul locului !... Mare ^ăcat, însă...
Nu auzii mai mult. Jim Creţul, muribund! El care se socotea invulnerabil ! El care deţinea secretul...
— Pot să-L văd ? întrebai. Este un lucru important. O jjfacere de poliţie. Un cuvînt de-al lui poate să salveze pe cineva... Mai respiră ?
— Da, dar nu cred să fie în stare să vorbească. Acum cinci minute nu-şi mai recunoştea infirmierul. Şi apoi, ştiţi, ft-ar fi prea prudent pentru dumneavoastră...
Deoarece mizam totul pe această întrevedere, nu voiam să renunţ, din laşitate, să pierd ceea ce mi-am propus să ffealizez.
Am insistat să-L văd şi am fost introdus în infirmerie. Zării în jurul unui pat cîţiva bărbaţi care se dăduseră la o
v parte, nu atît din consideraţie pentru mine sau pentru mi-sJ ;iea mea, ci pentru că nu mai aveau ce sa facă la căpătîiul avului. Am înaintat repede, m-am aplecat la urechea' l muribundului şi am rostit un.nume : acela al Veronicăi Moore. El tresări şi toată lumea a observat acest lucru, în pragul l morţii, o emoţie îl reţinu pentru o clipă şi o umbră de cu-; oare apăru pe obrazu-i livid. Ochii rămaseră închişi, însă ouzele *se* mişcară şi reţinui cuvintele acestea :
— Ţinut cuvîntul... N-am spus nimănui... Era aşa de... Şi atît. îşi dădu sufletul fără să mai fi rostit o vorbă. Toate speranţele mele se năruiau în faţa acestui fapt
inexorabil : moartea. Mi-era, aşadar, sortit să eşuez ? O dată cu moartea acestui om se spulberau toate mijloacele de a stabili realitatea dramei mute pe care credeam că o- ghicisem ; orice speranţă de a afla secretul caro sft-mi asigure triumful .. şi, să salveze, probabil, viaţa Corei Turner.
Copleşit de lovitură, ieşii la aer. în faţa cortului plîngea un adolescent, îl privii cu .o curiozitate distrată, cînd njă simţii deodată prins de mină,
— Luaţi-mă cu dumneavoastră, îngăimă el cu, voce gîtuită, Acum cînd el a plecat nu mai am nici un prieten aici l Luaţi-mă cu dumneavoastră la Washington !
— Cine eşti ? îl întrebai. Şi ce cauţi aici ? Faci parte din armată ?
— Nu, îl ajutam numai pe cal, mormăi el. M£ găsise ascuns în tr*ri, fiindcă... voiam.,., să plec 'din Washington şi i s-a f Acut mi'ă de mine. D-ar acum n-o să-mi mai dea. nimeni nimic. L.!/iţJ-mâ. Ea n-o sa afle nimic... mi s-a spus c-a mu-
'. rit. De altcel, chiar dacă ar trăi, n-aş mai sta aici. M-am să-(r-turat de război, din moment ce *el*... O, era aşa de bună cu mine ! Niciodată n-arn ţinut la cineva mai mult !
— Despre cine vorbeşti ? îl iscodii. Despre mama du-mitale ?... Sora dumitaîe ?...
— Vai, nu ! răspunse el cu o mişcătoare simplitate. N-am 'cunoscut-o niciodată pe mama mea. Vorbesc despre frumoasa
doamnă... doamna care s-a măritat. Ea mi-a d?.t bani să plec din Washington şi, fiindcă voiam să fiu soldat, l-am însoţit pe Jim Creţul. Nu credeam c-o să moară, părea atît de tare !.... Dar ce e, domnule ? Am spus ceva ce 'nu trebuia ?...
— Doamna care s-a măritat ţi-a' dat bani ? exclamai eu. Nu era doamna Jeffrey ?
— Da, aşa îl cheamă pe domnul cu care s-a măritat. Pe el nu-L cunoşteam, dar pe ea am văzut-o...

— Unde ? Pentru ce ţi-a dat bani ? Te duc la Wnsh daeă-rnî spui adevărul.
El aruncă o privire înăuntrul cortului şi . privir^ ..*ii* avu o expresie chinuită.
— Ei nu, acum nu mai e un secret, mormăi el. Craiul spunea că nu trebuie să suflăm un cuvînt dar cu siguranţa că şi-ar schimba părerea dacă ar şti că, vorbind, am posibilitatea să mă întorc acasă. El era aşa de bun cu mine, aşa de bun ! Ce vreţi să ştiţi ?
— De ce ţi-a dat bani doamna Jeffrey ? De ce te-a îndemnat să pleci din Washington ?
Băiatul se înfiora 'sub cerul arzător al Floridei ; făcu un pas înapoi, reveni spre mine şi, în mijlocul hărmălaie! care însoţeşte plecarea unei armate, ajunseră la mine cuvintele acestea articulate slab :

— Pentru că am auzit ce i-a spus lui Jim.
Inima rni se opri, apoi deodată începu să bată, să bată aşa cum niciodată n-o mai simţisem pînă atunci. Va să zică nu era rîăruită orice speranţă. Rămîhea un martor, deşi Jim murise. Copilul nu observa emoţia mea. El contemplă cu o mîhnire de negrăit cortul în care se odihnea prietenul său mort.
—• Ce i-a spus ?
Uimit de întrebarea mea, el înălţă capul.
— O, nu cine ştie ce ! Mi se pare că i-a spus să-L poftească pe domnul în bibliotecă şi să-L îndemne să stea. Jim mi-a spus că nu trebuie să vorbesc despre lucrul acesta niciodată, cîtă vreme doamna va trăi, dar... dar... Cînd vă gîn-diţi să plecaţi, domnule ?
Lăsai întrebarea lui fără răspuns ; simţeam o zguduire misterioasă, o senzaţie ciudată, nelămurită, aşa cum încerci în toiul unei crize intervenţia neaşteptată a Providenţei.
— Dumneata eşti desigur băiatul care a dispărut de la fbrărie ? îl întrebai cu o simuiată curiozitate,, deoarece eram •vproape sigur. Dumneata ai adus domnişoarei Moore buche-•:ul de mireasă ?
— Da, domnule.
Mă simţii obligat să mă aşez. De bună seamă, o putere nai mare decît hazardul călăuzea afacerea asta. Pe ce căi ocolite şi din ce izvor nesperat căpătăm lămuririle !
— Doamna Jeffrey sau mai bine zis domnişoara Moore, căci era încă domnişoară în momentul acela, i-a spus lui Jim
să-L poftească pe musafir în bibliotecă, repetai eu cu glas tare. De ce ?
— Nu ştiu. El i-a spus numele domnului şi atunci ea i-a răspuns în şoaptă, însă eu am auzit-o, şi de aceea mi-a dat bani. Dar acum nu mai am nimic. Vai, domnule, cînd plecaţi ?
— Plec imediat, spusei, şi dumneata pleci cu mine. Repede, să alergăm, nu avem decît zece minute pînă la plecarea trenului şi nu văd ce mai am de făcut aici.

CAPITOLUL **XVIII**

La întoarcere, în drumul spre casă, pentru a înlătura plictiseala călătoriei, mă consacrai unei analize complete a faptelor, aşa cum reieşeaii în urma ultimelor descoperiri şi ajunsesem la următoarele concluzii :

1. Solicitarea categorică a unei, conversaţii, transmisă domnişoarei Moore în ora care a precedat căsătoria, nu venea de la logodnic, aşa cum dedusesem, ci de la un străin cu numele de Pfeiffer ;
2. Răspunzînd cererii, ea a poruncit ca străinul să fie introdus în bibliotecă ;
3. înainte sau după ce s-a achitat de misiunea sa, curierul care aducea ordinul s-a întîlnit cu domnul Jeffrey care i-a vorbit cu aprindere ;
4. Domnul Pfeiffer. şi-a găsit moartea mai înainte ca logodnica să fi coborît pentru a-i acorda întrevederea cerută ;

•5. Domnişoara Moore nu ştiuse pînă după cununie nimic de catastrofă, nimeni din apropierea ei nespunîndu-i un cu-L vint despre eveniment, iar după -ce a fost informată, nu manifestă decît o uşurare ;

6. Deşi toate acestea dovedesc că domnul Pfeiffer era cunoscut de ea, dacă nu de restul familiei, nimeni n-a- suflat o vorbă în legătură cu faptele de mai sus, nici măcar soţul ei care nu contrazise versiunea acceptată că pretinsul străin pătrunsese în încăperea fatală pentru a-şi satisface o cnriozi-
| ţaţe prost inspirată ;
7. Dimpotrivă, domnul Jeffrey s-a străduit să se descotorosească de singurii martori care puteau să spună adevărul cu privire la cele zece minute fatale ;

.24
125

8. Pentru a înţelege pe deplin cauzele morţii Veronicăi, trebuia să aflu următoarele :

a. dacă domnul Jeffrey a aflat de la Jim Creţul că -un bărbat îndrăznea să ceară o întrevedere cu domnişoara Moora în momentul cînd ea era pe p'unctul să coboare pentru celebrarea căsătoriei sale ;
b. dacă a ştiut că bărbatul acela fusese introdus din or^ 3jnur Veronicăi în camera unde moartea a săvîrşit cîteva acţiuni atît de misterioase. ;

Acestea erau concluziile la care ajunsesem în drumu] spre Washington iar cînd sosii aici rămăsei profund^ dezamăi git constatînd că, în ciuda descoperirilor mele pe care Id socoteam cît se poate de importante, parchetul continua să ţînneze procedura împotriva domnişoarei Turner cu intenţia certă de a fi condamnată pentru crimă, în acest context îl suspectam pe Durbin că îmi contracarează în taină acţiunea, 7Aerul î ui batjocoritor mă enervă atît de mult, incit mă hoi tării, oricare ar fi fost proiectele lui sau ale magistraţilor ce-i acordau încredere, să încerc singur un nou efort pentru a jdescoperi misterul crimelor descoperite în dreptul. căminului "din biblioteca fatală. Am constatat că toate încercările pe c.ara le-au făcut alţii înaintea mea de a descoperi ceva în această încăpere misterioasă au eşuat, ceea ce pe mine nu reuşi să hi ă afecteze, Ci dimpotrivă mă înverşunau mai mult axând ca punct de plecare descoperirile recente pe care le făcusem.
Toate investigaţiile de pînă acum avuseseră ca punct da plecare biblioteca dar eu mă hotărîi ,să încep cu o altă încăpere : camera sud-vestică.
în lipsa mea se renunţase la supravegherea casei. Cu toate acestea,' maiorul nostru păstrase cheile şi puteam deci, jfără nici o dificultate, să mi le procur. Nu-mi rămînea decît să distrag atenţia noului proprietar, ceea ce am reuşit să fac ajutat de Jenny. Aşadar, în miezul unei nopţi cînd toate luminile se stinseseră în pavilionul de peste drum, intrai cu în-,drăzneală. Cea dintîi grijă a mea a fost să pătrund în bibliotecă pentru a verifica dacă lucrurile rămăseseră neatinse, aşa cum le ştiam eu. Printre obiectele revăzute se afla şi volumul care, după cercetările grăbite din prima noapte, îmi făcu ^impresia că a fost răsfoit de curînd. Tot ce fusese atins *In* casă, cu puţin înainte sau chiar în timpul cînd se produsese Şnoartea misterioasă, putea să furnizeze indicii pe care nt aveam dreptul să le neglijez. Poziţia cărţii pe un raft pre?

înalt ca să ajungi la ea fără scaun, dovedea că fusese luată şi foiletată într-un anumit scop.
Am luat cartea şi am parcurs cîteva pagini ca să mă încredinţez că memoria nu-mi juca nici o festă si că volumul nu cuprindea decît plicticoase şi interminabile date statistica pierzînd astfel nădejdea de a mai găsi în el vreun ajutor; Cînd mă pregăteam să aşez pe loc cartea cu pricina, îmi veni ideea să verific în spatele raftului de cărţi. Surpriză : un aft
F volum se afla lipit de perete şi fusese mascat în aşa fel încîţ să nu poată fi descoperit deoarece conţinea ceva cu totul deo-
. sebit. Era o culegere obscură de memorii scrise de o englezoaică ce vizitase Statele Unite în primii ani ai secolului al *KIX-lea şi care luase contact cu misterele casei Moore din Washington. Unele pasaje erau subliniate, altele erau în-
i semnate cu creionul roşu, pretutindeni însă revenea numele
f Moore. Iată, în ordinea în care erau îndemnate, cîteva spicuiri din aceste memorii :
„Cam în epoca aceea am trăit o săptămînă la familia Moore, mare şi istorică familie asupra căreia circulă atîtesfc legende curioase. Pe atunci nu ştiam nimic despre neplăcuta ei reputaţie. Dar în clipa în care pătrunsei în sălile ei impo-
•': *y.ante,* simţii o repulsie instinctivă aparent neîndreptăţită;;
| 'Această senzaţie dură pînă la apariţia gazdei care-mă impresiona profund, manifestînd asupra mea o atracţie deosebită.' Micuţă, foarte plăpîndă, aproape timidă în ţinuta şi manierele ei, 'Callista Moore era, în ciuda acestor aparente defecte, o atît de veritabilă doamnă din lumea bună încît domina lesne ,pe cei din jurul ei ; producea, fără să ştie, o impresie de
*: rezervă semeaţă încît făcea din ea, >->oiitru ochii unui observator, un subiect de studiu surprinzător şi pasionant, în realitate, ea nu era stăpîna acestei splendide case, ci ocupa locul fratelui ei Reuben Moore carej nevoind s-o locuiască, trăia undeva departe cu soţia lui. Nuanţa de timiditate, măreţia şi demnitatea impunătoare a persoanei sale. mă determină să leg o prietenie sinceră chiar din prima seară. Mi se dăduse o cameră mare despre care auzii apoi spu-nîndu-i-se „camera colonelului". Era foarte vastă şi sumptuos mobiiată ; un pat aproape regal, ca eleganţă şi dimensiuni, CK-upa mijlocul încăperii. Mi-amintesc că, fără să-mi daU seama, m-am înfiorat zărind mobila impozantă care părea imensă şi disproporţionată cu firava mea făptură. Dar în faţa expresiei pe care o surprinsei pe trăsăturile distinse ale domnişoa-rei Callista, îmi revenii şi exprimam cu o căldură neprefăcută

surpriza şi aamiraţia pe care mi-o producea imaginea superbei încăperi.
Norul dispăru îndată de pe trăsăturile-i delicate.
— Era camera tatălui meu, spuse ea cu blîndeţe.

Şi, îmbrăţişîndu--mă cu o căldură care mă emoţiona la culme şi mă făcu fericită timp de o jumătate de oră, se depărta. De obicei eu mă bucur de un somn excelent care mă cuprinde de îndată ce pun capul pe pernă. Dar în această seară, după ce admirasem în faţa căminului buştenii mistuiţi pe jumătate, mă aşezai sub perdelele patului acela somptuos şi eram mai trează decît oricînd la o astfel de oră. Rămăsei în starea aceasta toată noaptea. Zadarnic mă răsuceam. Privirile fixe ale unui portret pe care-L distingeam pe peretele opus îmi sporeau indispoziţia. Era un desen fără nici o valoare artistică ; dar, zărit în bătaia razelor lunii care pătrundeau în cameră prin obloanele întredeschise, figura exercita asupra mea o atracţie bolnăvicioas.ă pe care n-aş putea s-o descriu şi pe care n-aş dori s-o mai încerc niciodată, în cele din urmă mă sculai şi apropiai perdelele de la piciorul patului. Deodată portretul dispăru ; dar mă obseda mai mult să-L ştiu acolo, cu ochii lui vrăjiţi, aţintiţi asupra mea printre cutele grele ale brocartului. Cobor a doua oară din patul blestemat, trag perdelele, enervată ; mai mult decît oricînd,' portretul mă urmărea. Mă scol a treia oară, închid iarăşi perdelele...

A doua zi gazda îmi văzu figura palidă, obosită. Mîna ei tremura vizibil cînd o apucă pe a mea şi glasul îşi schimbă tonul firesc cînd o informai ctjm am dormit. Ea păru consternată.

— Vai, ce rău îmi pare ! Diseară vei dormi în altă cameră. Nu e nimic de făcut !... nimic L. Toată lumea spune la fel ! Nimeni nu se poate odihni acolo.

Şi adăugă cu o voce precipitată :

— Draga mea, n-ai văzut oare ceva ce ar fi putut să te înfricoşeze ?

— Dumnezeule ! exclamai speriată. Ochii portretului, ochii ;esenului bizar păreau că mă urmăresc printre perdelele pa-ului... Nu cumva... este... o cameră bîntuită de strigoi ?

Ea protestă, tulburată şi vehementă :

— Nu ! nu ! nu ! N-a observat nimeni ceva asemănător ţnei fantome dar pare cu neputinţă să doarmă Cineva^ aici, h acest pat, fjphiar în această odaie. De ce ? N-aş pute>-

2f

spune. Poate că tatăl meu a trăit între zidurile acestea at.îţia groaznici ani de insomnie neîntreruptă...

— A murit în patul aces.ta ? întrebai eu.

Ea se înfiora speriată, şi mă trase în grabă. Cînd ajunserăm la piciorul scării, îmi strînse mina şi murmură ;

— Da ; a murit noaptea iar lumina lunii bătaa deasupra patului lui !

Am privit-o cu înţelegere încercînd să pricep misterele ce sa ascundeau îndărătul vorbelor sale. Auzisem multe lucruri despre tatăl ei. Era un om a cărui viaţă fusese agitată şi care a lăsat în urmă-i amintiri înfricoşătoare.

îmi repartiza o altă cameră, aşa cum mi se făgăduise, şi-mi regăsii somnul obişnuit. Dar după cele ce auzii mai tîr-ziu despre familia şi camera aceasta, nu regret că am pretrecut acea noapte într-o încăpere care, chiar dacă nu era bîntună de fantome, producea asupra celor ce-o ocupau o impresie extraordinară."

Mai jos remarcai un alt pasaj însemnat cu creion roşu :

„In casa Moore mai era încă o sală tot atît de interesantă şi incomparabil mai somptuoasă decît camera aşa zisă-„a colonelului" : biblioteca. Totuşi familia nu stătea niciodată acolo, astfel încît n-am avut norocul să-i văd uşile deschise decît în ziua marii recepţii dată de domnişoara Callista în cinstea mea. Şi pentru că îmi exprimam mirarea faţă de aspectul părăginit al bibliotecii, aflai de la o persoană că încăperea inspira o groază superstiţioasă din ziua în care un prieten de-al casei murise acolo într-un mod foarte ciudat. Acest lucru mă frămînta atît de mult, încît curiozitatea învinse discreţia şi mă încumetai s-o întreb chiar pe gazdă dar nu reuşii să obţin vreun răspuns lămurit.

După cîteva zile intimitatea dintre Callista şi mine devenise tot mai strînsă şi reuşisem să-i citesc mai bine gîndurile şi sentimentele, în timp ce ea se arăta tot mai comunicativă.

îmi povestea că o mîhnire profundă îi sfîşia inima de ani de zile iar acum se destăinuia în speranţa de a fi înţeleasă şi mîngîiată ; îşi apropie jilţul de al meu, se strînse instinct'v în mine, încît capetele noastre aproape să se atingeau. P^5-rea fericită pentru simpatia şi devotamentul pe care i le ar"i-tam şi, deodată, renunţînd la rezervele pe care le avea faţă de s'jbiectul care mă interesa, începu istorisirea evenimentelor ce s-au desfăşurat în acea casă.

Decesul despre care păstrase o amintire chinuitoare avusese loc în bibliotecă pe cînd ea era doar un copil şi pe cînd

tatăl ei, colonelul Moore, ocupa în stat o înaltă poziţie ce a conferit întregii familii un mare prestigiu. Tatăl ei şi omul care muri în bibliotecă fuseseră prieteni intimi. Luptaseră alături în războiul din 1812 şi căpătaseră apoi, prin aprobare prezidenţială, aceleaşi distincţii de merit. Amîndoi fuseseră numiţi membri ai unei comisii ce stabilea legături diplomatice cu Anglia. Dar, pe' cînd făceau parte din această comisie, se produse între ei o ruptură bruscă ce puse capăt relaţiilor intime şi care fusese observată de toţi, chiar şi de străini. Nimeni n-a aflat vreodată cauza rupturii dar cert era că' în colonel se produse o astfel de schimbare încît afectă şi relaţiile din familie. Copiii lui care, înainte, se îmbulzeau să-L întîmpine, încrezători şi voioşi, se ascundeau acum prin colţuri cînd îi auzeau paşii ; ei îl spionau speriaţi pe cînd străbătea, într-o tăcere posomorită, sălile, vastei locuinţe, sau medita, încruntat, în faţa căminului enorm din bibliotecă. Mama lor nu împărtăşea spaima aceasta. .Colonelul se arătă întotdeauna afectuos cu ea şi singurele surîsuri care erau văzute acum pe figura lui erau acelea pe care le a'vea cînd intra în camera soţiei.
Acestea erau primele amintiri ale Callistei Moore. Cele care urmau erau mult mai precise şi mai impresionante. Pre-.ş"dintele Jackson, care avea o părere excelentă despre capacitatea colonelului, îl avansa repede, în cele din urmă el fu n ".•mit într-un post înalt, funcţie ce corespundea ambiţiilor s?le. Fruntea lui încruntată se lumină puţin, îşi pierdu expresia mereu ameninţătoare care îngheţa de groază sufletul copiilor săi.
De ce norul acela se aşternu mai gros decît oricînd după o vizită neaşteptată a tovarăşului de arme care pe, vremuri îi era atît de drag ? Chiar după mulţi ani de meditaţie asupra acestui subiect, fata colonelului nu îndrăzneşte să tragă o concluzie.
Din clipa în care cei doi bărbaţi se întîlniră în imensul vestibul, atitudinea colonelului Moore trăda neplăcerea pe care i-o pricinui sosirea fostului său prieten. Copiii, cuprinşi iarăşi de frică, se tupilară instinctiv după coloanele de la intrarea în bibliotecă ; iar de acolo, inocenţii spioni auziră cîteva din cuvintele schimbate între_ aşa zişii prieteni, cuvinte neînţelese atunci, dar niciodată uitate.
— Dumneata ai ceea ce lipseşte majorităţii oamenilor, spunea generalul în momentul cînd se opreau să admire cîteva bibelouri de artă italiană primite de curînd. Ai bani, pre

mulţi bani, Moore şi aş putea să-ţi spun ex^ct suma cara-ţi prisoseşte. O locuinţă care este un palat, o femeie adorabilă, doi copii frumoşi şi toate onorurile pe care un bărbat-- le poate pretinde în republica noastră... E de-ajuns, crede-mă L. Renunţă la politică !
— Politica e viaţa mea, răspunse colonelul pe un ton glacial. A mă sfătui să renunţ la. ea înseamnă a mă îndemna la sinucidere. Dacă m-ai obliga să părăsesc politica, ar fi o crimă.
— Un act de justiţie impus unui trădător nu e o crimă ! veni replica energică şi severă a prietenului. Printr-o faptă cunoscută numai de mine ai înşelat încrederea guvernului, ai vîndut în chip josnic secretele noastre pentru bani. Dacă ţi-aş îngădui, după cele ce ştiu, să ocupi în stat. postul de încredere ce-ţi este oferit, aş fi eu însumi trădător faţă de Ra-publică. Asta n-am s-o fac niciodată. Renunţă deci la postul acela, altfel...
Copiii nu auziră ameninţarea dar îşi dădură seama de efectul ei de pe chipul părintelui lor. Acesta, stăpînindu-şi cu greu furia, răspunse cu un calm desăvîrşit :
— Ai siguranţa că eşti singurul membru al comisiei ce cunoaşte faptele pe care îţi place să le numeşti trădătoare ?
— Nu ti-am mai spus ? răspunse generalul cu un gest de dispreţ.
Părintele Callistei întoarse capul si tot generalul reluă vorba. 'Glasul lui era total schimbat şi deveni aproape călduros rostind cuvintele acestea :
— Alpheu, am fost buni prieteni, îţi las două săptămîni să te gîndeşti şi să iei o hotărîre. Dacă, după aceea, nu te-ai retras din viaţa publică, poţi să te aştepţi din partea mea la o altă vizită care va avea consecinţe grele. Ştii de ce sînt în stare... dacă este nevoie. Nu mă obliga -să iau o atitud'"e care ne-ar provoca regrete dureroase. .
Dacă a răspuns sau nu colonelul Moore, copiii nu mai auziră. Remarcau doar aerul sumbru-al părintelui lor c^-i se îndepărta călare spre Casa Albă, imaginîndu-şi în naivitatea lor că se ducea

să-şi înainteze demisia şi să renunţe 'a toate onorurile. Dar reveni seara fără să,.f i făcut lucrul ac^cia şi. din ziua aceea ţinu capul mai sus şi se arătă mai aro.o^t atît la el acasă cît şi printre străini. Cu toate acestea era n3-l:-"*M.it, zbuciumat şi nefericit ; iar pentru a se sustrage indis-po"*iţ5Qi, începu să facă unele reparaţii în casS, transformări ce-i luau multă vreme şi de care nu părea mulţumit nici-

orlitd. Lucrările fuse^rq întreruote din pricina reîntoarcerii m firului nedorit.

în acest moment al povestirii, glasul domnişoarei Callista se stinse ; flăcările care ne luminau deveniseră tot mai mici ş: nu distingeam decît vag figura ei palidă, delicată.

— Fugisem cu fratele meu, Reuben, într-un colţ întunecat al scării, aşteptînd un schimb de fraze agresive, de re-p-jşuri şi de învinuiri; de aceea ramaserăm foarte miraţi vv7lndu-l pe tata -că-şi primeşte oaspetele cu ceremonialul pe c re-L rezerva de obicei pentru preşedinte. Am fost chemaţi la masă. Mama lua parte la ospăţ, ceea ce era un eveniment • p-.? vremea aceea. Tata închină cîteva toasturi, chiar în cinstea f ieralului, iar Reuben văzu în asta un semn ea se încheiase p ."e şi îndreptă spre mine ochii mari, mulţumiţi. Dar observai că generalul nu răspundea toastului, ci se limită să în-c-·ne paharul în direcţia mamei, şi înţelesei că era în purtarea lui ceva neobişnuit, înfricoşător.

Atitudinea şi expresia tatălui meu faţă de musafir mi s-au întipărit cu atîta putere în memorie, încît visez mereu această scenă, însoţită de sentimente de groază şi panică. Căci ştii, poate, generalul trăia în momentul acela ultimul lui ceas. A murit înainte de a părăsi casa noastră ; a murit în biblioteca despre care m-ai întrebat...'

Cît de bine îmi amintesc împrejurările, pînă în cel mai mic detaliu ! Mama se dusese în budoarul ei, iar generalul' şi tata, fără a zăbovi să mai guste vinul, deoarece invitatul refuzase să bea, trecură în bibliotecă. Ultimele cuvinte ale nefericitului om răsună şi acum în urechile mele.

— A sosit momentul scurtei noastre conversaţii. Primirea dumitale mă face să presimt...

— Nu arăţi bine, îl întrerupse tata cu o voce care mi se păru prea tare. Vino aici să te odihneşti.

Uşa se închise în urma lor. Eu, împreună cu fratele meu, r"" ""eserăm în preajma uşii în speranţa că vom putea observa *f* nul bizar ce fusese pus la locul lui chiar în dimineaţa

;• -'. Ne jucam în vestibul, cînd uşa bibliotecii se; deschise

.tăi meu ieşi.

— Unde e Sâmbo *l* strigă el. Spune-i să aducă repede un pahar cu vin generalului pentru că se simte foarte rău. Eu alerg sus după un întăritor, îngăimă el cu glasul înăbuşit.

Şi începu să urce patru cîte patru, treptele scării, în timp ce Retiben, furisîndu-se lingă uşa deschisă şi zărindu-L pt; general lîngă. cămin, îmi corrmnieă în şoaptă descoperire:! i ai.

lieuben este astăzi un om în toată firea şi l-am întrebat în cîteva rînduri mai tîrziu cum arăta generalul în clipa aceea critică. M-ar interesa, aş da orice pentru a mă încredinţa că el era într-adevăţ bolnav. Dar n-a vrut niciodată sâ-mi spu..-ă ceva şi eram neliniştită şi din cauza fratelui m'eu care relv : i să vorbească despre acest subiect, îngrozii, probabil, că un om în puterea vîrstei putu să treacă, doar în cîteva secunde, în veşnicie.

După ce rămăsese un moment pe gînduri, ea reluă :

— Sambo, servitorul negru, fu primul care sosi lingă general. Tata nu reapăru deeît în momentul în care i se în-. ştiinţă că generalul murise şi se forţă să îngaime exclamaţii de milă. în inocenţa mea copilărească mă întrebam de ce sa consumă atît de mult pentru moartea unui om pe care ii ura şi de care se temea. Abia peste mulţi ani, după ce am ccndus-o pe mama la locui ei de veci, după ce Reuben a părăsit casa pentru totdeauna, am sesizat la părintele meu semnele unei remuşcări, zi de zi tot mai apăsătoare. Remuş-care, poate, că a fost salvat de la ceea ce considera nimicirea sa politică prin moartea subită a celui mai bun prieten al său. Lovitura pe care a simţit-o atunci L-a zdruncinat pentru tot restul zitelor. Cred că aici se află adevărata explicaţie a stării de posomorala şi a extremei aversiuni pe care a manifestat-o apoi pentru bibliotecă. Deşi refuza să trăiască în altă parte, n-a vrut cu nici un preţ să intre în încăperea aceasta şi nici să arunce vreo privire asupra ciudatului scaun pe care murise generalul. Vasta sală fu într-un fel condamnată. Deşi deschidă din cînd în cînd, în zilele de recepţie, ea nu şi-a pierdut niciodată reputaţia sinistră, iar tata, pînă la moartea lui, nu putea să-i vadă uşa fără să se înfioare. Nu este normal ca şi fiica lui să încerce aceeaşi aversiune ?

Era foarte normal, şi-i dădeam dreptate. Nu puteam să spun însă mai mult, în ciuda privirilor imploratoare ale Callis-tei, ce se agăţase de braţul meu, dar o sfătuiani să meargă cu mine în Anglia ca să uite mai uşor vechea locuinţă cu nefericitele ei amintiri. Aceasta era singura consolare pe care i-o. puteam oferi. Iar a doua zi, atrasă irezistibil, mă furişai în zorii zilei, în sala misterioasă, şi aproape că mă aşteptam să văd spectrul nefericitului general ivindu-se dintre

pernele scaunului baroc care continua să predomine camera părăsită."

După pasajele din jurnalul englezoaicei, însemnate cu creionul roşu, urmau extrage din ziare :

„O "ciudată coincid3nţâ marchează moartea iui Albert Moore, survenită ieri, în casa fratelui său. A fost descoperit ză'înd chiar în locul în care a murit generalul LIoyd acum azeci de ani, Edward Moore care, din nefericire, nu *se* în cameră în momentul morţii fratelui său, este profund :nt, de acest incident neaşteptat şi suferă Ia pat într-o « care-i nelinişteşte pe prietenii săi. Se pare că între ei a fost o dispută amoroasă."

Un_alt pasaj din ziar cuprindea un alt şir de informaţii : „Cearta care a izbucnit intre Edwart şi Albert, cu câtva timp înainte de moartea lui Albert, pare să fi fost mai seri-o'să decît se presupunea la început. S-a aflat între timp că c ^i doi fraţi au avut un adevărat duel în fosta bibliotecă. si c în acest duel, cel mare *a* fost rănit. Unele persoane afin-â c"'ar, că,, cel care va fi învingătorul, va cîştiga mîna femeii pjTstru care se disputau."

Anunţul următor era lipit în marginea pasajului citat : ,.Se anunţă că, la 21 ianuarie.-a avut loc la consr." .-rican din Roma căsătoria lui Edward Moore din * • ron cu Antoinette Sloan, fiica lui Joseph Dewitt S t :!in acest oraş".

Nu mai era nimic interesant în acest volum pentru *r* 3 şi mă pregăteam să cobor de pe scaunul pe care stat[1]' căţărat citind pasajele de mai sus. Pe parchet, la picio: mele, observai o foaie de hîrtie căzută dintre paginile • r- care o răsfoisem, O ridicai în grabă şi descoperii că era e scrisoare obişnuită, proaspătă încă, iar scrisul putea fi uşor identificat. Iată conţinutul scrisorii :

„Avem-aici două reiatări diferite asupra modului în care marţea îi surprinde pe cei ce-şi dau duhul în jilţul ancestral al bibliotecii din casa Moore. Anumite fapte sînt totuşi comune şi într-un caz şi într-altul : victima e singură cînd cade ; decesul este precedat de o altercaţie sau *de o* discuţie violentă între victimă şi stăpînul casei ; în ambele cazuri, acesta trage de pe urma morţii celuilalt un cîştig real sau imaginar".

Mă oprii oarecum buimăcit. Deci, cineva era pe pista cercetărilor pe care le făceam eu însumi în momentul acela ? O clipă, umbra detaşată a lui Durbin' trecu pe dinaintea ochilor mei. Dar, reluînd lectura, mă liniştii. Nimeni altcineva decît un membru al familiei Moore n-ar fi putut să scrie frazele surprinzătoare care urmau :

„Trebuie să-mi reamintesc acum ce-mi spunea tata într-un moment de totală schimbare în existenţă. Aveam în ziua aceea douăzeci'şi unu de ani împliniţi, şi bătrînul mă informa că, în calitatea mea de fiu mai mare, puteam nădăjdui să-mi revină mie casa în care locuiam atunci. Aceeaşi calitate îmi dă dreptul să cunosc un secret care se transmisese din tată în fiu de cînd familia Moore devenise importantă graţie colonelului Alpheu, secret ce era dezvăluit moştenitorului cînd acesta ajungea la majorat.

-— Se impune deci să te informez asupra anumitor fapte, reluă el, pe care, dacă nu le-ai cunoaşte, n-ai fi un adevărat Moore. Este un secret legat inseparabil, de bunurile noastre şi pe care nimeni dintre cei ce le-au moştenit n-a refuzr.t "na astăzi să-L primească sau să-L transmită. Ascultă-mă cu are-aminte. Ai văzut uneori, nu-i aşa, medalionul în f i-^ran pe care-L port ca breloc pe lanţul meu de ceas ? Ob'.j-tul acesta e talismanul casei noastre... Dacă, în cursul vi ii trie, te găseşti într-o dificultate de neînlăturat, într-o situa 'e fără ieşire, — eu nu m-am aflat niciodată într-o astfel re situaţie şi niciodată n-am deschis medalionul, •— vei desprinde brelocul din lanţ, vei apăsa în felul acesta pe resort şi Vei proceda aşa cum îţi voi spune... Dar, tocmai în momentul acela, intră în cameră John Judson, fratele meu mai mic, şi făcu împotriva mea ace 9 destăinuiri care-mi atrăseseră furia tatălui meu şi care 'l făcură să-i încredinţeze lui moştenirea ce mi se cuvenea mie, ca primul născut, odată cu încredinţarea secretului pe cară nu-î cunoşteam decît în parte. Dar puţinul secret pe care-L ştiam mă ajută acum să reconstitui totul. Am văzut de mu multe ori talismanul. Astăzi este.în posesia Veronicăi !... O, de-aş putea să pun mîna pe el într-o zi !... De-aş putea să aflu de ce stăpîna acestui secret părăseşte biblioteca de fiecare d..." Aici £e sfîrşi scrisoarea. Ultima literă se termina printr-o lungă tărăsătură de condei, ca şi cum cel ce scria ace:*'* e rînduri, avusese o surpriză violentă. Noile lucruri pe care le descopeream în această scrisoare îmi aţîţară curiozitatea, mâ însufleţeau de mari speranţe ce-mi asigurau succesul.

Aşadar, altcineva decît mine urmărea singura pistă care mi-ar fi adus reuşita planurilor mele, dar cine era ? Un singur om putea să scrie rîndurile acestea, omul care la începutul vieţii sale fusese deposedat în favoarea fratelui său mai mic şi care, acum, prin moartea neprevăzută a unicei fiice a acestui frate, redevenea stăpîn pe moştenirea sa legitimă.

Unchiul David, şi numai el era cercetătorul asiduu ale cărui imprudente confidenţe le citisem. Acest fapt ridica o problemă nouă de rezolvat ; cînd anume fuseseră scrise aceste r înduri : înainte sau'după mdartea lui Pfeiffer, şi dacă el descoperise în -sfîrşit cheia enigmei. Ideea pe care o sugera f;¨i3a neterminată mă tulbură atît de mult încît pierdui din vedere că am văzut şi eu medalionul în filigran. Văd şi reţin amănuntele — e meseria mea ; îmi reaminteam toate bibelourile- aruncate vraişte pe măsuţa de la toaletă şi aş fi putut să jur că medalionul era acolo, dar nu i-am dat nici o importanţă. Acum era prea tîrziu. Toate obiectele mărunte de pe toiletă fuseseră strînse, examinate, clasate, predate cui i se CM/eneau. Investigaţiile mele în această direcţie nu puteau fi, deocamdată, finalizate. Totuşi, cu un adevărat sentiment d[n] triumf, închisei în urma mea uşa vechii locuinţe. Făcu-s'-m, cu siguranţă, un mare pas înainte. Toate rezultatele c Mndite erau de natură să mă încurajeze ; voiam cu orice pnţ să cîştig stima şefilor mei : voi avansa în grad, mă voi însura cu Jenny .şi,,. Durbin va fi la pămînt !

CAPITOLUL

A doua zi dimineaţă, împunîndu-mi mai mult' tact şi răbdare, încercai să schimb' cîteva cuvinte cu Durbin c u"2, qcupîndu-se de bijuteriile doamnei Jeffrey, ştia mai tr e decît oricine, unde se afla în prezent medalionul. Ca să; mă conving, am recurs la un subterfugiu destul de scuzabil. l-am povestit pe scurt adevărul, încredinţîndu-L că secretul afacerii ne-ar putea interesa pe amîndoi şi că acest secret ar consta într-un anume medalion pe care doamna Jeffrey îl purta de obicei. Bijuteria nu-i fusese dată de soţul ei, iar eu eram sigur că aceasta conţine portretul în miniatură al unei persoane pe care ar fi bine s-o cunoaştem

Mă aşteptam ca Durbin să se arate dispreţuitor, ca ne obicei : dar, spre marea mea uimire, păstră o expresie impe-.n^trabilă, deşi văzui o uşoară, o foarte uşoară licărire de curiozitate în ochii lui calmi, cenuşii.

— Eşti pe un drum greşit ! spuse el în cele din urmă, mai , mult în batjocură, si atît.

1C3

Dar nu mă aşteptam la mai mult. Voiam numai să-mi dau seamă de importanţa pe care medalionul putea s-o aibă pentru Durbin iar în cazul în care nu era interesat de acesta, dacă ar putea să-mi spună unde se află. In curînd m-am încredinţat că Durbin habar n-avea de locul unde *se* afla medalionul şi că el nu acorda vreo importanţă deosebită acestui obiect, dar nu doream să-i destăinui mai multe nici lui şi nici celorlalţi colegi, care deja mă ironizau în privinţa faimosului talis-man. .încercîndu-mi din nou răbdarea, repetîndu-mi că cine rîde la urmă rîde -mai bine, izbutii să afişez o figură nepă-sătoare şl astfel îi prezentai raportul me,u maiorului.

în momentul în care nu mai speram să aflu ceva despre medalionul cu pricina, un coleg care se ferise să mă ironizeze îmi comunică cu bune intenţii următoarele informaţii :

— Nu ştiu ce interes acorzi medalionului despre care vorbeşti, dar pentru că ai contribuit mult la dezlegarea cazului, îţi voi spune tot ce ştiu eu. Brelocul acesta a dat multă bătaie de cap poliţiei. El figura printre lucrurile ce-i aparţineau doamnei Jeffrey, dar a fost pierdut pe drum şi nu L-a mai văzut de atunci nimeni. Şi cine crezi că a făcut caz de aceasta ? Nici domnul Jeffrey, nici domnişoara Turner, ci bă- ' trînul cunoscut sub numele de unchiul David. El, care se arăta indiferent faţă de obiectele lăsate de nepoata lui, a făcut un scandal extraordinar cînd văzu că lipseşte medalionul în filigran, declarînd că acesta era o moştenire de mare valoare şi că i se cuvenea lui După spusele lui, medalionul are tot atîta valoare cît tot restul bunurilor împroună... Ca şi cum noi am fi fost atît de naivi să dăm crezare unor astfel de baliverne ! încăpăţînarea cu care insistă şi furia de care a dat dovadă în unele împrejurări, îl fac pe judecătorul de instrucţie să-L ţină sub supraveghere în cazul în care domnişoara Turner ar fi achitată,

— Judecătorul de instrucţie e înţelept !, rosti eu cufundîndu-mă în alte gînduri.

Avea temeiuri solide suspiciunea latentă în care era ţinut d< imnul Moore ? Scrisoarea pe care o descoperisem în volumul pe care l-am cercetat de curînd, demonstra că bătrînul fusese în vechea locuinţă cu foarte puţin timp înainte de seara fatală, dacă nu chiar în seara aceea. Demonstra, de asemenea, interesul pe care unchiul David îl acorda tradiţiilor familiei. Dar altceva nu mai

demonstra oare ? El s-a oprit din srris pentru a săvirşi o îaptă sîngeroasă, iar unul din motivele m'sterioasei crime n-a fost oare dorinţa de a pune mîna ne medalion ? In cazul acesta, de ce nu şi-L însuşise imediat ?

137

In camera de sud-vest arsese o luminare . oare nu pentru a putea fi examinat medalionul ? Aş fi vrut cu orice preţ s-o scot din culpă pe domnişoara Turner şi să arăt vinovăţia bă--trînului David care îmi inspira o totală neîncredere şi care era supravegheat continuu.

în clipa aceea mă simţii atins pe umăr şi camaradul care-mi făcuse destăinuirile îmi punea în nună un ziar.

— Ia uită-te la coloana obiectelor pierdute, îmi zise el ; al treilea anunţ pe care-L vezi a fost înserat din ordinul judecătorului de instrucţie ; următorul, din ordinul domnului Moore.

— Acest anunţ face concurenţă poliţiei. Cînd a apărut ?

— In lipsa dumitale, cînd ai fost trimis la Tâmpa .

— Gîne e agentul care a strîns bibelou'rile şi le-a scos din cum'eră ?

Camaradul meu zîmbi.

— Eu,

— Şi eşti sigur că medalionul *era* împreună cu celelalte ?

— Nu. Cred că l-am văzut: dar nu printre obiectele .pe care i le-am predat domnului Jeffrey.

— în ce le-ai dus ?

. — Intr-o poşetă pe care am încuiat-o singur.

— înainte de a ieşi din cameră '

— Da.

— In cazul acesta, obiectul o fi rămas în cameră !

— Găseşte-L ! răspunse el laconic

In aceeaşi seară reveneam în casa Moore şi începui să explorez încă o dată camera colonelului, hotărît să-i smulg secretul.

Am scotocit peste tot dar medalionul nu se găsea nicăieri, îmi plimbai descurajat ochii prin cameră şi privirea mi se opri asupra perdelelor grele de brocart pe care le trăsesem la ferestre pentru a camufla lumina din cameră.

— E o nebunie f murmurai cu ciudă deoarece nu descopeream nimic Mai rămînea să scutur şi *sa* cercetez şnururile grele şi... minunea minunilor !... printre canafurile şnurului, printre firele lor încîlcite, zăresc lanţul de aut avînd la capătul lut un medalion în filigran T Gîfîind, cu respiraţia întretăiată de speranţă şi emoţie mă apuc să cercetez agrafa şi capyc.il medalionului, fără să meditez prea mult dacă cineva L-a ascuns acolo intenţionat sau, dorind să-L arunce pe fereastră, s-a agăţat de franjuri! perdelei.

138

Deschid medalionul cu' mîinile. tremurînd de bucurie... si ce găsesc înăuntru ? (Jeva'.atît de deosebii ţie ceea ce raă uş-t.viam. ceva atit de inocent sau de banal, incit rămăsei un rncment buimăcit şi descurajat : o lupă minusculă, nimic mai mult.

Ce legătură putea să existe între o biată bucăţică de sticlă şi sumbrele secrete ce trebuiau lămurite ? Ce însemnau toate acestea? O mistificare? Nu! nu!.. Unchiul David nu glumea : jurnalul lui, .cercetările-! înfrigurate, furia, recompensa enormă oi'eriiă celui ce 5-ar aduce medalionul, totul constituia o dovadă certă. Dar la ce i-ar fi folosit lui lupa ? ;

Eram din nou descurajat şi nedumerit Mă afund într-o lungă şi zadarnică meditaţie. Apoi mă ridic mai hotărît şi mai dîrz ; îmi plimb privirea prin camera vastă : ea îmi va dezvălui secretul! Nu mă voi da bătut! Cu ajutorul lupei voi examina din nou fiecare cută a r'-.aperiei, fiecare părticică d: a . parchet, din ziduri ; fiecare mobu ';, fiecare tablou... Mă opresc, cu respiraţia tăiată : o idee stranie îmi trecuse prin minte, o convingere irezistibilă pusese stăpînire pe mine : *Portretul* ' *Desenul colorat si fără valoare, agăţat deasupra căminului !* C :era *aceasta ulii, de banală, a cărei prezenţă 'într-o încăpere ai-ît de sompli'.os mobiiată, fusese întotdeauna un mister, -— iaiă ce trebuia, să caut ! ,*

Fără să vreau, acest desen mă duse cu gîndul la', nopţile .de insomnie pe care le-au petrecut toţi cei ce văzuseră d'n faţă zîmbetul lui fad. Am rememorat ciudata curiozitate re care portretul o trezea tuturor acelora care îl priveau ; printre aceştia era şi Francis Jeffrey.

Agitat, înfrigurat^ surescitat la culme, duc un scaun în **ptul** căminului, desprind rama şi plimb lupa pe deasupra f îrei trăsături ale nesăratului chip, dar nu descopăr nimic t' "!se"bit. Doar cînd ajung Ia buclele lungi care-L înconjoară, apar de sub sticlă una, două, trei, patru litere. Cercurile capricioase ce alcătuiau buclele erau în realitate cuvinte, fraze, . rînduri; alcătuind un text,

coerent ! Cu greu îmi reţin strigătul de triumf şi fac un efort pentru a-mi nota în carneţel cuvintele înfricoşătoare pe care le-am descifrat din tablou :
„Laş mizerabil ce sînt ! Mă pregătesc să proiectez asupra urmaşilor mei umbra unei crime a cărei pedeapsă publică nu cutez s-o înfrunt şi asupra căreia nu pot păstra secretul. O putere mai mare decît voinţa mea mă obligă să-mi destăinuiesc fărădelegea. Am meditat mult timp asupra felului în care această destăinuire să fie cunoscută numai de urmaşii mei di-

recţi şi cred că am găsit; Voi scrie astfel încît ea să rămînă invizibilă profanilor, lăsînd iniţiaţilor grija de a transmite din iată în fiu indicaţiile verbale şi mijloacele materiale de a o descifra. Nimeni, mai mult decît mine n-a dorit moartea duşmanului său ; nimeni n-a întrebuinţat vreodată mai multă viclenie pentru a-şi satisface criminala dorinţă. Stăpîn absolut în casa mea, am inventat o stratagemă complicată şi tenebroasă cu ajutorul căreia, omul ce dorea să-mi ruineze cariera căzu p-^ste căminul din bibliotecă fără să fie cineva lîngă el şi fără să mi se poată pune în cîccă moartea lui.
Credeţi că aici e afirmaţia unui nebun ? Mergeţi atunci în camera unde am trăit şi unde voi mai trăi încă atîtea cea-S"ri de ispăşire ucigătoare. Veţi descoperi căminul bibliotecii cu jilţul lui cel mare.. Strecuraţi mina de-a lungul peretelui s-;re dreapta ; veţi întîlni la început un obstacol ; daţi-L deo-p.irte ; este minerul unui^aparat pe care va trebui să-L întoarceţi de la dreapta la stingă şi apăsaţi tare pe butonul din in-t"rior. Spun : apăsaţi tare, *dacă este în interesul salvării voas-* tre ;* dar spun în acelaşi timp : aveţi grijă ! Feriţi-vă cit pu-t< i să legaţi de picioarele voastre ghiuleaua pe care eu, osîn-; d îl, o tîrăsc ! Din momentul în care m-am descotorosit, prin c mă, de obstacolul ce-mi stătea în cale, de cînd am pus pe f/antea mea pecetea ucigaşului, port în inimă iadul. Nici-cxMă, din momentul acela, n-am mai gustat binefacerea tih-Iî-M ; după treizeci de ani de luptă supraomenească, rămîn ca ş în prima zi sclavul demonului pe care l-am dezlănţuit , ro-b'i unei manii groaznice care-mi răpeşte somnul, mă alungă din pat, mă sileşte să repet ne-ncetat gestul criminal !... Nu e-dstă leac .împotriva acestui chin. Să demontez monstruosul rr?canism ? Să arunc din casă aparatul crimei ? Ar însemna sa dezvălui tuturor infamia mea pe care o repet deseori în tăcerea înfricoşătoare a camerei ! Nu, pentru mine nu există scăpare. Pînă la urmă, o mînă neînduplecată mă va împinge în bîrlogul fatal, mă va sili să reîncep comedia lugubră,' In ceasul cînd nu voi mai putea să părăsesc patul, am s-o repet în vis, am s-o bolborosesc în' delir, chemînd moartea şi tem'n-du-mă să mor, dar sper, cel puţin, să am o moarte rapidă sa nu mă chinui prea mult..."
Aici se încheie misterioasa destăinuire a diabolicului colonel, pe care ain parcurs-o cu sufletul plin de emoţii.

CAPITOLUL XX

Orice om a cunoscut îrt viaţa sa momente de maximă tensiune.,. Am trăit astfel de momente după ce am citit acele rinduri ce voiau să fie un avertisment dar care erau mai degrabă nişte indicaţii pentru noi fărădelegi. Am aşezat portretul la locul lui şi, în zorii zilei, am părăsit casa cu gmdul să mă edific asupra legăturii pe care aceste rînduri puteau s-o aibă cu moartea Veronicăi Moore.
In aceeaşi dimineaţă am ajuns devreme la birou, dar nu suficient de devreme pentru a-L găsi singur pe şef. Era înconjurat de cîteva persoane : maiorul, judecătorul de instrucţie, Durbin şi un al patrulea personaj ce stătea deoparte şi asupra căruia se îndrepta atenţia tuturor din cînd în cînd. F- a un individ cu aspect modest şi blajin care clipea mereu din ochi cînd vorbea şi care, atunci cînd se însufleţea, se bîlbîia penibil. Dar, în ciuda acestor defecte, el producea o impresie bună, părînd un om de încredere.
După cîteva clipe de la sosirea mea, şeful i se adresă pe un ton politicos :
— Vrei să ne repeţi istorisirea dumitale ? Aş dori s-o audă şi agentul care a intrat acum, deci, te rog, descrie scena în detaliu, fără să omiţi nimic,
După ce-mi aruncă o privire inchizitorială, omul începu :
— în ziua de 11 mai, ziua morţii Veronicăi Moore, mă întorceam acasă, în locuinţa mea din Georgetown, Soţia mea era bolnavă şi căutam disperat un medic aşa că trebuia să mă întorc

repede acasă. Cu toate acestea, mai zăbovii puţin pe pod, deoarece apele erau tulburi şi mă pomenii atunci lîngă omul despre care mă cercetaţi acum. Stătea singur, rezemat de parapet. Avea aerul unui om disperat, cufundat în gînduri şi, un moment am crezut că vrea să se arunce în apă ; dar el îşi înălţă deodată capul şi, cu ochii aţintiţi înainte asupra cine ştie cărei năluci, pronunţă nişte cuvinte pe care cu greu le desluşii... pro... pro... pron...

Bîlbîiala îl poticni pe povestitor, astfel încît magistratul folosi momentul pentru a-i pune- o întrebare :

— Care erau cuvintele acelea ? Rosteşte-le fără grabă, nu ne zoreşte nimeni Aproape imediat omul îşi învinse ticul verbal şi, contemplîndu-ne pe rînd, articula cu o voce profundă :

— Cuvintele acelea ? Intă-le : *„Trebuie- ca ea să moară !' Trebuie ca ea să moară l* Nici un nume, doar această simplă

frază repetată : Trebuie ca ea să moară ! Eu stăteam speriat, neştiind uacă trebuie să fug din preajma lui sau să-L apuc de guler ; deodată el se ridică, îşi luă braţele de pe parapet şi tot cu ochii îngînduraţi, cu aceeaşi voce aspră şi hotărîtă, adaugă : „Astă seară !" Apoi, răsucindu-se pe călcîie, trecu pe lingă mine. cu ochii rătăciţi, şi porni spre oraş, iar în momentul cînd trecea pe. lîngă mine, rosti a treia, oară : „Ceea ce înseamnă un glonţ pentru mine şi..." Aş fi dat orice să aud restul cuvintelor, dar mergea prea repede şi nu auzii sfîrşitul **frazei.**

— La ce oră se petrecea asta ?

— Pe la cinci jumătate, căci erau orele şase cînd am sosit acasă.

— Asta înseamnă că după aceea s-a dus la cimitir.

— Lucrul este aproape sigur.

— *Ds* ce nu L-ai urmărit ? bombăni Durbin.

— Nu intra în atribuţiile mele. Nu-L cunoşteam deloc ; putea să fie un nebun...

^— Ce-ai făcut apoi ?

— M-am întors acasă, cum v-am spus. Starea soţiei mele se înrăutăţise grav în noaptea aceea şi nu m-am gîndit la această întîmplare.

— Cu toate acestea, a doua zi ai citit ziarele.

— Nu, domnule. Abia ieri, citind într-o revistă veche un articol referitor la acest incident, mi-am amintit întîlnirea de pa pod. Un vecin mi-a relatat că cel pe care-L văzusem acolo era domnul Jeffrey.. Răsfoiam împreună ziarele ilustrate şi găsirăm portretul lui ; nu mai era nici un dubiu. Atunci am în-ştiinţat po... po... poliţia...

•— Destul, domnule Galston, îl întrerupse maiorul. Cînd vom avea nevoie de dumneata, te vom căuta. Durbin, condu-L pe domnul Gaîston.

• Rămăsesem singur cu maiorul şi magistratul. Urmă un moment de tăcere, timp în care inima îmi bătea aşa de tare, încît mă temeam să^nu se audă. Din momentul cînd o apă-rasem pe domnişoara Turner, mă îndoiam de nevinovăţia domnului Jeffrey, în ciuda alibiului său triumfător şi aşteptam cu nerăbdare verdictul şefilor.

Maiorul, adresîndu-se judecătorului, rupse cel dintîi tăcerea :

— Iată un fapt care întăreşte ipoteza noastră. Avem dovada că moartea doamnei Jeffrey era hotărîtă irevocabil...- Iar

Jeffrey se însărcina să lovească în cazul în care domnişoara Turner ar şovăi...

Din admiraţie pentru frumoasa nefericită, intervenii plin de exaltare :

— Domnişoara Turner ! exclamai eu năvalnic. Domnişoara Turner n-a putut să urzească un lucru atît de groaznic ! Domnişoara Turner este cea mai nobilă dintre femei ! Este o victimă, nu o criminală !....

Maiorul îmi aruncă o privire pătrunzătoare. —• Credeam că dumneata o consideri culpabilă sau cel pu-ţin complice,

— Asta am crezut, dar m-am înşelat ; de cîteva zile eroarea aceasta mă frămîntă.._. Toată ambiţia mea este să demonstrez că m-am înşelat ! Am lucrat neîncetat în acest nobil scop şi iată, 'în sfîrşit că...

— Haide, spuse maiorul cu bunăvoinţă, simt că ai să ne spui noutăţi. Se citeşte pe figura dumitale. Vorbeşte repede. Chiar dacă ai pornit pe un drum greşit, ştim că acţiunea du-

• mitale este întotdeauna aceea a unui detectiv inteligent şi devotat.

încurajat-astfel, începui ."metodic raportul meu, accentuînd asupra descoperirilor pe care le-am făcut în ultimele zile *:* 1. memoriul şi notele unchiului David, găsite într-o carte veche din bibliotecă ; 2. medalionul ; 3, testamentul colonelului, iar cînd citii fascinanta mărturisire a colonelului, văzui pe figura acestpr domni o admiraţie atît de puternică, încît avui impresia că o să-mi sară de gît.
— Ai demonstrat că ai talente excepţionale de detectiv, sp.use magistratul după o clipă. Ne-ar trebui mulţi oameni ca
' dumneata.
— Şi ai să avansezi ! accentua maiorul.
A fost unul dintre cele mai frumoase momente din viaţa mea. De ce nu era de faţă şi Durbin ?
Şeful meu propuse atunci să mergem imediat spre casa
Moore.
— Un astfel de secret de familie nu se descoperă în fiecare zi. chiar într-un oraş cu surprize ca Washingfonul. Vom căuta să găsim faimosul resort din spatele dulapului şi să ve-d^m ce se întîmplă cînd funcţionează, nu-i aşa ? Abia aştept s? examinez cu ochii mei misteriosul portret ! Abia acum se exnlică interesul ne care i-L arăta domnul Jeffrey ! El cunoştea Diabolica taină.
Snre marea mea satisfacţie, mie mi s-a încredinţat rolul activ în această experienţă, Durbin continuînd să fie doar un

simplu spectator. Am tras rînd pe rînd cele două sertare care mascau ascunzătoarea, căutînd ochiul prin care urma să se vadă ceea ce se petrecea în faţa căminului fatal. Nimic n-ar fi putut acum să le înfrîneze curiozitatea, nici măcar ameninţarea unei primejdii ce rămînea încă misterioasă şi tulburătoare.
— Sînteţi gata ? strigai.
— Da .răspunseră toţi trei deodată.
— Atenţiune !
Intinzînd mîna spre resortul pe care îl găsisem în fundul unei cavităţi din dreapta mea, apăsai cu putere. Rezultatul a -fost instantaneu Fără zgomot, dar cu o precizie absolută, un fel de ghiulea se desprindea din tavan, exact deasupra locului unde era fixat jilţul de obicei. Obiectul, legat ce capătul unei sfori, pendulă greoi, apoi se opri la cîţiva centimetri de podea.
îndată auzii strigătul simultan al celor trei bărbaţi şi sosii în grabă în faţa aparatului diabolic construit pentru a asigura imunitatea ucigaşului, iar groaza provocată de acesta ne cuprinse pe toţi.
— A căzut chiar- în locul unde se găsea scaunul, observă Durbin profund tulburat.
— Da !.., Chiar în locul pe care mai mulţi prieteni ajj fost, în mod perfid, invitaţi să se aşeze ! murmură magistratul cu un fior de dezgust.
Toată lumea a fost de acord să aşezăm fotoliul în poziţia lui obişnuită, pentru a vedea dacă presupunerea era exactă.
— Vedeţi ? strigă Durbin.
Urcînd cîte patru trepte deodată, mă strecurai din nou în cabinet, apucai minerul şi, după indicaţiile colonelului, în-torsei minerul de la dreapta Ia stingă. Curînd, frînghia se întinse, ghiuleaua căzu deasupra pernelor, apoi se ridică re-_ pede.
— Cit de perfectă este funcţionarea ! Apasă din nou pe resort !
Am executat manevra şi, cu toate că spătarul fotoliului mă împiedica să văd, am dedus din expresia celor de jos, că acţiunea reuşise în chip uluitor. Poziţia scaunului, aşezarea pernelor, rigiditatea spătarului ,totul fusese calculat matematic, pentru _ca nefericitul invitat ce trebuia să ia loc, să fie cu siguranţă sortit morţii.

— Am tăcut un pas mare, un pas enorm ! spuse maiorul pe gînduri ; cu toate acestea enigma rămîne, ba chiar se agravează ! Trebuie s-o luăm de la capăt în privinţa morţii acelui Pfeiffer. Dar cine a provocat-o ?
— Chestiunea va fi rezolvată cît se poate de uşor ! exclamai eu cu vocea întretăiată de emoţie.
Şi, întinzînd mîna pe care o ţinusem la spate, le arătam © dantelă albă, de o valoare inestimabilă, ruptă din garnitura mânecilor.
— Unde ai găsit-o ? întrebă maiorul vădit emoţionat, aşa cum nu-L mai văzusem niciodată.

— Lipită de zidul din spatele sertarelor. Dantela aceasta împodobea desigur rochia albă a unei mirese !
Din toate gurile a ieşit un strigăt de stupefacţie :
— Veronica Moore !

CAPITOLUL XXI

Rolul. indiscutabil pe care Veronica Moore îl jucase în moartea'domnului Pfeiffer era o surpriză copleşitoare pentru noi toţi. Acum se explică- cuvintele ciudate ale domnului Jeffrey. Ea venise la el cu sîngele pe mîini !
Faptul părea de necrezut, de-a dreptul ireal, îmi rga-minteam chipul frumos şi fin întors spre mine, pe parchetul acesta,- şi nu puteam să-mi imaginez q femeie delicată,' rafinată, acţionînd acea maşinărie ucigaşă...
— Vasăzică, avem trei criminali în loc de doi ! chicoti Durbin după un timp. Nostimă familie !
Dar gluma lui nu găsi nici un ecou.
— Primul lucru de făcut, spuse judecătorul cu glas preocupat, ar fi să întreprindem repede o anchetă în legătură cu nenorocitul de Pfeiffer. Ar fi foarte important să ştim exact ce relaţii au existat între persoanele buimăcite şi ultima victimă a diabolicului mecanism !
Nu după mult timp sosi şi rezultatul anchetei făcută la Denver şi trimisă maiorului printr-o - telegramă care suna astfel :
„Trei fraţi Pfeiffer;' toţi cu bună, reputaţie, de condiţia mijlocie- caracter aventuros. Unul, în afaceri la Denver;

mort iunie 1897. Al doilea pierit la Klodyke octombrie al aceluiaşi an, şi a treilea, Wallace, a murit subit acum trei luni la Washington. Ancheta secretă n-a descoperit altceva despre cei trei fraţi".
S-a întreprins încă o anchetă secretă la Owosso. Iată rezultatul ei :
„Un individ, pe nume Pfeiffer, era comerciant la Owosso pe vremea cînd V...M... a venit la pension. Acesta era Wallace, unul dintre cei trei fraţi din Denver. V.M... şi prietena sa se aprovizionau deseori de la magazinele lui Wallace Pfeiffer. Cînd V...M... părăsi pensionul, P... lichidă afacerile şi, la îndemnul fratelui său William, plecă împreună cu el la minele de aur din Klondyke.
V...M... tot mai intimă cu tovarăşul mort, făceau adesea plimbări împreună pe cal. Odată, porniră într-o lungă excursie, cu puţin înainte ca V...M... să părăsească definitiv pensionul. Data corespunde cu aceea a unei căsătorii oficiată într-un orăşel vecin, Intre Antoinette Moore şi W. Pfeiffer din Denver, martoră fiind fata roşcată. Prietena intimă avea şi ea păr roşu. V...M... avea încă un prenume cu iniţiala A ?"
Ne privirăm uluiţi. Niciodată această posibilitate nu fusese întrevăzută de vreunul dintre noi.
— Du-te la domnul Jeffrey _si adu-L imediat aici ! porunci şeful lui Durbin. Iar dumneata, continuă el adresîndu-mi-se mie, "du-te si o caută pe domnişoara Turner. Nici un cuvînt despre ce *s-a* întîmplat şi nici să nu ştie că se vor întîlni aici î
Eram bucuros că am cîteva minute pentru a mă recu^ lege şi a-mi ordona ideile în această nouă situaţie în care fapte surprinzătoare fuseseră scoase la lumină. Care era partea de complicitate între domnul Jeffrey şi domnişoara Turner cu privire la prima crimă şi ce însemnătate ar avea confruntarea lor la ceea ce se ştia ? In dorinţa de a obţine răspunsul, grăbii pasul si ajunsei curînd la uşa actualei locuinţe a domnişoarei Turner. N-o mai văzusem de la terminarea anchetei, astfel • că' inima îmi bătea puternic în timp ce aşteptam în salonaşul întunecat şi mă străduiam din răsputeri să-mi impun o ţinută gravă atunci cînd- ea va apărea. Inaintînd spre mine cu graţia suverană care n-o părăsea niciodată, mă întrebă emoţionată :
, — Aveţi să-mi comunicaţi ceva din partea \ irchetului ? Judecătorul de instrucţie mai are să-mi pună întrebări ?
ne
— •Misiunea mea este mai penibilă, mă grăbii să răspund dornic s-o pregătesc pentru o încercare ce avea să fie, desigur, crudă, în urma unor evenimente ce vă vor fi explicate de alţii mai autorizaţi decît mine, sînteţi aşteptată în casa unde...- unde... (nu mă putui împiedica să mă bîlbîi sub privirea ei frumoasă şi tristă) ...unde v-am mai văzut o dată, încheiai eu stîngaci.
— Casa din Waverley Avenue ? exclamă ea cu accent dureros.

Confirmai printr-o clătinare din cap, întorcînd privirea. Ce drept aveam să pătrund în conştiinţa acestei femei ?
— Sînt toţi acolo, *toţi ?*
Apoi, după un moment de tăcere : — ...Poliţia şi... domnul Jeffrey ?_
— Domnişoară, protestai eu cu respect, datoria mea se rezumă doar la a vă conduce acolo unde v-am spus. Afară ne aşteaptă o trăsură. Permiteţi-mi să vă rog să vă pregătiţi imediat pentru drum.
O priveam pe domnişoara Turner care se îndepărta cu paşi nesiguri spre camera ei. Evident, curajul care o susţinuse atîta vreme începea să-i lipsească, întreaga ei fizionomie se schimbase. Ghicea, precum doream, că secretul casei Moore nu mai era cunoscut doar de ea şi de nefericitul ei cumnat ?
Cînd sosirăm în dreptul casei din Waverley Avenue îşi revenise îndeajuns pentru a răspunde cu calmul necesar întrebărilor.
Maiorul ne aştepta în prag şi se înclină ^grav în faţa domnişoarei Turner a cărei pălărie era' înfăşurată într-un voal des.
• — Domnişoară Turner, înce i u el de îndată ce intrarăm în vestibul, puteţi să-mi răspundeţi dacă sora dumneavoastră, doamna Jeffrey, purta încă un nume, deşi n-a fost cunoscută decît sub acela de Veronica ?
— A primit la botez numele de Antoinette, alături de acela de Veronica ; dar persoana în numele căreia i se dăduse primul nume decăzînd, sora mea L-a părăsit, pentru a-L adopta pe acela de Veronica... Vai, ce-am făcut ? exclamă ea îngrijorată de tăcerea ce urmă cuvintelor pe care le rostise.
Nu-i răspunse nimeni. Pentru prima dată, în prezenţa ei, trebuia să ne gîndim la altcineva.
Cum ? Logodnica radioasă care înainta spre altar nu mai era fată ? Mai fusese căsătorită şi rămăsese văduvă, apoi
147
se recăsători înainte, poate, de a se fi răcit cadavrul celui dintîi ? Acum se explica, desigur, de ce luna de miere îi fusese tulburată, de ce mintea ei se întunecase şi de ce alesese locul acesta pentru a-şi curma viaţa !
Nu peste mult timp sosi 'şi Durbin împreună cu Fran-cis Jeffrey care înţelese, după expresia figurilor noastre consternate, că se apropie momentul culminant al anchetei şi, întorcîndu-se spre maior, întrebă pe un ton imperios :
— De ce m-aţi adus aici ? Doriţi să mă ţineţi într-o continuă tensiune ?
Răspunsul sosi cu toată gravitatea ce se impunea în această situaţie :
— V-am convocat pentru a vă dezvălui secretul morţilor ce s-âU petrecut între aceste ziduri vechi, în cazul în care nu-î cunoaşteţi. Sînteţi dispus să aflaţi toate amănuntele, sau preferaţi să recunoaşteţi că vă este cunoscut ? Nu sînteţi obligat să răspundeţi.
— îl cunosc, admise el, dîndu-şi seama, fără îndoială, că orice tăgadă ar fi inutilă, dacă nu chiar primejdioasă.
— îmi rămîne atunci numai să vă destăinuiesc identitatea persoanei care a folosit, ultima, secretul fatal. Dar poate că o cunoaşteţi şi dumneavoastră...
— Eu... eu...
Nu reuşi să-şi exprime vorbele în mod coerent şi-şi îndreptă privirile speriate spre domnişoara Turner. Dar maiorul interveni repede între cei doi. Printre hohote de plîns, îngăimă cu greutate :
— Spuneţi... dacă trebuie !... Eu... nu... pot...
— Poate că această bucată de dantelă va răspunde cu m&i putină brutalitate decît mine, reluă magistratul deschi-2înd muia şi arătînd capătul de dantelă pe care-L găsisem acum un ceas în camera colonelului.
El privi şi înţelese, apoi duse mîinile la ochi şi se clă-. tină ; domnişoara Turner făcu o mişcare involuntară ca pentru a-L sprijini, apoi se opri cu ochii plini de o milă divină.
— Doamne ! articula el în sfîrşit. Providenţa ne-a trădat !..: Zadarnic am suferit .noi !... Zadarnic am negat !... O astfel do criină nu putea să rămînă ascunsă !... Nechibzuiţi care crezusem că' putem înşela justiţia umană... Justiţia divină veghea L,
Ochii pătrunzători ai maiorului nu-L părăsiră nici o clipa pe nefericit.
148
— Aşadar, întrebă el cu voce tăioasă, aţi obligat-o pe soţia dumneavoastră să se sinucidă ?

— Nu, murmură el.
Domnişoara Turner protestă cu un accent de o căldură extremă :
— li nedreptăţiţi pe amîndoi cu o astfel de presupunere ! Nu soţul ei, ci conştiinţa ei a împins-o la actul disperat !
— Vă rog, domnul Jeffrey va răspunde singur la întrebarea mea, replică maiorul pe un ton politicos, dar ferm.
Cu un vădit aer de sinceritate, domnul Jeffrey vorbi cu glas sfîşietor :
— N-am făcut nimic ca s-o influenţez. Nu eram zdrobit. Cuvintele groaznice rostite de ea în somn au fost primul avertisment şi aveam convingerea că trecea printr-un coşmar cumplit. Dar cînd, încolţită de întrebări, ea confirmă cuvintele, cînd descoperii crudul adevăr, am crezut că-rni pierd minţile ! Mă simt şi acum la fel... totul mi se pare un vis infernal. Era aşa de tînără, de zlobie, de nevinovată în aparenţă ! .Şi o iubeam ! De dragul ei am suferit învinovăţirile dumneavoastră iar sora ei, femeia aceasta nobilă, era gata de acelaşi sacrificiu pentru ca cea care săvîrşise crima să rămînă nedescoperită, pentru ca numele ei să nu fie pradă blestemului. Credeam c-o să putem păstra secretul, simţeam că trebuia cu tot dinadinsul să-L păstrăm... Am făcut iurămînt, în franţuzeşte, în faţa "detectivilor... Ea L-a păstrat, *ea,* — Dumnezeu răsplătească-o ! — şi l-am păstrat şi eu... cit a fost cu putinţă. Dar lucrurile au vorbit, Toate eforturile noastre, toate speranţele noastre, agonia ultimelor săp-tămîni, n-au folosit la nimic. Biata mea Veronica ! N-am ştiut să te apăr ! Numele tău va-fi tîrît în noroi...
Se opri cu glasul frînt de emoţie. Eram mişcaţi pînă în adîncul sufletului.
— Dacă vă înţeleg bine, spuse maiorul stăpînindu-şi cel dintîi emoţia, deşi condamnaţi actul criminal săvîrşit de nefericită, îi găsiţi totuşi nişte scuze. Nu credeţi că ea a premeditat crima şi că a vrut să ispăşească...
— O, da, a ispăşit ! Afirm că a comis crima fără premeditare ! spuse cu tărie domnul Jeffrey. Dacă -vreţi să ştiţi care era starea ei sufletească, veţi avea propria-i mărturie A scris-o îh ultimele clipe ale "vieţii sale nefericite, chiar în scopul de a fi date publicităţii, Adevărul cumplit se află în scrisoarea pe care numai eu şi cu domnişoara Turner am ci-tit-o.

Eram convinşi cu toţii că domnul Jeffrey rostea astăzi adevărul şi numai adevărul ; numai Durbin nu era în stare să acorde încredere cuiva care era amestecat mai mult sau mai puţin într-o afacere judiciară.
— Dar Pfeiffer contractase căsătoria cu ea, nu e aşa ? feluă judecătorul. Ea se măritase cu el în taină, cu puţin timp înainte de a părăsi pensionul, şi el e acela care, într-un moment atît de critic,, s-a prezentat în casa unde...
— Veţi citi scrisoarea ei ! îl întrerupse domnul Jeffrey. Eu nu pot să vorbesc despre ea... şi nici despre omul acela !
Apoi, cu o inconsecvenţă ce-i trăda starea sufletului ^buciumat, începu cu greu. să povestească detaliile ce-i repugnau :
— Mereu, vorbele ei îngrozitoare îmi răsună în ureche. Agitată de un vis teribil, culcată lîngă mine, ea murmura : „sînt femeia, sînt soţia ta legitimă !... Crede-mă, crede-mă ! L-am ucis pe primul înainte de a merge cu tine la altar. £,-am ucis aşa cum strămoşii mei m-au învăţat să fac, aşa <Him au făcut ei cînd vreun-duşman le ieşea în drum !... Era mort înainte ca noi să fim căsătoriţi, jur !... Sînt femeia ta legitimă !.„" A declarai îndelung că era femeia mea, că nu era nici adulteră, nici bigamă, redînd cu volubilitate toate dovezile capabile să-i confirme aserţiunea, în sfîrşit, păru Că se calmează, iar eu rămăsei ca o stană de piatră pînă-n zorii zilei, paralizat fiziceşte, în timp ce mintea era într-o stare vecină cu nebunia... Ceva, un ecou discordant în cela două săptămîni ale noastre de viaţă conjugală, revenea stăruitor, afirmînd că toate acestea nu erau o închipuire, un vis groaznic. Ziua, o umbră înfricoşătoare, vagă, plana deasupra noastră, în semiîntuneric, marcînd o linie de eternă separaţie între soţia mea şi mine... încă adormită pe jumătate, ea murmura un bună dimineaţa încrezător, îmi întindea buzele pentru sărutarea obişnuită. Pentru a-i ascunde chipul meu .bui-toăcit, îngăimam cîteva cuvinte confuze şi plecam... N-o revedeam decît la dejun şi, impunîndu-mi curajul, o invitai In salonaş, deoarece simţeam că trebuie să-i vorbesc.
— Ştii că ai visat ceva oribil ? începui eu tremurînd. Ea scoase un strigăt ascuţit şi citii pe trăsăturile ei că Ceea ce spusese în somn era adevărat.

Există cuvinte pentru a repeta crudul interogatoriu, în-
frozitoarea confesiune ? Ea se aruncă la picioarele mele, îm-rățişîndu-mi genunchii cu frenezie, asigurîndu-mă de re-, muşcările ei, afirmînd mereu, mereu, că procedase într-un
150
moment da nebunie, împinsă de demonul care I-a distruşi familia... Cu cit se disculpa mai mult, cu atît sporea consternarea mea... Vasăzică era adevărat ? Nu divaga ?...
în această situaţie cumplită alergai la domnişoara Tur-ner şi-i mărturisii totul. La început, ea se arătă înmărmurită de groază, Curînd însă, recăpătîndu-şi stăpînirea de sine, in*-comparabila prietenă nu se gîndi decît cum să ne vină în ajutor.
— Trebuie s-o ierţi şi s-o salvăm pe Veronică... cu orice preţ !
Eu, însă, nu mă simţeam în stare să trec atît de uşor peste aceste fapte incredibile ; trebuia să citesc cu ochii mei acel testament hidos, al colonelului, să ating cu mîinile mele infernalul mecanism, deoarece mai credeam că spusele nefericitei mele soţii nu erau decît coşmarul^ unui creier zdruncinat.
Am luat cheia casei din Waverley Avenue şi mă îndreptam într-acolo, dar îmi dădui seama că era prea devreme şi nu trebuia să fiu văzut intrînd acolo... Doamne, dacă putea să bănuiască cineva L. Rătăcii multă vreme, aşteptînd să se întunece, intrai într-o băcănie să cumpăr luminări şi, în zăpăceala mea, le uitai pe tejghea. Cînd se înnopta, intram în casa Moore...
Totul era cufundat în beznă ; aprind chibrituri, .găsesc drumul şi merg direct la portret : în cîteva minute am des-. c'-reat cîteva din frazele acejea blestemate... dar mai'speram că nu 'mai rămăsese nimic din maşina drăcească inventată de colonel, presupunînd că acea maşină existase vreodată. .
Domnilor, aţi intrat şi dumneavoastră în cabinetul acesta , îi cunoaşteţi poziţia ; v-aţi înfiorat găsind minerul ucigaş, punîndu-L în mişcare. Vă puteţi imagina ce senzaţie am avut eu, crezînd orbeşte în femeia pe care o iubeam, în timp ce căutam în întuneric resortul despre care ea îmi vorbise, apăsînd pe buton şi auzind atunci, în întunericul de nepătruns al bibliotecii, zgomotul unei greutăţi ce cade pe pernele vechiului jilţ...
Crezurăm că nu mai putea să continue, atît de mult îşi încleşta fălcile, dar îşi învinse repede tulburarea şi urmă :
— Bănuiesc că mi-am pierdut cunoştinţa, căci, atunci cînd am ieşit din dulap, luminarea era mai scurtă cu un deget. Strivind flacăra sub călcîi, ajunsei în stradă nici eu nu ştiu cum...
151
— Fără să intraţi în bibliotecă ? întrebă maiorul.
— N-aş putea "spune. Eram cu totul năucii.
— Păcat. Ne-ar fi interesat foarte mult să ştim.
— Nu-mi aducTaminte să fi intrat.
— în cazul acesta nu ne puteţi spune dacă mescioara se găsea acolo, cu candelabrul pe ea, sau dacă...
— Nu vă pot da nici o lămurire în această privinţă.
După ce stărui îndelung cu privirea asupra omului împietrit în suferinţă, maiorul se întoarse spre domnişoara Tur-her :
— Dumneavoastră v-aţi pus în joc onoarea şi chiar viaţa pentru a-i salva cinstea surorii căreia, de bună seamă, i-aţi purtat o afecţiune deosebită...
La auzul acestei interpretări neaşteptate, fata se tulbură :
— Doream, aşa cum aţi spus, să-i salvez numele de oprobriu, murmură ea ; şi...
Se opri, îmbujorată.
Aceia dintre noi care erau înzestraţi cu o oarecare sensibilitate sufletească au putut continua în gînd fraza formuiată în inima ei : „şi-L *iubesc* pe cel ce-mi cerea sacrificiul acesta !"
— Iar pentru a-i salva reputaţia, aţi legat un revolver de mîna surorii dumneavoastră, insinua maiorul.
— Nu ! replică ea cu tărie. Nu ştiam ce obiect îi legam de mînă, deoarece revolverul era ascuns printre cutele rochiei sau în buzunar. N-am avut nici o bănuială despre planul ei, cu atît mai mult 'cu cît era atît de veselă, de zglobie, ceea ce m-a mirat foarte mult, după cele ce aflasem. Am în-ţeles apoi că totul era voit pentru a înlătura orice întrebare sau observaţie.
— Şi n-aţi dat nici o importanţă stării sale sufleteşti ?
— Nici una. N-am sesizat nici profunzimea remuşcărilor ei, nici autopedepsirea pe care şi-o

pregătea. Scuza mea este că n-o cunoşteam deloc. O credeam frivolă, preocupată nu-" mai de plăceri. Nu ştiam că asta este o mască destinată să ascundă un secret prea greu pentru inima ei 'tînără.
— Aşadar, nu ştiaţi absolut nimic despre legăturile pe care le avusese în ultimul^timp al şederii sale la pension ?
— N-am ştiut absolut nimic, deoarece avea o prietenă drept confidentă, iar aceea a .murit. Despre căsătorie am aflat în dimineaţa zilei de marţi cînd domnul. Jeffrey intră
152
în camera mea şi-mi povesti înnebunit veştile pe care le afiase chiar de la Veronica.
Dornic să lumineze o problemă asupra căreia maiorul nu insistase, judecătorul prinse prilejul să întrebe :
— Susţineţi că n-aţi sesizat intenţia de sinucidere a Veronicăi în momentul în care v-a părăsit ?
— Am mai precizat acest lucru, domnule.
— De ce atunci v-aţi dus imediat să deschideţi sertarul domnului Jeffrey şi să vă convingeţi dacă revolverul era încă acolo ?
Domnişoara Turner înclină capul • şi obrazul ei delicat se împurpura.
— M-am dus deoarece mi-era frică pentru *el,* zise ea cu o voce stăpînită, vibrantă. Plecase de mai multe ceasuri într-o stare de surescitare indescriptibilă - şi nu se mai întorcea !... Mă gîndeam că s-ar putea sinucide, atît era de tulburat... în camera surorii mele nu mai erau nici cheile, nici revolverul... Nu mă gîndisem nici o clipă că *ea* le luase pe amîndouă. Nu-L vedeam decît pe el mort sau dement, în vechea locuinţă... şi am alergat...
— Dar n-aveaţi cheie.
— Nu, fiindcă domnul Jeffrey luase una şi sora mea, cealaltă. Trebuia să intervin, să fac ceva, nu ştiam ce, dar alergai acolo... !
— Ştiaţi că uşa principală are două chei ?
— Nu. atunci nu.
— Dar sora dumneavoastră ştia ?
— Probabil.
— Aţi găsit uşa deschisă ?
— Da.
— Doamna. Jef f rey o lăsase aşa ?
— Da, fără îndoială ; dar nu mă gîndeam la ea în momentul acela.
— Și aţi intrat ?
— Da ; nu se zărea nici o lumină, însă am înaintat, bîj-bîind, pînă la stupii auriţi.
— De ce v-aţi dus acolo ?
— Pentru că eram convinsă că el se află acolo.
— De ce n-aţi mers mai departe ? Glasul ei deveni foarte îndurerat :
- Ştiţi de ce ! Ştiţi *l* în momentul acela se auzi înăuntru o "detunătură, apoi căderea unui corp. De altceva nu-mi mai aduc aminte. Se pare că am rătăcit prin oraş. Din mo-
•151
mentul acela s-a creat în memoria mea o lacună pînă în fiipa cînd agentul m-a informat că sora mea murise ţ- "ă focul de armă nu-L lovise pe el...
— Cora !
Strigătul pornit de pe buzele domnului Jeffrey părea absolut involuntar.
Maiorul nu avea timp să se piardă în sentimentalisme sterile.
— încă o întrebare înainte de a trimite după scrisoarea care, după cum spuneţi, ne va explica pe deplin starea de spirit a doamnei Jeffrey. Vă amintiţi ce s-a petrecut pe podul de la Georgetown, cu puţin timp înainte de a vă întoarce, în seara aceea, în oraş ?
Tînărul dădu din cap negativ.
— N-aţi întîlnit pe nimeni acolo ?
— Nu-mi amintesc.
— Dar, cel puţin, care era obiectul eîndurilor dumneavoastră ?

— A, da ! Mi-aduc aminte !
— Care era ?
— Moartea ! Moartea !... Moartea pentru dînsa și pentru mine ! își pîngărise sărmanul suflet, săvîrșise o crimă cară țiu se răscumpără decît cu moartea ; dar dacă ea trebuia să ţtioară, de bună seamă că trebuia să mor și eu. Nu puteam să chem poliția, să-mi denunţ nevasta, g-o acuz de crimă și $-0 predau justiției. Desigur, a fost vinovată dar și-a răscumpărat vina...
Deși eram cu toții copleșiți de mărturiile domnului Jeffrey, deosebit de impresionante, judecătorul ne readuse la Aspectele practice ale afacerii.
— Ați explicat multe fapte rămase pînă acum obscure. Dar mai este unul pe care nici domnișoara Turher, nici dumneavoastră nu L-ați lămurit. La locul crimei era o luminare. Era stinsă cînd a intrat agentul, într-o cameră, deasupra, ardea una, în afară de aceea pe care ați folosit-o pentru cercetările dumneavostră. De unde proveneau luminările ? Soția dumneavoastră o stinsese oare pe aceea din bibliotecă înainte de a se împușca ? Lucrul pare inadmisibil.
— N-aș putea să vă răspund acestor întrebări. E posibil ca soția mea să-și fi adus cu ea aceste luminări și să fi avut puterea să stingă lumina înainte de a se sinucide.
154
Maiorul dori atunci să afle unde se găsește scrisoare^, — Veți vedea în camera mea, probabil pe masă, o cart$ care are încă o copertă de hîrtie. Legătura interioară e roșii. Aduceți-o ; veți găsi-acolo ceea ce doriți să aflați.
Durbin porni în căutarea cărții, iar eu rămăsei puțin dezamăgit, deoarece văzusem cartea pe masa domnului Jef» frey, cînd făcusem a doua vizită în camera lui. Gîndul cî dezlegarea enigmei fusese la îndemîna mea chiar de la început era destul de umilitor pentru .ca eu să nu comunic nimănui acest detaliu.

CAPITOLUL XXII

Nu după mult timp îl întâlnesc pe maior, pe peronul clin preajma casei Moore și-mi întinde un mic obiect cu cea mai mare discreție ; despărțindu-mă în grabă de maior, dau nas în nsf cu persoana iritată a unchiului Da* vid, pe care îl salutai cu o reverență ceremonioasă.
El mă privea cu ochi furibunzi, hotărît să mă încolțească cu întrebările :
- Cînd au să înceteze toate șicanele astea ? Cînd vor lua slîrșit descinderile acestea furtunoase în locuința unui cetățean cumsecade ? Mă scol liniștit, sperînd că în sfîrșit mă voi putea bucura de casa mea, și ce văd ? Un agent care iese și altul care se lăfăiește în vestibul, fără să mai pun la socoteală pe cei ce, probabil, se găsesc înăuntru. Cel puțin vreo șase ! Nu este unul mai isteț care să dezlege misterul și să isprăvească odată ?
— Hehe, poate că nu sînttin departe ! spusei eu dînd cuvintelor un anumit subînțeles.
Curiozitatea lui se trezi deodată.
— E ceva nou ? întrebă el laconic.
— Poate că da ! răspunsei eu într-un mod care să-L scoată din sărite ; apoi, fără nici o grabă, scosei o hîrtie împăturită în patru, pe care j-o întinsei adăugind :
— Poftim, ceva ce-ți aparține.
El ridică instinctiv mîna, dar imediat o lăsă în jos.
— Mu știu ce vrei să spui. N-ai nimîc de-ai meu, rosti el în- siiă.
155
— Serios ? în cazul acesta John Judson Moore- mai avea un alt frate decît pe dumneata.
Cu același calm, băgai hîrtia în buzunar. El urmări gestul cu privirile. O recunoștea desigur, dar nu trăda nimic.
— în lipsa altui talent îl aveți cel puțin pe acela de a vă băga nasul peste tot. Păcat că nu aveți rezultate mai bune.
Zîmbii, pregătind un nou atac :
— Cred că nu-i recunoașteți poliției tot meritul pe ca~ re-L are. Nu sîntem atît de incapabili pe cît îți închipui ; și scoțînd mîna din buzunar, începui să învîrt pe după deget faimosul medalion.
Continua să păstreze aerul cel mai nevinovat și-i surprinsei privirea avidă îndreptată spre meda- lion, ceea ce mă convinse că unchiul David nu știa mai mult decît în seara cînd scrisese memoriul.
— De exemplu, continuai fără să încetez a-L spiona pe furiș, un obiect mic ca acesta, un moftuleț ca acesta, poate să ducă la descoperiri care n-ar putea fi făcute nici după ani de cercetări obișnuite.

Nu spun că descoperirile sînt făcute, dar ele sînt posibile şi nimeni nu ştie acestea mai bine decît dumneata.
Indiferenţa mea calcuiată îl scoase din sărite.
— Mie mi-au lipsit înlesnirile dumneavoastră, spuse el cu ciudă. V-aţi permis să vă atingeţi de bunul meu ! Bibeloul cu care te distrezi învîrtindu-L sub nasul meu, nu mi se cuvine decît mie, împreună cu celelalte obiecte care-i aparţineau nepoatei mele. E un fel de talisman de familie şi, trebuie să-ţi spun, domnule, că socotesc o necuviinţă faptul că te-ai atins de el !
— Aha, recunoşti deci că scrisoarea privitoare la talisman era a dumitale ?, spusei eu fără să mă tulbur.
— Nu admit nimic ! ripostă bătrînul. Ce vrei să spui cu scrisoarea ? Ei, bine, admit că am scris-o eu, ca să-mi mai treacă timpul. De ce n-aş fi. scris^o ? Faptul dovedeşte numai că misterioasele întîmplări provoacă o curiozitate foarte firească la toţi membrii -familiei iar dumneata împărtăşeşti în chip uimitor aceeaşi curiozitate ! Aş fi indiscret dacă te-aş întreba la ce-ţi foloseşte acest medalion care nu ne aparţine . dacît nouă, familiei Moore ?
— Citeşte ziarele, răspunsei eu. Citeşte ziarele de mîine, domnule Moore, sau chiar pe cele de astă seară. Poate că te vor informa ele !
Astfel îl părăsii pe unchiul David, lăsîndu-L pradă unei furii ce dovedea culpabilitatea acestuia şi mă îndreptai spre casa Moore...
Mărarul se afla în vestibul. Ceilalţi se retrăseseră în salon.
— Omul de vizavi ştie multe lucruri, spusei eu, dar sînt convins că nu are habar de desenul de sus şi de mecanismul infernal.
— Eşti sigur ?
— Atît cît experienţa mea îmi îngăduie. Dar sînt deopotrivă de sigur că ştie mai mult decît ar trebui despre moartea doamnei Jeffrey. Sînt gata chiar să susţin că se afla în casă în momentul sinuciderii.
— A mărturisit el aşa ceva ?
— Nici vorbă.
— Ce motive ai atunci să crezi acest lucru ? „ ,
— Poate să vi se pară puţin convingător.!. Dar eu L-a văzut pe bătrîn mai des decît comporta stricta îndatorire oficială ; l-am cercetat fără să-şi dea seama, i-am observat fizionomia şi convingerea mea este că ştie mai mult decît vrea să spună asupra întîmplărilor de aici. Sînt sigur că a vizitat deseori casa în secret şi că el a stricat fereastra care nu se mai închide. A manifestat prea puţină mirare cînd i-am comunicat ştirea morţii doamnei Jeffrey ca să nu-i fi fost cunoscut faptul de mai înainte ; chiar dacă n-am avea dovada luminării aprinse şi a cărţii pusă în grabă la locul ei, tot aş rămîne cu convingerea că el era acolo. Ştia perfect ce aveam să găsim în bibliotecă.
— Se prea poate dar nu avem nici o dovadă iar domnul Moore tăgăduieşte categoric ; nu văd ce însemnătate ar putea avea presupunerea dumitale.
— Să mai aşteptăm puţin, răspunsei. Cred că am găsit un mijloc să-L oblig pe bătrîn de a recunoaşte că, în seara fatală, se afla înăuntru sau în preajma casei,
— Crezi?
— Daţi-mi numai permisiunea să public un anunţ şi. în patruzeci şi opt de ore, vă voi raporta amănuntele în privinţa eşecului sau succesului meu.
Maiorulmă privi cu un interes binevoitor care mă umplu de bucurie şi de plăcere, apoi adăugă scurt :
— Ai meritat privilegiul acesta ; ţi-L acord.
în momentul acela intră Durbin scoase Cartea din buzunar şi o întinse maiorului spunmd :
153
157
— Nu veţi găsi nimic înăuntru ; este o glumă !
Şeful deschise cartea, o răsfoi, privi sub copertă, nu descoperi nimic, şi se îndreptă repede spre salon. Judecătorul se întreţinea cu domnişoara Turner. Domnul Jeffrey măsura nervos, încăperea ; se opri brusc văzîndu-ne, şi ochii i se îndreptară asupra volumului.
— Daţi-mi-L, glăsui el.

— Este aBsolut gol, spuse maiorul. Scrisoarea a fost sustrasă probabil fără să ştiţi.
— Nu cred, replică domnul Jeffrey. Vă închipuiţi că aş fi încredinţat paginilor deschise ale unei cărţi un secret pentru care *eram* gata să-mi jertfesc viaţa şi onoarea ? Cînd m-am văzut ameninţat de vizitele poliţiei, am căutat pentru scrisoarea aceasta o ascunzătoare unde nimeni nu putea s-o descopere. Priviţi !
Smulgînd coperta exterioară, strecură lama briceagului său sub foaia de hîrtie care acoperea legătura interioară şi o rupse. Ne arătă atunci în cartona j ui scobit în acest scop cî-teva pagini de scrisoare îndoită, le luă cu un oftat adînc şi le întinse maiorului. *
— Aş fi înfruntat moartea, reluă el, pentru ca această crimă să rămînă secretă. Deoarece totul este dezvăluit, mărturisirea* aceasta va contribui poate la îmblînzirea judecăţii .acelora care o vor citi şi să-i atragă mila lor !...
Porni din nou să măsoare încăperea, în timp ce maiorul parcurgea scrisoarea.
CAPITOLUL XXIII
Scrisoarea pe care am citit-o mai tîrziu era într-adevăr zguduitoare. Ea trăda zbuciumul moral, frenezia durerii care a zguduit timp de treizeci şi şase de ore singurătatea femeii sinucigaşe şi despre care tînăra Loretta vorbise cu emoţie.
Transcriu scrisoarea fără să schimb ceva, cu paragrafele ei scurtate, cu suspansuri şi întrebări fără răspuns...
„L-am ucis. Sînt ceea ce ţi-am spus că eram ; să nu-ţi închipui că băteam cîmpii... Nu te vei mai gîndi la mine de azi înainte decît pentru a mă blestema şi a deplînge ziua cînd am intrat în viaţa ta. Dar nu mă vei urî mai mult decît mă urăsc

eu !... Cum de-am putut săvîrşi o faptă aşa de cumplită ? Mă întreb şi acum.
A fost aşa de uşor ! A, dacă acest lucru ar fi fost greu ! Dacă ar fi trebuit să folosesc un cuţit sau o armă oarecare, aş fi avut timp să înţeleg şi n-aş fi mers atît de departe. Dar să ating un resort şi în aceeaşi clipă să înlătur piedica din calea fericirii ! Cine, simţindu-L sub degete, ar fi rezistat ispitei •să-L apese, măcar pentru a vedea ce urmează ?...
Am fost prea răsfăţată, m-am născut voluntară, capricioasă, gîndindu-mă doar la plăcerea momentului, fără să-mi pese de consecinţe. Intr-o zi, cînd mă plictiseam la pension, mi-am strîns cărţile şi caietele, le-am invitat pe colegele mele să facă la fel, şi-am aprins un foc mare pe peluză, făcînd haz la adresa instituţiei şi profesorilor. Aveam doisprezece ani. Atunci, pentru diferite motive, eram răzgîiată şi linguşită, _ şi, ca să mă sustragă influenţelor nefaste, tutorele meu, profi-tînd de micul scandal pe care-L pricinuise indisciplina mea, mă trimise foarte departe în Vest într-un colţ în care nimeni nu. cunoştea familia, Moore şi averea ei. însemna să cad din lac în puţ. Crescusem departe de Cora şi nici nu primisem o educa-] ţie adevărată ; nu învăţasem nimic din obligaţiile şi cerinţele vV'toarei mele poziţii în lume şi făceam legături cam nepotri-v'te cu rangul social pe care soarta mi-L hărăzise, în sfîrşit, mi se păru că iubesc !... Nechibzuită, nu cunoşteam atunci 'deosebirea dintre o iubire puternică şi-un simplu flirt de elevă, după cum nu bănuiam prăpastia care desparte un adevărat gentleman de un tejghetar... Te-am văzut, Francis, şi am învăţat şi una şi alta, dar prea tîrziu căci eram legată irevo-cabil...
El era fratele unui negustor venit din Denver, furnizor al pensionului. Ne-a plăcut. Prietena mea şi cu mine căutam toate ocaziile pentru a-L întîlni fără să atragem atenţia supraveghe-tcarelor... Socoteam un lucru foarte picant să punem la cale o căsătorie secretă...
Nu pot să vorbesc despre aceasta... un chin... şi tu nu ţii desigur să afli mai mult. Mi se pare că trăiesc un vis groaznic, că vorbesc despre altcineva ; omul acela ar fi ieşit din amintirea mea dacă n-aş. f i fost silită să-L blestem. Şi totuşi el nu era rău.. Avea nobleţe sufletească. Aflînd că posedam o avere însemnată, dori să plece la minele de aur din Klondyke pentru a cîştiga repede atîta cît să devină egalul meu în această privinţă.
Nu ştiu care dintre noi a fost mai vinovat de această căsătorie. El dorea să aibă siguranţa că sînt a lui înainte de â

pleca atît de departe. Eu am acceptat-o fiindcă era o aventură romantică şi-mi plăcea să fac numai ce vreau eu, în ciuda bătrînului şi severului tutore şi a supravegherii pensionului ; de asemenea, pentru-a le face în ciudă tovarăşelor mtie care erau toate nebune după el şi care-şi închipuiau că el ie iubeşte, în timp ce el nu mă iubea decît pe mine.

Uitasem de Cora pe care n-o mai văzusem de ani de zile şi căreia nu-i răspundeam nici la scrisori deoarece îmi condamna faptele mele nebuneşti, li cer acum iertare în genunchi.., M-am lăsat purtată doar de capriciul meu care m-a împins în pragul infernului... Mă rostogolesc în abis ! Francis, salvează-mă ! Sînt nevrednică de tine, Francis, dar te iubesc !
Ne-am înţeles ca pînă la întoarcerea lui nimeni să nu afle despre căsătoria -noastră, în afară de prietena mea care a murit după aceea.
Venind la Washington, te-am întîlnit pe tine şi m-am îndrăgostit cu adevărat. O, cît de mult voiam să uit groaznicul episod din viaţa mea de la pension şi nutream o sălbatică dorinţă : să-L văd mort pe acela plecat la minele dirv Klondyke, unde şi-au găsit moartea atîţia oameni.
Am primit de la el o scrisoare din Kassa dar eu nu plecasem încă de la Owosso. Alta n-am mai primit şi nici nu i-am scris niciodată, fiindcă el îmi pusese în vedere să nu-i scriu pînă nu-mi va da instrucţiunile necesare ; aceste instrucţiuni nu veniră. De altfel, inima mea se schimbase şi nu do-ream decît să uit de existenţa acestui om. Şi l-am uitat... aproape. Noi doi ne întîlneam mereu, dansam împreună, făceam plimbări pe cal ; îmi iroseam banii, timpul şi inima în toate împrejurările ce mi se ofereau şi nu voiam să mă gîn-desc la ziua următoare. Dintr-un motiv cu totul întîmplător adoptasem la sosire numelele de Veronica şi căutam să-mi alung din minte perioada cînd eram Antoinette. Căci Klondyke, cu gheţurile, cu climatul lui nemilos, era tare departe : oamenii mureau acolo cu miile iar mie nu-mi venea nici o scrisoare...
Ţi-aduci aminte de o seară, pe terasă, pe malul mării ? Stăteam unul lîngă altul ; tu ţi-ai pus mîna pe braţul meu şi m-ai întrebat de ce nu vreau să privesc în ochii tăi arzători "* Pentru că-mi amintea de o seară asemănătoare şi-mi veni sa scot un strigăt şi să-ţi destăinuiesc, într-un acces de erm*:e nebună, greul meu secret care mă apăsa pe suflet.
Ştii că am acceptat cu oarecare împotrivire <-vrr."ei ,i" în cîsătorie, că am încercat să mă eschivez, chinuindu-le pe tine şi sfîşiindu-mi inima în acelaşi timp...
160
Iţi mai aminteşti ziua cînd m-ai găsit rîzînd în hohote ca o nebună, într-un cerc de prieteni buimăciţi ? M-ai luat deoparte şi m-ai întrebat ce am. Ce aveam ? Eram liberă ! Liberă să te iubesc. In dimineaţa aceea • citisem în ziar că William Pfeiffer murise îngheţat în tabăra din Seattle. Iar pentru mine nu exista decît un William Pfeiffer şi acela era. soţul meu... şi care în prezent era mort ! Iată de ce rîdeam în hohote, nu fiindcă aş fi fost veselă, ci pentru că în sfîrşit puteam să respir in voie.
Căsătoria noastră s-a hotărît repede după aceea şi eu simţeam o bucurie extatică. Nu mai era nimeni în stare să-mi întunece fericirea. Trecutul meu vag nu va mai fi peste cîteva zile decît un vis rău, uitat, un incident închis.
Dar, în mijlocul fericirii mele şl în elanul ultimelor pregătiri, un hazard l'mi răstur.nă toate speranţele. Mă aflam la croitoreasa şi zării pe o mescioară un petec de ziar pe care citii numele lui William Pfeiffer, iar ziarul era din Denver. După un moment de .groază, simţii că pămîntul îmi fuge de sub picioare, deoarece aflasem că acela care murise de mizerie şi frig la Klondyke, era Wallace, fratele soţului meu, iar nu William... Se povestea tragica lor aventură.
Aşadar, nu soţul meu sucombase !... Nu eram văduvă ! Nu eram liberă !... Şi ziua nunţii se apropia !'...
De ce nu m-am confesat Corei ? De ce nu ţi-am dezvăluit adevărul ? Adevărul este că mă agăţăm de un crîmpei de speranţă ; voiam să aflu cu certitudine dacă nenorocitul fusese readus la viaţă, dacă fusese salvat cu adevărat... Găseşti odios faptul ? Din dragoste pentru tine am păcătuit astfel...
Dintr-un capriciu copilăresc hotărîsem ca fericitul eveniment să se petreacă în vechea locuinţă a familiei Moore. Acum. cînd tremuram pentru orice, regretam că luasem' temerara decizie. Dacă vechea locuinţă îmi *va* aduce nenorociri ? Dar ajunsesem în ajunul nunţii : invitaţiile erau acceptate, • pregătirile terminate ; toaleta, bijuteriile, inelele fuseseră transportate la casa Moore ; era prea tîrziu să mai dau înapoi. Plecasem din vreme cu sora mea în Waverley Avenue ; curioşii se îmbulzeau să ne vadă.
La colţul unei străzi, trăsura se opri brusc. Un bărbat trecuse prin faţa cailor, îi văzui trăsăturile !

Spaimele unei existenţe întregi se concentrară în secundă aceea. El trecu pe dinaintea portierei : era William Pfeiffer !
Soţul meu trăia ! Era la Washington ! Scăpase din primejdiile de la Klondyke, îşi recăpătase forţa şi sănătatea ! Şi,

aflînd în oraşu-i natal despre această căsătorie, venea să-şi recapete soţia !... Vedeam înaintea ochilor ceea ce s-ar fi putut întîmpla : voi fi dezonorată în faţa tuturor şi, lucru şi mai groaznic, îmi era teamă că te voi pierde pentru totdeauna ! Simţeam că nebunia pusese stăpînire pe mine. Cora stătea alături palidă, calmă şi frumoasă, fixîndu-mă cu privirea adîncă a ochilor ei a cărei expresie n-am înţeles-o... Necu-noscînd frămîntările inimii mele, ea era fericită pentru bucuria mea presupusă şi zîmbea* în tăcere, în timp ce mie îmi curgeau lacrimi pe obraz.
Cînd am sosit tu erai pe peron ; te-am văzut venind spre noi. Ce expresie de iubire şi de fericire strălucea pe chipul tău ! Inima rnea a încetat să bată. Va răsări din locul unde stătea ascuns, omul acela ? Voi asista la o dispută, la o penibilă altercaţie ?...
înnebunită de spaima pe care o produse imaginea -aceasta, strînsei repede mîna pe care mi-o întindeai, mă grăbii să intru în casă, să ajung în camera care, în ciuda amintirilor ei sinistre, nu primise niciodată o inimă mai copleşită sau mai rebelă, îmi veni să strig : casa morţii ! casa morţii !
Găsisem puterea să-ţi zîmbesc. O, doamne, dacă ai fi putut să vezi ce se ascundea sub zîmbetul acela ! Căci, în momentul în care am trecut de uşile fatale, o idee îmi străbătuse mintea, îmi aminteam de moştenirea mea, de ceea ce-mi spusese tata cînd eram numai o copilită, iar el simţise apropierea morţii : ...dacă vreodată m-aş găsi într-o mare... foarte mare încurcătură, din care n-aş avea scăpare, va trebui să deschid medalionul pe care mi-L punea după gît, să scot ce voi găsi înăuntru şi să ţin obiectul acela deasupra, unui desen agăţat în camera colonelului.
Nu putea să-mi spună mai mult, deoarece nu fusese niciodată ispitit să întrebuinţeze talismanul. Mi-L încredinţa aşa cum îl primise şi-mi recomanda 'categoric să nu recurg la el- decît în cazul în care m-ar ameninţa vreo primejdie.
Acum, în acest moment de criză, avînd medalionul la în-deinînă şi mecanismul aflîndu-se în camera în care trebuia să-mi pregătesc toaleta, mă notării să-L folosesc.
Concediai toată lumea şi mă baricadai în odaie ; cu toate acestea, nu deschisei medalionul numaidecît. Cînd îmi seosei mănuşa, zărisem un inel, inelul lui î O biată verighetă fără valoare pe care susţineam că o am de la o prietenă de la pension si pe care nu-mi îngăduisem niciodată s-o scot. Cu inelul

acesta pe deget nu puteam să-i înfrunt şi să jur că afirmaţiile lui erau mincinoase, că eram visul iluzoriu al unui om căruia suferinţele îi zdruncinaseră mintea. Trebuia să-L scot. Simţeam că atunci mă voi elibera de acest coşmar, dar nu reuşeam să-L smulg şi astfel am fost nevoită să întrebuinţez o pilă ca să-L tai. Am reuşit, în cele din urmă, nu fără să mă rănesc uşor, şi l-am aruncat pe geam, afară, respirînd uşurată. Totuşi groaza mă sufoca ori de cîte ori auzeam paşi apro-piindu-se de uşă. Cora şi camerista mea veniră în mai multe rînduri să mă ajute să mă pregătesc mai repede. Le-am răspuns că nu am nevoie de nimeni şi, punîndu-mi rochia în grabă, încercam să caut ajutorul de care aveam atîta nevoie.
Ştii în ce consta el... Mi-a trebuit mult timp pentru a descifra liniile scrisului atît de iscusit disimulate în vechiul desen. Nu le citii în întregime, dar le înţelesesem atît cît era nevoie... Eram asistată în munca aceasta de spiritul tenebrelor care a născocit unealta ucigaşă, deoarece în spaima revoltei şi *a* dezgustului, un gînd diabolic mi-a fost insuflat ca mijloc ce mi se

oferea să utilizez în folosul meu sinistra invenţie a colonelului... Mă înfior de groază... Aceasta să-mi fie ispăşirea !
Stăteam în picioare, nehotărîtă, frământată, speriată, te-mîndu-mă că voi primi lovitura, că-L voi găsi jos, în casă, că mă va reclama... In culmea acestor frămîntări, întredeschid uşa şi urechea mea reţinu cuvintele pe care de două ceasuri le aşteptam în chinuri : „Este jos *un domn Pfeijfer care cere insistent să vă vadă, să vă vorbească repede, înainte de ceremonie."*
Mă ridic ca electrocutată, fără să şovăi,'iar geniul rău al familiei mele îmi dictează instrucţiunile fatale : „Introdu-L în bibliotecă şi... şi..."
Nu-mi cere să reconstitui cele întîmplate... Cînd a sosit momentul decisiv, eram rece ca marmora.
Ah, de ce m-am născut într-o casă funestă ? De ce am cunoscut secretul blestemat ? De ce hazardul fatal mi-a înlesnit crima ? De ce am cedat ispitei ?... O, în ce loc al universului aş putea să-mi ispăşesc crima înfăptuită, pentru a te putea privi din nou în faţă, şi... pentru a fi vrednică de iubirea ta ?
Sufăr şi merit suferinţa ! Dar tu ? Pe tine cine te va despăgubi de zbuciumul nemeritat pe care ţi l-am pricinuit ?
Pentru a mă şterge din memoria ta, aş vrea să mă cufund în abisul suferinţei, mai adînc decît am căzut... Dar

nu ! nu ! Nu mă uita cu totul !... Aminteşte-ţi de mine aşa cum m-ai văzut într-o seară... în seara cînd ai luat trandafirul din părul meu, cînd L-ai dus la buze, spunînd că erau aici multe femei frumoase şi seducătoare, dar nici una nu putea să pună astfel stăpînire pe inima ta, ca mine... Ce dulce era glasul tău, şi ce frumoşi îţi erau ochii !,...
Cînd mă gîndesc la *el,* neînsufleţit şi rece în mormîntul pe care i l-am săpat singură, inima mea este ca de piatră ; dar cînd mă gîndesc la tine...
Mi-e frică să mor şi mi-e frică şi de laşitatea care mă cuprinde ; îmi voi lega revolverul de mînă ca să-mi fie la îndemînă să mă folosesc de el.
Eram născută pentru bucurie şi veselie... Şi cu toate acestea n-am fost cruţată nici de mizerie, nici de ruşine, pentru că am săvîrşit o astfel de faptă... ; nu acuz nici destinul, nici oamenii, nu mă acuz decît pe mine.
Doresc ca sora mea să citească aceste rînduri ; poate că ea va şti să te consoleze ; poate va găsi vreo scuză şi apoi, împreună, veţi suporta mai uşor ruşinea şi durerea ce v-am pricinuit-o. Cora e o femeie nobilă. O, de ce n-am trăit întotdeauna sub influenţa ei ! De ce h-âm înţeles-o la timp ? între noi s-a interpus tristul meu secret... Ea nu m-a cunoscut niciodată...
Ai făcut ce ţi-am cerut. L-ai trimis pe băiatul de la Rancher într-un regiment de voluntari. Deşi erai surprins de interesul pe care i-L arătam tînărului, mî-ai satisfăcut dorinţa fără să întrebi ceva. Ai fi dat dovadă de aceeaşi 'bunăvoinţă dacă ai fi ştiut cuvintele pe care i le-am şoptit la portiera trăsurii ?
Trebuie să-ţi las cîteva rînduri pe care tu vei putea să le arăţi în cazul în care lumea s-ar mira că m-am sinucis după un timp atît de scurt de la căsătoria mea. Le vei găsi în cartea în care voi strecura foile acestea. Voi inventa un pretext... Mai mult nu pot să scriu... şi nici n-aş vrea să mă opresc din scris. Numai aceasta mă leagă de viaţă şi de tine... Dar nu mâi am altceva să-ţi spun decît : Iertare ! Iertare !...
Crezi că Dumnezeu îi vede pe cei vinovaţi cu ochii cu care îi vedem noi ? Crezi că el va avea milă de o fiinţă copleşită, mîhnită ?... Că va găsi loc... Mama şi tatăl meu sînt cu el... Poate că ei vor obţine îndurare pentru mine...

Mi-am scos verigheta. Ultima verigă care mă lega de viaţă este distrusă...
La revedere ! La revedere... Adio !"
Atîta era totul. Jalnica spovedanie se • sfîrşea aşa cum începuse, fără nume şi fără dată, ultimele suspine, ultimele zvîcniri ale unui suflet strivit de greutatea crimei sale.

După ce isprăvi lectura, maiorul ne invită să trecem în coridor pentru a-i lăsa singuri pe cei cărora le era adresată scrisoarea.
în momentul cînd ajunserăm lingă uşă, un poştaş în-mînă maiorului o scrisoare pe care acesta o primi cu oarecare indiferenţă.
- Mă întreb, spuse maiorul îngîndurat, de ce nefericitul Pfeiffer, mort în bibliotecă, a fost îngropat sub numele de Wallace ?
Şi, deschizînd scrisoarea, citi cu voce tare : „Aflu în momentul acesta că William Pfeiffer, însurat cu Antoinette Moore, a murit la Klondyke. Cel mare, mort de curînd la Washington, se numea Wallace."
Ce-i cu această nouă încurcătură ? întrebă maiorul stupefiat.
— Cred că am înţeles despre ce este vorba, mă încumetai eu să răspund. Ni se spune că soţul e acela care a fost părăsit pe drum, în timp ce fratele său se tîra în tabără după ajutor. El a murit, desigur, mai înainte ca Wallace să-şi revină din leşin sau să-i poată îndruma pe salvatori. El, Wallace, mai viguros decît fratele mai mic, s-a înzdră-venit şi s-a putut întoarce în- oraşul natal, aşa cum relata ziarul pe care L-a citit Veronica. Dacă ei nu i-ar fi fost teamă să se informeze, ar fi găsit, desigur, confirmarea faptului. Dar, hărţuită de frica ce o stăpînea, nu 'mai reuşea să vadă lucrurile într-un mod normal. Zărind în stradă un om ce semăna cu soţul ei, şi-a imaginat că-L vede pe William iar cînd cumnatul ei a dorit să-i transmită un mesaj, imaginaţia ei bolnavă a văzut în ' el pe justiţiarul ce venea s-o pedepsească...
— Explicaţia este admirabilă, spuse maiorul, dar ea nu este decît o ipoteză. Dacă s-ar dovedi întemeiată, ar accentua fatalitatea ce pare că s-a năpustit asupra nefericitei Veronica ; deoarece crima ei s-ar dovedi pe cît de inutilă, pe atît de odioasă.

CAPITOLUL XXIV
Nu m-am gîndit niciodată să renunţ la ipoteza mea. Eram sigur că biata Veronica se înşelase nu numai în privinţa lui Wallace Pfeiffer, luîndu-L drept William, dar şi în privinţa veştii pe care el i-o aducea, întrevederea pe care el i-o cerea atît de insistent, dacă ea ar fi avut fericita inspiraţie să i-o acorde, i-ar fi adus poate eliberarea, în loc să răscolească, în adîncul fiinţei sale, instinctele criminale latente. Căci Wallace cunoştea desigur secretul fratelui său. în momentul critic al despărţirii lor, în trecătorile izolate ale ţinutului Klondyke, William se destăinuise probabil fratelui cii rugămintea de a-i trimite soţiei un mesaj. Wallace, probabil, venea să-i transmită Veronicăi faptul că era văduvă, că putea fără rezerve să se mărite cu Jeffrey. O, de ce nu L-a primit ?
In aceeaşi seară, a apărut în ziare următorul anunţ :
„Orice persoană care-şi aminteşte cu precizie că a trecut prin Avenue Waverley, pe data de 11 mai, pe la orele şapte seara, este rugată să informeze poliţia şi să binevoiască să ia legătura cu F... de la biroul central.
A doua zi s-au prezentat mai multe persoane, dar nu-mi trebui mult pentru a pune mîna pe omul care putea să-mi spună exact ceea ce voiam eu să ştiu ; de îndată ce îl găsii, îl prezentai maiorului şi tustrei ne înfiinţarăm, ceva mai tîrziu, la uşa domnului David Moore.
Cînd realiză intenţiile vizitatorilor săi, unchiul David se arată îngrijorat dar nu renunţă la aerul trufaş şi ne invită ceremonios să intrăm, aruncîndu-mi priviri ostile. Privirea îmi alunecă asupra lui Rudge, marele cîine danez care, îmbufnat, scotea mîrîituri înăbuşite.
— Domnilor, iată martorul nostru. Iată cîinele care refuză să treacă strada, chiar cînd îl cheamă stăpînul lui, care se ghemuieşte pe marginea trotuarului şi stă cu ochii la pîndă, cu trupul nemişcat, pînă ce domnul Moore revine pe partea cealaltă a străzii. Nu este adevărat, domnule Moore ?
— Nu pot să neg, replică el tăios. Dar nu văd ce... Nu-L lăsai să sfîrşească.
— Domnule Currean, zisei eu adresîndu-mă martorului pe care îl adusesem cu noi, acesta e cîinele pe care L-aţi văzut în
seara de 11 mai, între orele şapte şi opt, ghemuit în faţa acestui pavilion, cu nasul în bordura

trotuarului ?
— Chiar el. L-am remarcat mai mult din cauza felului îngrijorat în care supraveghea casa de peste drum.
Mă întorsei instantaneu spre domnul Moore.
— Ar fi capabil Rudge să şadă astfel afară, în timp ce dumneata te afli în casa de peste drum, şi să refuze să te urmeze ? Chiar eu l-am văzut în situaţii identice, cu acelaşi aer de aşteptare neliniştită.
M-ai înfundat, fu răspunsul laconic al unchiului David, care renunţă astfel la luptă. Rudge, treci la cuşcă ! Cînd voi avea nevoie de tine am să te chem.
în sfîrşit, la îndemnul maiorului, el se hotărî să vorbească. - Nu-mi închipuiam că cineva în toate minţile, ar putea să-mi impute ca pe o crimă curiozitatea mea în ceea ce priveşte misterele din locuinţa mea cea veche. Nu tăgăduiesc totuşi că sufăr de această curiozitate. Doream din suflet să fac cercetări sistematice în casa Moore dar nu-mi plăcea să-i cer acordul nepoatei mele şi făcui astfel încît să mă lipsesc de eL. Datorită unui oblon putred de la parter am reuşit să pătrund între zidurile bătrînei locuinţe. Mă găseam acolo în momentul cînd Veronica s-a hotărît să se sinucidă, aşa cum a dovedit-o cu iscusinţă unul dintre agenţii dumneavoastră (privire înveninată spre mine).
în ajun, seara, zărisem flacăra unei lumînări, în spatele geamului de la primul etaj. Nu ştiam cine putea îndrăzni să pătrundă la noi. îmi veni în minte numele domnului Jeffrey. Nu-i refuzam dreptul de a se plimba prin vechea locuinţă, dar eram foarte contrariat. Deşi se însurase cu o membră a familiei Moore, nu aparţinea familiei, şi ideea că-şi permitea să descoase tainele noastre mă impresiona în chip neplăcut. Ca atare, l-am spionat la plecare şi a doua zi m-am dus să văd dacă descoperise'ceva, ca să nu rămîn mai prejos... Era încă devreme, abia se înnopta şi am pătruns în clădire ; dar ştiind cît de întunecată era clădirea, m-am aprovizionat cu cîteva lumînări, pe care le-aţi găsit dumneavoastră, domnilor. Doream să mai răsfoiesc o dată o anumită carte cu memorii vechi care, evocînd trecutul, putea să explice prezentul. Vă amintiţi că o uşă a oficiului răspunde în bibliotecă. Am intrat prin acea uşă, aducînd cu mine un scaun din bucătărie pe care L-aţi găsit acolo mai tîrziu. Ştiam exact unde se află volumul, deoarece eu îi alesesem ascunzătoarea unde L-aţi şi găsit, după cîte am aflat. Hotărît să citesc pa-

sajele pe care le-am. subliniat pentru a mă ajuta în cercetările mele, mă dusei să iau un sfeşnic din salon şi să-L pun pe o măsuţă pe care o trăsesem lîngă rafturi. In bibliotecă domnea tăcerea cea mai adîncă. Găsisem cartea în ascunzătoarea ei şi, la lumina lumînării îmi copiam datele interesante, cînd, deodată, auzii un zgomot în partea dinspre stradă. Cineva deschidea uşa principală. Credeam că este Jeffrey şi să nu mă surprindă acolo mă grăbii să pun cartea la loc şi să sting luminarea. Dar din curiozitate am renunţat să plec şi m-am oprit în întuneric. Nu puteam să zăresc nimic în bezna opacă, dar puteam să ascult. Persoana care intra n-avea lumină, li auzeam paşii şovăitori, degetele care bîjbîiau de-a lungul zidului, apoi, spre marea mea surpriză, un foşnet de rochie şi un suspin alînc. Situaţia -devenea prea enigmatică şi nu mă puteam opri să aflu cine era femeia care, vădit înfricoşată şi parcă fără voie, se încumeta să pătrundă în întunericul casei blestemate. Nu mă gîndii nici o clipă la Vero-nica ; dar prin minte îmi trecu imaginea domnişoarei Turner, fără vreun alt motiv. Stăteam nemişcat la pîndă, cînd uşa grea de mahon din celălalt capăt al încăperii se deschise sub apăsarea unei mîini şovăielnice. Urmă o tăcere, o lungă tăcere, întreruptă deodată de un geamăt dureros. Printre suspine şi tînguiri înăbuşite am distins în mai multe rînduri numele de Francis. Atunci mi-am imaginat că este domnişoara Turner, deoarece auzisem clevetelile oraşului. Cuvintele nelămurite se amestecau cu gemete de spaimă, cu un fel de ezitare zbuciumată. Un moment, zgomotele se întrerupseră. Cred că ea a îngenuncheat şi a scăpat revolverul, rămînînd atîrnat de capătul panglicii. Apoi a început iar să geamă : „Trebuie !... Trebuie !... Niciodată n-anT să-i mai pot înfrunta privirea... de vreme ce tim avut curajul să... să... viaţa altuia... Sînt laşă !... Dumnezeule !... lartă-mă !... Apoi din.nou tăcere. In momentul cînd mă

hotărîsem să intervin izbucni o bubuitură atît de neprevăzută, de stupefiantă, încît mă trăsei din-tr-un salt înapoi. In acelaşi timp un fulger de lumină ce sfîşia întunericul îmi permise să întrevăd chipul Veronicăi, trăsăturile ei copilăreşti trase si deformate, ca de femeie bătrînă. In întunericul care se lăsă, o cădere grea zgudui podeaua, dacă nu si inima mea bătrînă, întărită... Abia atunci înţelesei că era vorba de o sinucidere, — sinucidere pe care

nu mi-o explic nici în prezent... N-am mers pînă la ea... Era moartă, desigur... Lumina îmi arătase direcţia ţevii. De ce s-o mai fi tulburat ? M-am urcat să sting luminarea care ardea la primul etaj fiindcă doream să plec repede de acolo pentru a nu intra, la bănuială. Mi-o luaţi cumva în nume de rău ? Eram moştenitorul Veronicăi şi prezenţa mea acolo nu putea fi legal justificată. Focul de revolver făcea din mine; un milionar. Destulă emoţie pentru ziua aceea... Şi de altfel am făcut tot ce trebuia pentru a o ajuta. V-am dat de veste mai tîrziu cînd mi-am recăpătat calmul şi am găsit un pretext... Citesc dezaprobarea pe chipurile dumneavoastră. A, văd : toţi , sînteţi modele de curaj şi de abnegaţie. Eu însă nu-s aşa. Eu sînt un bătrîn care a suferit prea mult de pe urma răutăţii oamenilor pentru a le păstra cine ştie ce dragoste. Cu toate acestea, rămmeam ataşat de cîinele meu; am făcut rău, pentru că m-a trădat ! Ce mai poftiţi acum ? Ce înseamnă asta ?
Printr-un acord comun şi tacit întoarserăm cu toţii spatele bătrînului.
— Ce faceţi ? întrebă el pe un ton mînios.
— Foarte simplu, ce va face mîine întreg Washingtonul, şi apoi toată lumea, răspunse maiorul cu o tonalitate gravă.
Milionarului îi scăpă o exclamaţie de furie.
— O minciună, reluă şeful nostru cu o gravitate impresionantă, o minciună care i-a supus timp de cinci săptămîni pe cei doi nevinovaţi acuzaţiei de crimă, este o faptă rea pe care legea are dreptul să o pedepsească şi pe care, de bună seamă, conştiinţa publică o va condamna.
Istoria evenimentelor pe care vi le-am povestit ar putea lua sfîrşit aici. Dovezile sinuciderii fiind stabilite, s-a' dat ordin de retragere de sub urmărire a presupuşilor vinovaţi şi afacerea se încheie aici.
Profeţia maiorului se adeveri. Instalat în locuinţa blestemată, domnul Moore trăieşte .pe picior mare şi se olimbă în căleşti ce stîrnesc invidia cunoştinţelor. Dar nimeni nu acceptă invitaţiile lui. în ciuda averii sale, duce o existenţă şi • mai singuratică decît pe vremea cînd vegeta în pavilionul său mic.
In ceea ce mă priveşte, aş dori să adaug că uneori consimt să-L iau alături de mine pe Durbin cînd urmează să rezolv o afacere importantă sau complicată.

CAPITOLUL XXV
Peste cîteva luni, în cursul unei percheziţii făcută la domiciliul unui funcţionar incorect din administraţia poştelor, am pus mîna pe următoarea scrisoare ce părea să demonstreze că sumbra noastră povestire a avut un deznodămînt fericit :
Edinburg, 9 mai 1900
„Dragă Lilisa,
Mă acuzi într-una că văd şi aud mai multe d'ecît cei-.lalţi. Tocmai am prins din zbor un crîmpei de roman pe care vreau să ţi-L povestesc. Rămîne să judeci tu dacă era cazul să mă emoţionez sau dacă imaginaţia mi-a jucat iar o festă.
Ştii că sînt îndrăgostită la culme de frumuseţile capelei din Rosslyn. Profitînd de lipsa soţului meu, mă dusesem azi dimineaţă să iau alte cîteva schiţe după bijuteria asta de piatră care mă încîntă, cînd un obiect poate, fi şi mai fermecător, îmi atrase un moment atenţia. O femeie, o călătoare ca şi mine, admira edificiul ; ea ar fi atras privirile cele mai indiferente. Rareori am văzut atîta graţie şi atîta frumuseţe unite cu o tristeţe adîncă- ce-i adăugau un plus de seducţie farmecului său. Cucerită de această privelişte, o contemplasem o bucată de timp şi recunoscui după diverse semne ce nu înşeală că era o compatrioată, o americană.
Smulgîndu-mă cu regret din contemplarea acestei capodopere vii, intrai în capelă şi, ajungînd

în cripta din spatele altarului îmi reluai schiţa micii capodopere începută în ajun. Eram singură şi, absorbită de lucrul ce-mi era drag, mă felicitam că pot să muncesc netulburată, cînd un pas uşor se auzi pe lespezi. După o anumită armonie ritmică ghicii îndată că pasul nu putea să fie decît al necunoscutei mele : figura adorabilă, silueta imperială ce aluneca printre coloanele sculptate ale delicatei capele, ofereau desigur un spectacol rar !... Mă pregăteam să dau buzna, dar ea se aşezase pe o bancă şi suspina dureros. Suspinul mă ţinu în loc. Ezitam să tulbur - furtunos o tristeţe atît de intensă ; si, în timp ce stăteam în aşteptare, cu albumul şi creioanele în mînă, se pe-
170
trecu un lucru care mă tulbură şi mai mult şi care, trebuie să mărturisesc, îmi stîrni deodată curiozitatea.
Cineva trecuse pragul capelei. De data aceasta, pasul era bărbătesc ; un pas hotărît care dovedea altceva decît simplul interes al turistului. Strigătul pe care frumoasa mea admirată • nu şi-L putut reţine, accentul cu care el rosti numele ei,- mă convinseră că asistam la întîlnirea a două fiinţe ce se iubeau şi se regăseau după o despărţire lungă şi dureroasă. Doream să surprind taina lor fără să tulbur clipa divină a întîlnirii...
Ea fu prima care vorbi :
— Francis !... Ai venit !... M-ai căutat !...
Iar el, cu un accent în care vibra plenitudinea de bucurie a unei inimi gata să se frîngă :
— Da ! am venit !... Te-am căutat !... Te-am găsit !... De ce ai fugit ? Nu simţeai că tot sufletul meu te cheamă ? Că el va veni spre tine aşa cum niciodată n-a mers... spre ea ? Nu ştiai că ochii mei orbi sînt în sfîrşit deschişi ? Că inima rebelă îţi este cu totul supusă ?...
Tăcu, poate pentru a o contempla, poate pentru a-şi recăpăta stăpînirea de sine. Ea şopti cîteva cuvinte din care se ghicea o bucurie imensă, un triumf modest, infinit de emoţionant pentru o făptură atît de frumoasă. Dar deodată, ca şi cum se trezea dintr-un vis, scoase un strigăt sfîşietor :
— Cu neputinţă ! Cu neputinţă !... Am eu dreptul să fiu fericită, în timp ce ea ?... O, Francis, aminteşte-ţi !... Nu... nu pot... Te iubea atîta ! Numai aceasta a pierdut-o ! Datorez amintirii ei...
— Cora ! spuse el cu dragoste în glas, nu-ţi voi permite oricare soră. Am încercat, pentru a salva memoria sărmanei noastre rătăcite tot ce era omeneşte posibil... Domnul s-o odihnească în pace ! Dar destul ! E momentul să te gîndeşti puţin şi la tine, să-ţi aminteşti că ai dreptul la fericire ; şi-ţi să spui mai mult. Ai suferit, te-ai sacrificat mai mult decît cunosc îndeajuns sufletul generos pentru a şti că nu va exista o fericire mai mare pentru tine decît să consolezi o inimă zdrobită... Cora, numai o mînă poate să-mi alunge norul care-mi umbreşte viaţa... Mîna aceasta • o ţin... nu, ri-o retrage !... ea îl va risipi. Eşti speranţa mea, singura legătură care mă ţine în viaţă. N-aş mai cuteza să înfrunt viaţa fără făgăduiala pe care o ţii în mîna ta... M-aş pierde...
171
Emoţia îi sugruma glasul şi tăcu. Curînd, totuşi, îl auzii rostind cu un accent profund şi aproape religios : - Mulţumescu-ţi ţie Doamne !
Şi înţelesei că ea îşi îndreptase spre el ochii iubitori sau că, aşa cum numai o femeie care iubeşte ştie să facă, îşi lăsă' mîna în mîna lui.
Curînd apoi le auzii paşii depărtîndu-se şi-i văzui plecînd."
Sfîrşit

CEZAR PETRESCU
SCRISORI CĂTRE GEORGETTA
Roman epistolar inedit

Romanul epistolar inedit, „Scrisori către Georgetta", de marele scriitor Cezar Petrescu, va reprezenta, sîntem siguri, pentru toate categoriile de cititori, nu numai o surpriză editorială de rezonanţă ci şi o reală desfătare spirituală, lectu-rînd un text de mare profunzime privind sufletul omenesc prin prisma unui îndrăgostit.
Sînt cuprinse în acest roman scrisorile cele mai semnificative si incitante adresate de scriitor Georgettei Ciocâlteu (surprinse în diverse posturi de subiectul „narator" : iubită, logodnică, soţie, ex-soţie, prietenă).
Romanul este în acelaşi timp şi un document revelator cu privire Ia societatea românească din perioada 1932—1961, atît din punct de vedere social, politic, dar, mai ales, cultural.
Tinînd cont si de faptul că la l decembrie a.c. se sărbătoreşte aniversarea a 100 de ani de la naşterea scriitorului, editarea acestui roman epistolar inedit reprezintă şi un omagiu închinat autorului atîtor opere de prestigiu, care au înaintat si continuă să încînte cititorii de toate vîrstele.
173

NICOLAE BREBAN
ANIMALE BOLNAVE

Nicolae Breban, cel mai important romancier român în viaţă, a cedat toate drepturile de editare a romanelor apărute pînă acum, într-o serie de Opere, editurii „CANOVA". Seria nu debutează cu romanul de debut, FRANCISCA, ci, la cererea autorului, cu romanul ANIMALE BOLNAVE, care a avut la vremea apariţiei, tirajul cel mai mic şi, care nu a fost niciodată reeditat.
Coborît din psihologia abisală dostoievskiană, Nicolae Breban îşi poate afla abia acum publicul pe care îl merită. ANIMALE BOLNAVE fiind romanul unei crime bizare, cu motivaţii în subconştientul personajului, la rîndul lui victimă a sfîşierii între complexul sexual şi ridicarea, prin căinţă, la credinţă.
Ca şi în celelalte romane ale lui Nicolae Breban, şi aici presiunea politică se simte subteran, ea mutilează conştiinţele, nivelează personalităţile, însingurează şi frustează.
Opera lui Nicolae Breban figurează acum în programa şcolară obligatoriu.

|

Lector : Paul Derian Tehnoredactor : Aurel Andrei
Tiparul executat la S.C. „Dosouei" -î..i. Iaşi.
str. Sf. Lazâr nr. 49. Coli de tipar 11, tiraj 35 000.